

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İKÂZÜ'L-ĞÂFİLİN
(Çeviriyazılı Metin-Sözlük)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif AYDIN VATANSEVER

1102030021

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Programı: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Vahit TÜRK

OCAK 2025

**T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**İKÂZÜ'L-ĞAFİLİN
(Çeviriyazılı Metin-Sözlük)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif AYDIN VATANSEVER

1102030021

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Programı: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Vahit TÜRK

Jüri Üyeleri Dr. Öğr. Cevdet ŞANLI

Dr. Öğr. Üyesi Çağla BARİKAN TOPÇU

OCAK 2025

ÖNSÖZ

İnsanlık tarihi boyunca ölüm yaşamın en büyük sırlarından biri olmuş, bu nedenle ölüm ve sonrasına dair sorular toplumların inanç ve düşünce dünyasında önemli bir yer tutmuştur. İslam inancı kıyamet ve ahiret gibi kavramlarla ölüm sonrası yaşama dair kapsamlı bir bakış açısı sunmuş, bu konular çeşitli dini ve tasavvufi eserlerde ele alınmıştır.

Bu tez tasavvufi bir eser olan *İkâzü'l-Gâfilîn*'i merkeze alarak, kıyamet ve ahiret kavramlarının bu eserde nasıl ele alındığını incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca eserin dil ve biçim özellikleri incelenerek, 18. yüzyıl Osmanlı Türkçesine dair bir bakış sunmak ve genel bir çerçevede dönemin dil özelliklerine dair çıkarımlar da yapmak hedeflenmiştir.

Çalışmamız; giriş, çeviriyazılı metin, sözlük ve sonuç olarak dört ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışmanın amacından, kapsamından ve yönteminden bahsedilip ölüm sonrası yaşam ile ilgili kısa bir bilgi verilmiştir. Daha sonra girişin alt başlıklarında ölüm ve kıyamet olguları daha detaylı işlenmiş ve eserin kısa özetiyle dil özellikleri aktarılıp metin içinden örnekler verilerek çalışmaya bir hazırlık yapılmıştır. Bu aşamadan sonra metin çeviriyazı alfabesi kullanılarak aktarılmıştır ve bir sonraki bölümde de sözlük çalışmasıyla hem metnin dili hem de konunun içeriği daha anlamlı hale getirilmiştir. Sonuç bölümünde ise tüm bu çıkarımlar ile çalışma nihayete erdirilmiştir.

Tezimin her aşamasında yol gösteren ve benden hiçbir desteğini, ilgisini ve bilgisini esirgemeyerek değerli katkılarıyla beni yönlendiren kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Vahit Türk'e en içten teşekkürlerimi iletmekten mutluluk duyarım. Ayrıca zorlu tez sürecimde verdiği bilgilerle hem öğretmenlik hem de manevi ağabeylik misyonunu üstlenen sevgili hocam Dr. Öğr. Üyesi Emre Berkan Yeni'ye ve desteğini her zaman hissettiğim canım aileme de sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

OCAK 2025

Elif Aydın Vatansever

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
KISALTMALAR	III
ÇEVİRİYAZI ALFABESİ.....	IV
ÖZET.....	V
ABSTRACT.....	VI
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	1
1.2. Kapsam ve Yöntem	1
2. ÖLÜM VE SONRASIYLA İLGİLİ KAVRAMLAR.....	2
2.1. Ruh	2
2.2. Kabir	3
2.3. Mahşer	3
2.4. Kıyamet	3
3. İKÂZÜ'L-GÂFİLÎN'İN ÖZELLİKLERİ.....	4
3.1. Eser Hakkında	4
3.2. Eserin Kısa Özeti.....	4
3.3. Eserin Dil Özellikleri.....	5
3.4. Biçim Özellikleri	6
Metin ve Sözlükle İlgili Açıklamalar	7
4. METİN	8
5. SÖZLÜK	68
SONUÇ	102
KAYNAKÇA.....	103
TIPKIBASIM.....	104

KISALTMALAR

ed. : Editör

haz. : Hazırlayan

hz. : Hazreti

s. : Sayfa

TDK : Türk Dil Kurumu

TDVİA: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

yay. : Yayınları

ÇEVİRİYAZI ALFABESİ

a,ā,e,i	ا	i,ī,ī,y	ی	s̄	ث
b	ب	J	ژ	ş	ش
c	ج	ḳ	ق	t	ت
ç	چ	L	ل	ṭ	ط
d	د	M	م	v, ū	و
f	ف	N	ن	z	ز
g,k,ŋ	ك	o,ö,u,ü	او	d,ẓ	ض
ğ	غ	P	پ	ẓ	ظ
h	ه	R	ر	ẓ	ذ
ḥ	ح	S	س	‘	ع
ḥ	خ	ş	ص	’	ء

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Vahit Türk
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2025

ÖZET

İKÂZÜ'L-GÂFİLİN (Çeviriyazı Metin-Sözlük)

Elif Aydın Vatansever

Bu tez Türk toplumunun İslamiyet'i kabul süreci çerçevesinde dini ve toplumsal düzeni açıklığa kavuşturmak amacıyla kaleme alınmış tasavvufî ve dinî bir eserin incelenmesiyle şekillenmiştir. Ölümünden sonra ne olacağı meselesi tüm toplumlar için önemli bir merak konusu olmuştur. Müslümanlar açısından ise ölümün ardından dirilişi ve ahiret hayatını kapsayan bir inanç mevcuttur. Kıyamet, kıyamet sonrası yaşanacaklar, cennet ve cehennem gibi kavramlar ile inananların bu sürece yönelik yapması gereken hazırlıkları ve yaşam şeklini uyarıcı bir üslupla ele alan *İkâzü'l-Gâfilîn*, bu bağlamda önemli bir dinî eserdir.

Çalışmamızın amacı ölüm ve sonrası hayat ile ilgili bilgileri aktararak yazılan eserin etkisi ve alanını belirlemektir. Aynı zamanda çeviriyazı alfabesiyle aktarılan metin kimi yerlerde 18. yüzyıl Osmanlı Türkçesinin geçiş dönemi özelliklerini de göstermektedir.

Süleymaniye Kütüphanesi'nde Yazma Bağışlar Koleksiyonu'nda 04417 numarasıyla kayıtlı bulunan *İkâzü'l-Gâfilîn* adlı eserin, çeviriyazı alfabesiyle aktarılması ve metinde geçen, kullanımı azalmış kelimelerden hareketle metnin bağlamına uygun bir sözlük oluşturulması çalışmanın anlaşılabilirliğini artırmayı hedeflemiştir.

Sonuç bölümünde ise eserle ilgili çıkarımlar yapılmış ve çalışmamız nihayete erdirilmiştir.

Anahtar sözcükler: İkâzü'l-Gâfilîn, ölüm, kıyamet, ahiret, cennet, cehennem

University: İstanbul Kultur University

Institute: Institute of Graduate Studies

Department: Turkish Language and Literature

Programme: Turkish Language and Literature

Supervisor: Prof. Dr. Vahit Türk

Degree Awarded and Date: MA– January 2025

ABSTRACT

İKÂZÜ'L-ĞÂFİLİN (Transcription Text-Dictionary)

Elif Aydın Vatansever

This thesis is shaped by the examination of a Sufi and religious work written to clarify the religious and social order within the framework of the Turkish society's process of adopting Islam. The question of what happens after death has been a significant matter of curiosity for all societies. For Muslims, there is a belief in resurrection after death and the afterlife. *İkâzü'l-Ğâfilîn* is an important Sufi work that discusses concepts such as the Day of Judgment, events following the apocalypse, paradise, and hell, as well as the necessary preparations and way of life for this process, using a warning tone.

The aim of this study is to convey information about death and the afterlife while determining the impact and scope of the work. Additionally, the text, transcribed using the transliteration alphabet, reflects some transitional features of 18th-century Ottoman Turkish.

Registered under the number 04417 in the Manuscript Donations Collection at the Süleymaniye Library, *İkâzü'l-Ğâfilîn* has been transcribed into the transliteration alphabet. Furthermore, a glossary has been compiled based on the lesser-used words found in the text, aiming to enhance its comprehensibility within its context.

In the conclusion section, the findings are summarized, and the study is finalized.

Keywords: *İkâzü'l-Ğâfilîn*, death, apocalypse, afterlife, heaven, hell

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

İnsanlık tarihi boyunca ölüm, tüm canlıların kaçınılmaz bir sonu olmuştur. Bu nedenle ölüm ve sonrasına dair sorular ilkel inançlardan modern düşüncelere kadar her dönemde insanlığın en çok üzerinde durduğu meselelerden biri olmuştur.

Tasavvufi anlamda ölüm iki yorumu içerir: Biyolojik ve iradi ölüm. Biyolojik, doğal ölüm; Hakk'a yürümek, Hakk'a kavuşmak şeklinde nitelendirilir (Gökbel, 2019: s. 726). İradi ölüm ise "Ölmeden önce ölmek" ilkesi uyarınca insanın hayatını yaşamasıdır. Bu âlemde insan, hayal dünyasındadır. Gerçek âlemi öldükten sonra görecektir. Dünya; ruhun hapishanesi, aldatıcı, hilekar, her şeyden önce fanidir. Uyku halindeki insan ölümle uyanacaktır (Aytaç, 2006: s.48). Yani yazara göre İslam inancına göre iyi bir müslüman düzgün bir ahiret hayatı için dünyada da her an ölecekmiş gibi yaşamalıdır.

Kıyamet ise İslam inancında diriliş ve ölüm sonrası hayat, inananların ödüllendirileceği cennet, inkârcıların ise karşılaşacağı cehennem ve dehşet verici olaylarla tanımlanarak ahiret inancının temel taşlarını oluşturmuştur.

Yukarıda belirtilen gerekçeler doğrultusunda, kıyamet ve kıyamet sonrası yaşamı ele alan bir eser olan *İkâzül'l-Gâfilîn* incelenmiştir. 18. yüzyıl Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış bu eserde; kıyamet alametleri, kıyamet sonrası yaşam, iyilik yapanların ödüllendirilmesinin ve kötülük yapanların cezalandırılmasının nasıl ele alındığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra dönemin dil özelliklerinin daha iyi anlaşılabilmesi için eser, çeviriyazı alfabesi kullanılarak aktarılmış ve eserde geçen günümüzde kullanımı azalmış kelimelerden bir sözlük oluşturulmuştur.

1.2. Kapsam ve Yöntem

İnceleme yapılırken Süleymaniye Kütüphanesi'nde Yazma Bağışlar, 04417 koleksiyon numarasıyla kayıtlı olan *İkâzül'l-Gâfilîn* adlı eser incelenmiştir. Aynı zamanda kıyamet ve kıyamet sonrası hayatı anlatan farklı eserler de incelenmiş ve ölüm sonrası hayat ile ilgili kaynak taraması yapılmıştır. Metnin yazıldığı dönemin dil özelliklerini incelemek için de Türk dili tarihiyle ilgili kaynaklara

başvurulmuştur. Sonrasında metnin içeriğinden dil ve biçim özelliklerinden bahsedilmiştir. Müellifi belli olmadığı için bu konuda bir inceleme yapılamamıştır. Müstensihî bellidir ama bilgi yetersizliğinden dolayı bir sonuca varılamamıştır.

Çalışmanın giriş bölümünde ölüm ve kıyamet kavramlarından bahsedilmiş, çalışmanın amacı, kapsam ve yöntemleri belirlenmiştir.

Alt başlık olarak “ölüm” teması İslam anlayışına göre tanımlanmış ve ölüm sonrasında ilgili temel kavramlardan bahsedilmiştir.

Son olarak metin çeviriyazı alfabesiyle aktarılmıştır ve metinde üstü kırmızı kalemle çizilen ayet ve hadisler aynı şekilde Arap harfleriyle aktarılmıştır. Unutulmaya yüz tutmuş ya da kullanımı azalmış kelimelerden metindeki anlamlarına bağlı kalınarak sözlük çalışması yapılmıştır. Sözlükten sonra sonuç kısmıyla da tezimiz sonlandırılmıştır ve eserin tıpkıbasımı tezin sonuna eklenmiştir.

2. ÖLÜM VE SONRASI İLGİLİ KAVRAMLAR

Ölüm, Allah ile buluşmayı ve fanilikten sonsuzluğa geçişi temsil ettiği için korkulacak bir şey değildir ancak insanları gafletten uyandırmak amacıyla ayet ve hadislerde sıkça uyarıcı bir unsur olarak ele alınır. Bununla birlikte, sahabe döneminden itibaren birçok rivayette de ölüm bu şekilde tasvir edilmiştir (Topaloğlu, 2007: s.34). İnanlar için ölümden sonra önem kazanan bazı kavramları inceleyeceğiz.

2.1. Ruh

Ruhun mahiyetiyle ilgili bugüne kadar pek çok tanım yapılmış olsa da bu konuda tartışmalar nihai bir sonuca ulaşmamıştır. Sözlükte ruh, “can, nefes, öz, ilham, vahiy, Cebrail” gibi anlamlara gelir. Bunun yanı sıra, “gitmek, geçmek, rüzgârlı olmak, genişlik ve ferahlık verici olmak” gibi anlamlar taşıyan *revh* kökünden türeyen ruh kelimesi, terim olarak genellikle canlılarda hayatı sağlayan temel unsur şeklinde tanımlanmıştır (Yavuz, DİA: s.187).

İslam kaynaklarında ruh, “ana rahminde şekillenme sırasında melek tarafından insan bedenine üflenene ve ölüm anında bedeni terk eden, bilinç ve idrak sahibi bir gerçeklik” olarak ifade edilmiştir. Bu tanımlama, ruhun varlığının önceden yaratıldığına, bir meleğin korumasında bulunduğu ya da doğum sırasında ait olduğu bedene yerleştirildiğine işaret etmektedir (Yavuz, DİA: s.187).

2.2. Kabir

Dünya ile ahiret hayatı arasında bir geçiş sağlayan, ölenlerin konulduğu yere verilen isimdir.

Kabir gerçek âleme geçişin bekleme yeridir. Öyle bir bekleyiş ki ne kadar kalsak da Kuran'daki tabirle bir ya da iki gün kadar kaldık diyerek cevaplanacaktır (Taşdemir, 2014: s.19).

Kabir, ahiret öncesi sorgu yeridir. Ölü kabre koyulduğunda Münker ve Nekir isimli iki melek gelir ve “Rabbin Kim? Peygamberin kim? Dinin ne?” diye sorarlar.

2.3. Mahşer

Ölmüş ve yeniden dirilmiş insanların toplanacağı yerdir. İnananlar için bu toplanmada Tanrı ölümlere ruhlarını geri verip onları sorguya çekecektir. Mahşerde kimi insan rahat içinde cennetine kavuşmayı beklerken, kimi insan günahları yüzünden ter içinde kalıp çekeceği acıların kaygısını taşır. Öyle bir karmaşadır ki ana baba bile evladını gözü görmeyecek herkes kendi derdine düşecektir.

İbn Sina ve İbn Rüşd, mutluluğu akli lezzete erme, azap ve ızdırabı da bundan yoksun kalma şeklinde gördüklerinden haşrın ruhani olduğunu, ancak kıyameti tasvir eden ayet ve hadislerde terleme, el, göz, baş, ayak gibi organlardan bahsetmesi nedeniyle de bir kısım filozof ve düşünürlerde haşrın cismani olduğunu söylemişlerdir (Taşdemir, 2014: s.21).

2.4. Kıyamet

Sözlükte “dikilmek, ayağa kalkmak” gibi anlamlara gelen kıyamet, canlıların Allah’ın huzurunda duracakları gündür. Ödül ve ceza günüdür.

İnananlar ve Allah’ın emirlerine uyanlar, cennet ve cennetteki sonsuz nimetlerle ödüllendirilecektir. Asi, günahkâr ve şirk içinde olanlar cehennemle ve birçok acıyla cezalandırılacaktır.

Topaloğlu’na göre kıyamet, “Dünyanın bağlı olduğu kozmik sistemde meydana gelecek değişimin ardından ölümlerin dirilmesiyle başlayıp ebediyen devam edecek olan âlem”dir (Topaloğlu, DİA: s.516).

3. İKÂZÜ'L-GÂFİLÎN'İN ÖZELLİKLERİ

3.1. Eser Hakkında

Yazara göre gaflet içinde bulunan insanları uyarma amacıyla yazılmış dini bir eserdir. Kıyamet alametleri, kıyamet ve kıyamet sonrası yaşananlar hikâye edici ve uyarıcı şekilde işlenmiştir.

Eser, Süleymaniye Kütüphanesi'nde Yazma Bağışlar, 04417 koleksiyon numarasıyla kayıtlıdır. Hicri 1206 (miladi:1791) yılında istinsah edilmiştir. Bu sebeple 18. yüzyıl Osmanlı Türkçesi dil özelliklerini taşımaktadır. Nesir şeklinde harekeli olarak yazılmıştır. Gerek İslami bir metin olmasından gerekse Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olmasından kaynaklı Arapça-Farsça kelimeler ve tamlamalar bulunmaktadır. Her sayfa on beş satırdan oluşmaktadır. Ayet ve hadislerin üstü kırmızı kalemle çizilmiştir.

Müellifi belli değildir. Ama eserin sonunda istinsah edenin Mücellid İsmailoğlu Mustafa olduğu yazılmıştır. Bu kişi hakkında yalnızca isme dayalı bir bilgiye ulaşılabilmektedir. Başta *Osmanlı Müellifleri* olmak üzere birçok kaynaktan araştırılsa da bu isimde bir mücellid bulunamamıştır. Bu tarz eserleri birçok kişi istinsah ettiği için kendisinin halk içinde kayıtlara geçmemiş bir müstensih olduğu düşünülmektedir.

Eserde yazara göre iyi bir kulun uyması gereken kurallar üzerinde durulmuş, bu kurallara uyulmadığında olacaklar konusunda inananlar sert bir dille uyarılmıştır. Bu nedenle de esere *İkâz'ül Gâfilîn* adı verilmiştir.

3.2. Eserin Kısa Özeti

Eser, yazara göre gaflette olan bireyleri uyarma amacıyla kaleme alınmış bir metindir. Kıyamet alametlerinin artış göstermesi ve toplumda adalet, merhamet, insaf gibi değerlerin azalmasına dikkat çeken eser, insanlara öz eleştiri yapmaları ve her an ölümü ve ahireti akılda tutmaları gerekliliğini hatırlatır.

Eserde, Hz. Muhammed'e sorulan bir soru yer alır: Kıyametin ne zaman kopacağı. Peygamber efendimiz, bu bilginin yalnızca Allah'a ait olduğunu belirterek, kulların esas görevinin “her an İslam'a uygun bir şekilde yaşamaları” olduğunu vurgular. Sur'un üflenmesiyle birlikte tövbe kapısının kapanacağı ve her bireyin

amellerinin karşılığını bulacağı mahşer günü tasvir edilir. Gıybet edenler, rüşvet alanlar, ahlaksız davranışlar sergileyenler özel olarak ele alınır ve bu bireylerin öteki dünyada karşılaşacakları cezalara dikkat çekilir. Aynı zamanda, Kur’ân ile amel etmeyenlerin de ıstırap çekeceği vurgulanır.

Eserde özellikle asilerin mahşer yerine olan yolculukları ayrıntılı bir şekilde betimlenir. Bu bireyler Hz. Adem’den Hz. Muhammed’e kadar peygamberlerden şefaât dilemek için yüzyıllarca sürecektir yolculuklar yapar. Ancak son peygamber Hz. Muhammed ümmetine olan sevgisi ve Allah katındaki şefaatiyle bu bireylere yardım eder. Allah’ın, kulların amel defterlerini açarak sevap ve günahlarını tartıp karar verdiği anlatım, mahşer anını betimlemek açısından önemlidir. Eserde dikkat çekici bir diğer nokta, niyet ve amelin ahiretteki değerlendirilme şeklidir. Yapılamayan iyilikler niyet ile sevap kazandırabilirken, işlenmeyen günahlar gıybet ve kınama yoluyla deftere yazılabilir.

Kıyamet günü tartıların sonucunda sevapları üstün gelenlerin cennette karşılaşacakları mutluluk ve güzellikler tasvir edilir. Cennet, gam ve kederden uzak bir yer olarak anlatılır. Oradaki nimetler, sınırsızdır. Buna karşılık günahları üstün gelenlerin cehennemde yaşayacakları sonsuz azap da ayrıntılı bir şekilde betimlenir.

Özetle eser, "Tanrı hepimize iyi ameller işleyip öteki dünyaya imanla gitmeyi, Havz-ı Nebi’den su içip cennet içinde yaşamayı nasip etsin" mesajını vermek ister. Bu eser, inanan bireylerin manevi düzeydeki farkındalığını artırmayı ve İslam’ın öğretilerine uygun bir hayat sürme bilinci kazandırmayı ve inanç sahiplerini “uyanmadan uyandırmayı” amaçlamaktadır.

3.3. Eserin Dil Özellikleri

Eserin istinsah edildiği tarih hicri 1206’dır. Bu tarih de miladi olarak 1791 yılına yani 18. yüzyıla karşılık gelir. Eserde “*İçinde bulunduğumuz 1200 senesi esnalarında*” ibaresinin geçmesi de eserin 18. yüzyılda istinsah edildiğini gösterir.

Eski Oğuz Türkçesinin en belirgin ses özelliklerinden biri, düzlük-yuvarlaklık uyumunun bulunmamasıdır. Bu özellik, 16. yüzyılda da varlığını sürdürmüştür. Ancak, 16. yüzyılın sonlarında başlayan bir geçiş süreciyle birlikte, 18. yüzyılda düzlük-yuvarlaklık uyumunun yerleştiği görülmektedir (Ercilasun, 2020: s.457). Bununla birlikte henüz imlada istikrar sağlanamadığından özellikle geçiş dönemi

metinlerinde bu kurala zaman zaman uyulmadığı görülebilmektedir. İncelemeye konu olan eser de 18. yüzyılda istinsah edildiği için bazı geçiş dönemi özelliklerini de barındırmaktadır. Bu doğrultuda, aynı kelimelerin farklı biçimlerde yazıldığı gözlemlenebilmektedir.

Örnekler: peygamberimiz–peygamberimüz, didikde–didükde, getirmek–getürmek...

3.4. Biçim Özellikleri

1. Teklik 1. şahıs ekinin sadece –Am ve –Um’lu biçimler kullanılmıştır.

Örnek: umarım, korğaram, oldum...

2. Çokluk birinci şahıs eki -k’ dir.

Örnek: görsek, getürsek...

3. Çokluk ikinci şahıs eki hem –sİz, -sİz şeklinde hem de -sİnİz şeklinde kullanılmıştır.

Örnek: düşmüşsüz, yanmayasız, ağlaşırsınız...

4. Gelecek zaman eki –AcAk’tır.

Örnek: feryād edecek, kıyāmet kopacaktır. ‘azāb edecek...

5. Zaman bildiren –mAdAn zarf-fiil eki kullanılmıştır.

Örnek: gurūb olmadan, kabre varmadan, gün gelmeden...

6. Durum bildiren –ArAk zarf-fiil eki kullanılmıştır.

Örnek: ağlayarak gele, âteşlerin saçarak, yaşlar dökerek...

Metin ve Sözlükle İlgili Açıklamalar

1. Metinde varaklar köşeli ayraç ile satırlar yay ayraç ile belirtilmiştir.
2. Çeviriyazılı metinde özel isimleri ve cümle başlarını belirtmek için ilk harfleri büyük yazılmıştır.
3. Ayet ve hadisler Arap harfleriyle metinde olduğu gibi aktarılmıştır.
4. Sözlük kısmı kelimelerin metindeki anlamlarına bağlı kalınarak oluşturulmuştur.
5. Sözlükte açıklaması verilecek kelimeler küçük harfle başlatılmıştır. Sadece özel isimlerin ilk harfi büyük yazılmıştır.

4. METİN

HAZĀ KİTĀBÜ İKĀZÜ'L-ĠĀFİLİN

(2) Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

(3) El-ḥamdü li'llāhir-rabbil 'ālemīn veş-şalāvātu ves-selāmu 'alī (4) Resūlinā Muḥammedin ve 'ālihi ve şaḥbihi ecme'in veba'du (5) sebeb-i te'lif-i risāle oldur ki: İN ALLAH BİEET ʿALİ RĀS KUL MĀNE SNE MN İCĖD D LĖHĀ DİNEHĀ ḥadīs-i şerīfi (7) nebeviyyenin maẓmūn-ı münīfi üzere ḥālā içinde (8) olduğımız biñ iki yüz senesi eṣnālarında İmām-ı Süyūṭī (9) Raḥmetu'llāhi 'aleyh senesi mişillü bir müceddid-i şeriat-i Muḥammediyye (10) zuhūr etmeyüp yevmen fe yevmen ba'zı ahādīs-i nebeviyyede (11) taşrīḥ buyurılan kıyāmet 'alāmetleri peydā ve āşikāre (12) olmağdan nāşī 'acebā ḥurūcu Deccāl gibi eṣer de vārid (13) olan on 'aded büyük 'alāmetler daḥı zuhūr ede mi deyü (14) ġāfilīn olanları ikāz için bu def'a tercüme olunmuştur. (15) Zīrā meşābīḥ-i şerīf ḥadīslerinde efendimiz [2a] Şalla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem ḥazretlerinden rivāyet olunup bu ḥadīs-i şerīf beyān olunmuştur ki: İN MN AŞRAṬ (4) ya'nī kıyāmet 'alāmetlerindendir. (5) 'İlm azalup cāhiliñ çoğalması ve daḥı zinā ve (6) şarāb içmek çoğalması deyü buyurıldı. Ve daḥı ḥadīs-i (7) āḥir: اَنْ تَدَلَا امة ربته وان ترى الحفاة والمرأة عاء الشاء (9) ya'nī cāriyeniñ oğulı dünyāya gelüp büyüyüp mülke (10) erişmek ve daḥı yalın ayak ve çıblak ve koyun güdenleri (11) bir gün görürsin kim yüksek binālar kurmuşlar ve daḥı (12) yine Ebu-Hüreyre Raḍıya'llāhu 'anh ḥazretleri rivāyet eylemişdür. (13) Peyğamberimiz Şalla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem buyurmuşlar ki: ذَا تَخَذَ الْفَيُّ دَوْلًا وَلَا مَانَةً مَعْنَمًا وَالزَّكْوَةَ مَغْرَمًا وَتَعْلَمَ لَغِيرِدِينَ وَأَطَاعَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ ، وَعَقَّ وَادِنِي صَدِيقَهُ ، وَأَقْضَى أَبَاهُ ، وَظَهَرَتِ الْأَصْوَاتُ فِي الْمَسَاجِدِ ، وَسَادَ الْقَيْلَةُ فَاسِقُهُمْ ، [2b] اُمَّهُ وَكَانَ زَعِيمَ الْقَوْمِ انزلهم ، وَكْرَمَ الرَّجُلُ مَخَافَةَ شَرِّهِ ، وَظَهَرَتِ الْفَيْتَانِ وَالْمُعَازِفِ ، وَلَعَنَ أَخْرُ هَذِهِ الْأُمَّةُ أُولَٰهَافَارْتَقَبُوا (5) ya'nī şol zamān kim kāfir tarafından rişvet tarīķıyle (6) alınan māl devlet ve ġanīmet ittiḥāz oluna ve emānete (7) ḥıyānet oluna ve farz olan zekātı mağrem ittiḥāz edüp (8) ya'nī edāda taannüd kaydında ola ve mü'min üzerine lāzım (9) olan nesneyi ve dīne ve şeriate müte'allik olmayan (10) mālā ya'nīyi öğrenmeye sa'y oluna. Ve 'avrat tātife (11) sine erkek olanlar itā'at ede ve yārān-ı dünyā (12) ya yakīn olup anasından ve bubasından kaçā (13) ırak olmasın isteye. 'Āşī ola ve cāmi-i şerīflerde dürlü (14) nağmeler ve tegānniler zāhir ola. Ve bir

memleketiñ ulusu (15) ve ā'yānı fāsık ola ve pek razılı reīs ola. **[3a]** Ve bir kimse bir kimseye ikrām-ı şerrinden korkusından (2) ötüri éde rızāen li'llāh etmeye. Ve oynayıcı çengiler (3) ve köçekler ve sâzlar ve sâ'ir çalgular âşikāre ola. (4) Ve geçmişlere la'net oluna. Bu zikr olunan nesneler (5) zāhir olduğda ümmetim aşhābım kıyāmetiñ kopmasına (6) muntazır oluñ deyü buyurdi. Hādīs-i şerīfiñ icmālen (7) ma'nāsı budur. Tafşīli her biri zikr olunsa bu zikr (8) olunan 'alāmetleriñ cümlesi hālā mevcūd oldığı (9) bedīdār olur. Cümleden biri Emānetu'llāh olan (10) fuķarā ve zuafāniñ emvāline güci yeten tāmā' kaydında (11) olup zulmi ve te'addī ve herkes kendü üzerine lāzım (12) olan mesāil-i dīniyyeyi bırağup ma'siyyāta (13) ve lehviyyāta dāir nesneleri öğrenmeye heves (14) ve şāz u gaybet ve fuḥş sözler Maāza'llāhi Te'ālā (15) bī-hūde gāzab-ıla dīn ve īmāna sebep eyleyen kimseler **[3b]** vardır. Āyet-i kerīmede: **إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ** ya'nī Allahu 'Azimü's-şān bir kavmiñ (3) içinde olan aḥvāli tağyīr etmez tā kim kendü nefisleriyle (4) olan hāllerin anlar bozmadıkça şimdi herkes kendü hālinden (5) 'aciz olmuştur. 'Adl ve inşāf ve merḥamet bir kimsede (6) kalmamıştır. Rivāyet ederler kim Cebrāil 'aleyhi's-selām (7) dimişdür kim peygamberimiz Şalla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem ḥazretleriñ (8) zamān-ı sa'adetlerinden sonra kıyāmet kopunca degin yer (9) yüzine maşlahat için on def'a insem gerek dedi. (10) Evvelā 'adālete meyl éden bulunmayup 'adālet yeryüzinde (11) ġarīb olduğda āh enīn édüp yā Rabbi beni yeryüzünde (12) koma deyüp ağlayacak. Ben daḥı Allahu Te'ālā'nıñ emriyle (13) 'adāleti yerden götürsem gerek. Çünkü 'adālet gidince (14) tüccār kısmında inşāf kalmayup ol daḥı ġarīb (15) kaldıkda ikinci def'ada inşāfı götürsem gerek **[4a]** Çünkü inşāf daḥı gidince kaḍılarda ve zābiṭlerde (2) merḥamet kalmayup merḥamet daḥı ġarīb olduğda üçüncü (3) def'ada merḥameti götürsem gerek. Çünkü merḥamet kimsede (4) olmayınca eḥibbā ve aşdika beyninde muḥabbet olmayup (5) ol daḥı ġarīb olduğda dördüncü def'ada muḥabbeti (6) götürsem gerek. Çünkü muḥabbet daḥı gidince ḥayā' (7) daḥı ġarīb erkekden dışiden kimse ḥayāya rağbet (8) etmeyince beşinci def'ada ḥayāyı yerden götürsem gerek. (9) Çünkü ḥayā' daḥı gidince bereket daḥı ben tırmam (10) deyecek. Allah'ıñ emriyle altıncı def'ada bereketi (11) götürsem gerek. Çünkü bereket daḥı gidince 'ulemāda ve (12) talebe-i 'ulūmde 'ilmiñ lezzeti kalmayup 'ilm daḥı (13) ġarīb olduğda yedinci def'ada 'ilm-i şerīfi yerden (14) göge çıkarsam gerek. Çünkü 'ilim daḥı gidince Şerī'at-i (15) Muḥammediyye'ye ri'āyet éden bulunmayup ġarīb olduğda **[4b]** şerī'ati sekizinci def'ada götürsem

gerek. Çünkü şerī'at (2) dağı gidince غَرِيباً وَسَيَعُودُ غَرِيباً (3) ḥadīs-i şerīfinin mā-şadağı üzere İslām dağı (4) beyāz sığırın üstündeki siyāh tög gibi (5) yāḥūd siyāh sığırın üstündeki beyāz tög (6) gibi İslām nādir ve ġarīb kalduğda devr-i meḥdī (7) Āli Resūl geçdikden sonra İslāmı dağı toközuncı def'a (8) da yer yüzinden getürüp ba'dehu hiç tevaḳḳuf etmeyüp (9) bir cum'a günü öyle vaḳtinde Kur'an-ı Kerīmi onuncı def'ada getürsem gerek. [der-kenār: Ya'nī şol Allah ki saña Kur'an'ı göndere seni yine Mekke'ye götürür.] (11) Nazm-ı celīlīn mefhūmı üzere Kur'an-ı 'Azīmmü's-şān yer (12) yüzinde bizlere emānet olup, Cebrā'īl 'aleyhi's-selām (13) getürüp yine sāḥibi olan Ḥazret-i Muḥammed Şalla'llāhu (14) Te'ālā 'aleyhi ve selleme teslīm itse gerek. Çünkü cum'a günü (15) ḥaṭībler miḥrāba geçdikde ḥaṭırında Kur'an'dan bir ḥarf [5a] ḳalmayup okuyacak nesne bulamadıḳda hemān (2) muşḥafları açdıḳlarında görseler ki aḳ üstünden (3) ḳara ḳalkup hemān turaḳ yerlerinde olan ḳırmızı (4) noḳtalarla kenārındaki cedveller ve beyaz kağıdlar (5) ḳalmış. Bu ol zamāna ḳarīb kim güneş mağribden (6) toğup tevbe ḳapısı ḳapana. Lākin ḳışşanın (7) muḳaddimesi ki Deccālīn ve ye'cūc ü me'cūcın (8) ḥurūcı ve 'İsa 'aleyhi's-selāmın nüzulı ve Meḥdī (9) Āli Resūlın ḥurūcı gibi 'alāmāt-i kebā'irenin (10) ḳışşalarından icmālā beyān edelüm. Lākin ey tālib-i (11) āḥiret ma'lūm ola ki: إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنْزِلُ الْغَيْثَ [der-kenār: Ya'nī ḳıyāmet gününün 'ilmi Allahu Te'ālā ḳatundadır ve dağı yağmur bulutdan yağması ve dağı ana ḳarnında cenīn erkek yā dişi olması ve dağı bir nefsi-yārin ne ḳazanup ne yimesi ve dağı her nefsin nehyrde olması.] (12) Āyet-i kerīmesinin mā-şadağınca ḳıyāmetin ne vaḳtin (13) ḳopacağın gizledi. Tā kim ḳullarım teşvīşde olmaya. (14) Meşelā kim bu senelerde kim yüz sene başıdır. (15) muḥaḳḳaḳ ḳıyāmet ḳopacaḳdur deyü bildirilmiş olsa [5b] ve ma'lūm olmuş olsa cihāda kimse varmazdı. (2) Ḥattā peygamberimiz Şalla'lāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem aşḫāb-ıla otururken (3) Cebrā'īl 'aleyhi's-selām bir A'rābī şüretinde ḥaḳḳ emriyle (4) aşḫābı īḳāz ve anlara ta'līm yüzinden gelüp (5) peygamberimizün dizi öñüne oturup īmāndan ve İslāmdan (6) ve ba'zı mesāilden su'āl edüp cevāb aldı. (7) Ba'dehu ḳıyāmetin ne zamān ḳopacağından su'āl (8) eyledi. Efendimiz buyurdılar ki: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ (9) ya'nī yā A'rābī ḳıyāmetin ne zamān (10) ḳopacağını su'āl edenden su'āl olunan ziyāde (11) 'ālim degildir deyü buyurdu. Murād andan su'āl etme demekdür. (12) Bundan anılan budur ki: Efendimize ḳıyāmetin vaḳtini

(13) Allahu Te‘ālā bildürmüştür. Lākin āhîr haber virmeye izn-i (14) rabbānı yokdur. Zīrā بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةُ كَمَا تَبَيَّنَ (15) buyurmuşdur. Ya’nî ben peygamber gönderildim. Benim zamānımla **[6a]** kıyāmet şu iki barmağım gibi yakındur diyüp mübārek (2) orta barmağı ile tesbîh barmağın birbirine bitişdürür (3) lerdî. Bu hādîs-i şerîfin mefhūmı ancak peygamberimiz (4) kıyāmetin vaktini bilürlerdi. İmdi bize lâzım olan (5) kıyāmeti yakîn bilüp tarîk-i āhirete sâlik olmağdur. (6) Togrı yolda olana kıyāmetin zararı yokdur. (7) المرك إذا مات قد قامت قِيَامَتُهُ mefhūmınca kişinin (8) kıyāmeti ölümüdür. Zīrā bir kimsenin gözleri havāya (9) dikilüp maķāmını görünce degin tevbesi maķbūldür. (10) Āyet-i kerīmeden ve hādîs-i şerîf mefhūmından böyle ahîz (11) olunmuşdur. Kaçan kim cān hulkuma gelüp gözler havāya (12) dikilüp ‘ālem-i uhırāya dāhil olup maķāmını gördükden (13) sonra قَالَ إِنِّي ya’nî tevbe eyledim dise maķbūl degildür. (14) Hattā her kâfir ol vakit imāna gelür ammā maķbūl degildür. (15) Muķaddem olmak gerek idi. Bundan naşîhat **[6b]** bu oldu ki mü'min olan tevbeyi bir an te'hîr etmeyüp (2) ölümü gözi ağıyla karasından yakın bilmekdür. (3) Zīrā hādîs-i şerîfde: هَٰلِكَ الْمُسَوِّفُونَ الَّذِينَ يَقُولُونَ (4) ya’nî şimdi tevbe ederem birazdan (5) tevbe ederem deyü te'hîr edenler helāk oldu. (6) deyü buyurıldı. Fi ‘alāmeti'l kıyāmet kıyāmetin büyük (7) ‘alāmetleri on ‘adeddür. Hādîs-i şerîfle mübeyyāndur (8) ki şaḥābe-i güzîn rızvānu'llāhi ‘aleyhim ecmeinden (9) Huzeyfe raḍıya'llāhu ‘anh dedi ki: Bir gün aşḥāb-ıla (10) oturup kıyāmetden müzākere ederdik. Nā-gāh (11) Resūlu'llāh Şalla'lāhu Te‘ālā ‘aleyhi ve sellem çıkageldi. (12) Su‘āl buyurdı ki: Ne müzākere edersiniz? Biz de dedik: (13) Kıyāmetden söyleşürdük. Buyurdılar ki: انْهَآ لَنْ تَقْعَمَ حَتَّى (14) ya’nî kıyāmet (15) kopmaz ta ki siz andan evvel on ‘alāmet görmeyince **[7a]** deyü buyurup on ‘alāmeti zikr eyledi ki: وَطُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا وَنُزُولُ عِيسَى عَلَيْهِ سَلَامٌ وَنَا جُوجَ مَاجُوجَ وَتَلْتُهُ خَسُوفٌ خَسَفَ بِالْمَشْرِقِ وَخَسَفَ بِالْمَغْرِبِ وَخَسَفَ بِجَزِيْقَةِ الْعَرَبِ وَآخِرُ ذَلِكَ نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ الْيَمَنِ تَطْرُدُ النَّاسَ إِلَى مَحْشَرِهِمْ (6) ya’nî ol on (7) ‘alāmetlerin biri dumandur ve biri Deccāl ve (8) biri Dābbetü'l-arz ve biri güneşin mağribden toğması (9) ve biri Hāzret-i ‘İsā'nın gökden inmesi ve biri (10) ye'cüc ü me'cüc çıkması ve biri maşrıķ tarafında (11) bir memleket yere geçmek ve biri mağribde kezālik (12) bir memleket yere geçmek ve biri ‘Arab cezīresinde (13) dahı bir memleket yere geçmek ve cümlesinin āhiri (14) en sonra bir āteş Yemen'den çıkup halkı maşşer (15) yerine sürer. Lākin āteşden

ğayrîsi kankısı [7b] muḳaddem ve kankısı mu'ahḥar beyân olunmamışdır. Lâkin İmâm-ı (2) Ġazālî rahmetu'llâhi 'aleyh tefsîrinde **إذا وقعت الواقعة** sûre (3) sinin tefsîrinin içinde beyân olunduğı vech üzere (4) bir miḳdâr beyân edelüm. İmdi ba'zı 'ulemâ yazdılar kim (5) bu on 'alâmet zuhûrundan evvel yukarıda zikr olunan (6) küçük 'alâmetler zuhûr ede ve benî aşfar dedikleri (7) kavim ki Moskov keferesi olmak ihtimâli var. Rûm ile (8) cānibinden seksen bir ok altında on iki bin (9) temür tonlu kâfir ile cümlesi toḳuz yüz bin kerre altmış (10) bin kâfir cem' olup a'mâḳ dedikleri maḥale deġin (11) sûre sonra Medîne-i Münevvereden toġrı yetmiş bin (12) ġāzî İslâm askeri küffâra karşı geleler kâfirler (13) deyeler ki ey Müslimānlar bizim sizinle da'vamız yokdur. (14) Kani şol bizim vilâyetlerimizi ḥarâb edenler ve evlâdlarımızı (15) esîr edenler anları isteriz deyeler. Ehl-i İslâm deye ki [8a] Hâşâ biz ol dîn karındaşlarımızı virmeyüz deyüp (2) küffâr-ıla 'azîm cenk edeler. Lâkin ehl-i İslâm üç (3) bölük ola bir bölüġi kâfir ile bizim da'vamız ve kâfirin (4) bizim ile da'vası yokdur deyü tırmayalar. Anların (5) tevbesi aṣlâ maḳbûl olmaya ve bir bölüġi döġüşe döġüşe (6) şehîd ola cümle şühedânın efdali anlardır ve bir bölüġi (7) daḥı küffârı bozup malları yaġmâ edüp kıra kıra (8) tâ Ḳoṣṭantıniyye ya'nî İslâmbûl'a gelince fetḥ eyleyeler (9) haberde vârid olundu kim Resûlu'llâh Şalla'llâhu Te'âlâ 'aleyhi (10) ve sellem (eyleyen Allah) buyurmuşdur kim: Benî ḥaḳḳ peyġamber ḥaḳḳı-y-çün ben ol (11) ġāzîlerin ve şehîdlerin adlarını babaları dedeleri adıyla (12) cümlesini bilürem buyurmuş idi. Ol ġāzîler ve şehîdler (13) anlar olsa gerek. Zîrâ bir âḥar hadîs-i şerîfde **لَتُقْتَلََنَّ الْقُسْطُنُطِينِيَّةُ فَلَنَعْمَ الْأَمِيرُ أَمِيرُهَا وَلَنَعْمَ الْجَيْشُ ذَلِكَ** (15) ya'nî Ḳoṣṭantıniyye şehri [8b] elbette fetḥ olursa gerek anı fetḥ eden 'askerin (2) başı ve begi ne güzeldür ve 'askeri ne güzel (3) 'askerdür deyü buyuruldu. Bununla ikinci fetih olsa gerek (4) kim evvel Sultân Mehmed Han fetḥ etmişdür. (5) Evvelâ Deccālın aṣlını ve ḥurûcını beyân edelüm. (6) Haberde gelmişdür kim Deccāl-i la'în Ḥazret-i Resûlu'llâh (7) zamanında dünyaya gelmişdür. Medîne-i Münevvere ḳurbında (8) şuyib cāriyesi ġünü dirilir. Bir köy vardır ki müctemi' (9) köyi daḥı deyirler. Bir küçük köydür. Bir ġün Resûlu'llâh Şalla'llâhu Te'âlâ 'aleyhi ve sellem Ebubekir ve 'Abdullâh bin Mes'ûd (11) ve 'Âmir ve Muḥammed bin Ebubekir raḍıya'llâhu 'anhüm ile berâber (12) ol köyün içine uğradılar. Resûlu'llâh atın (13) başını çeküp bir ev gösterdi. Ve buyurdu kim: "Yâ Ebubekir (14) Deccāl-i a'ver bu evden çıkısa gerekdür. Bu köyde iki (15) cühûd vardır. Biri Sâyek ve biri Üzerdür. Üzerin [9a] 'avratının adı Ḳaṭāndur. Deccālın

anasıdır." deyü buyurdi. Arasından zamān (2) çok geçdi. Bir gün ki Rebū'l-evvel ayının bir çaharşanba (3) günü toğdı. Toğduğı sâatde babasıyla muhabbet (4) etmeye başladı. Sağ gözünün hiç nişanı yoğ-idi. (5) Bir kerre kendini urur, semrür her kaçan bacaklarına ursa (6) ol sâ'at semrürdi. Toğıcağ adını Deccāl kodılar. (7) Kâfirler birbirlerine ögünürlerdi. Ve Resül övmesün Deccāl anıñ haqqından gelür derlerdi. Bu söz etrâf-ı (9) eknâfa yayıldı. Bir gün 'Abdullâh bin Mesūd ile (10) Muhammedü'bni seleme rağıya'llâhu 'anhümâ ikisi ol müctemi' köyüne (11) tekrar uğramışlardı. Gördiler kim bir galabalık var. (12) Su'âl eylediler bu 'alâmet nedür? Anlar dediler kim: "Şu evde (13) bir oğlân zühür eyledi." Bunlar dediler kim, biz anı görelim. (14) Vardılar dediler: "Ey Deccāl seni âhir zamān peygamberinüñ (15) yârenleri görmek isterler. Deccāl dedi ki anlar benim **[9b]** düşmenlerimdür dedi. Bunlar görürler kim Deccālın alnında kâfir (2) nişanı var. Çünkü 'Abdullâh ve Muhammedü'bni Seleme Medîne'ye (3) kaygulu geldiler. Resûlu'llâha haber virdiler. Resûlu'llâh (4) buyurdi kim Deccāl olduğın bildiñiz mi? Belî bildik Yâ Resül (5) Müctemi' köyünde Kaţân deyirler bir 'avratdan toğmuş bir oğlan (6) şekli şudur: Alnında nişanı var dediler. (7) Andan Resûlu'llâh 'Aleyhi's-selâm aşhab-ıla atlanup ol köye (8) geldiler ve Resûlu'llâh buyurdi kim göñlümüzde birer nesne tatalum (9) dedi. Şonra Deccālın olduğı mahale geldiler ki şabırla (10) ün yayup tañrılık da'vâsın eder. Henüz bir aylık olmamış (11) kendi kendini urur semrür. Hemân peygamberi Deccāl gördüğü (12) gibi yüzini döndürdi ve tutup huşûru şerîfine getürdi (13) dedi : Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh ve eşhedü enna Resûlu'llâh (14) Deccāl dedi ki: Yâ Muhammed sen şehâdet eyle ki ben tañrıyım (15) Resûlu'llâh hazreti üç kerre telkîn eyledi ol mel'un **[10a]** karşı söyledi. Andan Resûlu'llâh buyurdi kim: Ey mel'un (2) hâtırında ne var bilür misin diyince Deccāl duğ duğ (3) dimeye başladı. Ya'nî duğân deyecek idi. (4) Megerkim Resûlu'llâh süre-i Duğânı hâtırında tutmuş (5) idi. Andan şonra Resûlu'llâh Deccâle dedi kim Allah (6) seni depelesün diyince Hazret-i 'Ömer rağıya'llâhu 'anh (7) mel'unuñ sözine taħammül edemeyüp kılıç şalladı. (8) Kılıç girü döndi kesmedi. Resül hazreti bu hâli göricek (9) Medîne'ye teveccüh buyurdi. Şonra bir gün Deccāl Medîne (10) kurbına geldi. Ba'zı aşhâb anı görünce üzerine (11) vardılar yüzün döndürmedi. Hemân Deccāl bir büyük taş (12) Müctemi' köyünün öñüne getürüp iki eliyle işâret (13) eyledi. Taş ol köyün etrâfına bir tuman gibi olup (14) aşla üzerine varılmaz oldu. Halk tuman içinde kalınca (15) Medînelü korkup dediler Yâ Resûlu'llâh Deccālın **[10b]** fitnessi günden güne ziyâde oluyor. Yeri göyi hişâr (2) gibi tutdı. Hemân ol sâat Hazret-i Resül 'aleyhi's-selâm (3)

mübârek ellerin kaldurup duâ' eyledi ki: Yâ Rabbi (4) ol va'de gününe degin bu kâfirin şerrini bu za'îf (5) ümmetim üzerinden kaldur dedi. Fî'l hâl Hakk Te'âlâ (6) Bir kuş şüretinde bir ferîşte gönderdi. Dedi Yâ Resûlu'llâh (7) ne buyurursın. Resûl işâret edüp getür dedi. Ferîşte (8) dahı Deccâli çengeline takup Allahın emriyle Tebristân (9) deryâsı ortasında bir adaya kodı. Ol adayı (10) Allahu Te'âlâ anı-çün halk eyledi. Şimdi hâlâ anda yerden (11) yukaru bir zencîrle mu'allakdadur ki ayağı yere degmeye (12) çâresi yokdur. 'Acâba vaktim ne zamân gelür ayağım tobrağa (13) deger deyü dâ'imâ intizârdadur. Dâ'imâ yanında müvekkileri vardır. Hakk Te'âlâ aña çok 'ömür (14) virüp mü'minlere anı 'ibret halk eylemişdür ki (15) kavî mü'min anıyla bellü olsa gerek. Şol zamân hurûc [11a] etse gerek kim a'mâk tarafından küffârı bozup (2) İslâmbül'ı feth edeler ve çok mâl-ı gânimet taksîm edeler. (3) Herkes yerlü yerinde şâdumân ferağ ve sürürda iken (4) Şeytân-ı la'în dâ'imâ küffâra i'âne kaydında olduğundan (5) bir tatar şekline girüp çağıra ki: Ey gazîler sizler bunda (6) yiyüp içüp şafâya ve mâl derdine düşmüşsüz (7) Şâm tarafından Deccâl hurûc eyledi. Memleketleriniz ve ehil ve (8) 'ayâlinizi zabt ve esîr etmek ister deyü bu nidâyı (9) işidince ehl-i İslâm bu def'a Şâm tarafına revân (10) olalar hikmet-i hüda ehl-i İslâm Şâm'a vardukları gibi şeytânlar (11) Deccâli zencîrden kopuvireler deryâyı geçüp hurûc eyleye (12) Şeytânlar maşrık tarafında bir 'azîm tağ üstüne çıkup bir kerre (13) çağıra mağribden maşrıka degin ne kadar cühüd ve kâfir var (14) ise Deccâlin avâzın eşitdükde koyun tuza akar gibi (15) aқalar. Yedi gün olunca degin ol tağa Deccâlin yanına [11b] cem' olalar kırk günde cem' ola ol kırk günün evvel (2) günü bir yılda ikinci günü bir ayca üçüncü günü bir haftaca (3) ve sâ'ir günleri yine bugünler gibi kırk gün tamâmından (4) sonra Deccâl kendini getürmeye emr eyleye kim uzunluğu (5) on iki arşûn ve yoğunluğu üç arşûn ola anı (6) getürmeye bir hayvân bulunmayup illâ ol eşek kim mahşûş (7) kendü için halk olunmuşdur. Büyüklüğü on dört arşûn (8) dur. Her tüyi bir dürlü sâz çıkarur ol ada içinde (9) 'azîm şahrâ ve çayır çemenlü yerler ve kırk 'aded buhar olup (10) aḥşâma degin cem' ot ve suyu kırmayup şabâha (11) bir şey kalmadı deyü şabâha degin guşşasın çekedi. (12) Mevlâ-yı Zül'-celâl yine şabâha buharları ve otları (13) yetişdürüp ol dahı yerdı. Ol humâr ol zamân Deccâl bile (14) deryâdan berü geçmiş ola anı getürüp aña bindüreler (15) ve 'azîm haşmet-ile yürüye ve maḥalde kim oturak [der-kenâr: Men Meşâbih Rivâyet olunur kim fahr-i kâ'inât 'aleyhi's-selâm su'al etmişler kim Deccâlin yer yüzinde eğlenmesi kaç gündür buyurmuşlar kim kırk gündür kim evvel günü bir yıl kadar ikinci günü bir ayca üçüncü günü bir haftaca sâ'ir

günleri bayāğı günler gibi deyü buyurdu aşhāb su'āl etdiler kim bir yıl kadar bir ay kadar bir hafta kadar uzun günlerün her birinde beş vakit namāz kifāyet eder mi buyurdu kim étmez yigirmi dört sâ'at hısâbıyla bir gün 'add édüp her yigirmi dört sâ'atde beş vakit namāz ve sâ'ate nazar édüp vakit tahminiyle yerlü yerinde kılmak gerek oruç dağı buña kıyās deyü buyurıldı.] **[12a]** eylese bir yanına cennet düz durup dürlü çiçeklerle (2) ve meyvelerle ve zī-kıymet nesnelerle ve şularla ve döşek (3) lerle bezeyüp kendüye itā'at edenleri şafāya (4) ilete. Ve bir yanına cehennem düz durup kendüye tağrı (5) dimeyenleri cehenneme koymak isteye hāşā mü'min-i kāmil (6) dīninde metīn olup āteşine gitmegi gözine alursa (7) Allahu 'Azīmü's-şān yakmaya belki cennetine gidenler şuyundan (8) içmek istedikde bi-emri'llāhi Te'ālā cigeri āteş alup (9) helāk ve īmānsız gidüp ebedī kāfirlerle cehennemde kıla (10) ve dağı ma'lūm ola ki Deccāl 'askeriyle bütün dünyāyı (11) geze lākin Mekke-i Mükerre ve Medine-i Münevvere ve Şām ve (12) Kud's-i mübareke ve cāmi'i şerīflere ve sūre'i kehfīn (13) evveli okunan maḥale giremeye ve bir kimse kim dīn-i (14) kavisi olup Deccālīn dürlü dürlü 'alāmetine aldanmayup (15) meşelā ananın ve babanın mezārın banā gösterece **[12b]** dir. Göreyin deyüp mezāra depme urup kum bī-iznī (2) dedikde şeytān meyyitiñ şekline girüp dürlü kelām (3) söyledikten sonra ve āteş-ile ve 'azāb-ıla korkutduktan sonra (4) dağı küfrine belī dimeyen dīn-i kavī mü'minlere bir nesne (5) edemese gerekdir. Hādīs-i şerīfde dağı vārid olmuştur. (6) **(7) فَمَنْ أَدْرَكَهُ مِنْكُمْ فَلْيَقْرَأْ عَلَيْهِ قَوَاجِ سُوْرَةِ الْكَهْفِ** ümmetinden bir kimse Deccālīn gününe yetişürse üzerine toğrı (8) sūre'i kehfīn evvelini okusun zīrā anı okumak (9) Deccālīn fitnesinden emīn olmağdur deyü buyurdu. (10) Hāzret-i 'İsā ve Mehdī Āli Resūlün hurūcī beyān olunur. (11) Rāvīler rivāyet eder kim Mehdī Āli Resūlün hurūcī (12) hāzret-i 'İsā'dan muḥaddemdür. Benī aşfar tā'ifesini (13) ol kıracağdur. Yer yüzini 'adl 'adālet-ile tıdudurup (14) koyun ile kırt yürüyüp zamānı çihār-ı yār-i güzīn (15) Rızvānu'llāhi Te'ālā 'aleyhim ecme'in zamānı gibi ola. **[13a]** Ebū Sa'īd el-Ḥudrī Raḍıya'llāhu 'anhdan mervīdür ki (2) Resūlu'llāh Şalla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem buyurmuşlar (3) **الْمَهْدِيُّ مِنْ عَثْرَتِي مِنْ أَوْلَادِ فَاطِمَةَ أَجَلِي الْجَبْهَةِ أَقْنَى الْأَنْفِ عَيْلَا الْأَرْضَ** (4) **يَسْطَى وَعَدَهُ لَا كَمَا مُلِئْتُ ظُلْمًا وَجَوْرًا يَمْلِكُ سَبْعَ سِنِينَ** (5) ya'nī mehdī (6) benim neslimden kıztım Fāṭıma evlādındandır. Alnı geñiş (7) ve burnı mürtefa' bir kimesnedür ki çıkup yer yüzini 'adli (8) ve 'adālet ve bereket-ile tıdursa gerek kim zulm-ile cevri-ile (9) tıdılmış idi. Yedi sene pādīşāh olsa gerek deyü buyurıldı. (10) Ba'zı rivāyetde Hāzret-i 'İsā pādīşāh mehdī vezīr (11) ola dimişler. Lākin Hāzret-i 'İsā'nın devri kırk

(12) senedür. Kırk seneden sonra Medine-i Münevverede (13) Ravza-i Muṭahhara içine defn olursa gerek demişler. (14) Mehdî Âli Resûl kendüsünün mehdî olduğun tâ hürücü (15) gününe degin bilecek degüldür. Şol vakit kim ehl-i İslâm **[13b]** buhalup yer yüzi zulm-ile ve cevri-ile tolup küffârın (2) galebesi terakķide olıcaķ bir ferişte Tātār sûretinde (3) görinüp Yâ ümmet-i Muḥammed hazā mehdî deyince ehl-i İslâm (4) pâdişahlığa teklîf eyledikde Yâ ümmet-i Muḥammed ben sizin (5) dediginiz degilem deyerek yer yüzine pâdişâh ola ve (6) evvelden pâdişâh kim ise sancâğ-ı Resûli getirüp teslîm (7) eyleye. Bir gün kim sabâḥ namâzını kılmığa Şâm-ı şerîfden (8) Câmî'î Ümmiyede Mehdî imâm olup kılariken Ḥazret-i (9) 'İsâ Şalavātu'llâhi ve Selâmühü 'alâ nebiyyinâ ve 'aleyhi ḥazretleri (10) ak menâreden inüp ümmet-i Muḥammed-ile ol sabâḥ cemâatında (11) namâzı edâ eyleye ve Ḥazret-i Mehdî'nin ḥatırına gele ki (12) in-şâa'llâhu Te'âlâ şu cemâ'at-i Kübrânın içinde Ḥazret-i (13) 'İsâ bulunmak gerek deye namâzdan fârig olıcaķ (14) evveliki şafda Mehdî mülâkat eyleye ve Şâm-ı şerîfden (15) çıkup küffâr-ile mülâkat eylediklerinde cenk etmeksizin **[14a]** küffâr tuz gibi eriye helâk ola lâşeleri tağı (2) taş tuta andan beşirek deve gibi kuşlar zâhir olup (3) ol cîfeleri deryâya bırağalar taşuyup dükedeler (4) andan bir güzel yağmur gelüp iller ve memleketler ve şokaķlar (5) ve çayırklar pâklanup yeniden dünyâ nûrlana. Lâkin andan (6) evvel kim dünyâ kaḥt olup bir kuru öküzün başı (7) biḡ altına idi şimdi bu aralık bir zelzele 'arız (8) ola **إذا زلزلت الارض** (9) **زلزالها وأخرجت ا لا رضى اثقا لها وقال الإنسان ما لها** Bu âyet-i kerîmenin (10) maẓmûnunda olan zelzele ol zamân ola deyü rivâyet var. (11) Ya'nî ol zamân kim yeryüzi hareket etmeklik-ile hareket (12) eyleye kim ne kadar yer altında ḥazîneler defîneler ve daḡı (13) kıymet nesneler kim kâfirden kalmışdır yer yüzine çıķa. (14) Ḥalbûki ol vakit insân 'acebâ bu yere ne oldu (15) neden ötürî şarşılır deyeler. Andan sonra yer yüzünde **[14b]** bir bereket ḥâşıl ola ki bir nârı on kişı yiyüp (2) dükedemeseler gerek. Altun ve gümüşe iltifât etmeseler (3) gerek. Ne baḥtlu kişı kim ol devletlülerin ol günlerine (4) yetişe ammâ onların gününe varınca kadar 'akabe günleri (5) cümleden biri Deccâlin fitnesi vardır ve ba'zı rivâyetde (6) Deccâlin hürücü vakitinde ye'cûc ü me'cûc daḡı çıkup (7) kâfirle helâk olsalar gerekdür. Ve ba'zı Deccâl (8) yalnız kendü kurtıla bir ıssız bir mağarada kırk yıl gizlene (9) devr-i 'İsâ geçdikden sonra ye'cûc ü me'cûc kavmi çıķa (10) Deccâl anlara daḡı baş ola Ḥazret-i 'İsâ âhirete (11) gitdikden sonra Sultân Aḡmed nâmında bir 'âdil kimesne (12) pâdişâh olup cümlesini helâk eyleye zîrâ peygamberimizden (13) rivâyet

olunmuştur kim Deccâlden sonra insân yeryüzünde (14) dünyâda yüz elli yıl dağı tura deyü buyurdu. Buğa göre (15) ye'cüc ü me'cüc sonra olmak ihtimâli vardır. [der-kenâr: Hâzreti 'Îsâ ile Mehdî Âli Resûl zamânı olıcağ müslimân memleketinde sâkin olup dâ'imâ müslimâna hıyânet üzere olan kimesneler ve içi taşrasına benzemeyen münâfıkları ol devletlüler 'alâmetlerinden mu'cize ve kerâmet-ile anlayup cezâ-yî mâyiliklerini icrâ' etseler gerekdür. Anlardan hiçbir nesne nihân olmasa gerekdür. Çok evlâd-ı Resûl kim nesebi belürsiz olmağ-ıla kendüsine şürefâ 'alâmeti bellü olmadıkda ol günde evlâd-ı Resûl olduğu muayyen olsa gerek ve çok müteseyyidler dağı bellü olsa gerekdür dimişler. Lâyemü'l-ğayb Allahu Te'âlâ.]

[15a] Ye'cüc ü me'cüc iki sınıfdur. En büyüğü kırk (2) arşün en küçüğü bir karışdur. Ve kulakları uzundur. Hattâ birini döşek ve birini yorğan ederler. Yorğan (4) döşek bilmezler bunlar bir müfsid kavimlerdür ki dünyâda ellerine (5) ne giderse yerler dükedirler memleketi kıtlık ederler. Hattâ (6) ekin yeşil iken yerler. Bereketleri yokdur. Anu-çün Zül-karneyn (7) İskender 'aleyhi's-selâm önlerine pülâddan dīvâr (8) çekdi kim demîr ile bakır karışıkdır. İki tağı (9) arasından gayr-i berü geçecek yolları yoğ-ıdı. Tağa (10) çıkılacak yer dağı yokdur. Şimdi hâlâ berüye geçmek için her gün (11) ol dīvârın temelini kazarlar. Azacık kaldıkda ahşâm (12) olur. Şabâh gelelim öte geçerüz dirler giderler. Şabâh (13) gelürler kazdıkları yeri bulamazlar. Her dâ'im böyledür. Kaçan (14) vahtı gelicek İn-şâa'llâh demek hatırlarına gele deyeler (15) kim şabâh in-şâa'llâh delüp öte geçerüz deyeler. **[15b]** Şabâh gelüp bulalar delüp berüye geçüp buldukların (2) yiyüp olur olmaz ırmaqları dükedüp hattâ Teberiyye (3) deryâsını içüp kurudalar girüden gelenleri burada (4) ezelden şu mı var imiş deyeler. Tûr Tağı semtinde (5) 'azîm cenk ola hattâ yer yüzündekileri öldürdük (6) gelin gökdekileri dağı öldürelim deyüp ok atalar. (7) Hakk Te'âlâ gönülleri şanki hoş olsun deyü balık kanın (8) oklarına meleklerle bulaşdura deyeler. Yerde gökde (9) kimse komadık ehl-i İslâm gelüp Hâzret-i 'Îsâ (10) 'aleyhi's-selâma 'arz eylediklerinde Sultân Ahmed Hân (11) nâm-ı pâdişâhı üzerlerine göndüre gelüp Tûr Tağında (12) kâfirleri muhâşara edeler. Şöyle mahvolalar kim gövde (13) lerinden tağ ve taş görünmez ola. Yene min 'İndi'llâh (14) kuşlar cîfelerini denize taşıyalar ba'dehu yağmur gelüp (15) yer yüzi tâzelene ve bereket çok ola Dabbetü'l-'arz **[16a]** ve dağı rivâyet olunur kim: Hâzret-i 'Îsâ devrinden sonra Dabbetü'l-'arz nâmında bir hayvân Mekke-i Mükerrerede Şafâ (3) ile Merve arasından zühür eyleye yüzi âdem yüzi (4) ve boynı deve boynı ve gögsi ve ayakları arslân gibi (5) ola. İnsân gibi 'akıl issi ola. Nitekim âyet-i kerîmede (6) **وَ إِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ**

تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ (7) ya'nī (8) kaçan kıyāmet vākı' olduğu 'aşırda
 insān için yerden (9) bir hayvān çıkarırız ki insāna söyler ki benim 'alāmetime (10)
 yāhūd Allahın 'alāmetine insān i'timād etmezlerdi. Yāhūd (11) neklümühüm kırā'atı
 üzere ma'nā ol hayvān insānı (12) urup yaralar dimekdür. Ol hayvānın sağ elinde
 (13) Süleymān 'aleyhi's-selāmın mühri ve sol elinde Mūsā (14) 'aleyhi's-selāmın
 'aşāsı ola. İnsānın iyüsin (15) ve kötüsün fark eyleye. Kaçan kurtulmaya yetişüp tuta.
[16b] Anı görmedik yer yüzünde kimse kalmaya kaçan kim bir kimsenin (2) alnına
 mühr-i Süleymān'ın şu'lesi tokuna hazā mü'min ü billāh (3) deyü bellü ola. Eger
 bellü olmazsa 'aşā-yı Mūsā ile ura. (4) Alnında hazā kāfir-i billāh deyü mu'ayyen
 ola. Beyān-ı tülū' ü eş-şemsī min-mağribihā ve bundan sonra güneş mağribden (6)
 tülū' eyleye. Bir cum'a gicesi güneş bata üç gün (7) miqdār-ı zamān toğmaya gāfiller
 uyandıkça dağı şabāh (8) olmamış deyüp yine yata uyuya ammā mü'min-i kāmiller
 (9) tuypup tevbe ve istiğfāra meşgūl ola kim güneş (10) mağribden toğduğı sā'at tevbe
 kapısı kapanur. Andan sonra (11) tevbe ve imān maqbūl degildür. Zīrā āyet-i
 kerīmeden mefhūmdur لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا ya'nī (13) habībim
 senin rabbinin ba'zı 'alāmetleri geldikde bir kimseye (14) imānı fā'ide virmez.
 Hemān mü'min mü'min olduğu hālde (15) tevbелü tevbелü olduğu hālde tevbесizler
 tevbесiz ve kāfirler [der-kenār: Rivāyet olunur ki güneş mağribden toğduğıda ay dağı
 bütün bulunup ol dağı maşrıkdan toğa. İkiisi dağı kapkara toğalar. Gök ortasında ikisi
 birbirine rāst gele. Yene ikisi berāber evvelki 'ādet üzere mağribden tolunup
 maşrıkdan toğsalar gerekdür.] **[17a]** kāfir olduğu hālde kalur. Duḥān ve dağı
 veryüzünde bir (2) dütün peydā olsa gerek. (3) يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ya'nī
 habībim Aḥmed, Resūlüm Yā Muḥammed sol günü zikr eyle (4) ki gök bir duḥān
 getürür. Ol duḥān yer ile göyi tuta. (5) Mü'minleri zükkām ve kāfirleri serhoş gibi
 eyleye. (6) ve bundan sonra kim İslām azalup şirār-ı nās kıala kim (7) cümle fesādları
 āşikāre ola. Hattā yol üzerinde zinā eyleye. (8) Müslümānlar deyeler kim bārī bir
 tenhāda édün deyeler. Ba'dehu (9) bir güzel koқulu rüzigār gele mü'minlerin rūḥını
 birden (10) kabz eyleye. Rivāyet olunur kim Ḥaqq Te'ālā İsrāfil 'aleyhi's-selāma (11)
 emr oluna kim dünyāda olan maḥlūkata haber eyle kim kıyāmet (12) yakındır. إِذَا
 وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ لَئِيسَ لَوْقَعَتِهَا كَاذِبَةٌ Çün (13) İsrāfil 'aleyhi's-selām şūr urmazdan
 muḥaddem bir kerre na'ra (14) eyleye kim halk dehşetinden yüzi üstüne düşüp
 gökler (15) ve tağlar pāre pāre oldu zann edeler. Sonra herkes kalkup [der-kenār:
 كَا۟۟۟۟ Te'ālā وَالْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ وَالصُّورِ فَفَرَّعَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالصُّورِ ayet-i kerīmesinden

murād İsrâfîl ‘aleyhi's-selâmin iş bu na‘asidur deyi ma‘nâ verdiler. Buña göre şûr üç defa olmak lâzım gelür. Ammâ bu aradaki şûrda mürâd na‘radur kim eşidüp herkes korkalar ammâ aşıl şûr **فَصَيَّقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ** āyet-i kerîmesinde olan şûrdur demişler kim anda cemî‘i cānlu cān virseler gerekdür.] **[17b]** kendü hâline meşğul olup birkaç zamân geçdikden sonra (2) şûr üfürölmek-ile emr oluna şûr dedikleri bir büyük (3) boynuz gibi nesnedür her insān için birer delik (4) var. Kaçan kim şûr üfürile mü‘min olanlar sühûletle rûh (5) teslîm edüp tağdaki tağda evdeki evde (6) bağdaki bağda hattâ çocuk memede ve boğazında ta‘ām (7) olan henüz yutmadın kalsa gerekdür. Lâkin kâfirler tüzce (8) cān viremeyüp yer yere gök göye karışup tağlar havâda (9) kuş gibi atıldığı görüp eziyyet ve cefâlar çekerek (10) ölse gerekdür. Cümlesi bir anda vâkı‘ olur anuñ için kıyâmete (11) sa‘ât tesmiye olunur. **إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْ عَظِيمٌ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ** (12) Āyet-i (13) kerîmesinin ma‘nâsı anı işrâb eder. Ve dahı yerde (14) ve gökde İsrâfîlden gayrî kimse kalmasa gerek ba‘zı (15) rivâyet de Cebrâîl, Mîkâ‘îl, ‘Azrâ‘îl ve hamele-i ‘arş dahı kalsalar gerek. **[18a]** Āyet-i kerîmede **وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَيَّقَ مَنْ** (1) buyurulmuşdur. (3) Andan sonra gökler eriyüp döküldükde yere karışup (4) deryâlar gibi çalkana andan sâkin ola bir düz şahrâ ola (5) kim ucu bucağı olmaya şunuñ gibi kim dünyânın ucu (6) bucağı ve mîkdârı bellü idi. Nitekim āyet-i kerîmede **يَوْمَ بُدِّلَ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ** (7) buyurulmuşdur. (8) Andan sonra Hakk Te‘âlâ ‘Azrâ‘îl ‘aleyhi's-selâma bilür iken (9) su‘âl ede kim yerde gökde olanlardan kim kaldı (10) deye kim ben kuluñ kaldı Yâ Rabbi dahı Cebrâ‘îl, Mîkâ‘îl ve (11) İsrâfîl ve ‘arşı getüren melekler kaldı deye. Andan Hakk Te‘âlâ (12) ‘Azrâ‘îl'e emr ede kim anların rûhını dahı kabz eyle deye. (13) Pes varup ‘arşu'r-raḥmanın altında cümlesinin rûhını (14) kabz eyleye. Yene Hakk Te‘âlâ bilür iken su‘âl buyura kim (15) Yâ ‘Azrâ‘îl dahı kim kaldı deye ki Yâ Rabbi sen bilürsin kim **[18b]** ben za‘îf ve bî-çâre kuluñdan gayri bir kimse kalmadı deyüp (2) sıtma tutar gibi ditreye Hakk Te‘âlâ buyura ki sen dünyâda benim (3) peygamberlerime ve meleklerime ve nice evliyâ ve etkîya ve şulehâ (4) kullarıma ecel şerbetin şunup cānların aldın (5) ‘izzim celâlim ḥaqqı-y-çün saña cān acısın tatdursam gerek (6) tüz kanâdların aç. İznimle cān vir deyü emir buyurdukda (7) bir kerre na‘ra urup yıkıla bütün cānlar sağışınca (8) kanadları olup cüssesi ‘azîm ve bu dünyâ önünde bir (9) yumurta gibi olan ‘azîm ‘Azrâîl ‘aleyhi's-selâm cān (10) virüp ‘arş altında meyyit gibi yatsa gerekdür. Ve yene (11) Hakk Te‘âlâ hitâb edüp buyura

[17b] kendü hâline meşğul olup birkaç zamân geçdikden sonra (2) şûr üfürölmek-ile emr oluna şûr dedikleri bir büyük (3) boynuz gibi nesnedür her insân için birer delik (4) var. Kaçan kim şûr üfürile mü'min olanlar sühûletle rûh (5) teslim edüp tağdaki tağda evdeki evde (6) bağdaki bağda hattâ çocuk memede ve boğazında ta'âm (7) olan henüz yutmadın kalsa gerekdir. Lâkin kâfirler tüzce (8) cân viremeyüp yer yere gök göye karışıp tağlar havâda (9) kuş gibi atıldığı görüp eziyyet ve cefâlar çekerek (10) ölse gerekdir. Cümlesi bir anda vâkı' olur anuñ için kıyâmete (11)

İsrâfilden ğayrî kimse ğalmasa gerek ba'zî (15) rivāyet de Cebrâil, Mikâ'il, 'Azrâ'il ve ħamele-i 'arş dahî ğalsalar gerek. **[18a]** Āyet-i kerîmede وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعَقَ مَنْ

(5) kim ucu bucağı olmaya şunun gibi kim dünyânın ucu (6) bucağı ve miqdârı bellü idi. Nitekim âyet-i kerîmede **يَوْمَ بُدِّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ** (7)

buyurulmuştur. (8) Andan sonra Hakk Te‘ālā ‘Azrā’ıl ‘aleyhi’s-selāma bilür iken (9) su‘āl éde kim yerde gökde olanlardan kim kaldı (10) deye kim ben kuluñ kaldı Yā

Rabbi daḥı Cembrā'ıl, Mīkā'ıl ve (11) İsrāfıl ve 'arşı getüren melekler kaldı deye. Andan Hakk Te'ālā (12) 'Azrā'ıl'e emr ède kim anların rūḥını daḥı kabz eyle deye.

(13) Pes varup 'arşu'r-raḥmanin altında cümlesinin rūḥını (14) kabẓ eyleye. Yene Ḥakḵ Te'ālā bilür iken su'āl buyura kim (15) Yā 'Azrā'īl daḥı kim qaldı deye ki Yā

deyüp (2) sıtma tutar gibi ditreye Hakk Te'ālā buyura ki sen dünyāda benim (3) peygamberlerime ve meleklerime ve nice kulivā ve otlavā ve cülhā (4) laullarına

ecel şerbetin şunup cānların aldın (5) ‘izzim celālim hākķı-y-çün saña cān acısın
tattursam gerek (6) tīz kanādların ac. İznimle cān yir devü emir buyurdukda (7) bir

kerre na'ra urup yıķıla bütün cānlar şağışınca (8) ķanadları olup cüssei 'azīm ve bu dünyā öñünde bir (9) yumurta gibi olan 'azīm 'Azrāīl 'aleyhi's-selām cān (10) virüp

'arş altında meyyit gibi yatsa gerektür. Ve yine (11) Hâkk Te'ālā hîṭāb êdûp buyura

19

kim لَمِنَ الْمَلِكِ الْيَوْمَ (12) ya'nī bugün mülk kimiñdir anı ol dūnyā benim deyü göksin (13) gerüp gezenler ve anı ol memleket abt edenler ve anı (14) ol mālī ve devlet ve azīneye mālīk olanlar. Ve anı (15) ol baa irk oanlar. Ala bir cānlu olmayup [der-kenār: Ahvāl-i abir ve daı 'azāb-ı abir ve afā-yı abir adur. Zīrā adīs-i erīfde الْقَبْرِ رَوْضَةً مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ أَوْ حَفْرَةً مِنْ حُفَرِ النَّيِّرَانِ ya'nī abir cennet baalarından bir baa yāhūd cehennem ukurlarından bir ukurdur deyü buyurıldı. Her kiiñiñ 'ameline göre abirde in'am ve isān olunur. Ve 'ameline göre 'azāb olur ve daı 'azāb-ı abir a olduına وَعَشِيًّا āyet-i kerīmesinde delīl vardır. Eger kim aan abir aılsa kemükler görünü. 'Azāb-ı 'ikāb neden bellü deyü su'al olunsu cevāb oldur ki] [19a] cevāb viren olmaduda yine ol mālīkū'l-mülk olan (2) Allahu 'azīmū's-ān azretleri 'azameti ve ānıyla buyura (3) ki لِّلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ya'nī evvelde āhirde mülk (4) vāhidū'l-ahhār olan Allahıñdur deye andan ora bu (5) 'araa kırk yıl ıssız yata andan ora a Te'ālā (6) İsrāfīl 'aleyhi's-selāmı dirüldüp andan ora Mīkā'il (7) ve 'Azrā'il ve Cebrā'il 'aleyhimü's-selāmı ve 'aru getüren (8) melekleri dirüldüp İsrāfile nefa-i āniye ile emr eyleye (9) ammā ma'lūm ola ki cennet iinde bulunan tā'ifeler hūrī (10) ılmān ve vildān gibi cehennem hūddāmı ve cennet azīnedārı (11) Rıẓvān ve cehennem azīnedārı Mālīk 'aleyhimü's-selām anlara at'ā (12) ölüm yodur 'ālem-i uhrāda bulundukları iün anlara demiler (13) der-beyān-ı nefa-i āniye avlehu Te'ālā وَنَفَخَ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا (14) āyet-i kerīmesinde olan (15) nefa nefa-i āniyedür. Ya'nī ey ullarım aan (der-kenār: Dūnyā 'ālemi āiret 'āleminiñ ıddıdır. Dūnyā 'āleminde olan kimse āiret 'āleminiñ hālīni göremez. Āiret 'āleminde olan dūnyā 'āleminiñ hālīn göremez. Nitekim imdi gözümüzde perde vardır. abirde kemükden gayri görmeyüz. Meger Evliyā'ül-Allahdan olan kimse ola. Zīrā peygamberlere ve evliyāya hi nesne mestür degildür. Nice kerre meyyitiñ hālīne mutālī' olup aber virmişlerdür. Āād-ı nāıñ gözünde perde vardır. atta bir kimse cān virürken melekū'l-mevtī ve sā'ir melekleri görmeyüz. astanıñ gözi maāmın gördii sā'at 'ālem-i uhrāya dāil olmu olup) [19b] ūr üfürüldükdde bölük bölük gelürsünüz deyü buyurdı. (2) 'Ulemā-i müfessirīn on iki bölüğe degīn yazarlar. (3) İn-āa'llāhu Te'ālā zıkr olunur. Evvel ma'lūm ola ki ikinci (4) ūr üfürölmezden muaddem Cebrā'il 'aleyhi's-selām cennete (5) varup fār-i kā'ināt alla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem efendimiz (6) azretlerinin binecei Burāı ve geyecei muraā' tāc (7) ve hülleleri ve livāi'l-amd ismiyle müsemmā olan sancā-ı erīfī alup nice

biyik hūrī ve ğilmān (8) ve nice biyik melāike şaf olup ravza-yı (9) muṭahharanın olduğu maḥale ḥāzır ve müheyyā olup (10) turalar. Ve her enbiyānıñ ve evliyā ve şuleḥā ve şühedā (11) ve mü'minlerin herbirinin mertebe ve ḥālince ḥulle ve burākları ve ḥüddām (12) ve ḥūrileri āmāde ve kopacakları yere gelüp ve nice (13) 'āşī ve mücrimlerin 'azāb melekleri ve kötü 'amelleri ḥāzır olup (14) gelüp yolların bekleyeler kaçan kim İsrāfīl 'aleyhi's-selām (15) kıuds-i şerīfde şahretu'llāh berāberinde çağıra ki (der-kenār: Henüz kabre varmadan evvel döşek içinde yaturken 'azāba giriftār olur. Kimse ḥāline muṭṭalī' olmaz. Belki cān çıkmadan 'azāba giriftār olup cānı eziyyetle virür. Ammā su'āl olunur kim: Ya ma'sūm tıfilları görürüz kim cānı sıkletle virür. İki cevāb vardır. Biri bu ki: Büyük adam eger şuleḥādān olursa maḳāmını cennet maḳāmı görüp anıñla teselli bulup maḳāmının sürüriyle cān acısın tutmaz. Ammā ma'sūm maḳāmını görür ne oldıñın anlayamayup aldanamaz anıñ-çün ma'sūm bir miḳdār cān sıkleti çeker. ve biri budur kim] [20a] أَيُّهَا الْأَجْسَامُ الْبَالِيَّةُ وَأَيُّهَا الْعِظَامُ الْمُتَقَرِّقَةُ قَوْمُوا بِإِذْنِ رَبِّكُمْ (2) ya'nī ey çürümiş tenler ve ey tağılmış kemikler kalkın (3) rabbiñizin izniyle maḥşer yerine cem' oluñ diyince āb u (4) ḥayāt deryāsından bir yağmūr yağup yeryüzi deryā gibi ola (5) kırk arşūn yere geçe andan cümle cesed mantār biter gibi (6) bitüp meydāna çıka. Yer gök birbirine qarışup kabirler (7) ne tarafa gitdigi bellū olmayup mağribdekiler maşrıka geçüp (8) maşrıkdaki mağribe deryādaki qaraya qaradaki deryāya (9) geçüp ḥamīr gibi olan yerden herkes vücūda geldigi Ḥazret-i (10) İbrāhim 'aleyhi's-selāmın dört kuş kışşasından (11) yaḳīn ḥāşıl olur ki bu āyet-i kerīmede وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أُولَئِم تومن قَالَ بَلَى وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قُلُوبِي (13) ya'nī Ḥazret-i (14) İbrāhim dedi ki: Yā rabbi ölmüşleri nice dirildirsin. Baña mislini (15) göster diyince Ḥaḳḳ Te'ālā kişinin ḳalbindekini bilürken dedi kim [der-kenār: Ma'sūmın ḥaḳıḳatde cān acısı olmayup şūrete öyle görünüp bizlere mücib-i 'ibret ola. Ve daḥı ma'sūm ne ḳadar cān acısı görse şafāsı çok ola ve derecesi 'Āli ola. Ḥattā dimişler kim şabīler kabirde anlatmayup kimi toğrı cennete ve kimi 'arş-ı a'lāya ve kimi ḥavz-ı Resūlu'llāh kenārına gide. Zīrā anların 'işıyanı yokdur kim ḥisāb ve kitāb ve su'āl içün kabirde ḳala ancak insān içün yedi mevḳıfde su'āl vardır. Evvelā kabirde su'āl vardır ki münker ve nekīr raḍıya'llāhu 'anhümā iki melek gelür. Anlara tobraḳ ḥā'il degildir. Nitekim bizim gözümüze rüzigār ve balıñın gözine şū.] [20b] Ey ḥalīlim İbrāhim seniñ ḳalbiñ öyle olacağına inanmadı mı (2) dedi: Yā Rabbi belī inandım. Lākin göñlüm muṭma'inn olsun dedi. (3) Andan sonra Rabbi Te'ālā buyurdi kim: فَخُذْ

أَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ فَصُرُ هُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ جَعَلَ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءً ثُمَّ أَذْهَنَ يَأْتِيَنَّكَ سَعْبًا وَأَعْلَمَ أَنَّ
 رَبَّكَ مِنَ الطَّيْرِ فَصُرُ هُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ جَعَلَ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءً ثُمَّ أَذْهَنَ يَأْتِيَنَّكَ سَعْبًا وَأَعْلَمَ أَنَّ
 (5) ya'nī kuş cinsinden (6) dört kuş al ve etlerini yiyüp kemiklerin ve
 tüylerin (7) birbirine karışdır. Andan dört bölük edüp dört (8) tağın üstüne koy. Andan sonra ol kuşlara adıyla çağır (9) saña segirderek gelürler. Andan sonra
 Rabbiñin kudretini ve hikmetini (10) bil deyü buyurdu. Andan sonra Hâzret-i İbrâhîm
 dört kuş (11) aldı. Ne dürlü kuş olduğında rivâyet muhtelifdür. (12) Ba'zılar
 feşürhünne ma'nâsında yi deyü emir dahı dâhildür deyüp (13) eti yinen kuşlardan
 biri horus ve biri ördek ve biri (14) göyerçin ve biri serçe dediler. Bunları hâzret-i
 İbrâhîm (15) etlerin yiyüp kafaların ve bağırsakların ve tüylerin ve kemiklerin [der-
 kenâr: görünmediği gibi tobrâk dahı anların gözine görünmez. Zîrâ cism-i lâtiflerdür.
 Münker ve nekîr inkâr olunmuş ya'nî bilinmedük ma'nâsı anıñ-çünkü ol melekleri
 gören kimse ben böyle şecâ'atlü mühîb kimse görmedim deye havf ede. Şulehâya
 gelüp aşağıdan yukarı bakup es-selâmu 'aleyke yâ Allahın sevgülü kulu biz saña
 ziyârete geldük. Allah dahı şafânı artursun ve mübârek eylesün. Ne güzel makâma
 nâ'il olmuşsin deyüp gideler. Ammâ mücrimlere kötü şûretde görünüp yukarıdan
 aşağı mu'âmele birle 'unfile men rabbüke ve men nebiyyeke] [21a] cem' edüp bir
 havana koyup birbirine karışdırarak (2) sahk ve hamîr gibi eyledi ki birbirinden
 temyîziniñ imkânı kalmadı. (3) Lâkin kafaların ezmeyüp yanında alıkoyup eczâyı (4)
 dört bölük edüp dört tağ üstüne kodı. (5) Ve adlarıyla çağırdı. Hemân ol sa'ât
 kafalarının yanına (6) geldiler. Kafaları dahı gözi öñünde bitişip ötüşmege (7)
 başladılar. Ancak Hâzret-i İbrâhîmin bu kıssası mü'minlere (8) delîl-i 'aklî olmak
 içün vâkı' olmuşdur ki kıyâmet gününde dirilmege (9) şübhemiz kalmaya ve delîl-i
 nakli çokdur. Cümleden biri (10) وان الساعة آتية لا ريب فيها وان الله يبعث من القبور (11)
 Kaçan ikinci şûr üfürüldükde cümle ervâhdan (12) muqaddem peygamberimiz
 Şalla'llâhu Te'âlâ 'aleyhi ve sellemün rûh u (13) şerîfleri mübârek cesed-i pâklerine
 duhûl etdiği sa'ât (14) ravza-i muṭahharada kabir-i şerîflerinden kalka göre kim
 cemî'i (15) melâike-i muḳarrebîn huzûr-ı şerîflerinde tûrur. Buyura kim Ya Cebrâ'îl
 [der-kenâr: Ve mâ dînüke deye cevâb viremedikde 'azâb edeler. Ya kıyâmete degin
 çeke ve cehennemden kabrine pencere açıla. Ammâ şulehâya ellerinden dürlü 'izzet
 ve ikrâm ola. Cennetden pencere açıla ve güzel melekler ve hûrîler ve gilmânlar gele
 şafâsında ola. Kendüye nem kenevmeti'l-'arûsi deyeler. Ya'nî şafâ-ile şöyle uyu kim
 yeni güyegü olmuş gibi dahı ziyâde rahatlu uyu deye azacık uyuyayım dirken
 buyuruñ kıyâmet kopdı. 'Arşu'r-raḥmâna gidelüm deyeler. Deye kim: Ben şimdi ölüp

kabre geldim daḥı bir sâat olmadı deye. Teyyi zamân ola.) [21b] ümmetimin ḥālî şanı nedür deye. Anlar deyeler kim: Buyuruḡ (2) Yâ Resûlu'llâh bugünkü gün sultânlık ve pâdişâhlık seniḡdür. (3) Hulle-i şerîfeleriniḡi geyün herkes kabrinden ḡalkup maḡşer (4) yerine varacaḡlardır. Şefâ'at seniḡdür ve kerâmet sendedir. (5) diyince ḡalkup burâka binüp Cebrâ'ıl saḡ tarafında Mikâ'ıl (6) şol tarafında sancâḡ-ı şerîf öḡünde ve bî-hisâb melâike (7) öḡünde ve arḡasında Ḥaḡḡ Te'âlâ ḡazretiniḡ (8) عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا Āyet-i kerîmesiyle maḡşûş kendüye (9) virdüḡi cennetde maḡâm-ı maḡmûda teşrîf buyurduḡda (10) secdeye varup Yâ Rabbi benim ḡalim eyü lâkin za'îf ve (11) 'âsî ümmetim ḡālî nice olur diyince ḡitâb-ı 'izzet gele kim (12) bugün secide günü degildir. Var maḡşer yerine livâü'l-ḡamdi (13) naşib eyle. Ancaḡ maḡşer yeriniḡ umûrı saḡa müfevvezdür (14) ve her umûrında muraḡḡaşsın. Dilediḡiḡ ḡadar suçlulara (15) şefâ'at eyle deyince ḡalkup maḡşer yerine teşrîf [22a] ède. Andan sonra وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا Āyet-i kerîmesinün maḡmûn-ı münîfini 'ulemâ-i müfessirîn on (3) bölüḡe degin 'add eylemişlerdür. Evveliki bölük duḡûl-ı evvelîn (4) ile cennete girecekler kim anlar için cân acısı ḡabir 'azâbı (5) sûr-ı hisâb olmamiş. (6) اِلَّا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ya'nî şol Allahın rızasına yakîn (7) olan ḡullar kim anlar için ḡavf ḡüzün yokdur deyü buyurulmuşdur. (8) Cemî'i enbiyâ ve evliyâ ve 'ulemâ ve şühedâ ve şâlihîn ḡullar 'ırızları (9) yıkılmaḡsızın ḡabirlerinden ḡalkup toḡrı 'arş-ı a'lâya (10) gitseler gerekdir. İkinci bölük duḡûl-ı evvelîn tâ'ifesi (11) ḡadar 'ameli olmayup belki cân acısı ve ḡabir 'azâbını görmüş (12) günâhı miḡdârı sıklet çekmiş ammâ Rabbi Te'âlâ'nın keremine (13) maḡzar olup 'afv olunmuş 'arş-ı a'lânın ednâ ve maḡâmına (14) giderler. Ammâ gerü ḡalan bölükler 'âşiler ve kāfirler ve münâfıklar (15) gibi zerre imân-ile gitmiş kimi 'işyânı sebebiyle hiç imânsız gidüp kāfirlerle berâber [22b] ve kimi şeytân-ıla ḡaşr olmuş ve kimi Me'âza'llâhi Te'âlâ ḡinzîr ve maymûn (2) sûretinde ḡopmuş. Her kişi sū-i 'ameli cezâsıyla rüsvâ olup gider. (3) Rivâyet olunur ki Ma'âz bin Cebel raḡıya'llâhu 'anh bir gün Resûlu'llâh (4) Şalla'llâhu Te'âlâ 'aleyhi ve sellem ḡazretlerine su'âl buyurmuş kim: (5) وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا Āyet-i kerîmesiniḡ maḡmûnında (6) olan fevciler ne günâ ḡopsalar gerekdir. Buyurmuşlar kim: Ba'zı kimseler (7) ḡinzîr sûretinde ḡopmuşlar. Zebânîler sürüp getürürler bunlar kimlerdür (8) deyü su'âl olunduḡda ḡovculuḡda gezüp iki âdemin arasında (9) fitne ḡıkaranlardır deyeler. Ve şol kimseler kim ḡarâmı ḡayırmayup (10) mālına ḡatışdurup yiyeḡler ḡinzîr ve maymûn sûretinde ḡaşr olunmuş (11) giderler. Ve şol

kimseler kim devr-i şer'i olunmuş vakıf akçeden (12) mā-adā akçe mu'amelesi yiyenler ki aña ribā derler. Yevm-i kıyāmetde (13) ayak üzerine tıramayup yüzi üstine cīn tutmuş (14) ādem gibi sürinerek haşrolsa gerek. Nitekim bu Āyet-i kerīmede (15) anı beyān eder kim: **الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا** [der-kenār: Yüzleri ayıñ on dördi gibi. Her bir tüyün sağında ve şolunda melekler etegin tutup giderler. Bunlar kimlerdür deyü su'āl olunduğda bir münādi nidā ede kim: Ey ehl-i maşşer kanı ol dünyāda Allahıñ emrini tutup nehyinden kaçup: **وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى** Āyet-i kerīmesiniñ mefḥūmınca bu ni'mete ve bu devlete ve bu sa'ādete erişüp aslā kabir 'azābı ve şorı ve su'āl ve ḥisāb ve kitāb bilmezler ve görmezler. Toğrı 'arş-ı a'lāya ve anda çok eglenmeyüp cennete gideceklerdür deyeler ve ba'zı kimseler] **[23a] كَمَا يَفُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَشِّ** ve dahı şol (2) kimseler kim aḥkām-ı şer'iyyeyi icrā itmeyüp rişvet-ile ḥakkı (3) bātıl edüp ḥükmini kitābu'llāha uydurmayan kimseler **وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ** **الْفَاسِقُونَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ** (5) Bu üç āyet-i kerīmeniñ (6) maẓmūnına dāḥil olup Kır'an'ı okuyup anıñla 'amel etmeyen (7) her kim ise yevm-i kıyāmetde gözsüz kopsalar gerek. (8) Nitekim bu āyet-i kerīmede anı işrāb eder ki: **وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى** قال رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا **قَالَ كَذَلِكَ الشَّيْءُ آيَاتُنَا فَنَسِيْنَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى** (11) ya'nī Rabbi Te'ālā (12) kelām-ı qadīminde buyurmuş kim şol kimse kim benim Kır'an'ımla 'amel (13) etmeyüp i'rāz eyleye. Ya'nī şeru'llāhdan ḥāriç nesne ile (14) 'amel eyleyüp rişvete meyl edüp toğrı ḥüküm etmeye yāḥūd (15) Kır'anı okumaya yevm-i dünyāda geçinmesinde tarlıq çektiğinden **[23b] mā-adā yevm-i kıyāmetde gözsüz haşroluna deye kim Yā Rabbi (2) ben dünyāda görür idim şimdi beni niçün gözsüz haşreylediñ (3) Ḥitāb-ı 'izzet gele kim saña dünyāda kitāb verildi ya'nī (4) 'ilim verildi. Sen kitāb-ıla 'amel etmeyüp şeru'llāhı unuttuñ. (5) Sen de şimdi unutulduñ. Böyle rüsvay ü ḥāib ü ḥāsır olduñ (6) deye ve şol t̄ā'ife kim yevm-i kıyāmetde kulakları şağır (7) ve dilleri yok haşrola. Bunlar kimlerdür deyü su'āl olunduğda (8) dünyāda kimseyi beğenmeyüp kendüsini beğenüp kem āzārılık ve rencide (9) ve zulüm kaydında olup ḍalālet üzere olanlar yevm-i kıyāmetde (10) gidecek yol bulamayup bakar kör ve kulakları şağır ve dilsiz (11) kopsa gerek. **وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ** (13) **أَلَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَى** وجوهم عميا و بكمًا و صمًا ما وهم جهم. şol t̄ā'ife kim dillerin dişleriyle çigneşüb söz (14) söylemeyenler su'āl olunduğda**

bunlar kimlerdür. Cevāb oluna kim (15) dünyāda dā'imā yalan söyleyüp وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ [24a] Āyet-i kerīmesinin tahtında dāhıl olan yalancılardur deyeler. (2) Ve şol t̄ā'ife kim şüretleri katı çirkīn ve koğuları (3) zeyāde kerih şöyle kim kötü koğuları ādemi helāk eylerler. Bunlar (4) kimlerdür deyü su'āl olunduğda namāzı vaktinden geçürüp (5) dünyā lezzetine ve keyfi istediği şeylere maḥabbet ēdüp (6) فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا āyet-i kerīmesinin maẓmūnına dāhıl olup (8) cehennemīn sā'ir yerleri ġayyā kuyusunın şerrinden günde yetmiş biñ (9) kerre Allaha şıgınan kuyuya müstaḥak olan ziyāde rezīl t̄ā'ife (10) bunlardur deyeler. Ve şol t̄ā'ife kim ağızlarından burunlarından (11) tütün ve āteş çıkar. الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ آلِيَتَا مِ ظِلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا. āyet-i kerīmesinin maẓmūnınca yetīm (13) mālī yiyüp qarınları içinde āteş ile tolu olan (14) bunlardur deyeler. Ve şol t̄ā'ife kim elleri ve ayakları (15) kesilmiş yürimeye mecālleri olmayup yüzi üstine sürürler. [24b] Bunlar kimlerdür deyü su'āl olunduğda komşusına eziyyet ēdüp (2) ḥaqqında ri'āyet etmeyüp مَنْ أَدَّى الْجَارَ فَقَدْ أَذَانِي وَمَنْ أَذَانِي فَقَدْ أَذَى اللَّهِ (3) ḥadīs-i şerīfinin maẓmūnınca komşuya eziyyet (4) sebebiyle ma'nāda Allaha ve Resūle eziyyet etmiş gibi olup (5) cehenneme lāyık ve bu 'azāba müstaḥak olan bunlardur deyeler. (6) Ve şol t̄ā'ife ki Maāza'llāhi Te'ālā kelb gibi çataklanmış birbirinden (7) ayırmanın imkānı olmayup ol ḥāl-ile sürüp getirürler. (8) Bunlar kimlerdür deyü su'āl olunduğda zinā ve livāṭa ēdenlerdür (9) diyince cemī' dīnde zinā ve livāṭa ḥarām olduğundan ehl-i (10) maḥşer cümle anlara la'net ēdüp rüsvāy olsalar gerekdür. (11) Ve şol t̄ā'ife ki ağızlarından burunlarından kan ve irīñ (12) aḳarak ve dilleri kudurmuş kelb gibi çıkup yerde sürinür (13) ve birbirlerine etin yemek için ḥamlēdereḳ giderler (14) ve üzerlerinde başların kırtaracak hiçbir 'amelleri ḳalmamış (15) ve hiç etmedikleri günāhlar üzerlerine yüklenmiş sürüp [25a] getirürler. Bunlar kimlerdür deyü su'āl olunduğda cevāb ola ki (2) ġıybet ēdenler kim oturup meclislerde mü'min ḳarındaşının (3) etin yemeyi irtikāb ēdüp مَنْ أَذَى الْجَارَ فَقَدْ أَذَانِي وَمَنْ أَذَانِي فَقَدْ أَذَى اللَّهِ (4) Āyet-i kerīmesinin maẓmūnınca yevm-i kıyāmetde (5) ḥaqqāṭ lāşe yemiş gibi bu günā 'azāb olunacağından ḳorḳmayup (6) fülān kimsede şu kuşūr var fülān şöyle etdi böyle etdi (7) deyen faşşāl kimesnelerdür deyeler. Vel-ḥāşıl her t̄ā'ifeniñ (8) yanında münādileri ola ve nidā ēdeler ki bunlar bu ḥāldedir. (9) Ve günāhları şudur ve varacakları cehennemdür deyeler. (10) Ve bu on bölükden mā-adā nice bölükler vardur kim kütüb ü mu'tebere (11) de yazılmışdır.

Meşelâ şarāb ve sāir müskirāt ve bid‘at olan (12) nesnelerden içenler zekerini emerek ve kibirlü olanlar kıtrān (13) libās geymiş ve ‘ameli cezāsın çekerek haşrolsalar gerekdür. (15) Cümle ahvāl-i insān başka başka tefşīli mümkün degildür. **[25b]** İbn-i ‘Abbās Rağıya'llāhu Te‘ālā ‘anh dimişdür kim: Bu halkın (2) maşşer yerine cem‘ olması şūr üfürölüp mezārlarından kalkup (3) ‘araşāt meydānına varması beş yüz yılda hāşıl ola (4) ammā ol zamān güneş ışığı olmaya. ‘Āşiler karanlıktan (5) karanlığa gāh iniş gāh yokuş gāh düz zikir olunan vecih (6) üzere gideler. Lākin sālihler nūr içinde gideler. **يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَمْيَانِهِم** (7) Āyet-i (8) kerīmesi mefhūmunca ya‘nī mü‘min-i kāmīl olan erkek ve dişi (9) kimesneleri kıyāmet gününde görürsen kim önlerinde ve arkalarında (10) ve iki yanlarında nūrları ve meş‘aleleri yürür. Kiminin (11) nūrı bütün ‘ālemi kaplamış meşelâ Enbiyā ‘aleyhimü's-selām nūrları (12) gibi ve kiminin nūrı beş yüz yıllık yer ve kiminin beş yıllık (13) ve kiminin beş günlük ve kiminin beş karış yeri kaplamış. (14) Herkesin ‘ameli miqdārınca nūrı ola. Ba‘zı ola kim nūrı (15) cihānı tutmuş nice biñ ferişte önünce ardınca gider. **[26a]** Görenler deyeler kim bu kankı peygamberdür. Ferişteler deyeler kim bu (2) kimse peygamber degildür. Fülān kimesnedür deyüp anlayasın kim hiç (3) beğenmediğin ve selām vermeye irtikāb edinmediğin kimesne (4) ola ve ba‘zı kimse ola kim dünyāda hüsn ü zan ederdiñ. (5) Görürsin kim şeytān-ıla bağlanmış cehenneme götürürler. Hemān (6) Mevlā-yi mütē‘āl cümleyi tarīk-i müstakīmden ayırmayup ol günün (7) hevli ve şiddetinden emīn eyleye āmīn. Fī-ahvālī'l-maşşer (8) Kaçan enbiyā ve evliyā sālihīn kullar ‘arş gölgesine varup (9) girü kalan ‘āşī ve mücrim ve kāfīrler her ne ki biñ bir ayak (10) bir ayak üzere durup sıkışalar. Lākin yine çoğı kāfīr (11) ola. Anda bir bölüğü ‘uşāt-ı mü‘min anca ola. Etrāfını şaf (12) şaf melāike kuşadalar ki. Hiç kaçacak yer olmaya. Nitekim (13) Āyet-i kerīmede: **يَا أَيُّهَا النَّاسُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّبُلَ فَإِنَّهَا تُبْغِيكُمُ الْفِتْرَةَ وَتَجْعَلُونَ لِنَفْسِكُمْ أَهْلًا مَكْرُوهًا** (14) halkı çağrışalar nereye kaçaruz. **يَا أَيُّهَا النَّاسُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّبُلَ فَإِنَّهَا تُبْغِيكُمُ الْفِتْرَةَ وَتَجْعَلُونَ لِنَفْسِكُمْ أَهْلًا مَكْرُوهًا** **[26b]** Ya‘nī ey gürūhu insān ve gürūhunca (2) gücünüz yetse yerlerin göklerin yollarından geçüp firār ederdiñiz. (3) Ol zamān kaçın kaçmağa yol bulabilürseñiz deyü buyurıldı. (4) Ol mevķifde nice biñ halk gerek insān gerek cinnī gerek (5) şeytān gerek hayvān gerek. Vuhūş ve tuyūr **والتفت الساق با** (6) fehvasınca biñ bir ayak (7) bir ayak üzere sıkışup turalar. Rivāyet olunur kim (8) mücerred peygamberimiz Şalla'llāhu Te‘ālā ‘aleyhi ve sellem efendimizin cümle peygamber (9) lerden efđal olduğı bilinmek için Hakk

Te‘ālā Cebrā’īl (10) ‘aleyhi's-selāma emir buyura kim var cehennemi çağır gelsün maḥşere (11) yakın olsun deye. Cebrā’īl varup cehenneme deye ki (12) Yā cehennem Ḥaḥḥ Te‘ālā saña emr eyledi. Maḥşer yerine gelsün dedi (13) deye Cehennem bu sözi işidince kōrkup deye ki: Yā Cebrā’īl (14) beni maḥşerde neyleyecek yoḥsa baña ‘azāb mı édecek (15) deye. Cebrā’īl deye ki yok yā cehennem seniñle ‘āşīlere ve [27a] kāfirlere ‘azāb édecek deye. Çünkü cehennemiñ **لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ** (2) Āyet-i kerīmesince cehennemiñ (3) yedi ḵapusı vardur. Her bir ḵapunıñ yetmiş biñ ḵanādı var. (4) Ve her bir ḵanādınıñ yetmiş biñ levḥası ve her bir levḥanıñ (5) yetmiş biñ ḥalḵası ve her bir ḥalḵanıñ yetmiş biñ (6) zimāmı ola. Ve her zimāmıyla yetmiş biñ melāike yapışup (7) cehennemi maḥşer yerine tōğrı çekeler. Kaçan kim cehennem şu şığırı (8) yürüyüşinde yürüye. Tütününi gören ḥalḵıñ ödi şıda (9) ve ıssısı geregi gibi ḵoya bir mehābet-ile ḥalḵıñ üstüne (10) yürüye kim cemī‘ enbiyā sāk-ı ‘arşa yapışup nefsi Yā Rabbi (11) nefsi bize meded Yā Rabbi deye ḥalḵ birbirine ḵarışa herkes (12) başı ḵayusına düşe şöyle kim ata evlādını çigneye. (13) Hemān ol Sultān-ı Kevneyn Şalla'llāhu Te‘ālā ‘aleyhi ve sellem varup (14) cehennemiñ ḥalḵasından tuta cehennem daḥı tura deye ki (15) Yā Muḥammed benim öğüme tırma Allahıñ emriyle maḥşer ḥalḵını yakşam gerek. [27b] Ve anlara dürlü ‘azāb etsem gerek. Ḵo beni varayım. Seni baña (2) Allahu Te‘ālā ḥarām ḵılmışdur. Ve seni kerīm ve şādık ve emīn (3) ḥalḵ eylemişdur. Ve seniñ nūr u şerīfin den beni ve cenneti (4) ve cemī‘ ‘ālemi yaratmışdur. Seniñ nūruñ benim āteşim sö (5) yündürür yā Resūlu'llāh. Baña destūr vir diyince Resūlu'llāh (6) Şalla'llāhu Te‘ālā ‘aleyhi ve sellem buyura ki: Yā cehennem bu maḥşer ḥalḵınıñ (7) içinde benim nice ‘āşī mücrim ümmetim var. Sen gerü dön (8) saña girecek çokdur. Ben baña ümmet olanı alayım ve (9) anlara şefā‘at édeyim. Zīrā baña şefā‘atle izin verilmişdur. (10) Andan şonra saña kāfirler ve benim ümmetimden nice ‘āşīler bölük (11) bölük girseler gerekdür deyince Rabbi Te‘āla tarafından ḥitāb-ı (12) ‘izzet gele kim: Yā cehennem ḥabībimiñ sözüne itā‘at eyle (13) ve nereye emr éderse oraya git deye. Andan şonra (14) cehennem ‘arş-ı a‘lānıñ şol tarafına gide. Cehennem ḵorķu (15) sindan emīn ola lākin maḥşer ḥalḵınıñ üstüne güneş bir mil [der-kenār: Rivāyet olunmuşdur ki: ehl-i maḥşer yüz yigirmi şaf olsa gerek. Seksen şafı ümmeti Muḥammed ola. Bāḵisi gayrı ümmet ola. Her şafıñ uzunlığı beş yüz yıllık yol ola. Ammā üç şafı güneş gibi yüzleri aḥ ola ve nūrlı ola. Taḥrı Te‘ālā dünyāda ve āḥirinde cümlemize yüz aḥlıgı iḥsān édüp ḥacāletden cümlemizi emīn eyleye āmīn.]

[28a] kadar yakīn gele kim güneş şimdi dördüncü kat gökdedür. (2) Ve her göyün arası ve kalınlığı beşer yüz yıllık yoldur ve güneşin (3) yönü yukarıdur. Kıyāmet gününde nūrı alınıp ocağda (4) kızmış demīr gibi kırmızı ola. Şöyle kim maḥşer halkı dar (5) içinde sıkışıp turalar. Kimi topuğuna degin ve kimi dizine (6) ve kimi beline ve kimi boğazına ve kimi depesine degin derleye. (7) Tā kim elli biñ yıl bu ‘azābı çekeler Nitekim Āyet-i kerīmede **فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ** (8) buyurulmuşdur. (9) Ammā ‘arş u a‘lā halkı şafāları içinde bu elli biñ (10) yıl anlara bir gün mīkdārı ola. Ve daḥı ḥadīṣ-i şerīfde (11) vārid olmuşdur kim yedi nefer kimesne ol zamān ‘arşda (12) olup kıyāmetin şiddetin görmeseler gerek. Biri (13) tamām ‘adl üzere yürüyen pādişāhlar ve biri ġāzīler (14) ve şehīdler ve ser-ḥadd bekleyenler. Ve biri Allah rızası-y-çün birbirine (15) muḥabbet edenler. Ve biri dā’ima abdestlü bulunup erken cemā’ate [28b] ḥāzır olanlar. Ve biri şol ḥātūn ki ve şol erkek ki zinā (2) etmege fırsat bulup ašlā mānī’ yoğ-iken Allahu Te’ālā (3) her nerede olsa ḥāzır ve nāzır olduğın bilüp **إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ** (4) ya’nī ben bu zināyı etmege Allah (5) dan qorqaram deyüp fāriğ olalar. Bu yedi sıfat-ile muttaşif (6) olan tā’ife ašlā maḥşer ve sıklet nedür bilmeyüp ‘arş-ı (7) a‘lāda maḥşer halkına olan elli biñ yıl bunlara keenne (8) iki rik‘at namāz kılacak vaḳit kadar yāḥūd yarım gün (9) yāḥūd bir gün kadar ola. Ol gün bir gündür ki tamām (10) yetmiş yedi adı vardur. Yevmü'l-kıyāme, yevmü'n-nedāmeḥ, yevmü'l- (11) ḥasrete gibi. Ol gün bir gündür ki kāfırlar (12) ya’nī nolaydı ben tobrāk ola gideydim bu günü görmeyeydim (13) deyeler. Ve zālimler barmakların ve ellerin çatır çatır ısırup **وَيَوْمَ بَعْضُ الظَّالِمِ** (14) **عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ خَلِيلًا** [29a] ya’nī nolaydı fülān kimseyi kendime yār ve dost etmeyeydim. (2) ‘Ālimlerin ve ‘aḳılların sözün tutaydım. Beni ancak yoldan (3) azdıran fülān kimsedür deyü çağıra ḥatta şol on (4) ‘aded zāt-ı şerīfler kim peygamberlerden mā-adā on kimseyi (5) peygamberimiz cennet ile müjdeledi. Anlar için qorqu kayu (6) yoğ iken Yā Rabbi nolaydı ümmet-i Muḥammedden bu ‘āşilerin bu (7) ḥāllerin görmeyeydük deyeler. Ol on kimse bunlardur: (8) Ebūbekir, ‘Ömer, ‘Oşmān, ‘Alī, Talḥa, Zübeyir, ‘Abdu'r-raḥmān (der-kenār: ibn-i Afv), (9) Sa’d bin Ebī Vaḳkaş, Sa’īd, Ebū ‘Ubeyde Rızvānu’llāhi (10) Te’ālā ‘aleyhim ecmeīn. Çünkim ehl-i maḥşer kāfırlardan gayri (11) ‘uṣāt-ı mü’mīn’in bir yere cem’ olalar feryād edüp ağlaşalar. (12) Yā Rabbi bize izin vir bizim başımızı kurtaracak kimse (13) yok mıdır. Bizim ḥālimiz çatı müşkil oldu diyince etrāfını (14) melāike kuşadup bunlardan bir tā’ife biñ yıl gideler. (15) Tā

‘arş cānibine varalar. Toğrı atamız Ādem ‘aleyhi's-selām **[29b]** ḥazretine varalar deyeler: Yā Ādem sen bizim atamızsın (2) Biz cümle seniñ evlādıñızız. Bizim aḥvālımız diger gün oldı. (3) bize atalık édüp merḥamet ve şefaḳat eyle bize şefā‘at (4) eyle. Bizim için Allahu Te‘ālā’dan mağfıret taleb eyle. Tızce (5) ḥısābımız görilsün. Ve kitābımız āsānlıg-ıla verilsün. (6) Ve günāhımız afv olsun, terāzümüz çekilsün. Ve başımız (7) tūr-ı sıķletden selāmet bulsun. Zırā maḥşer yerinde tura (8) tura uşandık el amān Yā Ādem bize meded kıl deyüp (9) çağrışalar. Ḥazret-i Ādem cevāb vire kim ey zürriyetim (10) ve ey evlādlarım sizler her peygamberiñ ümmetinden varsınız. Ve (11) ḥısābsız bunca mücrimün gelmişsiz. Siziñ cümleñize birden (12) şefā‘at edemem. Cennetde buğday ağacından yidim. (13) Ol zamāndan berü Allahu Te‘ālā ḥazretinden ḥayā ediyorum. (14) Benden size meded yokdur. Varıñ ikinci atañız ḥazret-i (15) Nūḥ Neciyu’llāh ‘aleyhi's-selāma varıñ ol size şefā‘at **[30a]** eylesün diyince ol aradan ḥāib ü ḥāsır zār ü nāçār (2) biñ yıl daḥı ol sıķlet üzere gideler. Tā kim Nūḥ (3) ‘aleyhi's-selām ḥuzūrına gelüp feryād fiğān ile aḥvāl (4) lerin ‘arz eyleyüp şefā‘at istediler. Ḥazret-i Nūḥ (5) cevāb vire kim ey ehl-i maḥşer ve ey ‘uşāt-ı mü‘minin siz (6) bunca ḥalk gelmişsiz ki ḥısābıñızı Allahdan ğayri (7) kimse bilmez. Benim sözüm ancak kendi ümmetime geçer. Sizler her enbiyāñıñ (8) ümmetinden varsız, ben vaķtā ki kendi ‘āşī kavmim için (9) bedduā eyledim, benim bedduām sebebiyle Allahu Te‘ālā cümlesini (10) helāk eyledi. Ol zamāndan berü Allahu Te‘ālā ḥazretinden (11) istiḥyā ederem. Size benden meded yokdur. Varuñ İbrāḥīm (12) Halīlu’llāha varıñ. Ol size şefā‘at eylesün deye. (13) Ol aradan daḥı me’yūs gideler. Tamām iki biñ yılda Ḥazret-i (14) İbrāḥīm ‘aleyhi's-selām ḥazretine gelüp yine zikir olındığı (15) vecih üzere tazarru‘ niyāz edeler. Ḥazret-i İbrāḥīm cevāb **[30b]** eyde ki baña şefā‘at etmek için izin gelmedi. (2) İmdi varıñ Mūsā peygamber ‘aleyhi's-selāma. Ol (3) Kelīmu’llāh’dur. Siziñ için şefā‘at édüp rabbü’l-‘āleminden (4) mağfıret niyāz etsün deye. Bunlar gene me’yūs olup (5) biñ yılda Ḥazret-i Mūsā ‘aleyhi's-selāma geleler. İbrāḥīm (6) peygamber ‘aleyhi's-selāma eyledükleri gibi Mūsā peygamber (7) ‘aleyhi's-selāma aḥvāllerin ‘arz edeler. Ḥazret-i Mūsā (8) ‘aleyhi's-selām eyde ki Ey ādemler baña siziñ için şefā‘ate (9) izin olmadı. Varuñ Īsā peygamber ‘aleyhi's-selāma ol (10) Rūḥu’llāhdur. Size ol şefā‘at etsün deye. Bunlar yine (11) me’yūs olup biñ yılda ḥazret-i Īsā ‘aleyhi's-selāmı (12) bulup ḥazret-i Mūsā ‘aleyhi's-selāma didükleri niyāz edeler. (13) Bizim ‘azābımız şedīd oldı. Şabra tāķatımız kalmadı. Bize bu (14) gün meded eyle, derdimize dermān kıl rabbiñden niyāz eyle (15) bize şefā‘at kıl ola kim şefā‘atiñ sebebiyle bu dertten

[31a] hulaş olavüz deyeler. Hâzret-i 'İsâ 'aleyhi's-selâm eyde: Ey mü'minler, kâfirler başa isnâd etdiler. Nitekim Tanrı (3) Te'âlâ Kûr'ân-ı 'azimü's-şânda buyurur: **اعْنَتُ قُلْتُ** (5) Ben Allahu Te'âlâdan utanuram varıñ âhîr zamân (6) peygamberi Hâzreti Muḥammed 'aleyhi's-selâma zîrâ anıñ (7) mât-teḳaddem ve mât-teahḥar günâhı 'afv olunmuşdur. Şefî'ül-müznibîn (8) ve maḥbûb u rabbü'l-'âlemîn ancak oldur deye. Andan (9) sonra bunlar ağlaşarak ve gözlerinden kanlı yaşlar akıdarak (10) Hâzret-i Muḥammed 'aleyhi's-selama gelüp biñ yılda (11) bulalar. Göreler ki Livâi'l-ḥamd sancagının altında mübârek (12) başını secdeye ḳomuş Yâ Rabbî 'âşî ümmetimi başa bağışla (13) deyüp niyâzda bu kez 'uşât-ı mü'minîn feryâd (14) édüp eydeler Yâ Resûlüllâh nice biñ yıldan berü (15) geze geze dermânımız ḳalmadı. Düşmânlara gülünç olduk [31b] Evvel ol atamız Ebu'l-beşer 'Âdem 'aleyhi's-selama vardık (2) Nûḥ peygambere gönderdi. Nûḥ 'aleyhi's-selama vardık (3) İbrahîm peygambere gönderdi. İbrahîm 'aleyhi's-selama vardık (4) Mûsâ peygambere gönderdi. Mûsâ 'aleyhi's-selama vardık (5) 'İsâ peygambere gönderdi. Hûlâşa 'aleyhi's-selama vardık (6) Yâ Muḥammed sen Sultânü'l-enbiyâsın ve eşref-i maḥlûḳâtsın (7) seniñ ḥaḳḳında levlâke levlâk lemâ ḥalaḳtû'l-eḫlâk denildi. Evvelin ve âhîriniñ eḫdâli sensin Ḥabîb-i Hüdâsın şefî'i (9) rûz-i vâveyla ancak sensin. Dost dostuñ sözini (10) red eylemez. Bizim aḥvâlimiz saña ma'lûm derdimize devâ ḳıl (11) Her ne fermân-ı ilâhi zuhûr êderse rabbimizniñ emrine muṭî' ve münḳâdiz deyü cümle birden feryâd ve feza' édüp bekâ-i şedîde ile (13) ağlaşalar. Hemân peygamberimiz Muḥammedü'l-Muṣṭafa 'aleyhi's-selâmıñ merḥamet (14) ve şefḳatleri çok. Ayak üzere ḳalkup 'arş-ı rahmân ṭarafına (15) secde édüp deye ki ey benim rabbim benim zaîf ümmetlerim böyle [32a] cefâda iken başa zevḳ şafâ etmek revâ degildür deyüp (2) ağlaya. Rûḥu pâk Muḥammedü'l-Muṣṭafâ ra şalâvât Allahümme (3) Şalli 'alâ seyyidinâ Muḥammedin ve 'âlihi ve şaḥbihi ecme'in ve sellem (4). Andan sonra anamızdan ve babamızdan erḥam olan ve eşfaḳ (5) olan ulu mevlâdan ḥitâb-ı 'izzet gele ki ḥabîbim (6) Aḥmed dostum Muḥammed sen melûl olma bugünkü gün her kişi (7) etdüğini bulsa gerekdür. Bugün kiç kimseye zulüm olmaz. Ḳavlehu (8) Te'âlâ **الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ لَّا بِمَا كَسَبَتْ لَّا ظَلَمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ** (9) andan sonra Ḥaḳḳ Te'âlâ meleklerle (10) emr eyleye: levḥ-i maḥfûzı getüreler. Beyân-ı levḥ-i maḥfûz (11) rivâyet olunur ki levḥ-i maḥfûz kıvîl yâḳutdandır. Bir ulu büyük (12) taḥtadır. Anıñ büyüklüğü yetmiş dünyâcadur. Dünyâ ḥaḳḳ olalıdan (13) berü ḳıyâmete dek her ne olup ve her ne olacaḳsa cümlesi yazılmışdur. (14) Yüz şuhuf dört kitâb anda yazılmışdur. Ve daḥı Cennetü'l-'arşıñ saḡ ṭarafına gele şol

gözler görmedik ve kulaklar işitmedik [32b] envā' dürlü ziynetle gâyet güzel geldiği gibi cümle ehil (2) imān kokusun duyup cānlar mu'aṭṭar ola ammā kāfirler ve (3) münāfıklar aṣlā koğu duymazlar. Andan Taṣrī Te'ālā emreyleye kürsiyi (4) getüreler. Kaçan ki ehl-i maḥşer bunu gördüğü gibi başların aşağı (5) idüp deyeler ki şimdi Ḥaḳḳ divānı kurulur şorı ve ḥisāb (6) olunur. 'Acabā ḥālimiz neye mūncerr olur. Nice cevāb virilür. Deyü bu (7) tefekkürde iken nāgāh bir 'aẓim nūr zāhir ola göreler ki melekler (8) şaf şaf gelüp 'arşı ṭavāf ederler. Kavlehu Te'ālā وجاء رَبِّكَ وَالْمَلَكُ (9) ve bundan sonra Ḥaḳḳ Subḥānehu ve Te'ālā (10) nūr-ı 'aẓametini bir miḳdār izhār eyleye. Maḥşer ḥalkı umūmen Taṣrī (11) Te'ālāya ta'ẓīm için secde edeler. Ammā dünyāda secde etmeyenler (12) cehd edüp çalıṣa secde edemeyeler. Belleri kemük gibi ola (13) egilemeyeler Kavlehu Te'ālā - يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَجِيبُونَ جَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ فَرْقَهُمْ ذَلَّةً وَقَدْ كَانُوا يَدْعُونَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ [33a] Pes imdi ḥalk secdede iken nāgāh Kible-i raḥmāndan bir nidā (2) gele en-el melikü'd-deyyān ya'nī bu nidā-yı şerīfī yakında ve (3) ırakda olan cemī' ḥalk işideler ve bundan sonra bir nidā dahı (4) gele cümle enbiyā-yı 'aleyhimü's-selām minberler üzerine çıkup oturalar. (5) Ammā peygamberimiz 'aleyhi's-selām eydür: Ben oturmazam. Allahu Te'ālādan (6) ḥiṭāb-ı 'izzet gele ki: Yā ḥabībim niçün oturmazsın. Yoḥsa (7) benden ḥācetiñ mi var deye. Ben dahı eydem ki: Yā Rabbi sen 'alimü'l-hafıyyātsın gizlülere ve āşikārelerimi hep bilürsün (9) benim za'īf ümmetimin ḥisābını āsānılg-ıla görüp anlara lütfuñla (10) ve keremiñle iḥsānlar eyleyüp raḥmetiñle yarlıgayasın deyem. Taṣrī Te'ālā (11) deye ki : Yā Muḥammed ben dahı senden dilerem ki bugün benden çok nesne (12) isteyesin. Andan Allahu Tebāreke ve Te'ālā emreyleye maḥlūkātı su'āl olunsā (14) gerekdür. Her kankısı su'āle cevāb viremezse anda biñ yıl ḥabsoluna (15) Neüzübi'llāhi Te'ālā rabbim cümlemize āsān eyleye afvıyla mu'āmele eyleye [33b] Beyān-ı su'āl evvelā birisi ḥarāmıdan ve biri bid'atdan ve (2) ana ve baba ḥaḳlarından ve eli altında olan ḥıdmetkārından ve ehlinden ve (3) evlādından dīn-i İslām ve 'ilm-i ḥālın öğrenmeden ve şıla-i raḥımdan (4) ve ḥasedden ve bir mü'min karındaşına nā-ḥaḳḳ yere buğz etmeden, ḥaccdan ve zeḳātdan (5) ve orucdan ve namāzdan ve emr-i ma'rūf ve neyh an-il-münkerden ve riya'dan ve şurb-ı (6) ḥamrdan ve zinādan ve livāṭadan ve biribirine şetm etmeden sögmeden (7) ve bühtāndan ve yalandan ve ğıybetden ve Qur'ān okuyup unutmakdan kilesin (8) ve terāzüsin eksik etmeden ve kibirden ve koñşu ḥaḳkından ve Taṣrīnıñ (9) raḥmetinden me'yūs olup ğaẓabından korkmadan nā-ḥaḳḳ yere adam (10)

öldürmeden ve haramdan esvab-ı geyimden hülâsa bunlar su'âl olunduğda (11) cevab virdiyse ne güzel mücede anı ve illâ cevaba kâdir olamazsa (12) her kankısında cevab viremezse ol maħalde biñ yıl habs edeler. (13) Allahu Te'âlâ cümlemiziñ su'âlin âsân eyleyüp duħul-i aqlın ile (14) cennetine idħâl eyleye âmîn. Fî-beyân-ı kütüb rivâyet olunur ki: (15) Dünyâda meleklerin yazduğı kitâbları bir siyâh bulut gelüp yağdura **[34a]** melekler alup mü'minlere şağından ve 'aşilere şolundan ve (2) kâfirlere arkası ardından vireler. Mü'minler kitâbların açup okuyalar (3) tamâm her ne ise yazılmış ola tâ şonunda yazılmış kim Tağrı seni yarlığadı. (4) Mü'min bunu görince bir mertebe mesrûr ola ki dünyâlar anıñ ola. (5) Ve hisâb-ı âsân ola. Nitekim Tağrı Te'âlâ kelâm-ı kâdiminde buyurur: **فَا مَّا مِنْ أَوْتِي كِتَابُهُ بِيَمِينِهِ فَسَوْفَ يُحَاسِبُ حِسَابًا** (7) ba'zı mü'minler kitâbında göre ki hacc ve zekât şevâbı (8) yazılmış. Yâ Rabbi, ben bunları işlemedim bu kitâb benim degildür deye. (9) Tağrı Te'âlâ eyde: Ey kulum gerçi sen dünyâda anları işlemediñ. (10) Lâkin 'ahd eylediñ. Eydi ki Yâ Rabbi eger benim mâlım olsa zekât (11) virirdim ve Hacca giderdim deyü niyet eylemiş idiñ ve sözün (12) gerçek idi. Ve kaşdıñ var idi. İşte sevâbın buldun deye (13) El-ħamdü-li'llâh nitekim peygamberimiz 'aleyhi's-selâm buyurur: **نَيْتُ الْمُؤْمِنِ** **خَيْرٌ مِنْ** 'amelih-i şıdk-ı Resûlu'llâh ve şıdk-ı ħabîbu'llâh (15) ve ba'zı mü'minler göreler ki defterlerinde zinâ ve livâta yazılmış [der kenâr: Ol vakit mü'minler ġâyet sürûrundan eline kitâbın alup hâ benim kitâbımı görüñ okuyuñ dise gerekdür.] **[34b]** Ve şurb-ı ħamr ve katl-i nefis günâhı yazılmış deye ki: Yâ Rabbi (2) bu defter benim degildür. Baña yanlış gelmiş, ben bunları işlemedim (3) deye nidâ gele ki: Ey kulum gerçi bu günâhları sen işlemediñ. (4) Lâkin bu günâhı işleyenleri ġıybet eylediñ idi. Tevbe etmediñ (5) ve anıñla ħelâlleşmediñ. İmdi anıñ günâhını saña yazdım (6) ve seniñ ħayrını anı virdim. Dilersem saña 'azâb ederem (7) deye. Ol zamân biñ kerre tevbe etsen fâide yokdur. Hemân (8) benim cânım cân tende iken aqlıñ başda iken ve fırsat (9) elde iken her ħâlde başıret üzere olup hemân tevbe (10) ve istiğfâr üzere olmalıdır ki selâmete erişe. Allahu (11) Te'âlâ cümlemizi ġafletten uyandura göñlümüz gözin (12) açıvire ve tevbe-i naşuħa müyesser eyleye. Ve daħı ba'zılar (13) defterlerin açup okuyalar göreler ki hiç şevâb kalmamış (14) cümlesi maħvolmuş yerine günâhlar yazılmış. Bunları görüp êydeler: (15) Yâ Rabbi ben 'âlem-i dünyâda hacc etdim ve zekâtlar virdim. Gündüz **[35a]** şâim oldum ve giceler ka'im oldum. Ve fuķarâya şadaķalar (2) virdim. Sen Allâmü'l-guyûbsın baña zûlm oldu deye Tağrı (3) Tebâreke ve Te'âlâdan ħitâb gele ki: Ey 'âşî kulum dünyâda (4)

zulmi kendiñ kendiñe etdiñ. Dāimā seniñ işiñ riyā idi. (5) Halkı begenmez idiñ. Elleriñ ‘aybıñ görüp kendi ‘ayıbıñı görmez (6) idiñ. Beni begensünler deyü ve beni dillemesünler deyü eller yanında (7) éderdin. Etdiñiñ sevābı riyā éderdiñ. Ben haram etdim. (8) Sen tutmadıñ. İmdi sevābıñı anlarıñ defterine ve anlarıñ günāhını (9) seniñ defteriñe yazdım. İmdi cezāsını bulsañ gerek deye. (10) Allahu Te‘ālā cümlemizi riyā ve süm‘adan hıfz eyleye. Rızasına (11) muṭābık a‘māl-i şālihaya tevfiķ eyleye āmīn. Bi-lennī‘l-emīn (12) ve ālihi ve şahbihi ecme‘in. (Aḥvāl-i küffār) Rivāyet olunur ki (13) kāfirler defterlerin açup okuyalar göreler ki aṣlā hiç (14) sevāb eṣeri yok şirkle ve küfr-ile defterleri ṭolmuş. (15) Bunlar birden ağlaşup feryād édeler. Bir melek nidā eyleye ki **[35b]** Ey kāfirler kanı ma‘būd edinüp tābduğunuz putlar gelsün (2) şimdi sizi kırtarsun deye. Kāfirler deyeler dünyāda bize (3) büyüklerimiz dürlü dürlü şeyler ta‘līm édüp bizi azdurdılar (4) ve tābi‘ kıldılar. Hakkı henüz bildik ve anladık. Meger ki dīnımız bāṭıl (5) imiş deyeler. Nidā gele ki ey kāfirler dünyāda size kitāb gönderdim. (6) Niçün tutmadıñız benim emrimi ḥor gördiñiz deye. Bunlar eydeler (7) Yārabbī bize peygamber gelmedi ve kitāb gelmedi deyü inkār édeler. Bundan (8) sonra Tanrı Te‘ālā emreyleye bunları bir şeytān ile bir kāfir maan bağlayup (9) yüzleri üzere yaturalar. Bunun tafşili aşağıda gelür. (10) İn-şāa’llāhu Te‘ālā rabbim cümlemize meded ve ‘ināyet eyleye ve ṭariķ-i müstaķīme (11) hidāyet eyleye fī-beyān livāü'l-ḥamd ḥaberde gelmişdür ki (12) peygamberimiz ‘aleyhi’s-selāmıñ şancağ-ı şerīflerine livāü'l-ḥamd (13) dirler. Cümle peygamberleriñ şancāğından uludur. Ve cümlesiniñ (14) şancāğı livāü'l-ḥamd altına cem‘ olsa gerek. Güyā mināre (15) yanında qarınca nice görünürse livāü'l-ḥamd yanında anlar daḥı öyle **[36a]** görünür ‘ulemāniñ ittifaķı budur ki Livāü'l-Ḥamdıñ ṭulı ya‘nī uzunlığı (2) biñ yıllık yol ola ve ‘arżı beş yüz yıllık yol ola ve (3) anıñ üç tarafında üç budağı ola. Her budağı arası biñ yıllık (4) yol ola ve her budağında bir satır yazı yazılmış ola. Evvelki (5) satırda Bi’smi’llāhi’r-raḥmāni’r-raḥīm ikincisinde El-ḥamdü-li’llāhir- (6) rabbi’l-‘ālemīn üçüncüsünde Lā İllāhe İlla’llāh Muḥammed Resūlu’llāh yazılmış (7) ola ve ucı kıızıl yāķūtdan kabzası aķ gümüşden ve yeşil zümrüdden (8) ola ve daḥı Livāü'l-Ḥamd ḥavlinde yetmiş biñ şaf ola ve her şafda (9) beş kerre yüz biñ melek ola cümlesi Livāü'l-Ḥamde hizmet édeler (10) ve daḥı cümle enbiyāniñ ve evliyāniñ ve ‘ulemāniñ ve şühedāniñ (11) ve ğurebāniñ sancaķları ola herkes sancağı altında bulunsa (12) gerek. Sancaķları beyān olunur. Ḥaberde gelmişdür ki kıyāmet gününde hep (13) cümle peygamberlere sancaķlar virülür. Evvelā Ḥazret-i Şu‘ayb peygambere (14) bir aķ sancaķ virilse gerek. ‘Ālem-i dünyāda a‘mālīgıla a‘māl-i

şâlih (15) üzere olanlar cümlesi Şu‘ayb peygamber ‘aleyhi's-selâmın sancığı altında [36b] cem‘ olduğda ta‘zîm ve tevķîr ile ‘arşuñ sağ tarafına (2) getüreler. Ehl-i maḥşer bu ta‘zîmi görüp ne olaydı biz dağı dünyâda (3) gözsüz olup bu ta‘zîme müstaḥak olaydık deyeler. Andan (4) sonra Eyyüb ‘aleyhi's-selâm eline yeşil sancağ virülse gerek. (5) Dünyâda ne kadar ehl-i belâ ve dertnâk olup şabır ve taḥammül ile ‘ibâdete meşğul olanlar cümlesi Eyyüb ‘aleyhi's-selâmın sancığı altına (7) cem‘ olup geleler. Her birileri maḥbûb ve merğûb oldukları ḥâlde (8) libâs-ı fâhireler giyüp ‘ıtr-ı ‘anber kokuḥı ile burâklara binüp ta‘zîm (9) ve tekrîm ile ‘arşuñ sağ tarafına varalar. Kavlêhu Te‘âlâ: (10) ḥaberde gelmişdür ki ehl-i belâ (11) içün mîzân olmaz. Belki bunlar ecr-i cemil ve şevâb-ı cezileye nâ‘il (12) olduklarını şâhiḥü'l-ebdân olanlar bunların kerâmetlerini temenni etmeleri içün (13) naşib olunmak tecvîz görilmişdür. Ammâ şol kimseler ki sağ ve sâlim (14) olup bir cüz-i ḥastelik geldükde namâzı niyâzı terk êdüp belki (15) şabretmez ve şekvâ eyleye öylelere ḥitâb gele ki ey kulum benim Eyyüb [37a] kulumdan ziyâde bela çektiñ mi ol benim emrimi hiç terk etmedi. Sen (2) benim emrimi terk eylediñ. İmdi Eyyüb kulumın belâsıyla bunun (3) belâsını tartuñ deye. Tartalar Eyyüb ‘aleyhi's-selâmın bir kurdı (4) kadar belâ çekmemiş ola. Tanrı Te‘âlâ eydür: Ey kulum ben saña (5) ‘azâb etsem gerekdür deye. Rabbim cümlemizi âḥiret ‘azâbından emîn (6) eyleye âmin. Andan sonra Ḥazret-i Yûsuf ‘aleyhi's-selâmın eline bir (7) yeşil sancağ vireler. Dünyâda ḥarâmdan ictinâb êden mü‘minler (8) gelsün deyü nidâ olundukda hevâ-i nefsine tâbi‘ olup dâ‘imâ rızâ (9) Allahda olan mü‘minler gelüp Yûsuf ‘aleyhi's-selâmın sancığı altına (10) cem‘ oldukları gibi bunları dağı obirleri gibi ta‘zîmle ve ikrâmla (11) ‘arş-ı rahmânın sağ cānibine getüreler. Andan sonra İdrîs (12) peygamberin eline bir kıızıl yâkuttan sancağ virile. Allah rızâsıy-çün (13) biribiriyle dostluğ êdüp ve Allah rızâsıy-çün zâlimlere velev ḳalbiyle (14) olsun buğz êdenler cem‘ olup anlar dağı obirleri gibi ta‘zîmle (15) ve ikrâmla ‘arşuñ sağ tarafına getüreler andan sonra Ḥazret-i [37b] Nûḥ ‘aleyhi's-selâmın eline elvân renkle mülevven bir ‘alem vireler (2) nidâ gele ki إِنَّمَا يَوْفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ya‘nî tenhâ yerlerde günâhın aḡup (3) Allahu Te‘âlâdan ḳorķusundan ağlayanlar nerededür denilince ol şıfatla (4) muttaşif olan ḳullar cem‘ olup kezâlik anları dağı ta‘zîmle ve ikrâmla (5) ‘arşuñ sağ cānibine geleler. Ammâ bunların gözleri yaşı şehîdlerin (6) ḳanından ve ‘ulemânın mürekkebinden ağır gele. Andan Yaḥyâ peygamber ‘aleyhi's-selâmın (7) eline bir kıızıl sancağ virilüp nerededür ‘âlem-i dünyâda fî-sebîlillâh (8) şehîd olanlar bu günki gün Yaḥyâ peygamberin sancığı altına gelsün deyü (9) nidâ olundukda andan

her taraftan Allah yoluna şabır ve tahammül ile şehîd olan (10) mü'minler kanların akıdarak gelüp cem' oldukda koçuları misk (11) ve 'anberden atıb ola. Merhabâlar ile ve ta'zîm ve tekrîm ile bunları (12) dağı alup 'arş-ı a'lânın sağ tarafına getüreler. Andan sonra 'ilmiyle (13) 'âmil olan 'ulemâ bunlara olan 'izzet ve ikrâmı görüp deyeler ki (14) ehl-i seyyidi ve mevlâyı bu şehîd kulların biz nuṭkımız ve va'z naşḥatımız (15) ile şehâdet şerbetin nûş eyleyüp bu ecre na'il olup bizi **[38a]** tekaddüm etdiler. Bunda sebab-i hikmetin ne ola deyü niyâzlarında hitâb-ı 'izzet gele ki merhabâ ey benim 'âlim kullarım ve destü'l-enbiyâ kullarım (3) peygamberlerimin kavlini ve benim emrimi dutan hâliş ve hâşi' kullarım (4) sizi bundan te'hîr etdürdüm habs etmek ma'nâsına degildir. Bil ki (5) şefâ'at içindir. Sizin 'âlem-i dünyâda eşiniz ve dostunuz (6) ve akrabânız hülâsa eyliğini görüp tuzını ve etmegini yediğiniz kişileri (7) benden dileyesiniz ve şefâ'at eyleseniz deyü te'hîr etdüm deye. Bundan (8) sonra Tanrı Te'âlâ izniyle bir melek nidâ eyleye deye ki: Ey ümmet-i Muhammed fülân (9) 'âlime şefâ'at için izin virildi fülân yerededir. Her kim ki dünyâda anıla (10) dostluk eylediyse tiz yetişsün Allahu Te'âlânın ihsânı geldi deye pes (11) imdi 'ulemâ için bir ak sancağ zuhûr edüp ḥazret-i İbrâhîm 'aleyhi's (12) selâmın mübârek eline virüle. Envâ' dürlü ziynetle bezenmiş olsa (13) 'arş-ı 'azîmin sağ cânibinde ta'zîm ve tevķîr ve ikrâm ile getüreler. (14) Andan sonra bir nidâ gele ki **يَأَيُّنَ الْبَاكُونَ فِي اللَّهِ تَعَالَى** ya'nî dünyâda (15) fakr üzere şabrâdenler nerededir gelsünler denildikde pes **[38b]** fuḳarâ-yi şâbirîn cem' olup geldiklerinde bir şarı 'âlem zuhûr edüp (2) 'İsâ peygamber 'aleyhi's-selâmın eline vireler. Dürlü ziynetlerle (3) tevķîr ve ihtirâmla alup 'arşın sağ tarafına getüreler. Andan (4) sonra kıbeli'r-raḥmândan hitâb-ı 'izzet gele ki kanı dünyâda ḥelâlden yiyüp (5) ve ḥarâmdan ictinâb edenler Allah rızâsı-y-çün taâm edüp fuḳarâya (6) in'âm ve ihsân edenler gañîler gelsünler denildükde ağniyâ-yı şâkir bir araya (7) cem' olup geleler ve bunların sancağı Ḥazret-i Süleymân peygamber 'aleyhi's-selâm (8) eline virilür. O birlerine olan ikrâmlar gibi bunları da 'arşın sağ (9) tarafına getüreler. Allahu Tebareke ve Te'âlâ zât-ı â'lâsı ḥürmetine bizleri dağı (10) bu gürühdan ayırmaya âmîn. ve dağı ma'lûm ola ki cem'i enbiyâ 'aleyhimü's-şalavatu (11) ve's-selâm cennet tarafına gitmekden murâd-ı maḳşûd budur ki her peygamber mertebesine (12) göre minberler üzerine cülûs edüp zevķ ü şafâda olalar. Ve bundan sonra (13) gelen sancağlar oldur ki vârişü'l-enbiyâ ya'nî 'ulemâ ve şulehâ ve şühedâ ve fuḳarâ-i (14) şâbirîn bunlar dağı gelüp 'âlî merâtibihim mertebelerine göre birer kürsi (15) üzerine

oturlar. Zevk ü şafâda ve ‘ayş ü işretde olalar. Rabbim cümlemizi [39a] bunlar ile bilece haşr ü cem‘ eyleye âmîn. Haberde gelmişdür ki mü‘ezzinler (2) ve hâfızlar ve ‘âdil hâkimler miskden depeler üzerinde otursalar (3) gerekdür. Öyle mü‘ezzinler ki Allahu Te‘âlâ rızası-y-çün ola tegannî eylemeye ve (4) öyle hâfızlardur ki Kur‘ân’ın ahkâmından taşra çıkmaya ve öyle (5) hâkimlerdür ki her bir hükümetinde ‘adâlet üzere ola ne sa‘âdet (6) ve ne gökçek adamlardur. Rabbim şefâ‘atlerine mazhar eyleye âmîn. (7) Beyân-ı mîzân İbn-i ‘Abbâs radıya’llâhu ‘anhümâ eydür: Kıyâmet (8) gününde halkın ‘amellerini tartmak için terâzü kırılsa gerek. (9) İki kefesi vardır. Her bir kefesinin arası beş yüz yıllık yol ola. (10) Hasenât kefesi ak ola. Ya’nî nürdan ola. ‘Arşun sağında ola ve (11) dahı seyyi’ât kefesi ak siyâh ola ‘arşun sol yanında ola. Ol mîzân (12) şöyle büyük ola ki yedi kat gökleri ve yedi kat yerleri bir kefesine (13) kosalar bir hardâl dânesi kadar gelmeye idi. Ve dünyamız enine benzemez ağır (14) gelen tarafı yukarı kalkar ve yegni gelen tarafı aşağı gider. Zerre kadar (15) şey olsa beyân êde ve dahı mîzânı dutan Cebrâil hâzreti ola Taqrî Te‘âlâ [der-kenâr: Kavlehu Te‘âlâ Hakk Te‘âlâ kelâm-ı kadîminde **وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ** deyü buyurdu.] [39b] emreyleye halkın a‘mâli tartıla. Gerek hayrı ve gerek şerri (2) az ve çok herkes ‘amelini anda görse gerek zerre kadar hayrı (3) olan hayrını ve zerre kadar şerri olan şerrini görüp (4) aña göre cezâlansa gerek. Dünyâda meleklerin yazduğı (5) kitâblar ya’nî hayırlar ve şerler tağlar gibi yığıla. Hasenât-ı (6) mîzânın sağ kefesine vaz‘ êdeler. Bir münâdî nidâ eyleye ki (7) her kimin hasenâtı ağır gelür ol cennete gider. Ve her kimin (8) yegni gelür ol cehenneme gider. Ve eger berâber gelürse a‘râfda (9) kalur deye. Allahu Subhânehu ve Te‘âlâ ümmet-i Muhammediñ ve cümlemiziñ (10) seyyi’âtın hasenâta tebdîl eyleyüp menfûrundan eyleye âmîn. (11) Bi-hürmet Seyyidü'l-Mürselîn beyân-ı aşhâbü'l-a‘râf haberde (12) gelmişdür ki a‘râf didikleri mevzu‘ cennet ile cehennemiñ (13) mâbeyninde bir mekândur. Anda dört bölük kimse bir rivâyetde (14) altı bölük kimseyi kosalar gerekdür. Evvelâ biri hayrı ile şerri (15) berâber olanlardır. Ve biri ataya ve anaya ‘âşî olup sonra şehîd [der-kenâr: Kavlehu Te‘âlâ: **وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ**] [40a] olmuşlardır. Ataya ve anaya ‘âşî olmak cennete girmeye mânidür. ve (2) dahı şehîd olmak cehenneme girmeye mâni‘ olur. İmdi hâl böyle (3) olıcağ anıñ mekânı a‘râfdur didiler. Biri dahı zamân-ı (4) fitratda olan ya’nî iki peygamber arasında olanlar asla (5) ve kat‘â davet-i haber erişmeye biri dahı etfâl-i müşrikîn (6) ya’nî kâfirlerin küçük ve şabî iken ölen uşaklarıdır. (7) Bunlar ‘âkl u bâlîğ olmadıkça küfr ile hüküm olunmaz. Anıñçün

(8) yerleri a'raf'dur. Ve biri dağı zinādan hāşıl olan uşaklardır. (9) Bir kavilde bunların yeri cennet'dür. Ve bir kavilde a'raf'dur didiler. (10) Ve dağı 'İsā 'aleyhi's-selām ile bizim peygamberimiz 'aleyhi's-selām (11) zamānına gelinceye dek altı yüz yıl geçmiştir. Bu aralıkda gelen (12) kavim anlar dağı a'raf'dadır didiler. Ammā aşhāb-ı a'raf (13) oldukları mekāndan cennetde olanları görürler ve cehennemde (14) olanları görürler. Kāh cennete bakup hūri ve gılmānları seyr (15) edüp āh biz bunlardan mahrūm olduk deyüp ağlaşılar. [der-kenār: Ve kāh cehenneme ateşler ile ve ıssı şular ile ve yılan ve 'akreb ve selāsıl ü ıglāl ile 'azāb olunanları görüp el-ḥamdü-li'llāhi Te'ālā bunlardan olduk deyü ḥamd ve şükr edeler.] **[40b]** ve anda nice zamān meks olunduklarından sonra cennete dühül (2) etseler gerek. Rivāyet olunur ki bir gün ḥazret-i 'Āyşe (3) anamız raḍıya'llāhu Te'ālā 'anh eytdi. Yā Resūlu'llāh kıyāmet (4) gününde hiç kimse ehl ü 'iyālin aḥar mı? Ve bir dost (5) bir dostunu yoklar mı? deyü su'āl eyledüğünde peygamberimiz 'aleyhi's-selām (6) buyurdu. Yā 'Āyşe üç yerde bir kimse bir kimseyi (7) ḥaṭra getürmeye kâdir olmaya. Biri mizānda 'aceb (8) mizānımın kankı tarafı ağır gelür deyü ḥavfindan ve biri (9) defterler virilürken 'acebā defterim sağımdan mı gelür yohsa (10) şolumdan mı gelür deyü ḥavfindan ve biri dağı sırāt (11) üzerinde ayaklar şaşup ve sürdüğü vaktin cehenneme (12) düşenleri görüp gāyet ḥavfindan bu üç yerde insān (13) biribirini unuda ḥatta kendini er midür 'avrat mıdur bilmeye (14) buyurdu. Ve dağı ol gözler nūrı ve göğüller surūrı (15) maḥbūb-ı ḥüda Resūl-i Kibriyā Ḥazret-i Muḥammed Şalla'llāhu Te'ālā **[41a]** 'aleyhi ve sellem sa'adet-ile buyurdılar ki: Aşhābım ümmetim siz (2) mizānınız tartılırken ben mizānın sağ tarafında tūram. (3) Mizānın sağ tarafına gāh elimi vāz' edem ve gāh ridāmı kūrām. (4) Melekler bu aḥvālî görüp Taḥrı Te'ālā'ya benden şikāyet edeler. (5) Allahu Te'ālā'dan ḥiṭāb-ı 'izzet gele ki ey meleklerim bu gün için (6) benim ḥabībim Muḥammed ve dostum Aḥmed'e va'd-i kerīmim vardur. Her ne murād (7) ederse etsün aḥa kimse söylemesün deye el-ḥamdü li'llāh nūr u (8) pāk Muḥammed Muştafā rā şalavāt: Allahümme Şalli 'alā Seyyidinā Muḥammedin ve (9) Ālihi ve Şaḥbihi ve sellem peygamberimiz 'aleyhi's-selām eydür: (10) Ümmetimden bir kimseyi mizān kātuna getüreler bilesince toḳsan (11) toḳuz günāh defterleri ola her bir defterin büyüklüğü göz (12) ayırımı kadar ola ol kadar günāh defterlerin mizānın sol (13) kefesine koyalar. Ammā bir küççik kağıd dağı getürüp mizānın sağ (14) kefesine koyalar. Ol küççik ḥayır kağıdı toḳsan toḳuz (15) günāh defterlerini ağdura küççik kağıd ağır gele didükde su'āl **[41b]** etdiler. Yā Resūlu'llāh ol küççik kağıd defterindür didüklerinde (2) buyurdılar ki Ḥaḳḳ Subḥānehu ve Te'ālā'nın

vaḥdāniyyetine ikrār (3) ve benim Ḥaqq Resūl olduğuma ḳalbiyle taṣdīḳ ve lisāniyle (4) ikrār ēdūp Eṣhedū En lā ilāhe illa'llāh ve eṣhedū enne Muḥammeden (5) 'abduhu ve resūluhu yazılmış kelime-i ṣḥādet kağıdı ve ṣevābı ola (6) didi. İmdi mü'mine lāyıḳdur ki her an ve her sa'āt bu kelime-i (7) ṭayyibeye meṣṣḡl ola. İmām Ġazālī raḥmetu'llāh-ı 'aleyhü'l-bārī (8) eydür ki: Bu ḳulı mīzān ḳatuna getüreler ḥayrın (9) ve ṣerrin ṭartalar ḥayrı ağır gelmeye. Taḥrı Te'ālā'ya yalvarup (10) eyde: Yā Rabbi baḥa izin vir, varayın ḥayır getüreyin deye. (11) Allahü Te'ālā izin vire gelüp maḥṣer yerinde arayı arayı (12) oḒlunı ve ḳızını bulup eyde: Ey oḒullarım sizi küççik (13) iken besledim, yedirdim ve içirdim. Kendim aç gezerdim (14) ve ṣusuz gezerdim. Sizi aç ve ṣusuz ḳomadım. Kerem (15) ēdūp luṭf eyleyesiz bu ḡün ki ḡünde ve benim bu ḥālimde **[42a]** bir miḳdār ḥayrınızdan viriñ mīzānım yegni geldi baḥa (2) imdād ēdiñ deye yalvara. Bu kerre evlādı ve ezvācı (3) eydeler ki: Bugün ki ḡün bizlere de ḥayrımız lāzımdur. (4) Seniñ ḥāliñ belli olmış bizim ḥālimiz ne olacağını (5) bilmezüz. Var git böyle ḡünde kimseden kimseye hiç (6) fāide yokdur deyüp yanından ḳaçalar, yüz döndüreler. (7) Bundan ṣonra bu derd-mend bī-çāre nice müddet gezüp (8) aḒlayu aḒlayu ḳanlı yaṣlar dökerek mīzān ṭarafına (9) giderken meger dār-ı dūnyāda bu derd-mendiñ bir āḫiret (10) ḳarındaṣlığı var imiş. Biribirleriyle Allahu Te'ālā rızāsıyçün (11) dostluḳ ēderler imiş. Anı bulup aḥvālını ifāde yalvarup andan (12) meded istedükde ol āḫiret ḳarındaṣlığı eyde: Ey ḳarındaṣ (13) Çünki aḥvāl böyledir gel imdi ey ḳarındaṣ sen benim ṣevābımı (14) al var cennete git. Ben varayım seniñ ḡünāhiñ içün (15) cehheneme yanayım deye. Ve ḳanlar aḒlaya bu derd-mend bī-çāre miskīn [der-kenār: Ḳavlehu Te'ālā يوم يفر المرء من اخيه وامه وابيه وصاحته و نبيه لكل امرئ منهم يومئذ شأن يغنيه] **[42b]** sevini sevini varup mīzāna ṣevābı ḳodukda ḥayrı ağır gele (2) cennetlik olduḳda ḥiṭāb-ı 'izzet gele ki: Ey ḳulum bu ṣevābı ḳanda (3) bulduñ deye. ve hüve a'lemu ol ḳul eyde: Yā Rabbi āḫiret ḳarındaṣlığım (4) fülān virdi deye. Andan yine ḥiṭāb-ı 'izzet gele ki: Ol ḳulumı daḫı (5) getürüñ deye. Anı getüreler. Sıtma tutmuş gibi dir tir titreye ve (6) hem aḒlayarak gele. Taḥrı Te'ālā eyde: Ey ḳulum sen cehennemden ve 'azābımdan ḳorḳmaz mısın (7) ki ṣevābıñı ēle virirsin deye. Eyde ki: Yā Rabbi ḳorḳaram ammā (8) ol benim āḫiret ḳarındaṣlığımdur. Anıñla beynimizde ḥuḳūḳ olduğımı (9) Yā Rabbi bilürsin. Tek ol ḳarındaṣlığım cehennemden gitmesün deyü merḥamet (10) ēdūp ṣevābımı virdim. Bākīsın bilürsin didükde nidā gele ki: (11) Ey ḳulum böyle ḡünde sen cömerdlik ēdersin. Cömerdlik (12) ancak baḥa lāyıḳdır. 'İzzetim ve celālim

hakkıyçün ikinizi de afv (13) etdim. Varıñ rahmetimle cennete giriş deye. El-hamdü li'llāhi Te'ālā (14) biri dağı budur ki bir kişiniñ şevābı ile günāhı beraber gele ağlayup (15) gezerken bir kağıd getüreler mizānıñ şol tarafına koyalar. Yazılmış ki: **[43a]** Anaya babaya of dimiş, ananın babanın yüzine karşı (2) of demek horlamak imiş. Pes imdi bu kelime ile ol kişi (3) cehenneme emir oluna. Cehennem kapısına gelicek göre ki anası ve (4) babası cehennem içinde yanup 'azāb olunuyor. Ol vakit bu kişi (5) feryād edüp ve figān eyleye ki beni dergāha götürün sözüm var (6) ve niyāzım var deye fermān-ı ilāhi gele ki: Ey kulum murādıñ nedür deye (7) Eyde ki: Yā Rabbi anamı babamı cehennemde muazzeb gördüm. Beni anlar (8) için cehenneme gönder çünkü beni yakarsın 'azābımı kat kat (9) eyle. Anlara edeceğin 'azābı başa eyle. Tek anları halāş eyle (10) deyü niyāz ede. Tanrı Te'ālā'ya bu söz hoş gele anağı atağı (11) dünyāda horladıñ idi. Şimdi iyilik ve cömerdlik edersin (12) Var imdi ananın babanın eline yapış al cennete git. Üçünüzün (13) suçını rahmetimle 'afv etdim deye. Hudāyi müteāl cümlemizi cennetiyle (14) mesrūr eyleye āmin. Haberde gelmişdür ki: Bir kişiniñ günāhı (15) çok gele emr oluna cehenneme süreler. Yolra giderken göziniñ **[43b]** kirpigiñin bir tüycügezi feryād edüp ağlaya. Allahu Te'ālā (2) emreyleye: Ol kulu girü döndüreler. Hıtab gelüp kirpige (3) su'āl eyleye ki: Kirpik niçün ağlarsın. Kirpik eyde: Nice (4) ağlamayayım. Seniñ habibiñ buyurmuş idi ki: Her kim Allahu Te'ālānıñ (5) korkusından ağlayup gözcigezi yaşarsa kirpigi ıslansa cehennem (6) anı harām olur didi. Bu ādem seniñ korkundan 'ālem-i dünyāda (7) bir kez ağladı. Ben za'if ıslatdı idi. Bu zālimden beni halāş eyle (8) nār-ı cehenneme yanmayam deye. Tanrı Te'ālā lutfen ve keremen buyura ki: benim keremime (9) lāyık degildür ki seni andan ayırıp anı cehenneme yakam ey kirpik (10) seniñ hürmetiñe günāhını 'afv etdim. Varıñ cennetime dāhil oluñ (11) deye. Yerleriñ ve gökleriñ halkı ma'būd bil-hakk olan Allahu Te'ālā (12) bahāne tanrısidir. Kullarına böyle lutfi çokdur. Rabbim cümlemizi (13) lutfıyla ve 'avfiyla mu'āmele eyleye āmin. Andan sonra her kişi (14) birbirinden hakkını taleb eyleye hakkını ala. Helalleşüp cennete gireler. [15] Ve kimini cehenneme süreler. Ve dağı her mazlüm haşmını bulup hakkın **[44a]** isteye. Kimi döğülmüş, kimi şetm olunmuş ve kimi gıybet olunmuş (2) ve kiminiñ mālı alınmış. Bu mazlūmlar her biri haşmını bulup cümlesi (3) haşmınıñ hayrını alalar. Hiç şevābı kalmaya. Bu zālim şevābsız (4) kıla. Dağı mazlūmlara virecegi ola. Mazlūmlar eydeler: Yā Rabbi (5) bu zālimden hakkımızı alıvir deyeler. Nidā gele ki: Ey kullarım görmez misiniz (6) aşı şevābı kalmadı. Anlar eydeler: Yā Rabbi dergāh-ı 'izzetiñde (7) kimseye zulm olmaz. Eger

hakkımızı alıvmırsen bize zulm olur (8) deyeler. Tanrı Te'ālā mazlūmın günāhını alup ol zālīme yükledüp (9) cehenneme göndere ve daḥı ba'zı kulları hakk Tebareke ve Te'ālāyı (10) rāzı eyleye. Hitāb eyleye ki: Ey kulum başını kaldır deye. Kul (11) daḥı başını kaldırıp göre ki altundan ve gümüşden köşkler ve (12) sarāylar ve enva' dürlü meyveler, gözler görmedik ve kulaklar (13) işitmedik ni'metler hāzırlanmış. Mazlūm kul eyde ki: Yā Rabbi bu kankı (14) peygamberindür. Hitāb gele ki: Bunun bahāsını kim virürse anındur. Kul (15) eyde: Yā Rabbi buḡa kim bahā yetiştürebilür. Hitāb gele ki: Anın **[44b]** bahāsı oldur ki: Karındaşıḡda olan hakkını eger bağışlar isen senin (2) olsun deye. Kul eyde: Bağışladım Yā Rabbi deye. Allahu Te'ālā buyura: (3) Ey kulum var ol karındaşıḡı al ikiniz maan cennete girin deye. (4) 'Ulemā bunu iki adama maḡşūşdur dimişler. Biri müzdelifede cebel-i (5) 'arafātda gün toḡuncaya dek vakfeye duran hācīler ve biri deryā (5) seferinde kāfir ile cenk olunurken şehīd olan ḡāzīlerdür dimişler. (7) Lākin kul helālleşmeyince kurtulamaz. Ammā hayvān hakkı ve 'akl-ı bālīḡ (8) olmadık uşak hakkı bir vechle bağışlanmaz. Şonı 'azābdur. Rabbim (9) hıfz eyleye āmīn. Yevm-i kıyāmetde hiç hayvān hakkından ve uşak (10) hakkından güç ve anlardan müşkil ve ulu günāh yokdur. Zīrā günāhlar (11) derdine dermān ancak iki şeydir: Biri rahmet ve biri şefā'at. (12) Kul hakkı olana ikisi daḥı fāide virmez. Ba'zı kitāblarda (13) yazmışlar ki: Yevm-i kıyāmetde hakk Te'ālā ümmet-i Muḡammede hitāb buyurup (14) eyde ki: Ey ümmet-i Muḡammed baḡa müteallık günāhlarıḡız için resülüm (15) Aḡmed ve ḡabībim Muḡammed şefā'at eyledi kabūl etdim. 'Ulemā ve şuleḡā **[45a]** ve şühedā ve evliyā kullarım her ne kadar kimseleri şefā'at etdilerse (2) kabūl etdim. Lākin biribirinizede olan hakkınıḡı bağışlarsaḡız (3) cennet sizin içündür deye. Ammā hayvānlar ve uşaklar bağışlamazlar. (4) Zīrā bunlara 'azāb yokdur. Hayvānlar türāb olur ve uşakların (5) günāhı yokdur ki cehenneme gide. Anınçün bağışlamazlar. Meger Allahu Te'ālānın (6) 'avn ü 'ināyeti erişüp bir şey ile anların ḡatırın hoş ederse (7) bağışlayalar. El-ḡamdü li'llāhi 'alā dīnül-islām. Ba'zı rivāyetde hayvān (8) hakkını bağışlaya. Nice bağışlaya dinilür ise kıyāmet (9) şahrāsında yeşil otlar bitüre. Allahü zül-celāl hayvānlara deye ki: (10) Eger kulumın hakkını bağışlarsaḡ var şu otlukdan yi ve anda (11) gez deye. Hayvāndur öyle otluḡı gördüḡi gibi yerleri tırmalaya (12) bunca zamāndan berü yimiş içmiş şabrı kararı kalmayup bağışladım (13) Yā Rabbi deye. Varup otlarken türāb ola dimüşler. İmām Ġazālī (14) eydür: Kıyāmet gününde ḡalk biribirinden hakkını taleb yaḡasına (15) yapuşıḡları vakitte en evvel hakkını taleb edüp yaḡaya yapuşan **[45b]** ḡātūnı olsa gerek eyde ki: Bekā-yı zālīm dünyāda

sen baña harāmdan (2) yedirdiñ ve harāmdan geydirdiñ. ‘İlm-i hālîmi ve dînîmi ta‘lîm eylemediñ. (3) Seniñ eliñ altında esiriñ gibi idim. Bu günki gün haqq Te‘ālâ’nıñ (4) huzûrında cevâbın vir deye ve bir taraftan evlâdı oğlı ve kıızı (5) ve hıdmetçileri yakasına yabışup eydürler ki: Bu zâlim bize dünyâda (6) dîn-i islâm öğretmedi ve bizi okutmadı. Bize harām yedirdi ve harām (7) libās geydirdi. Yâ Rabbi bizim haqqımızı alıvir deyü her birleri da‘vâ eyleyeler. (8) Rabbim şerlerinden hâlâş eyleye ve şerlerin def’ ü ref’ édüp (9) irzâ eyleye âmîn. Bu kerre hitâb-ı ‘izzet gele ki: Benim huzûrumda (10) kimseye zulm olmaz. Haqqlarını vir deye. Ol miskîn bî-çâre eyde: (11) Yâ Rabbî şevâbım kalmadı şevâbım yokdur deye. Şevâbıñ yoğ ise anlarıñ (12) günâhların yüklen. Ey kulum ben peygamber gönderdim ve âyet (13) gönderdim ve haber virdim ve ‘ulemâlar saña haber virirdi. Şakın (14) bunlar düşmendür ve fitnedür denildi sen dinlemezdiñ ve mütenebbih (15) olmadıñ. Kavlehu Te‘ālâ **[46a]** يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ الْاِيه

Tağrı Te‘ālâ emr (2) eyleye ol miskîn bî-çâre evlâdınıñ ve ezvâcınıñ ne kadar haqqarı (3) var ise ol kadar günâhların alup anıñ arkasına yükletse gerekdür. (4) Allahu Te‘ālâ emr éde: Zebânîler dutup yüzi üzerine sürüyerek (5) cehenneme getüreler. Hâl müşkildür. Rabbim cümlemize meded ve ‘inâyet eyleye (6) âmîn. İmdi benim cânım bilmiş olasın ki eger kul eger câriye ve eger (7) hıdmetkâr cümlesi efendisine ve kadınına yapışup haqqını isterler. (8) Ol günde kimseye zulm olmaz. Bundan kurtulmak ve hâlâş olmak (9) isteyenler tahtında olan evlâdı mıdur ezvâcı mıdur hıdmetkârı mıdur (10) cümlesini hoşça terbiyyet édüp namâzların vaktiyle kıldırıp ‘ilm-i hâllerin (11) öğrede. Kendüsi bilmezse hoca duta. Tâ ki kıyâmet gününde (12) rezil olmaya ve hacîl olmaya. Belki şefâ‘atlerine mazhar ola. Rabbim cümlemizi (13) ıslâh eyleye yevm-i kıyâmetde hacâletden ve rezâletten emîn eyleye âmîn. (14) Kıyâmet gününde bir kulu getüreler ‘amelini mîzânda tartalar. Şerri (15) ağır gele nidâ gele ki: Ey kulum niçün ‘ibâdet ve tâat ve hayır ‘amelleri **[46b]** niçün etmediñ kul eyde: Yâ Rabbi esîr idim. Beni efendim ‘ibâdet (2) etmege kıomazdı deye. Tağrı Te‘ālâ buyura ki: Yûsuf peygamber dahı kul (3) idi hiç benim ‘ibâdetimden fârig olmazdı ve benden kırkusından (4) günâh işlemedi deye. Emir éde cehenneme süreler. Andan ağniyâdan (5) bir kışı getüreler. ‘Ameli tartıldıkdâ şerri ağır gele hitâb gele ki: Benim emrim (6) niçün kıutmadıñ. Ganî kul eyde: Yâ Rabbi mâlım çok idi beni meşğûl (7) eyledi. Hesâbını fikr éderken evkâtım zâyi oldu deye. Allahu Te‘ālâ buyura ki: (8) Sen Süleymân peygamberden mâl-dâr degil idiñ. Ol bu kadar

māl ve mülk (9) ile benim emrimi ašlā terk etmedi deyü. Anı dahı cehenneme süreler. (10) Kavlehu Te‘ālā: İnnemā emvālüküm ve evlādüküm fitnetü'l-ye. Andan sonra (11) hastalardan bir kul getüreler. Mîzānda ‘amelini tartalar şerri ağır gele: (12) Hıtb-ı ‘izzet gele ki: Ey kulum niçün namāzı ve orücü terk etdiñ (13) benim emrimi yerine niçün getürmediñ. Kul eyde: Yā Rabbi saña ma‘lumdur (14) hastalık çekdim ve vücudumda dermān ve kuvvet olmadığından geregi gibi (15) saña ‘ibādet ve tāat edemedüm deyü ‘özürler ve bahāneler eyledigünde **[47a]** nidā gele ki: Ey kulum sen benim Eyyüb kulumdan ziyāde hasta mıydıñ (2) ve ol kadar derde giriftār mıydıñ. Ol kadar hasta degil idiñ. Ol benim emrimi (3) hiç terk etmedi ve bir vakit zikrimi unutmadı. Hāl bu ki Eyyüb (4) kulumıñ cümle eti eriyüp dökülmüş idi. Yā seniñ etiñ cānıñ (5) yerinde idi diyicek kul hacıl olup başın aşığa idüp nuṭkı (6) dutula. Anı dahı cehenneme süreler. Andan sonra fuḡarādan bir kul (7) getürüp ‘amelini tartalar. Şerri ağır, hayrı yegni gele. Hıtb gele ki: Ey kulum (8) benim emrimi niçün yerine getürmediñ. Fakır kul eyde: Yā Rabbi fuḡarādan idim (9) fakır idim. Yiyüp ve geyeceğim yok idi. Fakırmıdan ve ıztırābımdan saña (10) ‘ibādet edemedüm didükde nidā gele ki: Ey kulum sen benim ‘İsā peygamber (11) kulumdan ziyāde fakırlık çekmediñ. Çok zamān aç gezerdi. (12) Hiç emrimi terk etmezdi deyü. Anı dahı cehenneme emreyleye hemān Rabbim (13) cümlemizi ğaflet uykusından uyarıvire Tarık-i müstakıme tevfiḡ (14) ve hidāyet eyleye āmin. Rivāyet olunur ki ḡazret-i ‘İsā ‘aleyhi's-selām (15) dünyāda üç şeye mālîk idi. Biri hırḡa ve biri tārak ve biri şu içinecek **[47b]** aḡaçdan çanak idi. Taḡrı Te‘ālādan hıtb gele ki (2) sizler dünyāda iken ben size Qur'an indirmedim mi ve kitāblar da ve peygamberler de göndermedim mi (3) ‘Ulemā beyān etmedi mi fānî dünyāya aldanmañ dimedim mi ve şeytāna (4) uymañ ve benim emrimi terk etmeñ nehy etdigim şeylerden kaçıñ (5) dimedim mi ve bu cümle aḡvālî peygamberlerim ḡaber virmedi mi (6) deyü hıtb-ı ‘izzet geldükde kullar cevāba kādîr olmayup (7) bî-hüş olalar. İmdi mü'mine lāyîḡ olan dāimā ḡudānıñ (8) emrine imtişāl ve nehyinden ictināb şeytāna uymaya (9) zîrā şeytān ādeme iḡvā eder küfür söyledür. Şonra der ki: Ben (10) senden ırak oldum ve ben Allahu Te‘ālādan korkaram dir. (11) Kavlehu Te‘ālā كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ (13) andan sonra Ḥaḡḡ Te‘ālā emr eyleye dünyāda (14) ne kadar ehl-i manşıb var ise ya'nî pādîşāḡlar ve paşalar (15) ve begler ve ḡadılar cümlesini cem‘ edüp ḡesāb yerine getüreler. **[48a]** Ammā bunlarıñ elleri boyunlarına baḡlu ola ḡülāsa on (2) adama ḡükm edüp üzerlerine zābiṭ

olanların elleri (3) bağı geeler. Eger 'adl ile hüküm edüp zulm etmediyse ellerin (4) çözümler ve illâ hilâf-şer üzere oldırsa 'azâb (5) melekleri bunları birer birer mu'ahze edüp cehenneme süreler. (6) Neuzü bi'llâhi Te'âlâ min zalik ba'zı rivâyetde gelmişdür ki begler (7) ve kağılar ve zâbiť olanlar mahşer yerinde ayak üzere turalar. (8) Cümle mañlûkatın hesab ve kitâbı görölünceye dek oturamayalar. (9) Hikâyet-i ğaribedür ki: Mahşer halkı mizânda tartılırken (10) bir münâdî nidâ eyleye ki: Yâ ehl-i mahşer gözünüzü yumuñ (11) şefi'ñiz Hâzret-i Fâtıma geliyor deye. Bir zamândan sonra (12) göreler ki mizân katına bir sürî hüriler ve melâike gelmişdür. (13) Hâzret-i Fâtıma rağıya'llâhu 'anha şefâ'at için geldi deyü 'azîm (14) mesrûr olalar. Bundan sonra hâzret-i Fâtımatü'l-Zehrâ rağıya'llâhu 'anha eyde: (15) Yâ Rabbi bu gün senden niyâzım ve hâcetim budur ki mü'minlerin [48b] 'aşî ve günâhkâr hâtunların başa bağışla ve şefâ'atimi (2) kabûl eyle. Ben onların için cânımı kurbân kılmışım eger (3) anlara 'azâb edersen başa et anlara etme Yâ Rabbi deye ve (4) dağı başa virdiğ şefâ'at berâtı işte elimdedür diyüp (5) bükâ-yı şedîd ile ağlaya hitâb-ı 'izzet gele ki yâ Fâtıma (6) şefâ'atini kabûl etdim. Ne kadar dilerseñ benden dile deye. Andan (7) sonra hâtunların günâhları tartula hayrı yegni geldikde (8) mübarek başından çenberin çıkarup mizâna koya eger mizânı (9) eğdürmezse oğlu Hüseyin rağıya'llâhu 'anh hâzretlerinin (10) kanlu gömleğın mizâna koya ve dağı ba'zı hâtunların (11) günâhı çok gele. (Tağrı) Te'âlâ emreyleye cehenneme götürerler hâzret-i Fâtıma (12) rağıya'llâhu Te'âlâ 'anhâ deye ki: Yâ Rabbi bunları başa bağışla deye (13) ve dağı bu evrâk-ı ğâyet ile naşîhat edecek yerdür. Hâzret-i (14) Allahu Te'âlâ buyura ki: Yâ Fâtıma namâzı ve orucu eksik geldi. (15) Namâz kılmayana 'azâb ederüm deye. Andan Fâtıma rağıya'llâhu 'anhâ [49a] eyde ki: Yâ Rabbi nâfile namâzların ve nâfile orucların farz (2) yerine kabûl eyle deye. Tağrı Te'âlâ buyura: Hâtün kulumın (3) defterinde kabûl olunmuş nâfilesi var ise kabûl oluna deye. (4) Yoğ ise 'azâb melekleri alup cehenneme götürerler Hiç kılmayanın (5) hâli ne olacağdur aña göre kıyâs eyle ve dağı ba'zı rivâyetde (6) gelmişdür ki: Bir bölük kimseyi mizân katına getürerler. Günâh defterlerin (7) mizâna doldura. Hiç hayrı olmaya. Eyde ki: Yâ Rabbi ben 'âlem-i (8) dünyâda bunca zekâtlar virdim ve şadağalar virdim ve bunca (9) namâzlar kıldım ve oruclar tutdum ve nâfileler eyledim. Benim ol defterlerim (10) nerede ve ol etdüklerim nice oldu didükde hitâb-ı 'izzet gele ki: (11) Ey kulum gerçeksın sen 'âlem-i dünyâda bu kadar farzlarını yerine (12) getürdün ve nâfile şadağa ve hayrâtlar eylediñ idi. Ammâ bilür misin (13) fülân kişileri ğıybet ve fülân kişiyi bühtân edüp faşıl etdiñ. (14) Ben

harām etmiş idim, tutmadın. Kılduğın namāzlardan kabūl olanlarının (15) ve etdiğin hayırların şevāblarını aña virdim ve anın günāhını saña [49b] saña virdim. Var imdi cehennemde yan deye. ‘Azāb melekleri alup (2) cehenneme götüre. Kavlehu Te‘ālā (4) ḥadīs-i şerīfnde mezkūrdur. Bir kimse bir kimseyi ğıybet etse yetmiş vakit (5) cemāatle kılınup kabūl olmuş farz namāzının sevābın alup (6) ğıybet etdği kimseye virilür deyü buyurıldı. Zīrā el-ğıybetü eşeddü (7) mine'z-zinā ya'nī ğıybet etmek zinādan ulu günāhdur. (8) Hülāşa-yi kelām bu keyfiyyet üzere cümle erkek ve dişinin (9) dünyāda etdikleri ‘ameller ve söyledikleri sözler defterleri gerek (10) hayır ve gerek şer cümlesi mīzān önüne gelüp tartulup herkes (11) hesāb olursa gerekdür. Ehl-i cennet ‘arş u ‘azīmin sağ tarafına (12) ve ehl-i cehennem şol tarafına cem‘ olalar. Kavlehu Te‘ālā (13) Kavlehü Te‘ālā وَأَمْتَأَزُوا الْيَوْمَ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّمِيرِ (14) ve dağı ḥiṭāb-ı ‘izzet gele ki: Ey meleklerim mü'minlerin (15) uşaklarını sevdik ve cennete getürdik denildikde bu kerre melekler her [50a] taraftan arayup bir yere cem‘ édüp cennete toğrı süreler. (2) Vaktā kim cennet kapısına geldikleri gibi bir uğurdan feryād feza‘ (3) édüp zār-ı giryān ağlaşarak girü dönüp biz anasız babasız (4) cennete gitmezüz didiklerinde melekler ol ‘ālimü's-sırrı ve'l-ḥafiyyāt olup (5) mekāndan münezzeh olan Tanrı Te‘ālā'nın ḥuzūr-ı ma'neviyesine gelüp (6) deyeler ki ālihi mevlāyı mü'min kulların ma'sımları biz anasız babasız (7) cennete gitmezüz deyü zār u feryād ederler yā Rabbi emr ü fermān senindür (8) deyeler ol Ğaffārü'z-zünüb ve Settārü'l-‘uyüb anamızdan ve babamızdan (9) erḥam ve eşfağ olan ulu mevlādan ḥiṭāb-ı ‘izzet gele ki incitmeğ (10) şalıvirün varsunlar maḥşer yerinde anaların babaların bulup (11) şefā‘at birle ellerine yapışup cennete getürsünler deye. Anlar dağı (12) sevinüp server ile varup arayarak anaların babaların bulup (13) ellerine yapışup şefā‘atle cennete getüreler. El-ḥamdü li'llāh semiü'l-ḥamdillāh (14) rabbim cümlemize müyesser eyleye āmin ve dağı Tanrı Te‘ālā emreyleye (15) cümle hayvānlar maḥşer yerine cem‘ olup gelüp birbirlerinden [50b] ḥakkın aldıklarından sonra bi-emri'llāhi Te‘ālā cümlesi birden tobrağ (2) olsalar gerek. Kāfirler bunı görüp āh ne olaydı biz de (3) bunlar gibi tobrağ olaydık bugünleri ve ‘azāb ve ‘ikābı (4) görmeyeydük deyeler. Kavlehu Te‘ālā: وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا (5) peygamberimiz ‘aleyhi's-selām buyurur: Kıyāmet (6) gününden su‘āl ederseniz Ādem oğlanına dört su‘āl olmadıkça aşlā (7) harekete kimse kādir olmaya. Ol su‘aller budur ki, nidā gele ki: Ey kulum (8) ben

bunca ‘ömür virdim saña nereye harc etdin deye ve biri dağı ‘ilim (9) virdim ‘amel etdin mi deye ve biri dağı ey kullarım size beş vakit (10) namāz farz eyledim. Şürüt-ı ve erkān-ı kaydı üzere edā etdiniz mi (11) Eger cevāba kādır olursa ne güzel ve ne sa‘ādetdür ‘arş gölgesinde (12) oturalar. Eger cevāba kādır olamazsa vāy hālīne. İmām (13) Ġazālī rahmetu'llāhu ‘aleyh eydür: Allahu Te‘ālā yevm-i kıyāmetde üç bölük (14) tã’ifeyi imtiḥān eyleye. Evvelkisi ‘ālimlerdür. İkincisi ğanīlerdür (15) üçüncisi ğāzīlerdür. Evvel ‘ālimlere deye ki: Ey kulum ben saña ‘ilim **[51a]** virdim muktezā-sınca ‘amel etdin mi deye. Kul deye ki Yā Rabbi seniñ (2) kullarına ‘ilm-i dīni ta‘līm etdim. Baña kitāblar öğretdin. Gice gündüz (3) okurdum deye cenāb-ı ḥakdan ol ‘ālime cevāb gele ki: Kizb edersin (4) anıñçün okuyup yazdın ki saña ‘ālim ü fāzıl deyeler. Dünyāda (5) istediğın ve murādın virildi. Seniñ okumañ benüm rızām içün (6) degil idi. Hülüşün yoğ idi cehenneme sürün deyü emreyleye. (7) Neüzü bi'llāhi Te‘ālā min ‘ilmin lā yenfeu Andan sonra bir ğanī (8) getüreler ḥitāb-ı ‘izzet gele ki ey kulum dünyāda saña ğınā virdim (9) ve mülk virdim. Şükriñi bilüp ḥakḳını edā eyledin mi? didükde kul (10) deye ki: Yārabbī sen baña māl virdin. Şıla-i rahm eyledim. Zekāt virdim (11) fukarāya şadaḳalar virdim. Aña dağı kizb edersin deyü nidā gele: (12) İstedigin saña dünyāda virildi. Zīrā seniñ murādın baña cömerd (13) disünler ve sāhib-i hayr disünler içün idi. Didiler hülüşün yoğ idi (14) cehenneme sürün deyü emroluna Bundan sonra bir ğāzī (15) getüreler. Seniñ ‘amelin ne idi denildükde kul eyde: Yārabbī seniñ **[51b]** yolunda mālen ve bedenēn ğazā etdim ve şehīd oldum. Düşmañdan kaçmayup (2) cenk etdim deye. Aña dağı kizb edersin deyü cevāb gele. Zīrā seniñ (3) mukātele etmekden murādın baña cerī‘ ve cesūr ve şecī‘ disünler içün (4) idi. Dünyāda didiler hülüşün yoğ idi diyüp anı dağı cehenneme emr (5) eyleye. Neüzü-bi'llāhi Te‘ālā imdi her ‘ameldeki riyā ve ‘aceb ola. Ol ‘ameli (6) ibtāl eder ve şāhibini ‘azāba lāyık eder. Her ‘amelde rızā-yı (7) ḥakḳ için ḥaliş niyet vācibdür. Ḥakḳ Subḥānehu Te‘ālā cümlemizi (8) riyā ve süm‘adan ḥıfz eyleyüp toğrı yollara tevfiḳ ve hidāyet eyleye (9) āmīn. Fī beyān-ı aḥvālül-küffār rivāyet olunur ki yevm-i kıyāmetde (10) Ḥazret-i Nūḥ peygamber ‘aleyhi's-selāma ḥitāb olunup Yā Nūḥ emīnim Cebrāil (11) saña bizim vaḥyimizi yetiştirdi mi ve yetiştirdim dir gerçēk midir? (12) Nūḥ ‘aleyhi's-selām eyde: Gerçēkdür Yārabbī emriñi tıtdum kavmime bildirdim. (13) Leyl ü nehār va‘z ve naşīḥat etdim. Aşlā kabūl etmediler deye. Kavlehu Te‘ālā: (14) اِنِّى دَعَوْتُ قَوْمِى لَيَالًا وَنَهَارًا فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاىَ الْاَفْزَارًا (15) Andan sonra Tanrı Te‘ālā emreyleye. Nūḥun kavmini bir araya getüreler. **[52a]** Nidā

gele ki: Yā Nūḥ kavmī peygamberim Nūḥ benüm emrimi size ifāde (2) etdi mi ve siz kabūl etmemişsiniz aşlı var mıdır deye. Ammā bu ḥiṭāb (3) kāfirlere bi't-tarīkū'l-vāsīta ola bi'z-zāt olmaya. Kavlehu Te'ālā لَمَحْجُوبُونَ الْإِي (4) Nūḥ kavmi deyeler ki Yārabbī (5) Nūḥ yalan söyler seniḡ emriḡi ol bize bildirmedi deyü inkār eyleyeler. (6) Pes imdi ḥazret-i Nūḥ 'aleyhi's-selāma ḥiṭāb gele ki: Yā Nūḥ kavmiḡ (7) inkār etdiler seniḡ bu da'vāya şāhidleriḡ var mıdır denildükde (8) Neam Yā Rabbi Muḥammed 'aleyhi's-selāmiḡ ümmeti benüm şāhidlerdür deye. Bu kerre (9) Nūḥ kavmi eydeler ki: Anlar bizim üzerimize nice şehādet edebilürler ki (10) Bizler cemī' ümmetiḡ evveliyiz. Anlar cemī' ümmetiḡ āḥiridür. Bunlar bizi (11) kanda gördiler ki bizi işbāt edeler. Pes yine ḥiṭāb gele ki (12) Yā Nūḥ var şāhidleriḡi getir. Nūḥ 'aleyhi's-selām hemen varup (13) āḥir zamān peygamberi Ḥazret-i Muḥammed 'aleyhi's-şalavatu ve's-selāma aḥvāli 'arz (14) eyleye. Andan peygamberimiz 'aleyhi's-selām ümmetinden birkaç kimesneleri (15) irsāl eyleyüp Nūḥ 'aleyhi's-selām ile gelüp ve geldikleri gibi bu āyet-i [52b] kerīmeyi tilāvet edeler. Kavlehu Te'ālā إِنْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ (2) Āḥirine degin okuyalar. Bundan sonra ḥiṭāb-ı ḡazab gele ki ey (3) kāfirler sizler kezzābsız bugünkü gün benüm 'azābıma lāyık olduğuz (4) deyü cehenneme emreyleye لَزُ مَخْلَدٌ فِي النَّارِ (5) ve dahı Hūd (5) 'aleyhi's-selāma ḥiṭāb gele ki Yā Hūd emrimi kavmiḡe teblī' etdiḡ mi? (6) deye. Hūd 'aleyhi's-selām eyde: Yārabbī neam bildirdim didükde kavminiḡ (7) cümlesi birden inkār edeler. Andan Hūd peygamber 'aleyhi's-selām kalcup (8) Ḥazret-i Muḥammed 'aleyhi's-şalavatu ve's-selāma gelüp aḥvāli 'arz eyleye. Ümmetiniḡ (9) ihtiyārlarından birkaç adamlar gönderüp bunlarıḡ üzerine şehādet (10) edüp bu āyeti okuyalar. Kavlehu Te'ālā كَذَّبَتْ نَمُودُ الْمُرْسَلِينَ الْإِي (11) bu āyet-i ḥüccet edinüp şehādetleri kabūlde olduğda kavm-i semūd cehenneme (12) emroluna. Andan sonra şālih peygamber 'aleyhi's-selāma ḥiṭāb gele kavmi (13) tekzīb eyledükde ol dertler tabībi Taḡrınıḡ ḥabībi Muḥammedü'l-Muştafā (14) Şalla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem ḥazretlerine 'arzuḡāl eyleye. Ümmetinden bir-ki kaç kimesneler (15) gelüp şehādet eyleyeler. Andan sonra ḥazret-i Mūsā ve ḥazret-i [53a] 'İsā 'aleyhi's-selāma gelince ḥülāşa peygamberlerinin sözlerine (2) inanmayup peygamberlerin tekzīb etdüklerinde anlar dahı birer birer gelüp (3) ol dertlere devā muīn-i zuafā maḡbub-ı ḥüdā a'nī Muḥammedü'l-Muştafā (4) Şalla'llāhu 'aleyhi ve selleme mürāca't etdükleri gibi ümmet-i Muḥammediḡ anlarıḡ (5) ḡaḡkında varup şehādet eylemeleri ḡayyiz-i kabūlde ola lākin bu şehādet (6) bu ümmetden şol

kimselere mahşuſdur ki dürüſtçe beſ vakit (7) namâzı vaktiyle ve ta'dil-i erkân ile kılup gözini ve kulağını (8) ve bütün a'zâ-yi havâricini cümle harâmlardan hıfz edüp mahârimden (9) ictinâb ve evâmire imtiſâl üzere olanlar ſehâdete varsalar gerek. (10) Allahu Te'âlâ cümlemizi ahlâk-ı hamîde ile mevſûf edüp ahlâk-ı zemîmeden ictinâb eden kulları zümresinden ayırmaya âmin. (12) İmdi benüm cânım ümmet-i Muhammediñ ſehâdeti maqbûl olmasının aſlı (13) oldur ki peygamberimiz 'aleyhi's-selâmı bundan ta'zîm ve medh ve ikrâm (14) çıkar ve ümmeti cümle ümmetlerden hayırlı oldığını beſâretdür. (15) Oñulmaz dertlere 'âlî himmetdür. El hamdü li'llâhi 'âlî dînü's-selâm **[53b]** Haberde gülmiſdür ki: Hakk cellü 'alâ Hâzret-i Mûsâ 'aleyhi's-selâma (2) hitâb edüp: Yâ Mûsâ Cebrâil benüm Tevrâtımı ſaña yetiſdirdim (3) dir. Gerçek midir dedükde Hâzret-i Mûsâ'nın mübârek benzi müteğayyir (4) olup tir tir ditreye. Eyde ki: Belî Yâ Rabbi gerçektür geldi ve getürdi (5) ben dahı kavmime bildirdim ve lâkin 'amel etmediler deye. Andan Hâzret-i Mûsâ (6) 'aleyhi's-selâmın kavmini zebânîler cem' edüp bir araya getüreler. Hâzret-i (7) Mûsâ 'aleyhi's-selâma inanmayanlar inkâr edenler ümmet-i Muhammed Hâzret-i Mûsâ (8) 'aleyhi's-selâma Tevrât-ı nâzil olduğunu ſehâdet edeler. Bundan ſonra hitâb-ı (9) 'izzet gele ki Yâ Mûsâ minbere çık tevrâtı okı deye. Mûsâ 'aleyhi's-selâm (10) nûrdan minber üzerine çıkup Tevrât-ı ſerîfi bir vechle kıraât eyleye ki (11) ehl-i mahſer kulağ urup dinleyeler. Ammâ Tevrât 'ulemâsı eydeler ki: (12) Ne böyle okumıſız ve ne hoſca anlamıſız. Ŵimdi bildik ve Ŵimdi (13) anladık deyeler. Lâkin imân getürmeyenler hep inkâr edeler. Andan ſonra (14) nidâ gele ki imân getürmeyen kâfirleri 'aveneleri iblîs ile maan (15) su'âlsiz ve heſâbsız cehenneme emroluna zebânîler anları cehenneme süreler. **[54a]** Andan ſonra Dâvud 'aleyhi's-selâma hitâb-ı 'izzet gele ki: Yâ Dâvud Cebrâil (2) ſaña Zebûrı getürdim dir gerçek midir. Ve kavmiñe tebliğ etdin mi dedükde (3) Dâvud 'aleyhi's-selâm belî Yârabbi Zebûr baña geldi ve ahlâmını kavmime tebliğ (4) etdim didükde. Kavmi inanmayanlar inkâr edeler. Seyyidü'l-enbiyâ ve Resûl-i (5) kibriyâ Muhammedi'l-Muſtafâ 'aleyhi's-selâmın ümmetinden birki kaç kimesne ſehâdet (6) edeler. Andan ſonra inanmayanlarını cehenneme süreler. Tanrı Te'âlâ emreyleye (7) Yâ Dâvud minbere çık Zebûrı oku denildükde çıkup Zebûrı ſöyle (8) bir aħsen-i ſavtla ve hûb-ı nefes ile okuya ki ehl-i mahſer cümlesi bî-huſ (9) olalar. Andan ſonra hâzret-i 'İsâ 'aleyhi's-selâma nidâ gele ki Cebrâil (10) ſaña İncîli getürdi mi ve sen kavmiñe tebliğ etdin mi didükde belî Yâ Rabbi (11) baña Cebrâil İncîli getürdi ve ahlâmını kavmime tebliğ etdim inanmadılar deye. (12) Yene hitâb-ı 'izzet gele ki: Yâ 'İsâ sen mi didin bu

kâfirlere ki seni (13) ve anañı ilâh ittiḥâz edeler ve Tañrı yokdur deyeler denildükde 'İsâ (14) 'aleyhi's-selâm bu nidâyı işitdükde kavaḵ yaprağına rüzgâr dokunduğı gibi (15) ditreye. **[54b]** ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَامِي الْهِنَ مِنْ دُونِ اللَّهِ الْاِيه

Pes ḥazret-i 'İsâ 'aleyhi's-selâm deye ki Yārabbî ben seni tenzîh (2) ederem birsin sen baña ne buyurduñ ise ḥaḵḵ üzere öyle teblîğ (3) etdigimi sen bilürsin kâfirler benüm sözime inanmayup baña ve anama (4) isnâd ve iftirâ eylediler sen 'allamü'l-guyûb ve ğaffârü'z-zünûb (5) ve 'azîz-i zû-intiḵamsın deye emroluna. Minbere çıkup Ḥazret-i 'İsâ (6) İncîl-i şerîfî bir mertebe ḥûb âvâz ile okuya ki ruhbânlar müteḥayyir olalar (7) Biz dünyâda İncîl-i şerîfî okumış bilmişiz ve ma'nâsını anlamışız deyeler. (8) Andan 'İsâ 'aleyhi's-selâma tâbî' olmayan ve îmân getürmeyen kâfirleri cehenneme (9) süreler. Andan sonra ḥitâb-ı 'izzet gele ki Yâ Muḥammed Cebrâil (10) Qur'ânı saña indirdim dir gerçek midir deye. Andan Muḥammed 'aleyhi's-şalavatu ve's-selâm eyde: (11) Yārabbî gerçekdür Cebrâil 'aleyhi's-selâm kelâm-ı kadimiñ olan Qur'an-ı 'azîmi (12) baña getürdi ve ben ḵuluñ dañı aḥkâm-ı Qur'ânı ümmetime teblîğ eyledim deye. (13) Dañı ḥitâb gele ki ḥabîbim Aḥmed Resûlüm Muḥammed sen dañı minbere suûd ile benüm (14) kelâm-ı kadîmîme kırâat ile dinledükde bir a'lâ ve yüce aḥsen minber-i şerîfe (15) çıkup Qur'an-ı 'azîmü's-şânı bir mertebe ḥûb u aḥsen okuya ki ğüş eden **[55a]** 'âlimler mağşiiyyün 'aleyh olup bir zamândan sonra ḵurrâlar ve şeyḥler deyeler ki: (2) biz kendi zu'mımız üzere Qur'an-ı 'azîmiñ sırrına henüz vâḵıf ve vaşıl olduk deyeler. Andan sonra (4) Ḥazret-i Muḥammed 'aleyhi's-şalavatu ve's-selâma imân getüren mü'minler cem' olup cennet (5) tarafına gideler. İmâm-ı Ğazâlî raḥmetu'llâhu 'aleyhü'l-bārî eydür: her bir (6) peygambere nice su'âl olunsa ḵavmi dañı cevâb virdükleri gibi keزالık (7) bir 'âlime okudığı kitâbdan ve aḥkâmıyla 'amel etmekden ve ḥalka (8) bildirmesinden ḥalkıñ ḵabûlünden ve inkârından bir bir su'âl (9) olunsa gerek. **[55b]** وَأَذِ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ آوَتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ الْاِيه

Pes bu kitâblar minber (11) üstünde okundıktan sonra bir nidâ gele ki **[55b]** وَامْتَارُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ (12) denildükde maḥşer ḥalkı bu nidâyı istedikleri gibi (13) melekler cinnîlere ḵarışa cinnîler insâna ve insân birbirine ḵarış maruş (14) ola. Niteki ḵasıḵka gelüp tozu tobrağı ḵaldırup târ u mâr eyledigi gibi (15) andan sonra Ḥaḵḵ Te'âlâ kâfirleri bir tarafa ayırup ve cem' edeler. **[55b]** (2) Pes **[55b]** الْمَ أَعْهَدُ الْيَكْمَ يَا بَنِي آدَمَ الْا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

kâfirler bu âyet-i kerîmeyi işitdiklerinde aşlâ ve ḵaṭ'â biz (3) şeyṭâna uymadık deyüp inkâr edeler. Bundan sonra kirâmen kâtibîn (4) melekleri gelüp bunlar mücrimlerdür

deyü şehâdet etdiklerinde kâfirler eydeler: (5) Bunlar yalan söylerler biz bunları dünyâda görmedük diyince Allahu Te'âlâ bunların (6) ağızlarına mühür urup herbirinin elleri ve ayakları bülbüller gibi cem'î (7) etdikleri şeyleri bir bir beyân edeler. Bu kez bunlar deyeler ki: Siz niçün söylersiz (8) biz inkâr ederüz ki siz oda yanmayasız. Bunlar eydeler ki: biz kendi ihtiyarımız ile (9) söyledik. Cem'î âlemi halka yalan söyletdi deyeler. Kavlêhu Te'âlâ (10) لَمْ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا انْطَقْنَا اللَّهُ الذِي انطق كل شئ الايه (11) Rabbim ol günde cümlemizi hacîl olmağdan emîn eyleyüp rüsvâ' (12) eylemeye if'âl ve iķvâlimüzi rızâsınca mütabık eyleye âmîn. Bihürmet (13) Seyyidü'l-Mürselîn rivâyet olunur ki: Beni Âdemiñ a'zâları (14) şehâdet etdikde dilleri ile maķarr olsunlar deyü ağızlarının (15) mührin gidere kitâbların arķası ardından şol eline vireler [56a] zîrâ sağ elini göğsünden sokup arķasından çıkaralar. (2) Andan sonra hitâb gele ki: اقرأ كتابك: ya'nî kitâbınızı okuñ (3) bunlar eydeler: Arķamız ardındaki kitâbı biz nice okuyalım deyeler. Andan (4) zebânîler bunları kapup boyunların bozup yüzlerin arķalarına (5) çevirüp kitâbların okudalar ve cümle günâhların bir bir iķrâr edeler. (6) Bundan sonra hitâb gele ki Kavlêhu Te'âlâ خذوه فقلوه ثم أجمع صلوة الايه (7) emir böyle olıncaķ bunları tutmağā gelen zebânî melekleri (8) şöyle korkunç ve bir mertebe heybetlü olalar ki her birinin kaçınıñ (9) arası yüz yıllık yol ola. Kendüsi ne ķadar büyükdür aña kıyâs eyle. (10) Andan sonra zebânîler gelüp her bir kâfiriñ boynuna birer otdan da ķalın (11) zincîr taķup ağızından çıkarup virür şeytân ile muħkem bağlanup (12) yüzi üzerine sürüyeler. Andan sonra nidâ gele ki Hâzret-i Âdem 'aleyhi's-selâma (13) Yâ Âdem evlâdıñdan cehennemîñ naşîbin çıkar. Âdem 'aleyhi's-selâm (14) eyde: Yâ Rabbi cehennemîñ naşîbi nedür hitâb gele ki her biñde biri cennete (15) bākîsi cehenneme naşîbdür deye bu haberi maħşer halkı işitdikde [56b] her biri ķavaķ yaprağı gibi ditreye hayretde ķalup (2) sekrân olalar. Kavlêhu Te'âlâ: وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسَكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ الْاَيه: (3) peyamberimiz 'aleyhi's-selâm (4) bu âyet-i kerîmeyi kırâat etdikde aşķâb ağlaşdılar eytdiler: Yâ Resûl (5) Allah ol biñde biri cennet ehli olan bizim ķankımızdur deyeler. (6) Peyğamberimiz 'aleyhi's-selâm eytdi: Aşķâbım ümmetim size mücde olsun ki (7) ol toķuz yüz toķsan toķuzı kâfirler ile ye'cüc (8) u me'cüc ola biri siz olasız didi ve yene peyğamberimiz 'aleyhi's (9) selâm buyurdi. Ben umarın ki siz cennet ehliniñ rub'ı (10) olasız. Belki cennet ehliniñ sülâsî olasız ve belki umarım ki (11) cennet ehliniñ nişfi olasız. Cümle halka nisbet ile şol (12) siyâh öküzdē beyâz beñ gibisiz didi. Bu hadîs-i şerîfi (13) aşķâb istimâ' etdiklerinde ġâyet ile sürûrlarından tekbîr

(14) getürdiler. Bundan sonra Tanrı Te‘ālā mahşer halkını ferden ve ferden muhasebeye [57a] çeküp müstahakk oldukları cezaları tertib oluna zira ‘alem-i dünyada (2) kanı ümmete şeriat geldiyse kıyametde hesab ve mizan ve sirat (3) anın içündür gayrıya degildir. Ba‘zıları eydür: Kıyamet (4) gününde gayet ile ehl-i mahşerin ziyade-i havfları dört mahalledür. (5) Biri atamız Hazret-i Adem ‘aleyhi’s-selam cehennemın naşibin (6) çıkardığı zaman ve biri nakur çalunduğda ve biri cehennem zebanilerin (7) elinden boşanup ateşlerin saçarak halkın üstine geldiği (8) zaman dördüncü havf kaçan ‘aşileri cehennem zebanileri (9) yapuşup sürüdikleri zamandadır. Rabbül-‘alemın ümmet-i Muhammedi (10) bu dört havfdan emîn eyleye ‘arzımız yakılmadan cennat-i ‘aliyyatına (11) idhal eyleye amin. Fi beyan şefa‘at ramazan-ı şerif rivayet (12) olunur ki Tanrı Te‘ālā ümmet-i Muhammedi bir bir hesaba çeküp su‘al ederken (13) görelere ki bir mahbub u mergub şüretde Ramazan-ı şerif gelüp [der-kenar: Rabbül-‘alemın mekandan münezzeh olduğu hâlde] (14) huzur-ı izzet gide mahşer halkı eydeler ‘acaba bu gelen peygamber midir yoksa (15) Evliyau’llah mıdır. Şefa‘ate gideyür dirler. Heman mah-ı Ramazan-ı şerife varup [57b] secde eyleye deye ki: Ya Rabbi eger bay ve eger geda ne kadar müslüman (2) var ise bana ikrâm ve ta‘zim edenleri bugünkü günde senden (3) dilerem bana bağışlayasın andan hitab gele ki: Ya mah-ı Ramazan (4) dünyada sana izzet ve ikrâm edüp kadriñi bileni tut elinden (5) yardımcısı ol deye andan mahşer yerine gelüp bir bir bulup bir araya (6) cem‘ eyleye. Nida gele ki: Ya mah-ı Ramazan izzim celalim hakkıyçün bugün (7) benden ne istersin virdim deye. Mah-ı Ramazan-ı şerif eyde: Ya Rabbi (8) dilerim kim kimselerin başına vakar tacı geydüresin. Hitab gele: (9) Rızvana ya rızvan cennetden kullarıma vakar tacını getir. Ramazan (10) ‘aleyhi’s-selam bunların her birine birer tac-ı muraşsa‘ cevahirler ile bezenmiş. (11) Getürüp geydüre andan hitab gele ki dahı var mıdır dileğin (12) Ramazan deye ki Yârabbi bunlara hüriler vir. Tanrı Te‘ālā emreyleye her birine (13) bir hürî bir dâne hizmetkârı ola. Bunların yüzlerinün (14) nuri bir yıllık yola erişe. Yene Tanrı Te‘ālâdan hitab gele (15) dahı benden dileğin var mı? Ramazan eyde: Ya Rabbi bunları Resûlüñe konuş [58a] eyleyesin. Tanrı Te‘ālā anlara firdevs uçmağında yerler vire. Andan (2) Ramazan-ı şerif eyde: Ya Rabbi bu lütuflar ve bu keremler heb sendendür. Kanı (3) benden anlara ihsan dedükde Tanrı Te‘ālā buyura: Ya Ramazan sana (4) kemâl mertebe ta‘zim ve tevķir eden mü‘min kullarıma ve mü‘mine (5) hâtlara seniñ hürmetiñe yüz bir şehir virdim. Senden anlara (6) kerâmet olsun deye. Andan sonra bunları burâklara bindüreler. (7) Nurları bir yıllık yola erişe ve

dağı bu sa'adele mazhar (8) olan kulların her birisi yetmiş kebair ehline şefa'at eyleye El-hamdü li'llâh (9) semî'ül-hamdillâh. İmdi benüm karındaşum Mâh-ı Ramazân-ı Şerîfîn kadr ü kıymetin (10) bilelim. Lisânımızı fuḥşıyyât lağviyyâtdan gözlerimizi ḥarâmdan (11) hıfz edüp orucu cemî' a'zâ-yı cevârihimiz ile tutalım. Hemân (12) ol kim rabbim şefa'ate mazhar eyleye ve kuşurumızı 'afv eyleye âmîn. (13) Fî beyân-ı şefa'at Qur'ânü'l-münyakır. Haberde gelmişdür ki kıyâmet (14) gününde halk muḥasebe olunurken Qur'ân-ı 'azîmü's-şân gelüp Hazret-i (15) Allah-ı 'azîmü's-şânın ḥuzûr-ı ma'nevîyesinde tazarru' ve niyâz eyleye ki **[58b]** ey 'âlemleri ketm-i 'ademden vücûda getüren ḥalâk-ı 'âlem ve rezzâk-ı (2) benî 'âdem bugünkü günde benüm şefa'atimi kabûl eyle. 'Âlem-i dünyâda beni (3) ta'zîm ve tekrîm eyle. Okuyup ve yazanları yâ Rabbi başa bağışla deye. (4) Hıṭâb-ı 'izzet gele ki her kimi dilersen başa bağışladım. Yapuş elinden (5) getür cennete deye El-hamdü li'llâh benüm cânım mü'mine lâyıḳ olan budur ki: Gice ve (6) gündüz cidd ü mevâziyyet ve sa'y ü müdâvemet edüp Qur'ân-ı 'azîmî ta'zîm (7) ve tekrîm ile okuyup hükümünden taşra olmaya. Tanrı Te'âlâ Ramazân-ı şerîfîn (8) şefa'atini nice kabûl etdiyse Qur'ân-ı 'azîmîn şefa'atini beş kat ziyâde (9) kabûl edüp i'zâz ve ikrâmı ziyâde ola. Gerek Mâh-ı Ramazân-ı Şerîf ve gerek (10) Qur'ân-ı 'azîm ḥakkına riâyet edüp ta'zîm edenlere şefa'at edeler. (11) Ḥakkına riâyet etmeyüp ta'zîm etmeyenlerden şikâyet edeler. Rabbi Te'âlâ onların (12) şefa'atlerini kabûl eylediği gibi şikâyetlerini dağı kabûl ede. Rabbim onların (13) ḥakkınâ riâyet edüp şefa'atlerine mazhar olan kullarından eyleye âmîn. (14) Rivâyet olunur ki: Kâfirler cehenneme emrolunup sürüldükde bir nidâ gele ki (15) Yâ ehl-i mevḳûf sizin rabbiniz kimdür deye. Bunlar eydeler rabbimiz Allahu Te'âlâdur. **[59a]** deyeler. Hıṭâb gele ki: Rabbinizi görünce bilür misiz? deyeler ki. Neam bilüriz (2) didüklerinde 'arşun sağ cânibinde bir ulu melek tecellî eyleye. Eger cemî' (3) deryâları baş barmâğına ḳosalar aṣlâ bellü olmaya idi. Ol 'azîm melek (4) Tanrı Te'âlânın izniyle deye ki: Ben sizin rabbinizem deye. Mü'minler eydeler. (5) Neûzubi'llâhi Te'âlâ bizim rabbimiz mekândan münezzehdür ve rabbimiz mekândan münezzeh (6) olduğu ḥâlde bilâ keyfîn velâ vechin biz rabbimizi görsek gerek deyeler. (7) Hemân ol sâat gâib ola ve bundan sonra 'arşun şol tarafından (8) yine evvelki gibi bir melek gelüp ol dağı anın gibi tecellî eyleye. Ben sizin rabbinizem (9) deye. Mü'minler cevâbında rabbimiz degilsin ammâ biz rabbimizi görsek gerekdür (10) dedüklerinde ol dağı gaib ola. Mü'min-i muḥlişlere hıṭâb-ı 'izzet gele ki: (11) Merḥabâ ey benüm ḥaliş muḥliş kullarım rahmetimle varın cennetime (12) dâhil olun. Sizler ḥazinetü'l-ḳudsimde iken dîdârımı

tecilli etsem (13) gerek deye. Kavlühü Te‘ālā arapça (14) Tağrı Te‘ālā cümlemizi bilā hesābın velā ‘azābın cennāt-i ‘āliyyātına idhāl ve cemāl-i bā-kemālinün keyf-i müşāhedesine müyesser eyleye āmin. **[59b]** Fī beyān-ı sancağ rivāyet olunur ki cümle peygamberler ümmetlerin cem‘ (2) edüp sancağı eline alsalar gerek. Bizim peygamberimiz ‘aleyhi’s-selāmın (3) ümmeti sāir ümmetlerden evvel cennete dühül eyleseler gerek. Hāzret-i Muḥammed (4) ‘aleyhi’s-şalavatu ve’s-selāmın şānına ta’zīmen ve ikrāmendür. Rabbim sünen-i (5) şerīfe seni ihyāya tevfiḳ ve şefā‘ati ḥaşşasına maẓhar eyleye āmin. (6) Hāzret-i Ebūbekir raḍıya’llāhu ‘anhın mübārek eline şiddıklar sancağı virile. (7) Ne kadar şādıklar var ise Ebūbekirin sancağı altına cem‘ olalar. Andan sonra (8) Hāzret-i ‘Ömer raḍıya’llāhu ‘anh eline ‘adl sancağı virile ne kadar ‘adiller var ise (9) gelüp anuñ sancağı altına cem‘ olalar. Andan sonra Hāzret-i ‘Osmān raḍıya’llāhu (10) ‘anh eline saḥāvet sancağı virile. Dünyāda ne kadar saḥī ve cömerdler (11) var ise anuñ sancağı altına cem‘ olalar. Andan sonra Hāzret-i ‘Alī raḍıy (12) a’llāhu ‘anh eline gāziler sancağı virile. Dünyāda ne kadar bahādır yigitler ve (13) gāziler var ise anuñ sancağı altına cem‘ olalar. Andan sonra Hāzret-i (14) Ḥamza raḍıya’llāhu ‘anh eline şehīdler sancağı virile. Dünyāda ne kadar (15) şehīd var ise anuñ sancağı altına cem‘ olalar. Bir rivāyetde şehīdler **[60a]** sancağı Hāzret-i ‘Alī raḍıya’llāhu ‘anh ḥāzretleri eline virile ve (2) yigitler sancağı Ḥamza raḍıya’llāhu ‘anh ḥāzretleri eline virile. Andan (3) sonra Muāz bin Cebel raḍıya’llāhu ‘anh ḥāzretlerinin eline (4) faḳīhler sancağı virile. Dünyāda ne kadar fuḳahā’ var ise (5) anuñ sancağı altına cem‘ olalar. Andan sonra Ebūzer Ğaffār raḍıy (6) a’llāhu ‘anh ḥāzretlerinin eline zāhidler sancağı virile. Dünyāda (7) ne kadar fuḳarā zāhid var ise anuñ sancağı altına cem‘ olalar. (8) Andan sonra ibn-i Ka‘b raḍıya’llāhu ‘anh eline ehl-i Qur‘ān sancağı virile. Anuñ (10) sancağı altına geleler. Andan sonra Hāzret-i Bilāl-i Ḥabeşī raḍıya’llāhu ‘anh (11) eline müezzinler sancağı virile. Dünyāda sünnet üzere ne kadar müezzinlik (12) eder var ise anuñ sancağı altına cem‘ olalar. Andan sonra ‘āşıklar (13) ve şādıklar ‘ālimler sancağı peygamberimiz ‘aleyhi’s-şalavatu ve’s-selāmın mübārek (14) yed-i şerīflerine virile. Zikrolunan tā’ife ki dünyāda her ne kadar ‘āşıklar (15) ve şādıklar ve ‘ālimler var ise anuñ sancağı altına cem‘ olalar. [der-kenar: Peyamberimiz Hāzret-i Muḥammed ‘aleyhi’s-şalavatu ve’s-selāmın sünnetiyle ‘āmil olan] **[60b]** Andan sonra İmām Hüseyin raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘anh ḥāzretlerinin (2) eline zulmen şehīd olanların sancağı virile. Dünyāda her ne kadar (3) suçsuz yere maḳtūl ve günāhsız ḳatl olunan var ise anuñ (4) sancağı altına cem‘ olalar. Kavlēhu Te‘ālā **يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أَنَسٍ بِمَا مَعَهُ**

الاي (5) Bu üslûb üzere cümle sancağlar (6) alay alay çekildükde gerü kalan ḥalāyık biri birine baķuşup (7) sām yeli urmuş gibi dövüşeler. Feryād ve feza‘ édüp va-veylā (8) deyerek ve kanlu yaşlar dökerek şırāt üzere ḥabs olalar. (9) İmdi benüm cānım güneş ğurûb olmadan ve zûlemāt karanlığı yolları (10) bürümeden va-veylā deyüp feryād edecek gün gelmeden başına (11) çāre ve derdiñe dermān edegör. Dünyāda ḥarīr libāslar geyüp (12) altun ve gümüşden ḥançerler ve bıçağlar taķınup ve bir alay ḥayvān derisinden (13) kürkler geyüp zāhiriñi bezemek hūner degildür ve bātını daķı (14) ḥarām taāmlar ile şüphelüler ile tıldurmak revā degildür. Zīrā (15) Tağrı Tebāreke ve Te‘ālā buyurmuşdur ki: Kullarım hem dünyā ve hem āḥireti **[61a]** iki zevķi bir yerde cem‘ etmem deyü buyurdı. Bunları fıkır (2) édüp dünyādan fārig olmayan elbette iki şeyden ḥālī degildür. (3) Biri ḳalb ḳarasıdur. Ya‘nī içerüsi ḳararmışdur. Dünyā (4) ve āḥiret yanında bir şey degil gibidür. Öyle olanlar şeytānıñ (5) ḳarındaşıdur. Bunda selb-i imān ḥavfı vardır. Rabbim ḥıfz (6) eyleye āmīn ve biri daķı budur ki eger āḥiretde olacaķ ‘āzābı (7) inkār édüp Allahıñ mekrinden emīn olmaķ ise küfürdür. (8) Neüzü bi’llāhi Te‘ālā andan sonra peyğamberimiz ‘aleyhi’s-selām (9) göre ki nice biyik ‘āşiler gerü ḳalmuşlar. Feryād ve fiğān ederler. (10) Hemān ‘aleyhi’s-selām ḥazretleri rücū‘ édüp mübārek dizlerin (11) yere vaz‘ édüp secde eyleye deye ki: Yā Rabbi bu ‘āşī zāif (12) bī-çāre ḳulları baķa baģısla lütf eyle kerem eyle deyüp ağlamağa (13) başladıķda cevāb-ı ‘izzet gele ki: Ḥabībim Aḥmed resūlüm Yā Muḥammed bugün ki (14) secde günü degildür. Eger bu ‘āşiler dünyāda ne etdüğini bileydiñ (15) ve suçlarına vāķıf ve günāhlarını bileydün şefā‘ at etmezdüñ deye. **[61b]** Ey meleklerim bu ‘āşileri şırāta toğrı sürün deyü (2) ḥıṭāb-ı ‘izzet geldükde melekler daķı bu ‘āşileri şırāta toğrı süreler. (3) Andan sonra Resūlu’llāh ‘aleyhi’s-selām baķup göre ki şırāta toğrı (4) gideyorlar. Hemān ilerü varup eyde: Ey ümmetim geliñ ḥavzumdan (5) içiñ deye. Andan ḳana ḳana içüp şafālar edeler. Rabbim cümlemize (6) naşīb ü müyesser eyleye āmīn. Der beyān-ı ḥavz ve daķı her peyğamberiñ (7) bir ḥavzı vardır. Ümmetiyle andan içseler gerekdür. Ammā bizim (8) peyğamberimiz ‘aleyhi’s-selāmıñ ḥavz-ı şerīfleri cümlesinden vāsi‘ ve büyükdür. (9) Bir cānibinden bir cānibine varınca bir aylıķ yoldur. Ve etrāfinda bardağları (10) yıldızlardan çokdur. Bir kerre andan içen artık şuşamaz. Şuyı baldan (11) lezīz ve şodadan aķ ve ḳardan şovukdur ve ḳoķusu misk ü ‘anberden (12) atıyebdür. Cennetden aķa iki ırmaķ aķar. Oluğunuñ biri altun ve biri (13) gümüşdendür. Ammā şefā‘at ‘uşāt-ı mü‘mīn içün maḥşuş (14) olduğı gibi ḥavz daķı muṭilere maḥşuşdur. Bunda iḥtilāf (15) çokdur. Ba‘zılar eydür: ḥavz cennetdedür ve ba‘zılar eydür:

Maḥşer yerindedür. **[62a]** Zīrā peygamberimiz ‘aleyhi's-selām ḥazretleri cennete girmezden evvel (2) ḥavzımdan ümmetime şu irsem gerek deyü buyurdı. Ve daḥı Ḥazret-i (3) Ebūbekir ve ‘Ömer ve ‘Osmān ve ‘Alī raḍıya'llāhu ‘anhüm ve cümle aşḥāb-ı Resūlu'llāh (4) rıdvān-Allahu ‘aleyhim ecmeīn. Ḥavzın etrāfında tūrup varan ümmete (5) şu irseler gerek. Ammā ba‘zıları ḥavza geldükde kımayup şu virmeyüp (6) sen dünyāda Resūlu'llāh ḥazretlerinin sünnetine muḥālif işler işlediñ (7) deyü girü kıosalar gerekdür. Peygamberimiz ‘aleyhi's-salavatu ve's-selām maḥşüşen (8) ‘ilmi ile ‘āmil olan ‘ulemāya ve şühedāya ve şuleḥāya kendü mübārek elleriyle (9) şu irse gerekdür. Merḥabā yā ümmetim dise gerekdür. Aşḥāb su‘āl eylediler ki: (10) Yā Resūl saña ümmet olan ümmeti ol günde nice bilürsin didüklerinde (11) cevāb buyurdılar ki: Ümmetimin a‘zā-yı mefrūzaları ya‘nī abdest ‘üzuvları (12) ayın on dördi gibi beyāz olsa gerekdür. Andan bilürüm deyü buyurdılar. (13) Daḥı aşḥāb su‘āl eylediler ki: Ḥavzından tārḥ olunan neşil kimlerdür. Anlar (14) ne güne ma‘lūm edilür didüklerinde sa‘ādetle buyurdılar ki: Ben şu virmek (15) murād etdiğimde baña izin olmaz. Anlar benden sonra sünnetime muḥālif bid‘atlerde ve günāhlarda bulunmuşlardır. Neüzü bi'llāhi Te‘ālā min zalik **[62b]** Rabbim cümlemizi ḥazret-i Muḥammed ‘aleyhi's-selāmın sūnen-i sünnetiyle ‘āmil eyleye (2) ve yüzimizi ve sāir a‘zā-yı mefrūzamızı aḡ eyleyüp ḥavz-ı nebīden (3) kıana kıana içmek naşīb ü müyesser eyleye āmin. Der-beyān-ı şırāt. Ḥaberde gelmişdür ki cehennem deresi şırāt köprüsi kıurulsa gerekdür. (5) Kııldan ince ve kıılıçdan kesgindür ve cümle ḥalk anuñ üzerine uğrasa (6) gerekdür. Her kim ki dünyāda Tañrı Te‘ālā'nın emrini yerine getirüp (7) nehyinden ictināb eylediyse ve peygamberimiz ‘aleyhi's-selāmın sünnetiyle ‘āmil (8) olup bid‘atlardan kıaçtıysa şırāt-ı mustakīmi yıldırım gibi mürür (9) eylese gerek. Ammā hevāsına tābi‘ olup ve şeytāna uyanlar ve fāsık (10) ve fücür ile fuḥşıyyāt ve lāḡviyyāt ile ḥalkın ‘ayıbını izḥār (11) edenler ve ḡammāzlık édüp ḥalk arasında fitne bırağanlar arkasına (12) günāhların yüklenüp şırāta uğraya emekleyü emekleyü giderken (13) kimi öylece geçe ve kimine ḡaḡab rüzḡarı esüp yağmur ve kıar yağar (14) gibi cehenneme dökülse gerekdür. Yāḥūd şırāt üzerinde olan kıanḡaralarda (15) maḥbūs olsa gerekdür. Pes imdi mü‘mine lāzım olan bugünleri **[63a]** fikr édüp yol tedāriḡin ḡörmek gerek. Sonra peşimān olmaḡ (2) fāide etmez. Cehennemın kıara yılanları şırāt köprüsinden yetmiş arşūn (3) yukarı kııkça gerek ve şırāt köprüsi deryā gibi ayak altında (4) çalkansa gerek. Rabbim āsān vech üzere geçmek müyesser eyleye āmin. (5) Bu dua‘ ma‘lūmuñdur ki aḡşāmda ve şabāḡda yedişer kerre müdāvemet (6) eden bi‘ Āyetü'llāhu Te‘ālā cehennemden kııfz olunsa

gerek deyü buyurulmuşdur. (7) Allahümme ecirnā min en-nār ve niceler arkasına günāhını yüklenüp (8) yükü ile depesi üzerine cehennemini içine düşse gerek. (9) Dört yanına bakarsın ki eli kıncalı zebāniler hay bire hay (10) aşağı çekmege sa'y ederler ve niceleri çengelleriyle aşağı çekseler (11) gerek ve ba'zı 'aşīleri melekler kanadıyla şaklayup Hāzret-i Muḥammed (12) 'aleyhi's-selām görmesün deyeler. Ammā şırātın tūlī 'ulemā beyninde (13) ihtilāf üzeredür. Ba'zılar eydür: Üç bin yıllık yoldur. (14) Bin yılı iniş ve bin yılı yokuş ve bin yılı düzdür ve yedi (15) yerde su'āl olacaktadır ve bir rivāyetde otuz bin yıllık yol ola. **[63b]** On bin yıllık yolu iniş, on bin yıllık yolu yokuş ve on (2) bin yıllık yolu düz ola. Ve her binde bir su'āl ola kezā fi ibādu'llāhüm (3) imdi benüm karındaşım her binde bir su'āl olıcağ. Yokuşunda olan on (4) su'āl budur. Evvelā imāndan su'āl oluna. Eger imānını şekden ve (5) nefākatden hıfz edebildiyse selāmet geçe. Eger su'āle cevāb viremezse (6) ḥabs edeler daḥı abdestden ve namāzdan ve zekāt ve ḥaccdan ve māh-ı ramāzan-ı (7) şerīfin şavmından ve Kur'ān okumaktan ve ana ata ḥakkından ve şilā-yı rahimden kul (8) ḥakkından riyādan ve süm'adan 'ucb ve kibirden su'āl olunsa gerek. Su'āle (9) cevāb virebilürse ne güzel. Cevāb viremezse ḥabs olunsa gerek. (10) Ve daḥı şırātın inişinde olan ol su'āl bunlardır. Hārāmdan ve (11) şurb-ı ḥamrdan, zinādan livāṭadan ve yalan yere şehādet etmekden yalan yere (12) yemīn edüp elin şeynini almakdan, ribā yemekden, zinā etmekden, kimesnelere (13) zinā etdi deyü iftirā etmekden, ğıybetden, ğammāzlıktan, büyü' ve serāhikden? (14) bunların cümlesinden su'āl edeler. Cevāb virebilürlerse ne güzel giçer (15) gider ve eger cevāba kādir olamazsa anda ḥabs edeler ve daḥı şırātın **[64a]** şırātın düzündeki olan su'āller bunlardır. Hasedden māl-ı ğanīmetden (2) zulmden, katl-i nefsdan, emānete ḥıyānetden, fuḳarāyı kapısından reddetmekden ya'nī (3) dilenci kapına gele Allah rızāsıy-çün diye desin anı reddedüp kovmakdan fakīrleri (4) fakīrinden ötürü ḥorlamakdan ve ğanīleri ğınāsından ötürü ta'zīm etmekden (5) yetīm mālı yemekden ḳonşu ḥakkından ve muḥtekīrlik etmekden bütün bunlardan su'āl (6) olundukda cevāb viren giçer selamettür. Cevābını viremeyen maḥbūs olsa gerektür. (7) İmdi benüm cānım her kişi gerek erkek gerek dişi 'ameline göre cezā olunsa gerektür. (8) İmdi benüm karındaşım şırātın karanlıklığı ve incelüğü ve cehennemini kara yılanları şırātdan (9) daḥı nice yukarı çıktığı ve arkada olan günāh yolunun ağırlığı ve şırātın (10) iki tarafından elleri çengelli zebānileri ve bu kadar sıkletler arasında bu kadar su'āller (11) olundukda cevābımız ne olacağını şimdiden tefekkür edüp cevābı ḥāzırlayup o ömre (12) imtişāl ve zevāhīdden ictināb lāzımdur. Yoḥsa ol gün

başımıza geldükde (13) ağlayup peşimān olmak fāide etmez. Hemān rabbim cümlemizi ḥ^vāb-ı ḡafletden īkāz edüp ol günleri tefekkür eylemeye şırāt-ı müstakīme hidāyet-i müyesser eyleyüp şırātı āsān (15) geçmek naşīb ü müyesser eyleye āmīn. Ve her ḥālde rabbim meded ve 'ināyet eyleye āmīn. **[64b]** ve daḥı şırātı geçenler öyle geçse gerekdür ki kimi yıldırım gibi ve kimi şimşek (2) yalabır gibi ve kimi rüzgār gibi ve kimi segirdür at gibi ve kimi yürür at gibi ve (3) kimi emekleyü emekleyü arkasında günāhını yüklenmiş ve kimi düşüp cehenneme gitse gerekdür. (4) Hülāsa-yi kelām kimi biñ yılda ve kimi üç biñ yılda geçe en şonra geçen yigirmi (5) beş biñ yılda geçse gerekdür. Ve daḥı cümle ümmetlerden evvel şırāt-ı müstakīmi geçüp (6) cennete ibtidā' dāḥil olan Muḥammed 'aleyhi's-selāmın ümmeti olsa gerek. Ve ibtidā' cehenneme giden (7) daḥı Muḥammed 'aleyhi's-şalavatu ve's-selāmın ümmetlerinin 'āşileri olsa gerekdür. (8) Ve daḥı cemī' enbiyā-yı 'aleyhime's-şalavatu ve's-selām her birileri şırāt üzerinde ümmetinin (9) üzerine tūrup her birileri Allahümme sellem deyü duāya meşḡul olalar. Ve peygamberlerden ḡayrı (10) ašlā bir kimse nuṭka kadar olmaya ve daḥı Ḥazret-i Resūl-i Ekrem ve nebiyyi muḥterem Şall'allāhu Te'ālā (11) 'aleyhi ve sellem şırāt üzerinde tūrup eyde ki: Yā ḡarındaşım Cebrāil ve Mikāil ve İsrāfil (12) ve 'Azrāil 'aleyhi's-selām sizler benüm gökyüzünde ḡarındaşlarımsız cihār yārimsiz ḡarındaşlık (13) ve dostlık ancak işte bugünde icrā' oluna ki yardım ve nuşret edüp ve mollā-yi müteāl (14) ḡazretlerinden 'ināyet ve maḡfired taleb edüp ümmetimin ḡaifāsına imdād ve 'ināyet edesiz. (15) Ve her biriñizden me'mülemdür ki göreyim sizi iş bu kibirden ḡaif ümmetlerimi geçiresiz. **[65a]** İnāyet eyleyesiz: ola ki benüm ḡaif ümmetlerim āsānlığla ve sühūletle (2) geçeler deyüp bunları dört tarafına emīr-i el-ḡāc gibi muḡāfaza edüp ve sūratle (3) kibrinin şaḡ ve şol tarafına dolaşup Allahümme sellem ümmeti deyüp pervāne gibi (4) döne duāya ve niyāza meşḡul ola. Cehdi ve sa'y-i şerīfleri bu ki ümmeti tamāmen (5) geçeler. Birisi ḡāyi' olmaya. Bu üslūb üzere şırātdan geçerken Cebrāil (6) 'aleyhi's-selāma ḡitāb-ı 'izzet gele ki: Yā Cebrāil tevbesiz giden ehl-i kebāiri (7) şırāt üzerinde şakla. Ḥabībim Muḥammede ḡösterme deye. Andan şonra Ḥazret-i (8) Cebrāil 'aleyhi's-selām ol peygamberimiz 'aleyhi's-selāma ümmeti az görüne. Eyde ki: (10) El-ḡamdü li'llāh ümmetim ilerü cennete tiz tiz girmişlerdür deye. İşte böylece bu minvāl-i meşrūḡ (11) üzere geçenler geçe gide geçemeyenler kimi ol ḡanṡaralarda bir zamān maḡbūs ola ve kimi (12) cehenneme düşe günāhı miḡdārı yana. Şonra çıka eger imānla gitdiyse. (13) İmānsız gidene cehennemden çıkmak yokdur. Neüzü bi'llāhi Te'ālā hemān rabbim imānımızı (14) şeyṡān şerrinden emīñ ve sālīm edüp imānımızı kāmil

ü ĩmāna s̱ābit eyleye ve āhır nefesde ĩmān-ı (15) kāmīl ile ẖatimler müyesser eyleye
 āmīn. H̱ülāşa zerre kadar ĩmān ile giden **[65b]** elbette cehennemden çıkısa gerekdür
 didiler. Hemān H̱āzret-i Allah celle şānehu (2) zāt-ı a‘lāsı ẖürmetine cümlemizi
 ĩmāndan ayurmaya ve şırāt-ı müstakīmden (3) bir ẖātıf gibi gechen ehl-i sa‘ādetden
 eyleye āmīn. Rivāyetdür ki: Bir gürüh (7) adamlar şırāt başına geleler ve deyeler ki:
 Biz bu tamu üzerinden (5) geçmege ḵorķaruz deyüp ağlaşalar. H̱āzret-i Cebrāil
 ‘aleyhi’s-selām gelüp eyde: Ey (6) ḵışiler niçün ağlaşursız deye. Bunlar eydeler:
 cehennemden ḵorķarız geçmege (7) deyeler. Cebrāil ‘aleyhi’s-selām eyde: Ḏünyāda
 deryāya uğrasañız nice geçerdiñiz deye. (8) Anlar dañı deyeler ki: ḵayıklara ve
 gemilere binüp geçerdük. Dañı dābbelere binüp seferlere (9) gideredük deyeler.
 H̱iṭāb-ı ‘izzet gele ki: Çünki benüm ḵullarım ‘ālem-i ḏünyāda benüm için ‘ibādet
 (10) ve tāat edüp ve benüm emrime imtisālen namāzlar ḵılup cāmī‘lere ve mescidlere
 varırlardı. (11) İmdi bugünkü günde Yā Cebrāil var cevāmi‘ ve mesācidlerini getirüp
 içlerine idḥāl (12) eyle. Gemilere bindükleri gibi binüp gechsünler deye. Andan sonra
 her cāmī‘nin ve mescidlerin (13) imāmları ve mü‘ezzinleri cemāatleriyle gelüp
 cāmī‘lerine ve mescidlerine girüp eyyāmını bulmuş. (14) Sefīneler gibi şırāt
 köprüsünden böylece ẖıfz ve ḵorķudan emīn oldukları (15) ẖâlde gechseler gerek. Ve
 H̱accāc-ı müslimīn bir araya cem‘ olup dañı Beytu’llāha girüp **[66a]** cennete gideler
 ve dañı ba‘zıları ‘ālem-i ḏünyāda etdükleri ḵurbānlarına (2) binüp şırātı geçeler,
 yayan yürümeyeler didiler: Ammā benüm cānım bu kerāmetler (3) ve bu ḻütf-i
 ‘ināyetler şol mü‘min ḵarındaşlara der ki herẖâlde o emre (4) imtisāl ve nevāhiden
 ictināb edüp evḳāt-ı ẖamseyi ekseriyyā cemāatle (5) edā eyleye. Aşlā ḵazāya ḵomaya
 ve lisānlarını ḵızbden ve ğıybetden ve bühtāndan (6) ẖıfz edenlere der: Rabbü’l-
 ‘ālemīn cümlemizi rızāsına muvāffak a‘māle (7) tevḥīk eyleye āmīn. Rivāyet olunur:
 Ümmet-i Muḥammed şırāt üzerinden (8) geçüp giderken cehennem lisāna gelüp eyde
 ki: Ey mü‘minler ṯız ṯız geçün. (9) Ẕirā sizin ṉurınız benüm nārımı söyündürür deyü
 nidā eyleye. El-ẖamdü li’llāhi Te‘ālā (10) mü‘minlerin gözi yaşı cehennemi
 söyündürür didiler ve dañı şırātı eñ (11) sonra gechenler yigirmi beş biñ yılda geçe
 deyü rivāyet vardır. İbn-i ‘Abbās (12) raḍiya’llāhu Te‘ālā anı eydür: Şırātı
 geçdikden sonra şahrālar vardır. Anda bağlar (13) ve bağçalar vardır ve her ağacın
 dibinde ikişer çeşme vardır. Cennetden (14) gelür. Biri sağda ve biri şoldadır. Ol
 çeşmenin birinden içüp ve birinden (15) ğusl edeler ve dañı göñüllerinde ne kadar
 ğıll u ğışş var ise gide ḥasedden **[66b]** ve ğuşşadan ve ğayrı ‘adāvetden aşlā bir şey
 ḵalmaya ve yüzleri māhtāb gibi (2) parlaya ve tenleri ẖarīr gibi yumşak ola. Bunlar

cennet kapusına varduğda (3) hūrī kızları karşı gelüp merhabālar ile alup herkes makāmına vara. (4) Ebedī anda qalalar. Allahu ‘azīmü’ş-şān cümlemize müyesser eyleye āmin. Der-beyān-ı (5) ebvābū'l-cenneh İbn-i ‘Abbās raḍıya'llāhu anh eydür: Cennetiñ sekiz (6) kapusu vardır. Altundan ve gümüşden incü ve mercanlar ile bezenmiş ve üzerine (7) yazılmışdır ki: Lā İlahe İla'llāh Muhammed Resūla'llāh. Evvelki kapusından (8) mürseler ve şehīdler ve saḥīler gireler. İkinci kapusından beş (9) vakit namāzı vakti vaktiyle cemāatle kılan ehl-i sünnetü'l-cemāat gireler. (10) Üçüncü kapusından mālının zekātın virenler gireler. Dördüncü kapusından (11) Hacc edenler gireler. Beşinci kapusından nefsini ḥarāmdan saḳlayanlar (12) gireler. Altıncı kapusından ‘āmiller ve şālihler ve ehl-i Qur‘ān gireler. (13) Yedinci kapusından anaya ataya iḥsān edenler gireler. Sekizinci kapusından (14) kerīmler ve cömerdler gireler ve daḥı cennetiñ sekiz ismi vardır. (15) Evvelkisi dārū'l-cinān, ikincisi dārū's-selām kızıl altundur. Üçüncisine [67a] Cennetü'l-māvī dirler, yeşil zeberceddendir. Dördüncisine Cennetü'l-ḥuld (2) dirler sarı mercāndandır. Beşincisine Cennetü'l-na‘īm dirler, ak gümüşdendir. (3) Altıncısına cennetü'l-ānd, kızıl yakūtdandır. Ol bizim peygamberimiz ‘aleyhi's-selāma (4) maḥşūşdur. Yedincisine Cennetü'l-ḳarār dirler ak incüdendir. Sekizincisine (5) ferd ü sālā dirler kırmızı lāldendir. Ve her kapunıñ ikişer ḳanadı (6) vardır. Bir ḳanadından bir ḳanadına varınca beşer yüz yıllık yoldur. Ve cennetiñ (7) yapısı bir kerpüci altun ve bir kerpüci gümüşdendir ve sıvası miskdendir. (8) Tobrağı ‘anberdür ve za‘ferāndur ve köşkleri incüdendir ve çardaqları (9) yakūtdandır. ve her köşkün ḳapuları durr ü cevher ile bezenmişdür. Ve daḥı cennetiñ (10) içinde ırmaqlar akar. Ol ırmaqlarıñ birine raḥīḳ-i raḥīm ırmağı dirler. Ḳardan (11) aḳdur baldan tatlıdur ve ḳumları ve ḳayırları incüdendir. Ve biri daḥı (12) kevşer ırmağudur. Ve birine daḥı nesīm ırmağı dirler. Ve birine daḥı selsebīl (13) ırmağı dirler. Ve bunlardan ḡayrı gūnāgūn ırmāklar vardır. (14) Şaḡış ancaḳ Tanrı Te‘ālā bilür. Lisānla teḳrīr ve ḳalemle muḥarrīr olunur degildür. (15) ve enḡ küççik ırmağının içinde dünyāda ne ḳadar maḥlūk var ise ḳoysalar [67b] bir elma ḳadar gelmeye ve dört ırmaḳ daḥı vardır cümlesiniñ a‘lāsıdur. (2) Ḳavlehu Te‘ālā: مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ كَمْ يَتَغَيَّرُ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ (4) İbn-i Mes‘ūd ḥazretleri (5) raḍıya'llāhu Te‘ālā anh eydür: Resūlu'llāh ‘aleyhi's-selāmdan işitdim. Didi ki: (6) Yā İbn-i Mes‘ūd Allahu Te‘ālā celle celālūhu ḥazretleri cenneti yaratdı. Ḥazret-i (7) Cebrāil'e emretti. Var imdi benüm cennetime naḳar eyle ḡor ḳullarım içün neler (8)

yaratdım didi. Cebrâil ‘aleyhi's-selâm kaçan ki cennete vardı anda olan (9) ziynetleri ve bunca ni‘metleri gördi. Bakup teferrüc ederken karşıdan bir hūrî (10) çıka geldi. Ve bir kerre güldi. Dişlerinin nūrı cenneti tıldırdı. Hāzret-i Cebrâil (11) Tanrı Te‘ālā'nın ‘azamet-i nūrı şanup secdeye vardı. Hūrî çağırıp eytdi: (12) Yâ Cebrâil başını kıldur didi. Cebrâil başını kıldırıp gördü ki, hūrîniñ dişleri (13) nūrı imiş. Eytdi: Subhāna'llāh ‘aceb bu kankı peygamber için yaratılmış ola didi. (14) Hūrî eytdi: Bilür misin ben kimin için yaratıldım. Cebrâil ‘aleyhi's-selâm selvet eyledi. (15) Hūrî eytdi: Beni Tanrı Te‘ālā şol kimseler için yaratmışdur ki nefsi-i hevāsına tābi‘ olmaya. **[68a]** Ve Allahu Te‘ālā korkusından tenhā yirlerde ağlayup herhâlde rızā-yı ilāhiden ayrılmaya didi. (2) Kā'b el-Aḥbār eydür: Tanrı resûlünden su‘âl etdüm yâ Resûla'llāh cennetde biten (3) ağaçlarına şan‘atla mevşûfdur didim. Hāzret-i peygamber ‘aleyhi's-selâm eytdi: Cennetde biten (4) ağaçların kökleri yukarıda ve tılları aşağıdur buyurdi. Beyān-ı şecere-yi (5) Tūbā haberde gelmişdür ki: Tūbā ağacının köki mercāndandır. Yemişi (6) şekerden lezizdür. Her kaçan adam elin uzadup yemişinden almak murād etdükdü budağı (7) egilüp karşı gele ve Tūbā ağacı peygamberimiz ‘aleyhi's-selāmın sarāyları içinde yetmişdür. (8) Cennet-i ‘aden dirler. Ve dahı ol şecere-i Tūbā baş çeküp başı tā ‘arş-ı a‘lāya (9) erişmişdür. Ve dahı budaqları aşağı şarkmışdur. Ve tılları bütün cenneti (10) kaplamışdur. Zīrā cennet-i ‘aden cennetlerin nicesinden yüce ve a‘lā olup (11) ve Tūbā ağacının köki anda olup dalları tā ‘arşa dikile. Ayırıp yine aşağı (12) şarkup kökini dahı aşağı geçdiğünde köki yukarıda rivāyet olunmuşdur. (13) Ve dünyāda olan ağaçlar sağsınca budaqları vardır. Şöyledür ki her bir yabrağı bu (14) dünyāyı ihāta eyleye. Eger cennet nerede deyü su‘âl edersen yedinci kat gökde (15) yukarıda olup ‘arş-ı rahmānın sağ tarafındadır. İbn-i ‘Abbās radıya'llāhu Te‘ālā ‘anhümā **[68b]** eydür: uçmak ‘arşın altındadır. Kemā kalū'l-nebiyye ‘aleyhi's-selām sakfu'l (2) cennete ‘arşu'r-rahmān ve dahı cennet ağaçlarının yaprakları şolmaz. (3) Ve yemişleri dükenmez birini koparduğın gibi ‘akabince biri dahı bī-izni'llāhi (4) Te‘ālā ol sāt bütün yemiş viriribdi. Dükenmez cennetin me'kulāt (5) ve meşrübātına inkırāz gelmez. Peygamberimiz ‘aleyhi's-salāvātu ve's-selām mi'rāc (6) gicesi cennete vardım gördüm ki ferişter dūrlü dūrlü günāgün (7) köşkler yaparlar. Bir kerpüci altundan ve bir kerpüci gümüşden. Ammā birisi eydür ki: (8) Yapmayalım nafaamız dükendi didi. Ben eytdim: Nafaanız nedür didim. Eytdiler ki: (9) Yapduğımız köşkün şacı dünyāda zikru'llāha ve tesbīhe meşgūl olduğda (10) bize nafağa hāşıl olur. Kaçan terk etseler biz dahı terk ederüz deyü cevāb (11) virdiler didi. Ba'zı rivāyetde

Subhāna'llāhi ve el-ḥamdü li'llāhi ve lā (12) ilāhe illa'llāhu vallāhu ekber demek anlaruñ nafaḳasıdır dimişler. Beyān-ı hūrī (13) haberde gelmişdür ki: Cennetde Allahu Te'ālā hūrīleri dört dürlü eczā'dan (14) yaratdı. Ayaıkları barmağından tā dizlerine varınca miskdendür. Ortaları (15) 'anberden yukaruları kāfurdendür ve daḥı gögsiñde erlerinin adı **[69a]** yazılmışdur. Ve kollarında onar bilezikleri vardır. Envā' dürlü cevāhirler (2) bezenmişdür. Ve ayaklarında ḥalḥallar vardır. İbn-i 'Abbās raḍıya'llāhu 'anhümā (3) eydür: Bir kıl yokdur ki ramażān-ı şerīf ayınıñ orucın tutmuş ola. Anı (4) Allahu Te'ālā ol hūrīlere çiftlendirür. Ve bir mü'min içün Allahu zevālü'l-celāl (5) cennet-i a'lāda nice sarāylar ḥāzırlamışdur ve her bir sarāyda nice evler vardır ve (6) köşkler vardır. Ve her bir köşkde nice taḥtlar ve her taḥtda nice döşekler (7) ve her bir döşek üstünde birer hūrī ḥāzırlanmışdur. Kavlehu Te'ālā: **حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ** (8) ve her bir hūrīniñ elinde bir tesbīḥ ola (9) lā'l ve yaḳūtdandır. Daimā Allahu Te'ālā'yı zikr eder. Ve tesbīḥ ve temcīd eder. (10) ve der ki: Yārabbī naşībimiz olan mü'minleri bize ulaşıdur dirler ve bu (11) kerāmetler ve bu iḥsānlar Qur'ān okuyup ve 'amel édüp ve mādīr-i mīzān-ı şerīfe (12) 'izzet ve tevķīr ve ta'zīm edenler içündür. Ve daḥı ehl-i cennetiñ her biri (13) yetmiş kat ḥulle geye. Ve ol kadar ḥullenin içinde gene bedeni ve iyiligi gözüke. (14) ve her bir sātde yetmiş dürlü renkle mülevven müzeyyen ola ve ḥulleleri (15) ebedī eskimez. Ve cennetde tükürmek ve sümkürmek olmaz. Ve gevdesinde **[69b]** kıl bitmez. Kaşları ve kirpikleri olur ve her gün ḥüsn ü cemālleri ziyāde (2) olmaḳda ola ve cennetde kurımaḳ ve kocamaḳ yokdur. Bevl ve ğāit olmaz. Ğusl (3) etmek yokdur. Ve daḥı cimā' etdükte her bir ādeme yüz er kuvveti kadar kuvvet virilür. (4) Ve her kaçan cimā' eylediği zamān seksen yıl kadar şafālu olup eglenüp bayıla. (5) Ammā aşla incinmeye ve ḥatūn daḥı incinmeye ve her ne vaḳit cimā' etmek murād eylese (6) bıkır ola ya'nī dāimā kız oğlan kız bola. Eger bir adam dünyāda biñ yıl 'ömür sürse (7) gice gündüz cimā' eylese cennetde olan cimā'niñ bir zerresiniñ lezzetini bulmaya (8) idi. Vaḳḳas 'Alī Hüdā ve daḥı İbn-i 'Abbās raḍıya'llāhu 'anh eydür: Her kaçan cennet ehliniñ (9) göñülleri taām ve şarāb istese Taḥrı Te'ālā buyura yetmiş hūrī kızları geleler. Her biri (10) gümüşden ve altundan ṭabaḳlar getüre içünde tebsiler ola. Aşla adam eli degmemüş ola (11) ve her tebside yetmiş dürlü od görmüş taāmlar ola. Allahu Te'ālā'nin kudretiyle zahmetsiz (12) ve miḥnetsiz olmuş ola. Mü'minler ḳanḳı nev'inden iştihā eylerlerse tenāvül edeler. (13) Ve daḥı göñüllerde taḥtlar üstüne çıkup oturalar. Öñlerinde ve etrāflarında (14) ırmaḳlar seylāb eyleye. Ve daḥı hevādan ḳuşlar inüp şaflar bağlayup mü'minlere (15) karşı turalar ve her birleri ḥüb-

1 şavatla ve faşîh-i lisânla nuṭka gelüp **[70a]** kendüleri ögeler eydeler ki cennet içinde olan her şeylerden yiyüp tenāvül (2) eyledük ve her şular ve şarâblar ve ırmaklardan içdük. Etimiz ziyâde lezîz (3) ve şafâludur didüklerinde mü'minin kalbine anların etinin kankısından (4) tenāvül etmek gelürse istemeksizin hemân ol sâat Allahu Te'âlânın (5) emriyle kebâb olup öñüne hâzır gele. Etini yiyüp kemüğünü şöyle (6) kuduğı gibi yine Allahu 'azîmü's-şânın emriyle cânlanup yine uçup (7) ağaçların tallarında ötmege başlaya Allahu Te'âlâ kâdirdür. Amennâ ve şıddıknâ (8) hemân rabbim cümlemize lütf ve 'inâyet ve kerem ve rahmetiyle cennetine girüp (9) cennet ni'metlerini yemek ve içmek naşîb ü müyesser eyleye âmîn. Peyğamberimiz 'aleyhi's-selâm (10) buyurur: Ehl-i cennetin yiyüp ve içdükleri miskle 'anber ola bütün hebsine (11) yayıla deyü buyurdu. Bevl ve gâit olmadığını ana karnındaki uşağa teşbîh (12) etmişler. Ve dahı cennetde ba'zı kimesneler vardır ki dünyâda gökyüzünde (13) yıldızlar nice görünür ise öyle yüksek görüne. Mağâmları öyle yüksek (14) ola. Nazâr edenler teeccübde kalalar. Ay ne olaydı biz de dünyâda bunlar gibi 'amel eyleyüp (15) böyle 'âlî mağâmlar kazanayduk deyeler. Lâkin cennetde herkese virildüğü mağâm **[70b]** yüksek görüne ve herkes kendi mağâmıyla tefâhür eylese gerekdür. (2) Ve cennetde kat'â hased ve gam ve gussa ve elem ve keder ve hastelik (3) ve zügürtlük olmaz. Ve baş ağrısı ve diş ağrısı olmaz. (4) Oturmağ şafâ, gezmek şafâ, yatmağ şafâ, cümlesi şafâdur. (5) Hemân Rabbü'l-'âlemîn cümlemizi cinânında derecât-ı 'âliyyâtın ihsân (6) eyleye âmîn. ? der-beyân-ı cehennem haberde gelmişdür ki Allahü Te'âlâ cehennemi yaratdukdâ melekler cehennemnin derelerin ve âteşlerin (8) ve âteşden tâbütlerin ve 'azâb âlâtların gördükleri gibi feryâd ve figân etdiler. (9) Gice ve gündüz ağarlardı. Hiç râhatları kalmadı. Tâ şol vakit oldu ki Hâk Te'âlâ Âdem (10) atamız şalavâtu'llâhi 'alâ nebiyyinâ ve 'aliyye hazretlerini yarattı. Ve oğlu Kâbil, Hâbili bilâ zenb-i (11) katl eyledi. Andan sonra melekler bildiler ki Allahu Te'âlâ cehennemi Âdem oğlanları için halk (12) eylemişdür. Öyle oldıysa hamd ü şenâ etdiler ve yine mevlâ-yı müteâl hazretlerine sığınup (13) اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ didiler. Pes imdi cehennem Allahu Te'âlâ'nın (14) habişhanesidür. 'Azâb ve 'ikâb ile zâlimlerden intikâm alacak yeridür. (15) Rabbim ümmeti Muhammedi nâr-ı cehenneme yakdırmaya âmîn. Anın vaşfını diller şerh eylemek **[71a]** Kabil-i imkân degildür. Rivâyet olunur ki evvelki kat gökden bir elma (2) düşmek lâzım gelse bir gün ve bir gicede yer yüzine iner. (3) Ammâ cehennem kapısından biñ kanṭar bir taş bıraksalar kırk yılda (4) henüz dibine

inmeye idi. Ne kadar derindür var kıyās eyle. (5) Ve dahı cehennemini içi tolu âteşdür. Ve cehennemini içinde taşlar (6) ve dereler ve evler ve köşkler vardır. Cümlesi âteşden 'ibâretdür. (7) Ve âteşden yılanlar ve 'akrebler vardır. Her kaçan biri bir kerre şoksa acısı (8) kırk yılda ancak çıka. Yılanları minâre gibi ola. En küçüğü deve (9) boytunu gibi ola. Ve 'akrepleri siyâh semerli katırlar gibi ola bunlardan (10) birisi bir kez şoksa bırakır ya birden döne ve şokduğı adamın (11) ol sâat başdan ayağa varınca eti ve derisi dökile. Hemân siyâh (12) kemükleri kıla. Yene ol sâat tâze et ve derisi bite ve âteşden yanup (13) kömür olup eti ve derisi yine döküldükde yine ol sâat tâze (14) et ve deri bite. Kavlehu Te'âlâ **كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُ هُمْ** (15) ve dahı cehennemini içinde tâbütlar **[71b]** vardır. İğlâl ve inkâl ve selâsil ya'nî zincirler vardır ve bıkağular (2) vardır. Cümlesi âteşdendür. Ve her tâbüt ve şandıklar içinde yetmiş dürlü 'azâb (3) vardır. **اللَّهُمَّ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ** Rabbim cümlemizi cehennemden hıfz eyleye âmîn. (4) Peyğamber 'aleyhi's-salâvâtu ve's-selâm eydür: Hâzret-i Cebrâil karındaşıma cehennemden su'âl (5) eyledim. Cebrâil 'aleyhi's-selâm eytdi: Yâ Muhammed Tanrı Te'âlâ cehennemi yaratdı. Biñ (6) emretti biñ yıl yandı. Kızıl oldu ve biñ yıl dahı yandı kabkara oldu. Hâlâ şimdi (7) siyâhdur. Gicenin karanlığından yetmiş kat dahı ziyâde karanlıkdur. Ve cehennemini yedi (8) kapısı vardır. Ve her kapunun bir ehli vardır didi. Yene didim ki: Yâ karındaşım Cebrâil (9) anlar kimlerdür. Ya'nî kapuların ehli kimlerdür didiğümde Cebrâil 'aleyhi's-selâm eytdi: Yâ Muhammed (10) en aşağıda olan kapudan münâfıklar ve kâfirler girerler. Ol kapunun adı hâviyedür. (11) İkinci kapunun adı ceḥîmdür. Andan müşrikler girer. Üçüncü kapunun adı lezâdur. (12) Anda iblîs ve fir'avun nemrüd ve bunlara tâbi' olanlar olur. Dördüncü kapunun adı (13) beşinci kapunun adı huṭamedür. Anda Yahûdîler olur. Altıncı kapunun adı se'îrdür. (14) Anda naşrânîler olur. Yedinci kapuya gelince söylemeyüp sükût eyledi. Andan peyamberimiz (15) 'aleyhi's-selâm ağlayup didi ki: Ya karındaşım Cebrâil niçün yedinci kapudan haber virmediñ **[72a]** Anda olan benüm ümmetimin 'aşîleri degil midür didi. Bundan sonra hâzret-i (2) Cebrâil 'aleyhi's-selâm dahı ağlayup: Belî' Yâ Resûlu'llâh öyledür didi. (3) Rivâyet olunmuşdur ki. Tanrı Te'âlâ celle şānehu hâzretleri emreyleye ki: Şırât (4) üzerinde olan mevķiflerde maḥbûs olan 'uşât-ı mü'minîni cehenneme sürün (5) deye melekler gelüp eydeler ki: Ey 'aşîler siz bunda niçün тұrursunuz sizin (6) cürmünüz nedür deyeler. Bunlar eydeler rabbimiz bize dünyâda emir buyurdı ki nesneleri biz dünyâda iken (7) yerlü yerine getirüp

geregi gibi tutmaduk. Tenāsüllük eyledigimizden bizi bunda (8) habs etdiler. Bilmezüz hālimiz nice olur deyeler. Hemān zebāniler bunların (9) erkeklerinin şakalına ve ‘avutlarının saçına yapışup ve ayaklarına yapışup sürüyeler. (10) Kaçan ki melege getüreler. Cehennem melegi bunları görünce eyde: Siz kimlersiz ve kimin (11) ümmetisiniz didükde bunlar korkudan şaşup peygamberlerinin ism-i (12) şerifini unudup eydeler ki: Biz ol ümmetdeniz ki Kur‘ān okurduk, (13) oruc tutarduk deyeler. Melekler eydeler ki: Ey ‘āşiler şöyle günāh işlemişsiniz ki (14) Peygamberiniz Hāzret-i Muḥammed ‘aleyhi's-selāmın ism-i şerifini unutmuşsunuz deyeler. (15) Bunlardur Muḥammed ‘aleyhi's-salavatu ve's-selāmın ism-i şerifini işitdikleri gibi [72b] Muḥammedül-Aḥmed deyüp ağlamışlar, feryād ve feza‘ edeler ki: Neam bizler (2) Muḥammed ‘aleyhi's-selāmın ümmetiyüz. Yā Mālik lütf eyle, bize bir mikkār (3) mühlet vir ağlaşalım deyeler. Mālik eyde: Ey ‘āşiler dünyāda niçün (4) ağlaşmadınız ki bu maḥalde ağlaşırsınız. Tanrı Te‘ālā beni yarattı ammā kalbimde (5) zerre kadar merḥamet ve şefkat yaratmadı. Eger bin yıl gice ve gündüz (6) ağlaşsanız benden size fāide yokdur. Hemān cehenneme girin deyü (7) emr ü cehenneme sürün bunları deyü zebānilere buyurduğında ve bunlar bu cevābı (8) işitdikleri vakitte bir mertebe fiğān ve bir mertebe feryāda ve zārīlikler ile (9) kanlar ağlayalar ki vaşfa gelmez ihtiyārlar eydeler: Vāh bizim ihtiyārlığımıza ve (10) şakalımıza. Yigitler eydeler: Vāh bizim gençliğimize ve yigitliğimize şimdi (11) cehenneme nice tayanalım ve nice şabır edelim deyü kanlar ağlayalar. Ve ba‘zı ehl-i (12) imān müyesser olup ‘āşī olan hātūnlar daḥı eydeler: Eyvāh bizim (13) sırrımız fāş olup ‘ayıblarımız heb meydāna çıktı. Dünyāda evler içinde dertler ve belālar (14) çeküp düğünler ve seyrānlar bilmezdük. Hemān ahirette zevk ve şafālar edelüm deyü. (15) Dört dīvārın içinde otururduk. Şimdi ‘azāba giriftār olduk bizim hālimiz [73a] nice olur deyü feryād ve cehennem āteşine nice şabır ve taḥammül ederüz deyü zārīlikler edüp ağlaşalar. Mālik eyde: Ey hātūnlar bu ağlamayı dünyāda edeydiniz size (3) şimdi fāidesi olurdu. Bular bu sözde iken ḥiṭāb-ı ‘izzet gele ki: Yā Mālik bunları (4) cehennemini yukarı tabaḳasına koyasın. Andan zebāniler bunları cehenneme (5) süre ve nāra emreyleye. Āteş bunları tuta yakmağa başlaya kimini dizine dek (6) ve kimini beline dek ve kimini boğazına dek āteş bunları tuta. Kaçan kim āteş bunların (7) yüzine kaşd eyleye. Ḥiṭāb-ı ‘izzet gele ki yā Mālik bunlardan āteşi men‘ edesin. (8) Zīrā anlar baḳa dünyā sarāyında yüzleriyle secde edüp dilleriyle beni birleyüp (9) zikr ederlerdi deye. Haberde gelmişdür ki: Cehennemde ‘azāb melekleri on (10) tokuzdur. Cümlesinin başı mālīkdür ve bunların eli altında

(11) olan ‘azāb melekleri bir mertebe çokdur ki şağışını ancak Allahü Te‘ālā bilür ve cehennem (12) Mālikden şol kadar korkar ki kaçan ki Mālik hitāb edüp söylese (13) ağzından ‘azāb âteşleri saçılır ve cehennem anı görüp dir dir ditreye. (14) اللَّهُمَّ أَجْرُنَا مِنَ النَّارِ Hemān rabbim cümlemizi cehennem âteşinden emīn (15) ve hıfz eyleye āmīn. Ve dahı cehennem içinde sandıklar vardır. [73b] ve sandıklar içinde âteşden saclar vardır. Dünyāda namāz kılmayan bī-namāzları (2) ol sâc üzerinde bir rek‘at yerine yetmiş kerre indirüp kalduralar. (3) Kaçan kim kalkup ayak üzere tura ‘azāb melekleri bir kerre ura düşüp (4) sâc üzerine yapuşa kala. Bir zamāndan sonra yine kalduralar. Yüzinde (5) et eşeri kılmaya. Kaçan ayak üzere kaldursalar cümle ayaklarının eti yanup (6) kemükleri eriyen. Yene urup düşüreler. Bu üslup üzere yedi bin yıl (7) ‘azāb edeler. Ve āhiretiñ bir günü dünyāniñ bir yılı kadar oldığı hadīs-i (8) şerīfde mezkūr ve dahı daķāyıkü'l-haberde eydür: Tanrı Te‘ālā cehennem içinde (9) bir ulu tağ yaratmışdır. Ol tağniñ adı Suūd'dur. Tāmu ehli ‘acaba ol tağda (10) ve ol dağın devesinde yāhūd öte yüzinde bir miķdār istirāhat edebilür miyüz (11) ola deyü yüzleri üzere sürine sürine hezār belā ve meşakķat bin yılda ancak ol tağniñ (12) başına henüz çıkayuruz dirken tağ bir kerre silkine. Kāmusı birden yine cehennem içine (13) döküle. Andan sonra Allahu Te‘ālā cille şānehu hāzretleri bunlara şusuzlık vire cigercikleri (14) hārāretten pāre pāre olup bin yıl miķdār ağlaşıp ve yalvarup Allahu Te‘ālādan yağmur (15) isteyeler. Bin yıldan sonra bir kara bulut zuhūr eyleye gele yağmur yerine yılanlar ve ‘akrebler [74a] yağa. ‘Azābları dahı ziyāde ola. اللَّهُمَّ زِدْنَا هُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ الْآيَةِ ve Tanrı Te‘ālā Cille Şānehu Hāzreti (3) Zemherīr adlı bir cehennem yaratmışdır. Ol kadar şovukdur ki, eger ol şovuğun zerre kadarı (4) dünyāya çıkaydı cümle ‘ālem halkı şovukdan helāk ve hārāb olaydı. Gāhi âteşden cehennemiyle (5) ve gāhi zemherīr cehennemiyle ‘āşilere ‘azāb etse gerekdür. Ve Allahu Te‘ālā şeytānı ve (6) şeytāna tābi‘ olanları şovuk tāmuda ‘azāb etse gerekdür. Dünyāda (7) gerek mü‘min ve gerek kāfir her ne kadar benī ādem var ise her biri-y-çün Allahu Tebāreke (8) ve Te‘ālā hāzreti cennetde birer maķām ve cehennemde dahı birer maķām yaradup (9) hāzırlamışdır. Her kim ki Rabbi Te‘ālā hāzretiniñ emrine imtişāl ve nehyinden (10) ictināb ile ‘amel-i şālīh aşıluyup ve āhir nefesine imān ile giderse Rabbi (11) Te‘ālā hāzreti yine rahmetiyle anı cennetine ve cennetinde olan maķāmına koyar ve cennetde (12) şafāda ve ni‘met ile müstağrak iken cehennemde olan yerini görüp kendüye dahı (13) ziyāde şafālar hāşıl olur. Ve cehennemde olanlara hitāb edüp rabbiniñ (14) emrinden ictināb ve nehyine sülükünüz sebebiyle rabbiniñ va‘dini bildiñiz mi (15) deyeler. اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا

[74b] بِطُفِكَ يَا رَحْمَنُ ve benī ādemden gerek erkek ve gerek dişi Rabbi Te‘ālā'nın emrini (2) tutmayup ve nehyinden kaçınmayup, namāzı kılmayup gıybet ve bühtān yanında (3) mübāḥ-ı menzilesinde olanların ‘iṣyānı ve tuḡyānı sebebiyle Neūzü-bi'llāhi Te‘ālā (4) āḫir nefesinde īmān daḫı müyesser olmaḫda rabbi Te‘ālā celle ṣānehu ḫāzreti (5) ‘adliyle muāmele ēdüp cehennemine idḫāl eyledükde cehennemden cennetde (6) olan maḫāmını görüp nolaydı dūnyāda ‘amel-i ṣālīḫ işleyüp ve namāzıma muḫīm (7) olup ‘ibādet-i tāāte meṣḡūl olaydım da cennetde olan şu maḫāma vaṣıl (8) olaydım deyü āḫ zār-ı giryān olup ‘azābı daḫı ziyāde ola ve cehennemden (9) cennetde olanlara ḫitāb ēdüp yalvaralar. Amān bize cennet şularından (10) bir içim şu viriḡ yāḫūd Rabbi Te‘ālā sizi cennetde rızqlandurduḡı ni‘metlerinden (11) bir miḫdār ni‘met viriḡ deyü yalvaralar. Ehl-i cennet anlara ḫitāb ēdüp: Rabbi Te‘ālā (12) cennetiḡ şuyını cennetiḡ ni‘metlerini kāfirlere ḫarām eyledi deyeler. Ḳavlehu Te‘ālā (13) وَنَادُوا أَصْحَابَ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ (14) Hemān rabbim ‘amel-i ṣālīḫe tevḫīr eyleyüp āḫir nefesimizde īmān-ı (15) kāmil ile ḫatimler müyesser eyleye ve cehennemden āzāde ve ḫıfz-ı emānetden eyleye āmīn. [75a] Rivāyet olunur ki ehl-i cehennem biḡ yıl Mālīki çağırılar yalvaralar. (2) meded ve yardım dermān isteyeler. Biḡ yıldan ṣoḡra Mālīk eyde: (3) Ben size dermān etmeḡe ḳādir degilim. Allahu Te‘ālā'ya yalvarıḡ deye. (4) Pes imdi bunlar biḡ yıl yā ḫannān ve biḡ yıl yā mennān deyü (5) çağırılar. Aşla cevāb gelmeye andan ṣoḡra Allahu Te‘ālā Mālīk'e emr ēde. (6) Bunlar ne isterler Mālīk bunlara su‘āl etdükde bir içim şu isterüz (7) deyeler. Mālīk bunlara cehennemiḡ ceḫīminden birer ḳadeḫ şu vire (8) ellerine aldıkları gibi barmaḳları döküle ve daḫı aḡızlarına yaḳīn geldükde (9) yüzlerinin derisi şoyulup döküle. ‘Azāb melekleri bunları (10) dutup zor ile aḡızlarından ḳoyalar. Ḳarınlarına girdüḡi gibi baḡırsaḳları (11) ve cigerleri pāre pāre olup dübürlerinden çıḳa. Ve daḫı ehl-i cehenneme (12) şu yerine zinā ēdenleriḡ öd yerlerinden aḳan ḳanla iriḡ vireler. (13) Ve zor ile böyle ḳanla irini içüreler. Yene baḡırsaḳları toḡrana (14) dübürlerinden aḳa. Böyle böyle ‘azāb içinde iken ehl-i nāra bir acılık (15) ḫavāle ola. Taām istedüklerinde zebānīler taām yerine zaḳkum aḡacınıḡ [75b] yemişinden vireler. Ol zaḳkum aḡacı cehennemiḡ orta yerinde yetmişdür. (2) Ve cümle cehennemi ḳaplamışdur. Ve yemişi cinnīler başı gibi aḡu, acı, ḫām (3) ve içi zehr ile ṭoludur. Her ḳaçana ol zaḳkumdan yedürseler aḡzında (4) olan dişlerini birden dōke. Ḳaçan boḡazına yine varsa ṭura şu yerine (5) ḳanla irin vireler. Aşaḡa geḫüp ḳazan ḳaynar

gibi yüreklerini kaynada (6) Cümle vücudları âteş ola. Ağızlarından ve dübürlerinden âteşler çıka. (7) Ve kaatrāndan libāslar giydüreler. Cümle derisi soyulup yılan (8) kavlar gibi kavlaya. Ve daḥı tamu ehliniñ gözleri görmeyüp (9) kulakları işitmeye ve lisānları söylemeye. Biñ kerre ölüm isteyeler ammā (10) ölmeyeler. Ve ölümün sebepleri günde biñ kerre gelür. Ammā ölüm (11) ve ölmek yokdur. Zīrā 'uşātü'l-mü'minīn cehennemden çıkdıktan sonra (12) ölümü getürüp cennet ile cehennem arasında boğazlayalar. Bir münādi (13) nidā eyleye ki: Yā ehl-i cennet cennetde ebedī kalınız size şimden gerü ölüm (14) yokdur deye. Ehl-i cennet bu nidāyı işitdüklerinde ziyādesiyle sevinüp (15) şād olalar ve daḥı nidā oluna ki: Yā ehl-i cehennem cehennemde ebedī kalınız. (size şimden gerü) [76a] ölüm yokdur. Ebedī maḥalledesiz denildükde ehl-i cehennem bu ḥaberi işidüp (2) ziyādesiyle melül ve maḥzūn olup günden güne elemeleri ve kederleri (3) ziyāde ola. Zerre kadar imānla giden elbette cehennemden çıkısa gerekdir. (4) Allahü Te'ālā cümlemizi imān-ı kāmīl ile ḥüsn-i ḥatme naşīb ü müyesser eyleye āmīn. (5) ve daḥı cehennemden evvel çıkan biñ yılda çıka sonra çıkan (6) yedi biñ yılda çıkısa gerek. Ammā kafirler mü'minlerin çıkdığını (7) gördükleri gibi: Āh ne olaydı biz de imān ile muttaşif olaydık (8) deyeler. Ve ḥayvānātın tobraḳ olduklarını gördüklerinde ne olaydık (9) tobraḳ olaydık bunları görmeyeydük deyeler. Kavlehu Te'ālā (10) arapça ve daḥı 'ālem-i dünyāda (11) ḥālişen ve muḥlişen bir kerre Eşhedü en lā ilāhe il'allah ve eşhedü enne (12) Muḥammed 'abduhu ve resūluḥ dimiş olaydık. Bunlar ile maen cennet içre (13) dāḥil olurduk deyü 'azīm-i ḥasretlerin çekeler. Ammā fātire virmeye. (14) El ḥamdü li'llāhi 'alā dīnü'l-islām ve 'alā tevfiḳü'l-imān hidāyetü'r-raḥman (15) ve's-şalāvātu ve's-selām 'alā seyyidīnā Muḥammed ve 'alā cem'ü'l-nebiyyü'l-mürselīn [76b] وَعَلَى الْهِمَّ وَأَصْحَابِهِمْ أَجْمَعِينَ وَارْحَمْنَا مَعَهُمْ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ تمت (3) benüm qarındaşım şirkden ve küfrden pek şaḳın ḥarām yemekden ve ḥarām (4) geymekden ve yalan söylemekden ve 'avratlarıñıza ḥarām yedirmekden (5) ve ḥaram geydirmekden ve ecnebī adamlara göstermekden ve başlarına (6) egri ser-püş geydirmekden pek şaḳınasız. Zīrā bunu giyen ḥātūnlara (7) kıyāmet güninde âteşden ser-püş geydireseler gerekdir. Yevm-i (8) kıyāmetde 'avratıñ ve evlādınıñ saña yapuşup da'vācı (9) olsalar gerekdir. Yarın kıyāmet güninde baş (10) düşmānıñ anlar olsa gerekdir. Baña dünyāda dīn-i İslām 'ilmini (11) öğretmediñ ve bize ḥarām yedirdiñ ve ḥarām geydirdiñ deyü (12) da'vācı olsalar gerekdir. Rabbim cümlemizi ıslāḥ eyleye āmīn. (13) Ve şeri' şerīfden ayırmaya. Bu

risāle-i şerīfî okuyup ve (14) dinleyenlere hüdā-yi müteāl celle şānehu hāzretleri ‘aşk ve şevkler **[77a]** virüp mücebiyle ‘ameller müyesser eyleye āmin. Taleb-i āhīret olan (2) ihvān-ı dīne rabbim dünyāda ve āhīretde kuvvet ve nuşretler virüp (3) kabir ‘azābından ve kıyāmet şiddetinden ve şirāt zulmetinden ve nār-ı (4) cehennemden azād ve hālās eyleye. Bilā hesāb velā ‘azābin cennāt-ı (5) ‘āliyyātına dūhūl -ı evvelīn ile bolca girmek naşīb ü müyesser eyleye (6) āmin. **مجرمة سيد المرسلين** Allahü ‘azīmü’ş-şān okuyup ve (7) dinleyüp müceb ve mukteżāsınca ‘ameller naşīb ü müyesser eylediği (8) kullarından eyleye. Okuyup ve dinleyübde zāi‘ edenlerden eylemeye āmin. (9) Allahu ‘azīmü’ş-şān cümlemiziñ kalbini envār-ı kur‘āniye ile münnevvere ve (10) ehadīs-i nebeviyyenin āsāriyla müteessir eyleye. Allahu ‘azīmü’ş-şān (11) evlādı olmayan ümmet-i Muḥammede ḥayırlı evlād naşīb ü müyesser eyleye. (12) Evlādı olanların evlādını ‘ālim eyleye, ‘āmil eyleye, dīn-i aḥmediyyeye (13) ḥādīm eyleye ve cümlemize tevfiķini refiķ ve a‘mālimizi iḥsān-ı a‘māle uygun (14) eyleye. Dua' emānet eden dīn karındaşlarımızın ve cümlemiziñ dünyevī (15) ve uhrevī ḥayırlı murādāt ve maḥşūdātımıza nāil ve vāsil ve iki cihānda mesrūr eyleye. **[77b]** hasta olanlara şifālar, dertli olanlara devālar ve borçlı olanlara (2) ḥüsn-i edālar müyesser eyleye. Allahu ‘azīmü’ş-şān pādīşāhımıza ḥayırlı (3) ‘ömürler iḥsān eyleye. Fuḳarā üzere merḥametini ve şefkatini ve inşāfını ziyāde (4) eyleye. A‘dāsı üzere ğālib eyleye. Vezir ü vüzara vekīl ü vükelāsına (5) inşāflar iḥsān eyleye. ‘Asākir-i İslāma ? teveccüh menşūr (6) ve muzaffer eyleye. Ve gürūh-ı a‘dā-yi dīni münhezim ve müdemmir eyleye. (7) Cimā cem‘iyyetlerini perişān eyleye. Memleketlerini berbād eyleyüp mesākin-i (8) müslime eyleye. Berr ü bahr de olan misāfirīn ve mukīmīn ve mücāhidīn ve (9) hüccāc-ı müslimīne selāmetler iḥsān eyleye āmin. Allahü ‘azīmü’ş-şān imānımızı ‘add ü ekberimiz olan şeytān-ı lāīniñ ḥīle-yi mekrinden (11) emīn eyleye. Şoñ nefesinde imān-ı kāmilden ayırmayup (12) bu meclisde cem‘ eylediği gibi cennāt-i ‘āliyyātında cem‘ eyleye ve ḥabībi (13) Muḥammedü'l-Muştafa civārında ḥaşr ü cem‘ eyleye ve āḥir kelāmımızı ol kelime-i (14) mün-ciyye-yi mübāreke eşhedü en lā ilāhe il'allāh ve eşhedü enne Muḥammeden ‘abduhu ve (15) resūluh ile cümlemize ḥatimler müyesser eyleye. Maṭlab-ı a‘lā **[78a]** ve maḥşad-ı aḳşā olan cemāl-i bā-kemālini ḥicāb-ı müşāhidesini (2) müyesser eyleye āmin.

Sevvedü'l-ḥaḳīr Muştafa bin İsmāil el-mücellid ‘afā ‘anhümā

5. SÖZLÜK

Bu sözlük *İk̄āzū'l-Ġaḥilīn* adlı metinde geçen ve günümüzde kullanılmayan ya da kullanımı azalmış kelimeleri içermektedir. Sözlükteki kelimeler, metne bağlı kalarak anlamlandırılmıştır.

A/ʿ A/Ā

ʿacebā	Şüphe ve tereddüd bildiren edat, acaba.
aʿdāʾ	Düşmanlar, yağılar.
ʿadāvet	Düşmanlık, yağılık.
ʿadl	Doğruluk.
ağniyā	Zenginler.
aḡu	Zehir.
āḥād-ı nās	Avam tabakası, sıradan kimseler.
ʿahd	1. Söz verme 2. Yemin.
āḥer	Başka, diğer, gayrı.
āḥir	Son, sonraki, en sonra.
aḥiz	Alma, kabul etme.
aḥkām-ı şerʿiyye	İslām hukukunda iʿtikat, ibādet, nikāh ve cezalara ait hükümler
aḥlāḳ-ı ḥamīde	Övülecek huylar.
aḥlāḳ-ı zemīme	Kötülenecek huylar, kötü huylar.
aḥsen	Pek güzel.
aḥvāl	Oluşlar, bulunuşlar, durumlar.

‘aḳabe	Tepe, yokuş, zorlu geçit.
‘aḳab	Arka, art.
‘aḳl-ı bālīg	Ergin kimsenin hālî.
a‘lā	(daha, en, pek) yüksek.
‘alāmet	İşaret, iz, nişan.
‘alem	Bayrak, sancak.
‘ālem	Dünya, cihan.
‘ālem-i uhṛā	Öteki dünya, āhiret.
‘ālī	Yüce, ulu.
ālīmü'l-hafıyyāt	Gizli saklı işleri bilen, Allah.
allāmü'l-ğuyūb	Görünmeyen şeyleri bilen, Allah.
āmāde	Hazır, hazırlanmış.
a‘māḳ	Derinlikler.
a‘māl	İşler.
a‘māl-i şālīḥ	Allah'ın rızasını kazanmaya elverişi olan işler.
‘amel	1. İş. 2. Niyet.
‘āmil	1. Sebep. 2. İşleyen.
a‘nī	Yani.
a‘rāf	Cennet ile cehennem arasındaki bir yer.
‘ārız	1. gelen. 2. tesadüfi vak'a
‘arş	Dokuzuncu gök, taht.
‘arş-ı a‘lā	Göğün en yüksek tabakası.

arşūn	(arşın) Eskiden kullanılan 68 santimetreye eşit bir uzunluk ölçüsü.
āsān	Kolay.
aşdikā	Samimi dostlar.
aşhāb	Hız. Muhammed'i görmüş, onunla konuşmuş ve arkadaşlık etmiş müslümanlar.
‘āşī	Karşı gelen, günahkar.
āşikār	Belli, açık, meydanda.
atlan-	Ata binmek.
aṭyeb	(daha, pek, çok, en) Güzel.
āvāz	Ses, sedā
‘avene	Yardakçılar, kafadarlar.
‘avn ü ‘ināyet	Yardım ve ikram.
‘ayāl	(‘iyāl) Bir kimsenin geçindirmek zorunda olduğu kimseler. Kadın, eş, çocuk.
ā‘yān	Bir memleketin ileri gelenleri.
‘ayş ü işret	Yiyip içme.
‘azāb	İşkence, keder.
āzāde	Hür, serbest.
‘azamet	Büyüklik, ululuk.
āzār	İncitme, kırılma, tekdır.
‘azīm	Büyük, ulu.

B

ba‘dehu	Ondan sonra.
bahādır	Cesur, yiğit
başiret	Önden görüş, seziş.
bāıl	Boş, beyhûde, yalan.
bāın	1. İç, iç yüz. 2. Gizli görünmeyen nesne.
bay	Zengin.
bedīdār	Meşhur, görünür, açık, meydanda.
belī	Evet.
benī ādem	İnsanoğulları.
benī aşfar	Sarıoğulları (Rum, Bizans, Avrupa insanları).
beñiz	1. Yüz. 2. Renk.
beşirek	Tüylü ve besili erkek deve.
beşāret	Müde, muştı.
bevl	İdrar, sidik.
buğağı	Hayvanın ayağına vurulan köstek.
bī-çāre	Çaresiz, zavallı.
bid‘at	Sonradan meydana çıkan şey.
bī-hūde	Boşuna, boş yere.
bī-hūş	Şaşkın, sersem.
bikr	Dokunulmamış, kız oğlan kız.
bī-namāz	Namaz kılmayan.

bi'z-zāt	Kendi, kendisi.
buğz	Kini nefret, sevmeme.
buḡar	Pınar.
burāk	Hz. Muhammed'in Miraç'ta bindiği binek.
bühtān	Yalan, iftira.
büḳā-yi şedīde	Hüngür hüngür ağlama.

C/Ç

caḥīm	Cehennem, tamu.
cānib	Taraf, cihet, yan.
cāriye	1. Para ile satın alınan halayık, hizmetçi kız. 2. Odalık olarak alınan kız.
cebel-i 'Arafāt	Arafat Dağı.
cefā	Eziyet, incitme.
cehd	Çalışma, çabalama.
cem'	Toplama, yığma.
cennet-i 'aden	Cennet bahçeleri
cennetü'l-adn	Cennetin en yüksek mevkiine veya değişik yerlerine verilen ad.
cennetü'l-ḳarār	Ebedî kalınacak yurt.
cennetü'l-na'im	Yüksek seviyede refah, huzur ve mutlu hayat anlamında cennetin isimlerinden biri.
ceri'	Cesur, yiğit, gözü pek.

cevāhir	Cevherler, elmaslar, değerli taşlar.
cevr	Haksızlık, ezâ, cefâ, eziyet.
cezîre	Ada (denizde).
cidd	Bir işi gerçekten çalışıp işleme.
cîfe	Lâşe, leş.
cihād	Din uğruna düşmanla savaşıma.
cinān	Cennetler, uçmaklar; bahçeler.
cism-i laṭîf	Beş duyu ile idrâk edilemeyen cinler, melekler.
cühūd	Yahudi.
cürm	Suç
cüz'	Kısım, parça, bölüm.
çalkan-	Yerinde duramamak, sarsıla sarsıla yürümek.
çengī	1. Çeng denilen sazı çalan kimse. 2. Dansçı kız.

D

dābbe	Yük ve binek hayvanı
Dābbetü'l-‘arż	Kıyāmet alâmetlerinden olmak üzere ortaya çıkacağı söylenen hayvanın adı.
ḍalālet	Doğru yoldan sapma.
dāne	Tane, tohum.
dārü's-selām	Her türlü kötülükten korunmuş esenlik yurdu.
Deccāl	Kıyāmetten az önce çıkacak ve Hz. İsa tarafından öldürülecek zararlı şahıs, yalancı Mesih.
def‘ ü ref‘	Savma, kaldırma.

degin	Dek, sonuna kadar.
delil-i 'aqlî	Düşünülerek bulunan delil.
delil-i naklî	Üstad delili.
depelemek	Çiğnemek, ezmek. öldürmek.
depme	Tekme.
dert-nāk	(derd-nāk) Dertli, tasalı, kaygılı.
destūr	İzin, müsâade.
destü'l-enbiyā	Peygamberin eli.
devā	İlaç, çâre.
dīdār	Yüz, çehre.
dögüş	Kavga.
duḥān	1. Tütün, duman. 2. Kur'ân'ın 44 suresi.
duḥūl	İçeri girme, içine girme.

E

ebu'l-beşer	İnsanların babası: Hz. Âdem
ecme 'în	Hepsi, cümlesi, topu.
ednā	Pek aşağı, çok alçak.
efḍal	En âlâ, üstün.
eḥibbā'	Dostlar, sevgililer, tanıdıklar, bildikler.
ehl ü 'iyāl	Aile, çoluk çocuk.
ehl-i manşıb	mevkii, orun sahibi.
ehl-i mevḳūf	Bilirkişi. İslâm muhakeme hukukunun ve bu alanda yazılan eserlerin genel adı.

ekseriyyā	Çok defa olarak, çok zaman, sık sık.
emānetu'llāh	Tanrı'nın emāneti.
emr-i ma'rūf	Tanrı ve kula göre doğru ve adil olan.
emvāl	Mülkler, para ile alınan şeyler.
enbiyā	Müstakil şeriat sahibi olmayan peygamberler.
enīn	İnilti, inleme.
envā'	Çeşitler, türlüler.
erḥam	Çok rahim, merhametli.
ervāḥ	Canlar, hayatın cevherleri.
eṣnā'	Ara, aralık, vakit, sıra.
eşfak	En şefkatli, çok merhametli.
eşref-i mahlūkāt	Mahlukların en şerefli: İnsan.
etfāl-i müşrikīn	Müşriklerin çocukları.
etḳıya	Allah korkusuyla günah işlemekten çekinenler.
eṭrāf-ı eknāf	Çevre, civar.
evāmīr	Buyruklar, buyrultular.
evḳāt-ı ḥamse	Beş vakit. Sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı namazlarının kılındığı vakit.
evliyā	Kerāmet sahibi olanlar.
evvelā	Birinci olarak, her şeyden önce, ilk önce.
eyü	İyi.
eyyām	Günler, gündüzler.
ezvāc	Kadın veya kocanın eşleri.

F

faḥr-i kāināt	Hz. Muhammed.
faḫīḥ	Fıkıh ilminin üstadı.
fāriḡ	Vazgeçiş, çekilmiş.
fāşık	Allah'ın emirlerini tanımayan, sapkın, günah işleyen.
faşīḥ-i lisān	Düzgün söz söyleyen.
faşşāl	Herkesin ayıplarını ve kusurlarını diline dolayıp zemmeden, dedikoducu.
fāş	Meydana çıkma, duyulma.
fehṽā	Anlam, kavram.
ferište	(firişte) Melek.
fermān-ı ilāhi	Tanrı buyruğu.
fesād	Bozukluk.
fevc	Bölük, takım, cemâat.
feza'	Ucu bucağı bulunmayan boşluk, dünyanın sonsuz genişliği.
fıṭrat	Yaradılış, mizaç, huy.
firār	Kaçma, savuşma, izinsiz ve düzensiz olarak ortadan kaybolma.
firdevs	Cennet.
fitne	Belâ, mihnet, sıkıntı.
fuḫşiyyāt	Edep, terbiye ve ahlaka aykırı işler, zinâ ile ilgili hareketler.
fuḫş	1. Kötülük, namusa aykırı, hareketler. 2. Haddini aşma.

fuḫahā'	(faḫīh) Fıkıh ilminin üstadı.
fuḫarā-yi şābirīn	Sabreden, dayanan, avuç açmayan fakirler.
fücūr	İşret, günahkarlık, ahlaka aykırı durum.
fülān	Herhangi bir şahıs, biri, belirsiz bir şey.

G/Ġ

Ġaffārü'z-zünüb	Günahları suçları bağışlayan. (Allah).
ġafil	Gaflette bulunan
ġaflet	Gafillik, boş bulunma, dalgınlık, dikkatsizlik.
gāh	Zaman bildiren edat.
ġāib	Görünmeyen, hazır olmayan, kayıp.
ġāit	İnsan pisliği.
ġalebe	Galip gelme, yenme, üstünlük.
ġammāz	Birine iftira ederek zarar veren.
ġanī	Bol bol, çok çok.
ġanīmet	Çalışmaksızın elde edilen şey.
ġarīb	Kimsesiz zavallı.
ġaybet	(gıybet) Dedikodu.
ġayr	Ayrı, başka, artık.
ġayyā	Cehennemde bir kuyu veya bir dere.
ġazā	Din uğruna savaş.
ġazab	Dargınlık, kızgınlık, darılma.
gedā	Dilenci, yoksul.

ğıll u ğışş	Kin ve hile.
ğılmān	Tüyü bıyığı çıkmamış delikanlılar.
ğınā	Zenginlik, bolluk.
giriftār	Tutulmuş, yakalanmış, esir.
gögercin	Güvercin.
gökçek	Güzel, sevimli, hoş.
ğurūb	Bir gök cisminin batıda görünmez olması, batması.
ğussā	Keder, kaygı, tasa.
ğūş	Kulak.
güden	Çoban.
gürūh	Cemâat, bölük, takım.
güyegü	Güvey, damat.

H/H/H

ḥabīb	Sevgili, dost.
ḥacālet	Utanma, utangaçlıkla şaşırma.
ḥācet	İhtiyaç, gereklilik.
ḥacīl	Utanmış, utancından yüzü kızarmış.
ḥādim	Hizmet eden.
ḥaib ü ḥāsır	Hiçbir şey elde edemeyen.
ḥāil	İki şey arasında veya bir şey önünde perde olan.
ḥalāik	Mahluklar, yaratıklar, insanlar.
ḥalāş	Kurtulma, kurtuluş.

ḥālī	Tenha, boş, sahipsiz yer.
ḥalīl	Samimi dost.
ḥalk	Yaratma, yaratılma.
ḥamele-i 'arş	Arş'ı ense köklerinde taşıyan dört melek.
ḥarīr	İpek
ḥased	Kıskançlık, çekememezlik günü.
ḥasenāt	İyilikler, iyi haller, iyi işler.
ḥāşıl	Peydâ olan, çıkan, türeyen, biten.
ḥaşşa	Bir kimseye ya da bir şeye özel olan nitelik, güç.
ḥāşā	Asla, katiyen, hiçbir vakit.
ḥāşī'	Alçakgönüllülük gösteren.
ḥaşr	Toplama, cem'etme.
ḥatf	Kapma, aşırma, çalma.
ḥatır	Zihin, fikir.
ḥatīb	1. Camide hutbe okuyan. 2. Güzel, düzgün konuşan kimse.
ḥavf	Korku, korkma.
ḥāviye	Cehennem'in yedinci katı, en şiddetlisi.
ḥavl	Yıl, sene.
ḥayā'	Utanma, sıkılma.
ḥazā'	Bu, şu, o.
helāk	Mahvolma, ölme.
hevāī	Nefis ve şehvetine mağlup olmakla ilgili.

hevl	Korku.
hezār	1. Bülbül. 2. Bin. 3. Pek çok.
hıfz	Saklama.
hınzır	Domuz.
hıyānet	1. Hayınlık. 2. Vefasız, hain.
hişār	1. Kuşatma, etrafını alma. 2. Kale.
hiṭāb	Bir veya birden çok kimselere ağızdan ve yazı ile söyleme.
hb	Güzel, hoş, iyi.
hulāşa	Bir şeyin, bir sözün özü.
hulķ	Huy.
hulle	1. Cennet elbisesi. 2. Belden aşıağı ve belden yukarı olmak üzere iki kısımdan oluşan elbise.
hulş	Saflık, gönül temizliği.
humār	İkiden sonra gelen baş ağrısı, sersemlik.
hrī	Cennet kızı, sevgili.
hurc	Dışarı ıkma, ayaklanma.
huṭame	Cehennemın beşinci katı, inatçı mnkirlerin yeri.
hüccet	Senet, vesika, delil.
huddām	Hizmetçiler.
hüsn-i ṣann	İyi fikir besleme.
hāb-ı ğaflet	Gaflet uykusu.

I

ırak	Uzak.
‘ırz	Şan, şeref, namus.
ıslāh	İyi bir hale koyma, iyileştirme.

İ/Ī

i‘āne	Yardım için toplanan para.
ibtidā'	Başlama, başlangıç.
icmālen	Kısaltarak, kısaca.
icrā	Yapma, yerine getirme.
ictināb	Sakınma, çekinme.
if‘āl	Uzaklaşmak.
İġvā	Azdırma, azdırılma, yolunu şaşırtma.
iḥāṭa	Bir şeyin etrafını çevirme.
iḥsān	1. İyilik etme. 2. Bağış, bağışlama.
iḥtilāf	Ayrılık, uymama, anlaşmazlık.
iḥtirām	Saygı, hürmet.
‘ikāb	Eziyet, azab.
īkāz	Dikkat çekme, uyarma, uyandırma.
ikrār	Dil ile söyleme, bildirme.
ikvāl	Birinin söylemediği bir sözü, söyledi diye iddia etme.
‘ilm	Bilme, biliş. Bir şeyin doğrusunu bilme.
imtişāl	Gerekeni yapma.

‘ināyet	Lütuf, iyilik.
inķırāż	Bir kalabalıktan bir bütünden tek kişi kalmayacak şekilde tükenme.
intizār	Bekleme, beklenilme.
i‘ rāż	Yüz çevirme, başka tarafa dönme.
iriņ	İltihap.
irsāl	Gönderme, gönderilme.
irtikāb	Bekleme, gözleme.
irzā	Razı, hoşnut etme.
isnād	Bir şeyi birisi için yaptı deme, iftira etme.
issi	Sahip, mâlik.
istiğfār	Allahtan günahını bağışlamasını isteme.
istiḥyā	Haya etme, utanma.
istimā‘	Dinleme, dinlenilme, işitme, işitilme.
işrāb	1. İçirme, içirilme. 2. Bir maksadı üstü kapalı anlatmak.
iştihā	Meyil, istek.
iṭā‘at	Boyun eğme, dinleme.
i‘timād	Dayanma, güvenme.
ittihāz	Kabul etme, itibar etme.
i‘zāz	Aziz kılma, saygı gösterme.
izhār	Gösterme, meydana çıkarma
‘izz	Değer, kıymet, yücelik.

K/Ķ

ķabĶ	El ile tutma.
ķaĶan	Ne zaman.
ķaĶı	İslâmi ve idâri yargıdan sorumlu kişi.
ķâdir	Tükenmez kudret sahibi olan Allah.
kâfûr	Uzak doğuda yetişen bir çeşit taflandan elde edilen ve hekimlikte kullanılan, beyaz ve yarı saydam madde.
ķaĶı	Kıtlık, kuraklık; kuraklıktan dolayı mahsulün yetişememesi.
ķaim	Ayakta duran, ayakta bulunan.
ķanda	Nerede, nereye.
ķanı	Hani.
ķankı	Hangi
ķanĶara	Taştan yapılan kemerli büyük köprü.
ķarĶb	Yakın, soyca yakın.
ķařd	1. Niyet. 2. Bile bile yapma.
ķaĶ'ā	HiĶbir vakit, asla.
ķaĶ'ī	Kesip atan, tereddüde mahal bırakmayan.
ķavī	1. Kuvvetli, güçlü. 2. Güvenilir,sağlam.
ķavl	Lakırdı, söz.
ķavla-	Kovlamak, Ķekiřtirmek.
Ķavlehu Te'ālā	Allah'ın sözü (ayet).
ķavm	İnsan topluluğu.
ķayđu	Endişe, kaygı.

ķazā'	Olacağı ezelden Allah tarafından takdīr olunan Şeylerin vukua gelmesi.
kebāir	Büyük günahlar.
ke-enne	Sanki, gibi, benzer.
kefere	Kāfīrlər, hakkı tanımayanlar.
kelām-ı kadīm	Kur'ân.
kelb	Köpek.
Kelimu'llāh	Sînâ dağında Allah'ın hitabını duyan Hz. Mûsa.
kerāmet	Kerem, bağış.
kerh	İğrenme, tikslenme.
kezālik	Kezâ, bu da böyle.
kezzāb	Çok yalan söyleyen, pek yalancı.
ķibeli'r-raḥmān	Allah tarafından.
ķırāat	Okuma; devamlı ve düzgün okuma.
ķışŐa	Fıkra, hikaye.
kīle	Ölçek.
ķizb	Yalan söyleme, yalan.
ķocamak	Yaşlanmak.
ķopmak	1. Meydana çıkmak. 2. Harekete geçmek, fırlamak.
ķovculuķ	(ķovcılık) Mūnafıklık.
ķönül	Gönül.
ķum bī-iznī	Allah'ın izniyle.

ķurb	Yakın olma, yakınlık.
ķurrā'	Kur'ân'ı, yedi kırâet ve on rivayet dahilinde okuyan usta hafızlar.
ķüffār	Kâfirler. Hak dinini inkâr edenler.

L

lāġviyyāt	Boş sözler.
levĥ-i maĥfûz	Allah tarafından takdir edilen şeylerin yazılı bulunduğu manevi levha.
leyl ü nehār	Gece gündüz.
lazā	Cehennemde bir kapının adıdır.
leziz	Lezzetli, tatlı.
libās	Esvap, elbise.
libās-ı fāĥire	Padişah veya vezirlerce birine taltif olarak verilen değerli kumaş, elbise, kürk ya da kaftan.
livāü'l-ĥamd	Hız. Muhammed ümmetinin mahşer günü altında toplanacağına inanılan sancak.
livāta	Erkekler arasındaki cinsi sapıklık.
lūtf	Hoşluk, güzellik, iyilik.

M

mā-adā	-den başka.
maan	Beraber, birlikte.
mā-beyn	1. İki şeyin arasındaki şey. 2. Haremle selamlık arasındaki oda.
ma'būd	Kendisine ibadet olunan, tapınılan.

mağfîret	Allah'ın kullarının günahlarını bağışlaması.
mağrem	Borç, diyet gibi ödenmesi gereken şey.
mağrib	Garb, batı.
mağşiiyyün	Bayılmış, baygın.
maḥabbet	Sevgi
maḥbûb	Muhabbet olunmuş, sevilmiş.
maḳarr	Karar edilen, durulan yer. Karargâh.
maḳşûd	Kasdolunan, istenilen şey.
Mâlik	Yedi cehennemin hakimi ve kapıcısı olan melek.
mā-şadak	Tasdik edilen, olunan husus.
maşlahat	İş, emir, husus, madde, keyfiyet.
ma'şiiyyât	Asilikler, isyanlar, günahlar.
maşriḳ	Güneşin doğduğu taraf. Doğu.
mā-teaḥḥar	Sonradan meydana gelen.
mā-teḳaddem	Geçmiş zaman.
maẓhar	Nâil olma, şereflenme.
mecāl	Güç, kuvvet, tâkat.
meded	Yardım, imdat.
medh	Övme, birinin iyi şeylerini söyleme.
mefḥûm	Anlaşılmış.
mekr	Hile, düzen.
meks	Durma, bekleme, bir yerde kalma.

me'kūlāt	Yiyecekler.
melekū'l- mevt	Ölüm meleği. Azrâil.
melūl	Usanmış, bıkmış, bezmiş.
mel'ūn	Lanetlenmiş.
me'mūl	Ümit olunan, umulan, beklenen.
merğūb	Rağbet edilmiş, beğenilmiş.
mervī	Rivayet olunan, birinden işitilerek söylenen.
mesāil	Meseleler.
mesrūr	Memnun, sevinmiş.
mestūr	Satırlanmış, yazılmış, çizilmiş.
meşrūbāt	İçilecek şeyler.
meşrūḥ	Şerh olunmuş, açıklanmış.
mevkīf	Durak, duracak yer, istasyon.
Mevlā-yi müteāl	Yüce Mevlâ
mevşūf	Vasfolunmuş, vasıflanmış.
meyl	Eğilme, eğiklik, akıntı.
me'yūs	Ümidi kesilmiş, ümitsiz.
meyyit	Ölmüş.
mezkūr	Adı geçmiş, anılmış.
miḥnet	Gam, keder, sıkıntı.
mişl	Benzer, kat.
mīzān	Terazi, ölçü aleti.

mu‘aheze	Azarlama, paylama, çıkışma.
muahhar	Sonraya bırakılmış, sonraki.
mu‘aṭṭar	İtirlı, güzel kokulu.
mūcib	Gereken, gerektiren.
muḥāṣara	Kuşatma, etrafını çevirme.
muḥkem	Sağlam kılınmış, sağlamlaştırılmış.
muḥliş	Dostluğui samimiliği içten ve gönülden olan.
muḥtekir	Yolsuz kazanç elde eden, soyguncu.
muḥtelif	Biribirine uymayan, zıt.
muḥaddem	Takdim edilen, sunulan.
muḥātele	Birbirini öldürme, vuruşma.
muḥīm	İkamet eden, oturan.
muḥtezā-sınca	Gereğince.
muntazır	Gözleyen, bekleyen.
muraḥḥaş	Ruhsatlı, izinli.
muşhaf	Sahife haline getirilmiş şey, kitap. Kur‘ân.
muṭābık	Uyan, uygun.
müteallik	İlgili olan, ilişkisi olan.
muṭī‘	İtaat eden, boyun eğen.
muṭmain	Gönlü kanmış, içi rahat.
muṭṭali‘	Öğrenmiş, haber almış.
muttaşif	Kendisinde bir hal, bir sıfat, bir vasıf bulunan.

müceddid	Yenileyen, yenileyici.
mücrim	Suçlu.
müdāvemēt	Devam etme. Bir yere her zaman gidip gelme.
müdemmir	Mahveden, yok eden.
müfessirīn	Kur'ân-ı Kerîm'i tefsir edenler, tefsir yazarlar.
müfevvez	Bir kimseye görev olarak verilmiş, ısmarlanmış.
müfsid	Bozan.
mühîb	Heybetli, korkunç, korkutan.
mülevven	Renkli türlü türlü.
mü'min	İman etmiş, İslâm dinine inanmış müslüman.
münādi	Nida eden, müezzin.
münāfık	Nifak sokan, iki yüzlülük eden.
müncerr	Bir tarafa çekilip sürüklenen.
münezzeh	Tenzih edilmiş, temiz, arı, uzak.
münhezim	Bozguna uğrayan.
münkād	Boyun eğen.
münker ve nekîr	Kabirde insanı ilk sorguya çekecek olan melekler.
münācāt	Allah'a dua etme, yalvarma.
mürsel	İrsal olunmuş, gönderilmiş,
mürtefa'	Yükselen, yükselmiş.
mürûr	Bir yandan girip, öte yandan çıkma, geçip gitme.
müsemmā	Bir ismi olan, adlanmış.

müskirāt	Sarhoş eden, sarhoşluk veren şeyler.
müstağraḳ	Batmış.
müstaḥaḳḳ	Hak etmiş, layık.
müşāhede	Bir şeyi gözle görme.
müşrik	Allah'a ortak koşan.
müteāl	Yüksek yüce.
müte‘allıḳ	Ait, ilgili, alakalı.
müteessir	Hüzünlü, kederli.
müteğayyir	Değişen, başkalaşan.
müyesser	Kolaylıkla olan.
müzākere	Bir iş hakkında konuşma, danışma.
Müzdelife	Kâbe'de Arafat ile Minâ arasında bulunan kutsal bir yer.
müzeyyen	Süslenmiş, süslü.

N

nafaḳa	Yiyecek parası, geçimlik.
nā-gāh	Vakitsiz.
nağme	Ahenk, ezgi, süzel ses.
nā-ḥaḳḳ	Haksız.
nāil	Muradına eren.
nāḳūr	Düdük, boru.
na‘ra	Yüksek sesle bağırma.
nāṣī	Nisyân eden, unutan, unutucu.

naşrānī	Hristiyan.
naẓm-ı celīl	Azamet sahibi, büyük, yüce ve münezzeh olmak.
neam	Evet, pek güzel, öyledir.
nefer	Bir adam, tek kişi.
nefha	Üfürük.
nefha-i şaniye	İkinci üfürüş.
nehy	Yasak etme.
nevāhī	Yasak şeyler.
nışf	Yarım.
nice	1. Nasıl. 2. Çok, birden çok.
nitekim	Gibi, benzeri, nasıl ki.
niyāz	Yalvarma, yakarma.
nuşret	1. Yardım. 2. Allah'ın yardımı.
nuṭk	Söz, lakırdı, konuşma.
nüzül	1. Aşağı inme. 2. Konağa inme, konaklama.

O/Ö

oṇul-	Şifa bulmak, iyileşmek.
ögün-	Övünmek.
ötüri	Dolayı, sebebiyle.

P

pāklanmak	Temizlenmek.
pes	Şimdi, o halde.

peydā Meydanda, açıkta.

pūlād Polat, çelik.

R

rağbet İstek, arzu.

rāvī Rivâyet eden, söyleyen.

ravza-i muṭahhara Hz. Muhammed'in kabri.

Rebīü'l-evvel İlkbahar.

refīk Arkadaş, yoldaş.

rekʿat Namazda bir kıyam, bir rükû ve iki sücûddan ibaret hareket.

rencide İncinmiş, kırılmış.

Resûl-i Kibriyâ Okunduğunda veya üzerinde taşındığında Allah'ın korumasına kavuşmaya sebep olan âyet-i kerîmeler.

revân Yürüyen, giden, akan.

rızaen li'llâh Allah'ı hoşnut etmek için.

rızvân (Rıdvân) Cennet'in kapıcısı olan büyük melek.

riâyet Gütme, gözetme.

ribā 1. Artma, çoğalma. 2. Tefecilikte alınan fahiş faiz.

ridā Belden yukarı örtülen örtü, hırka.

risâle Mektup.

rivâyet Hikaye edilen bir haber, söylenti veya olay.

riyâ İkiyüzlülük.

rubʿ Dörtte bir, çeyrek.

ruhbān	Evlenmeyen papazlar.
rücū ‘	1. Dönme, geri dönme. 2. Cayma, sözünden dönme.
rüsvā	Rezil, itibarsız, haysiyetsiz.
S/Ş/Ş	
şabī	Henüz memeden kesilmemiş erkek çocuk.
şafā	Gönül şenliği, neşe, zevk eğlence.
şagış	Sayı, adet, miktar, hesap.
saḥī	Cömert.
şāim	Oruç tutan, oruçlu.
sālik	1. Bir yola giren. 2. Bir tarîkate girmiş bulunan.
şavm	Oruç.
sa’y	Çabalama, gayret, emek.
sebeb-i te’līf	Yazılış sebebi
segirdmek	Koşmak, yürümek.
saḥāvet	Cömertlik.
saḥķ	Dövüp yumuşatma.
sekrān	Sarhoş.
selāsil	Zincirleme giden şeyler.
selb	Kaldırma, giderme.
selvet	Gönül rahatlığı.
semrimek	Semirmek, şişmanlamak.
serāḥīķ	

ser-ḥadd	Hudut, sınır.
ser-pūṣ, ser-pūṣe	Başa giyilen şey, başörtüsü.
server	Başkan, reis, ulu.
Settārü'l-‘uyūb	Ayıpları örten bağışlayan Allah.
seylāb	Sel, sel suyu.
seyyiāt	Fenalıklar, kötülükler.
seyyid	Efendi, bey, ileri gelen.
Seyyidü'l-enbiyā	(Peygamberlerin efendisi) Hz. Muhammed.
şıklet	Ağırlık, sıkıntı.
su'āl	Soru.
şuhuf	Sahifeler, yapraklar.
sühūlet	Kolaylık
sū-i ‘amel	Kötü iş, suç, kusur.
şulehā	Sâlih, iyi, günah işlemeyen kimse.
şūr	Kıyamette Hz. İsrâfil'in üfleyeceği boru.
surūr	Sevinçli yer.
suūd	Yukarı çıkm, yükselme.
şülāṣī	Üç şeyden meydana gelen.
sülūk	Bir yol tutma.
süm‘a	Görsünler, işitsinler diye yapılan göstermecilik.
sünen	Sünnetler.

Ş

şād	Sevinçli.
şecā'at	Yiğitlik, yüreklilik.
şecī'	Cesur, yürekli.
şedīd	Şiddetli, sert, katı ol.
şefaķat	Acıyarak ve esirgeyerek sevmek.
Şefiü'l-müznibīn	(Günahların bağışlatıcısı). Hz. Muhammed.
şekvā	Şikayet, hoşnutsuzluk.
şerh	Açıklama.
şerīat	Allah'ın emri.
şetm	Sövüp sayma.
şirk	Allah'a ortak koşma, başka bir ilah bulduğuna inanma.
şühedā	Şehitler.
şürūt	Şartlar.

T/Ṭ

te'addī	1. Saldırma. 2. Zulmetme olayı ve adaletsizlik.
ṭa'ām	Yemek, aş.
ta'annüd	Direnme, ayak direme.
tā'at	Allah'ın emirlerini yerine getirme. İbadet.
ṭā'at	İbadetler.
tābi'	Birinin arkasından giden, ona uyan.
ta'dīl-i erkān	Namazın gereklerini yerli yerinde ve tam yapmak.

tafşıl	Etraflıca, uzun uzadıya anlatma.
tağyır	Başkalaştırma, değıştirme, bozma.
ta'ife	Bölük, takım.
taḳat	Güç kuvvet
taḳsım	Bölme, parçalara ayırma.
ṭama'	Doymazlık, aç gözlülük.
ṭamu	Cehennem.
tār u mār	Karmakarışık, dağınık, perişan.
ṭarḥ	Atma, koma, bırakma.
ṭarīḳ	Yol.
taşdıḳ	Doğrulama.
taşrīḥ	Açık açık söyleme, söylenme.
ṭaşra	Dışarı.
taẓarru'	Kendini alçaltarak yalvarma.
ta'zīm	Büyükleme, büyük sayma.
tecellī	Görünme, belirme.
tecvīz	Câiz görme, görülme, izin verme.
tedārik	Araştırıp bulma, ele geçirme.
te'eccub	Şaşkınlık.
tefāhūr	Övünme.
tefekḳūr	Düşünme, zihin yorma.
teferrüc	1. Açılma, ferahlama. 2. Gezintiye çıkma.

tefsīr	Kur'ân-ı Kerîm'in anlam bakımından yorumlanması.
teğannî	Şarkı söyleme.
te'ḥîr	Sonraya bırakma, geciktirme.
teḳaddüm	İleri geçme, ileride bulunma.
tekrîm	Saygı gösterme, ululama.
tekzîb	Yalanlama.
telkîn	Aşılama, kulağına koyma.
temcîd	Ululama, ağırlama.
temyîz	Ayırma, ayrılma, seçme, seçilme.
tenāvül	Alıp yeme, alınıp yenilme.
tenhâ	Yalnız, ıssız, boş.
tenzîh	Kusur kondurmama.
terakḳî	1. Yukarı kalkma, yükselme. 2. İlerleme.
teşrîf	Şereflendirme, şereflendirilme.
teşvîş	Karıştırma, karmakarışık etme.
tevaḳḳuf	Durma, eğlenme, bekleme.
tevfîḳ	Uydurma, uydurulma.
tevkîr	Güzel karşılama, ağırlama; ululama.
ṭıfl	Küçük çocuk.
tilâvet	Kur'ân'ı güzel sesle ve usulüne göre okuma.
Tîz	Tez, çabuk.
Ṭübâ	Cennet'de Sidre'de bulunan ve dalları bütün Cenneti gölgeleyen ilâhi ağaç.

ṭuġyān Taşma, taşkınlık, azgınlık.

ṭulūʿ Doğma, doğuş

türab Toprak.

U/Ü

uçmak Cennet.

uġur Yol.

uḥrevī Âhirete ait, âhiretle ilgili.

ʿulemā İlim sahipleri.

umūmen Bütün, hep; herkese olduğu gibi.

umūr İşler, hususlar.

urmak Vurmak, çarpmak.

ʿuṣāt 1. Asiler, zorbalar. 2. Günahkarlar.

V

vācib Yapılması gerekli olan, terki câiz olmayan.

vaʿd Söz verme, üstüne alma.

vaʿde Bir iş için önden belirtilen zaman.

vaḥdāniyyet Birlik, Allah'ın bir oluşu.

vaḥar Ağırbaşlılık, temkinlilik.

vākıf Bir şeyi elde eden, bir işten haberli olan.

vāқиʿ Olmuş olan.

vaḳtā ki Ne vakit ki.

vārid Gelen, erişen.

vārisü'l-enbiyā	Peygamberler varisi.
vaşif	Bildiren öven.
vaşıl	Erişen, ulaşan, kavuşan.
vāsi'	Geniş, açık; enli, bol.
va-veylā	1. Eyvah, yazık. 2. Çığlık, yaygara.
vaz'	Koyma, konulma.
va'z	Bir kimseye kalbini yumuşatacak surette söz söyleme.
ve ba'dü	Ondan sonra.
vech	Yüz, surat, çehre.
velev	Olsa da, bile, isterse.
vel-hāşıl	Sözün kıyası.
vilāyet	İl.
vildān	Yeni doğmuş çocuklar.

Y

yalabır	Parlama.
yārān	Dostlar.
yarlıgamak	Suç bağışlamak, mağfiret etmek.
ye'cüc ü me'cüc	İslâmi inançlara göre kıyametin kopacağını gösteren belirtiler arasında bu iki kavmin ortaya çıkışı vardır.
yegni	Tartıda ağırlığı az çeken, ağır olmayan, ağırlığı az olan.
yevmen fe yevmen	Günden güne, gittikçe.
yevm-i kıyāmet	Kıyamet günü.

Z/Ẓ/Z/Ẕ

zābiṭ	Subay.
zabt	Sıkı tutma.
za‘ferān	Safran.
zāhir	Arka çıkan, yardımcı.
zāif	Zayıf, güçsüz.
zaḳḳum	Cehennemde yetişen bir ağaç.
zār	Ağlayan, inleyen.
zārī	Ağlayıp, sızlama.
zayī‘	Elden çıkan, kaybolan.
zebānī	Cehennemlikleri cehenneme atmaya memur edilen melek.
zeker	Erkek, erkeklik organı.
zemherīr	Gün dönümünden sonraki şiddetli soğuklar, karakış.
zenb	Günah, suç, kabahat.
zī-ḳıymet	Kıymetli, değerli, pahası yüksek olan.
zıkr	Anma, anılma.
zimām	Yular.
zinā	Nikahsız çiftleşme.
zīrā	Çünkü, şundan dolayı ki.
ziyāde	Artma, çoğalma.
ziynet	Bezek, süs.

zuafā	Zayıflar.
zuhūr	Görünme, meydana çıkma.
zulemāt	Karanlık.
zu‘m	Bâtıl, boş inanç.
zükkām	(zükâm) Nezle.
Zü'l-karneyn	Rivâyete göre Büyük İskender.
zürriyet	Nesil, kuşak, soy.

SONUÇ

Îkâzü'l-Gâfilîn 18. yüzyılda kaleme alınmıştır. Osmanlı Türkçesinin dil özelliklerini yansıtan eser, kıyamet ve kıyamet sonrasını anlatan bir tür uyarı kitabı niteliği göstermektedir. Çeviriyazı alfabesiyle aktarımını yapmış olduğumuz mensur olarak kaleme alınan eser, baştan sona okuyucuya bir mahşer tasviri yapmaktadır. İnsanların amelleri doğrultusunda karşılaşacakları sonuçlar anlatılmaktadır.

Eserin başlangıcında kıyamet alametleri ele alınmakta, ardından günahkâr bireylerin kurtuluş için ilk peygamber Hz. Adem'den son peygamber Hz. Muhammed'e kadar tüm peygamberlere yönelerek şefaât talep ettikleri anlatılmaktadır. Mahşer hayatından itibaren cennet ve cehennem ayrıntılı tasvirleri sunulmuş, buralarda yaşanacak durumlar abartılı ve hikâye edici bir üslupla işlenmiştir. Metin, iyi dilekler ve dualarla sonlandırılarak, okuyucuya dinî ve ahlaki öğütler sunma amacını pekiştirmektedir.

Eserde yazarın vurgulamak istediği bir diğer husus, niyetin ve amelin ahiretteki değerlendirilme biçimidir. Yapılamayan iyiliklerin niyet doğrultusunda sevap kazandırabileceği, buna karşılık ibadetlerini yerine getirsel bile başkalarının günahlarını gıybet ya da kınama yoluyla ele alan bireylerin de bundan olumsuz etkileneceği ifade edilmektedir.

Yazarın amacı inanç sahiplerini ahiret hakkında bilinçlendirmek ve yönlendirebilmek olduğu için eserin uyarıcı ve sert bir üslubu vardır. Aynı zamanda anlattıklarını insanlara aşlamak istediğinden her şeyi belirli bir sıraya koyup kendi gözünden kıyameti ve sonrasını hikayelemiştir.

Metin 18. yüzyılda istinsah edildiği için dili oldukça anlaşılır durumdadır. Yine de dönem itibarıyla Arapça ve Farsça sözcüklerle kurulan ikili üçlü tamlamalar oldukça kullanılmıştır.

Eserin müellifi belli olmadığı için ilk yazılış tarihi hakkında bilgi vermek mümkün değildir. Bu sebeple dönemin dil özellikleriyle ilgili çıkarımlar eserin istinsah edildiği tarihe göre yapılmıştır ve buna göre de metnin geçiş dönemi özellikleri taşıdığı ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

- AYTAÇ, Pakize (2006). “Ölüm”, Türk Dünyası Edebiyat Kavramları ve Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü, 5, 37-47.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (2007). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara: Aydın Kitabevi Yay.
- DİLÇİN, Cem (2018). Yeni Tarama Sözlüğü, Ankara: TDK Yay.
- ERCİLASUN, Ahmet Bican (2020). Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- GÖKBEL, Ahmet, (2019). Ansiklopedik Alevi-Bektaşî Terimleri Sözlüğü, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yay.
- KANAR, Mehmet (2005). Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, İstanbul: Derin Yay.
- TAHİR, Bursalı Mehmed, (2016). Haz. Mehmed Ali Yekta Saraç, Ed. Mustafa Çiçekler, Osmanlı Müellifleri Türk-İslam Bilim Kültür Mirası Dizisi:1, Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.
- TAŞDEMİR, Hasan, (2014). “Gazzali’de Ölüm ve Sonrası Hayat”. Yüksek Lisans Tezi, T.C. Cumhuriyet Üniversitesi.
- TOPALOĞLU, Bekir, (2007). “Ölüm”, TDVİA.
- YAVUZ, Yusuf Şevki, “Ruh”, mad. DİA, c. 35.

هذا كتاب إيقاظ الغافلين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على
رسولنا محمد وآله وصحبه أجمعين **و بعد**
سبب تأليف رساله اولدركه، ان الله يبعث على راس
كل مائه سنة من يجدد لها ميثاقا حديث شريف
بنويه نك مضمون ميثاق اولدركه حاله ايجده
اولدركه نيك ايكوز سنه سي ائثار لنده امام سي
رحمة الله عليه سنه سي منقول بر محمد شريف محمد
ظهور رانيوب يوما قوما بعضي احاديث بنويه
نصريح بوربون قيامت علامتري بيك و اشكاره
اولدركه نياقي عجا خروج و خال بي ائرد و ارد
اولدركه نيك علامتري دي ميور ايد مي ديور
غافلين اولدركه ايقاظ ايجون ترجمه اولدركه
بزر امصايح شريف حديث لنده ائد مزر

صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت لنده روایت اولد
بوحديث شريف بيان اولدركه، ان من شرط
الساعة ان يقل العلم ويكثر الجهل ويكثر الزنا
ويكثر شرب الخمر، يعني قيامت علامتري لنده
علم ائده لوب جاهل ك هو غامسي و دحي زنا و
شرب ايجك هو غامسي ديور بورك و دحي حديث
اخذده، ان تدا لامه زنها وان ترى الحفاة و
والمرأة ورجال النساء يتطاولون البنيان
يعني جاريه نك و غلي ديايه طوب بيور بلكه
ارشمك و دحي يالين ايق و جلدوق و قون لودركه
بر لوند بور سنكم يوكسك بنا لودركه مشر و دحي
كينه ابوهر بره رضي الله عنه حضرت لنده روایت ائدركه
بيغير من صلى الله تعالى عليه وسلم هو مشر كه ادا ائدركه
الفى دولا، ولا مائة مغمنا، والزكوة مغمنا، و تعلم
لغير دين، و اطاع الرجل امراته، و عوق امه

وَأَذِنَ صَدِيقَهُ وَأَقْضَى آيَاهُ. وَظَهَرَتِ الْأَصْلُوتُ
 فِي الْمَسَاجِدِ. وَسَادَ الْقَبِيلَةَ فَاسْتَفْهَمُوا. وَكَانَ زَعِيمُ
 الْقَوْمِ أَرْزَلَهُمْ. وَكَرَّمَ الرَّجُلَ مَخَافَةَ شَرِّهِ. وَظَهَرَتِ
 الْفِتَانُ وَالْمَعَارِيفُ. وَلَعَنَ آخِرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَوْلِيَهَا
 فَارْتَقَبُوا. بَنَى شَوْلُ دِمَائِكُمْ كَأَفْظَرٍ قَدِيرٌ رَسُوهُ لَمْ يَجِدْ
 إِلَيَّ مَالِ دَوْلَتٍ وَعَظِمَتْ أَخْذُ أَوْلِيهِ. وَأَمَانَتُهُ
 حَيَاتِ أَوْلِيهِ. وَفَرَضَ أَوْلَاهُ زَكُوفًا مَغْرَمٌ أَخْذُ أَوْلِيهِ
 يَنْبَغِي أَدَاءَهُ نَقْدًا قَدِيرًا أَوْلِيهِ. وَمُؤْمِنٌ أَوْزَرِيْنَهُ لَزِمَ
 أَوْلَاهُ نَسْنَسَهُ فِي وَدِيْنِهِ وَشَرِيعَتُهُ مُتَعَلِّقٌ أَوْلِيَانِ
 مَا لَا يَفْقَهُ فِي أَوْكُرْنَكِهِ سَعَى أَوْلِيهِ. وَعَوَزَتْ طَائِفَتُهُ
 سَنَهُ أَرْكَتْ أَوْلَاهُ اطَاعَتِ أَوْلِيهِ. وَبَارَكَ أَوْلِيَانِ دُنْيَا
 يَهْ يَقِينُ أَوْلِيهِ أَنَا سِنْدُنْ بَوِيَا سِنْدُنْ لَقِيَهُمْ
 إِيْرَاقُ أَوْلِيهِ سِينِ إِسْتِيْنَهُ. وَجَامِعُ شَرِّ بَقْلَرْدَه دَوْرُو
 نَعْمَلُ وَتَقْنَى لِرْظَا أَوْلِيهِ. وَبِرْ مَمْلَكَتِكَ أَوْلِيهِ
 وَأَعْيَانِي فَاسْتَقِ أَوْلِيهِ. وَبِكَ رِزْقِي رَيْسُ أَوْلِيهِ

وَبِرْ مَمْلَكَتِكَ رَيْسَهُ يَهْ إِيْرَامِي شَرْدُنْ قُوْر قُوْسِنْدُنْ
 إِيْرَامِي أَوْلِيهِ رِضَاءُ اللَّهِ أَمْنَهُ. وَأَوِيْنَا بِحِي جَنْبِكِرْ
 وَكُوْحِكِرْ لَوْ سَا زَلْ وَسَا رِجَالُ غُولَرِ إِشْكَارِ أَوْلِيهِ
 وَجَحْشِدَه لَعَنَتْ أَوْلِيهِ. بُوْذِكِرْ وَلَنَانِ نَسْنَسَهُ لَرْ
 ظَاهِرُ أَوْلَاهُ قَدَه أَمْنَمِ اصْحَابِمِ قِيَامَتِكَ قَوْمُهُ سِينَهُ
 مُنْتَظِرُ أَوْلِيهِ دِيُوْغِيْرَمِ. حَدِيثُ شَرِّفِكَ جَلَالُ
 مَعْنَاهُ بُوْدَرِ. تَفْصِيْلُهُ هَرِ رِزْ دِكِرْ أَوْلِيهِ بُوْذِكِرْ
 أَوْلِيَانِ عِلْمُ مِثْلِكَ جَمْلَهُ سِيْ حَالُ مَوْجُوْدِ أَوْلِيَانِي
 بَدِيْدَارِ أَوْلُوْرِ. جَمْلَهُ دَنْ بَرِيْ أَمَانَةُ اللَّهِ أَوْلَاهُ
 قَفَرُ أَوْضَعْفَانِكَ أَمَوَالِيْهِ كُوْحِيْ بِيْنِ طَمَعِ قَدِيرِ
 أَوْلِيْهِ ظَلَمَ وَتَعَدَّى. وَهَرَسْ كِنْدُوْ أَوْزَرِيْنَهُ لَزِمَ
 أَوْلَاهُ مَسَا رِيْلِ دِيْنِيْهِ بِرِ رَاغُوْبِ مَعْصِيَاتِهِ
 وَلَمْ يُوْثِقَتْ دَا رِ نَسْنَسَهُ لَرْ أَوْكُرْمَكِهِ هَوَسْ
 وَسَا زَلْ وَغِيْبَتْ وَجَحْشُ سُوْزَلْ وَمَعَاذُ اللَّهِ تَعَالَى
 بِهَرُوْدَه عُضْبِلَه دِيْنِ وَإِيْمَانَهُ سَبْ أَيْلِيْنِ مَمْلَكَتِكَ

وارزور. ایز کریمه ده. ان الله لا یغیر ما بقوم حتی
 یغیروا ما بانفسهم. یعنی الله عظیم الشان بر قومك
 ایچنده اولان احوالی تغیر اتمز تا کیم کذب و نسیان
 اولان حاللرین انلر بوز مد فحه. نمده هر کس حاللرین
عاجز اولمشدر. عدل و انصاف و مرحمت بر کیم
قالا مشدر. روایت ایدر لر کیم جبرائیل علیه السلام
دیمشدر کیم یغیر میز صلی الله تعالی علیه و سلم خضر
زمان سعادتلرند نضکره قیامت قونجه دکن بر
بوزینه مضلحت ایچون. اون دفعه انسم کرک
اولا عدالتله میل ایدن یولیموب عدالت بر بوزینه
غریب اولدقه اه این ایدوب باریت بی بر بوزینه
قومه دیوبسم اغلیه حق بندخی الله تعالی امر بیه
عدالتی بر دن کورسم کرک. چونکه عدالت کیدنجه
تجار قسمنده انصاف قالمیوب اولدخی غریب
قالدن ایچنج دفعه ده انصافی کورسم کرک

چونکه انصاف دخی کیدنجه قاضیلر ده ضابطلر ده
 مرحمت قالمیوب مرحمت دخی غریب اولدقه اوچنج
 دفعه ده مرحمتی کورسم کرک. چونکه مرحمت کیم
اولا بجه احبنا و اصد قاجینده محبت و ایوب
اولدخی غریب اولدقه دور دخی دفعه ده محبتی
کورسم کرک. چونکه محبت دخی کیدنجه حیا
دخی غریب ارطدن دیشیدن کیم حیا به رغبت
ایچنج بیتی دفعه ده حیا بر دن کورسم کرک
چونکه حیا دخی کیدنجه برکت دخی بر طور نام
دیه جک الیهک امر بیه ایچنج دفعه ده برکتی
کورسم کرک. چونکه برکت دخی کیدنجه علماده
و طلبه علومده علمک لذت قالمیوب علم دخی
غریب اولدقه بدیچ دفعه ده علم شریفی بر دن
کوبه جقارسم کرک. چونکه علم دخی کیدنجه نفع
محدثه به رعایت ایدر یولیموب غریب اولدقه

شَرِيعِي سَكْرَتِي فَعَدَدَهُ كَقَرْنِ كَرَكِ جَوْنِي شَرِيعَتِ
 وَخَرِيدَتِي جَهْدِي لَا سَلَامَ إِلَّا عَرَبِيًّا وَسَيَعُونُ عَرَبِيًّا
 حَدِيثُ نَبِيِّكَ مَا صَدَقَ فِي أَوْزَرِ اسْلَامِي دَعَا
 بِيَاضِ صِفَرِكَ أَوْسَتَنَدِهِ كِي سِيَاهِ تَوَكُّلِي
 بِأَهْوَى سِيَاهِ صِفَرِكَ أَوْسَتَنَدِهِ كِي بِيَاضِ تَوَكُّلِي
 كِي اسْلَامُ نَادِرِ رُغْبَتِي قَالِدِ قَدَرِ دُورِ مَهْدِي
 إِلِ رَسُولِ جَدِيدِ تَصَلُّعِ اسْلَامِي دَعَا طَقُورِ مَحْمَدِي
 دَهْ بَرِيوزِ كَوْنِ رُغْبَتِي بَعْدَهُ هَبْجِ تَوَكُّفِ اَنْبِيَا
 بَرِ جَمْعِهِ كَوْنِ اَوَّلِهِ وَفِي قَدَرِ قَرَانِ كَرَمِي اَوْجِي دَعَا
 اِنَّ الْمَرْغُوبَ عَلَيْكَ الْقُرْآنُ لَرَادَكَ اِلَى مَعَادِ
 نَظْمِ جَلِيلِكَ مَهْوِي اَوْزَرِ قُرْآنِ عَظِيمِ الشَّانِ بَرِ
 بَوَزْنِ زَلْزَلِ اَمَانَتِ اَوَّلِي جَبَرِ اَيْلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 كَعَرُوبِ بَنَةِ صَاحِبِي اُولَانِ حَضَرَتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ
 تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَلِيمِ اَتَسَهُ كَرَكِ جَوْنِ كَرَمِي
 خَطِيبِ مَحْرَابِهِ جَدِيدِ خَاخِرِنْدِهِ قَرَانِ بَرِ حَرْفِ

قالبوب

قَالْبُوبِ اَوْفَقِهِ جَوْنِ نَسَبِهِ بُولِ مَدَقَدِهِ هَمَانِ
 مَصْحَفِي اَجْدَقُ قُرْآنِ كَوْنِ كَرَمِي اَقِي اَوْسَتَنَدِ
 قَارِهِ قَالْبُوبِ هَمَانِ طَوَارِفِ بَرِزَرِ اُولَانِ قِيَمَتِي
 نَقْطَه لَرَلَه كَنَادَنَدِهِ كِي جَدْوَلِ رُوبِيَا زَاغِدَلَرِ
 قَالْمَشْرِ بَوَاوِلِ زَمَانِهِ قَرِيبِ كِي كَوْنِ مَغْرِبَتِ
 طُغُوبِ تَوْبِهِ قِيَمَتِي قَانَهُ لَكِنِ قَصَّةِ نَكِ
 مَقْدَمِهِ كِي دَخَالِكِ وَبِأَجْوَجِ مَا جَوَّجِ
 خُرُوجِي رَعِيصِي عَلَيْهِ السَّلَامُ زَوْبِي وَمَهْدِي
 اِلِ رَسُولِكَ خُرُوجِي كِي عِلْمَاتِ كِبَارَتِهِ نَكِ
 قَصَّةِ كَرَمَتِ اَجْمَلِ اَيَّانِ اَيْدِي اِيْمِ لَكِنِ اِي طَالِبِ

اَجْرَتِ مَعْلُومِ اُولِكِي اِنَّ اللهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ
 اَيُّ كَرَمِي سِيَكِ مَا صَدَقْتَهُ قِيَامَتِكَ وَفَقِيتِ
 قَوِيَا جَنِينِ كِي زَلْدِي نَاكِمِ قَوْلِ لَرَمِ اسْتَوْشِدَهُ اُولِي
 مَتَلَدِ كِي بُوَسْتَه لَرْدَه كِي بُوَزْسَتَه بَا شِيدَرِ
 مُحَقِّقِ قِيَامَتِ قَوِي حَقْدَرِ دِيُولِدَرِ اَمِنْ اُولَسَه
 وَفِي اَنْتَارِيهِ حَسْبِ اَرْكَانِ نَادِي اَوَّلِي
 وَفِي بَرَقَتِي بَارِئِ نَقْدِ تَوَكُّفِ اَوَّلِي
 وَفِي هَرَقَتِي نَقْدِ بَرْدَةِ اَوَّلِي

وَمَعْلُومٌ وَلَمْ يَسْأَلْهُ جَاهِدَ كُنْهَ وَارْزُقْ
 حَتَّى يَجْعَلَ رُحْلِي لِقَاءَ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَصْحَابُهُ وَأَوْرَثَ
 جِبْرِائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِرَأْعَالِي صُورَتِهِ حَقَّ لِقَاءِهِ
 أَصْحَابِي إِيقَاطُ وَالْمَرْءُ تَقْلِيمُ يَوْمَئِذٍ كَلُوبٌ
 يَجْعَلُكَ دِرْزِي أَوْ كُنْهُ أَوْ قُورُوبُ إِيْمَانُكَ وَشُكُوكُكَ
 وَبَعْضُ مَسْأَلَتِكَ سُؤَالَ إِيْدُوبٍ جَوَابُ الَّذِي
 بَعْدَهُ قِيَامَتِكَ نَهْ رَمَانُ قُوْبِهِ جَفْتُكَ سُؤَالَ
 إِيْدُوبٍ أَفْدِيْمُ يَوْمَئِذٍ لِكُلِّهِ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا يَعْلَمُ
 مِنَ السَّائِلِ يَعْزِي يَا أَعْرَابِي قِيَامَتِكَ نَهْ رَمَانُ
 قُوْبِهِ جَفْتُكَ سُؤَالَ إِيْدُوبٍ أُولَئِكَ زِيَادَةُ
 عَالَمٍ دُكُلُهُ مَرَادُكَ سُؤَالَ أَمَّةٍ دَمَكُلُهُ
 يَوْمَئِذٍ أَكَلُهُ نَهْ يَوْمَئِذٍ أَفْدِيْمُ قِيَامَتِكَ وَقَتِي
 اللَّهُ تَعَالَى يَلْدُ رَمْتُهُ لَكِنْ أَحْرَ حَبْرٍ وَرَيْكُ أَوْبٍ
 رَبَّانِي يَوْمَئِذٍ زِيَادَةُ أَنَا وَالشَّاعَةُ كَهَانِي
 يَوْمَئِذٍ يَعْزِي بِنَ يَجْعَلُكَ كَوْنُهُ لَمْ يَنْهَ رَمَانُهُ

قِيَامَتُ

قِيَامَتُ شَوَائِكُ بَرَاءَتُهُ يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ مَبَارَكُ
 أَوْرَثَهُ بِرَمَانِي إِلَهَ تَسْبِيحُ بِرَمَانِي بِرَمَانِي يَوْمَئِذٍ
 لَرْدِي يَوْمَئِذٍ شَرِيفُكَ مَعْرُوفِي أَجْنَحِي يَوْمَئِذٍ
 قِيَامَتِكَ وَقَتِي يَوْمَئِذٍ أَمْدُكَ لَزْمُكَ أُولَئِكَ
 قِيَامَتُ يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ طَرِيقُ أَخْرَتِهِ سَالِكُ أُولَئِكَ
 طَرِيقُ يَوْمَئِذٍ أُولَئِكَ قِيَامَتِكَ ضَرْبُ يَوْمَئِذٍ الْمَرْءُ
 إِذَا مَا قَدْ قَامَتِ قِيَامَتُهُ مَعْرُوفِي كَيْتِي نَكْ
 قِيَامَتِي أُولَئِكَ زِيَادَةُ نَكْ كَوْنُهُ يَوْمَئِذٍ
 دِيكُلُوبُ مَقَامِي كَوْنُهُ دَكِينُ قُوْبِهِ مَقْبُولُكَ
 أَفْدِيْمُ يَوْمَئِذٍ وَهَدِيَتُ شَرِيفُكَ مَعْرُوفِي يَوْمَئِذٍ أَخْذُ
 أُولَئِكَ فَحْنُكَ جَانُ خَلْقُومُهُ كَلُوبُ كَوْنُهُ يَوْمَئِذٍ
 دِيكُلُوبُ عَالَمٍ أَخْرَايَهُ دَكِينُ أُولَئِكَ مَقَامِي كَوْنُهُ
 صَكْرُ قَالَ إِيْ بَنِي الْأَنْ دِيْسَةُ مَقْبُولُكَ دَكُلُهُ
 حَتَّى هَرَاكَ أَوَّلُ وَقْتِ إِيْمَانِهِ كَلُوبُ أَمَّا مَقْبُولُكَ
 مَقْدَمُ أُولَئِكَ إِيْدِي يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ نَسْجَتُ

بَوَالِدِكُمْ هُوَ مِنْ أَوْلَادِ تَوْبَةٍ بِرَّانٍ تَاخِرِ التَّوْبَةِ
 أَوَّلُ كُوزِي أَغْلَهُ فَإِنَّ سِنْدَنَ يَقِينٌ يَلْكَدُ
 بِرَّاحِدِ شَرِيفَةٍ هَلْكَ الْمُسَوِّفُونَ الَّذِينَ يَقُولُونَ
 سَوْفَ سَوْفَ تَوْبَةٍ يَعْنِي شَمْدِي تَوْبَةٍ أَيْدِيهِمْ بَرَّانٍ
 تَوْبَةٍ أَيْدِيهِمْ دِيُونِ تَاخِرِ أَيْدِيهِمْ هَلْكَ أَوْلَادِي
 دِيُونِ بَوَالِدِكُمْ فِي عِلْمَاتِ الْقِيَمَةِ قِيَامَتُكَ يَوْمَكَ
 عِلْمَاتِي أَوْ عِلْمَاتِي حَدِيثُ شَرِيفَةٍ مَيْتَةٍ
 كِهْ صَحَابَةُ كُزَيْنِ رَضْوَانِ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ دَنَ
 حَدِيثُهُ رَضْوَانُ اللَّهِ عَنْهُ دَوِيلُهُ يَكُونُ أَصْحَابُهُ
 أَوْتَرُوبَ قِيَامَتَدَنَ مَذَاكِرُهُ أَيْدِيهِمْ نَاكَهَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَقَّقَهُ طَرَفِي
 سَوَالُ بَوَالِدِكُمْ نَهْ مَذَاكِرُهُ أَيْدِيهِمْ بَرَّانٍ
 قِيَامَتَدَنَ سَوَالُ تَوْبَةٍ بَوَالِدِكُمْ إِنَّمَا لَنْ
 نَقُومَ حَتَّى تَرَوْا قَبْلَهَا عَشْرَ آيَاتٍ بَعَثَ قِيَامَتَ
 قَوْمِ نَاكَهَ يَزِيدُنَ أَوَّلَ أَوَّلَ عِلْمَاتِ كَوْمِ نَجْهَ

دِيُونِ بَوَالِدِكُمْ

دِيُونِ بَوَالِدِكُمْ أَوَّلَ عِلْمَاتِي دِيُونِ بَوَالِدِكُمْ
 وَالذَّخَالُ وَالذَّائِبَةُ وَطُلُوعُ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا
 وَزُلُوفُ عَيْسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَنَاجُوحُ مَا جُوحُ وَثَلَاثَةُ
 خُسُوفٍ خُسُوفُ الْمَشْرِقِ وَخُسُوفُ الْمَغْرِبِ وَ
 خُسُوفُ مَجَرَّةِ الْعَرَبِ وَآخِرُ ذَلِكَ نَارُ تَخْرُجُ مِنَ
 الْيَمِينِ تَطْرُقُ النَّاسَ إِلَى خَيْرِهِمْ يَعْنِي أَوَّلَ أَوَّلَ
 عِلْمَاتِكُمْ بَرِّي دَوَامَتَدَنَ وَبَرِّي دَقَالُ وَبَرِّي
 دَابَّةُ الْأَرْضِ وَبَرِّي كَوْمَتِكَ مَعْرِضُ طَوْعَةٍ
 وَبَرِّي حَقِيقَتِ عَيْسَى كَوْمَتِكَ أَيْدِيهِمْ وَبَرِّي
 يَاجُوحُ مَا جُوحُ حَقِيقَتِي وَبَرِّي مَشْرِقُ طَرَفَتِهِ
 بَرْمَلَتُ بَرِّي حَكْمُ وَبَرِّي مَعْرِضَتُهُ كَذَلِكَ
 بَرْمَلَتُ بَرِّي حَكْمُ وَبَرِّي عَرَبِ جَزِيرَتِهِ سِنْدُهُ
 دَعَى بَرْمَلَتُ بَرِّي حَكْمُ وَجَمَلُهُ سِينَتُهُ آخِرِي
 أَلْ صُكْرُهُ بِرَّاشَتِي يَمْنَدَنَ حَقِيقَتِي خَلْقِي حَقِيقَتِي
 بِرَّانِهِ سَوَالُ لَاحِنَ أَشَدَّ عَيْسَى قَفْقَفِي

مقدم و قتی می مؤخر بیان اول نما مشدرد. **لکن العالم**
 غزالی رحمه الله تفسیریه ادا و قتی الواقعة سور
 سیک تفسیریه ایچنده بیان اولدینی وجه اوزن
 بر مقدار بیان ایدیم. **ایمک بعض علما یاز دیکریم**
 بواون علومت ظهورند اول یوقار و ده دیکریم **لکن**
 کو حیک علومت نظر بوزاید و بنی اصیده دیکری
 قوم که مسکوفه سی اولی اختیار فرمودیم
 جانیندن سکانت بیراق التنده اون ایکی یکت
 نور طبعو کافر ایله جمله سی مقهور بوزیک کره التیش
 یک کافر جمع اولوب اعناق دو کری محله دیکر
 سور ضلع مدینه منوره دن طعی یمنیک
 غازی اسلام عسکری کفار قار شعله لر کافر
 دیه لر که ای مسلمان بزم سیر طه دعوا می یوقدر
 قتی شول بزم ولا تیریزی حراب ایدنر و اولاد لری
 اسیر ایدنر انری استرز دیه لر اهل اسلام دیه کم

مضمونیه
 حدیث شریف
 نقل مصحح

حاشا ز اولدین قرینا شیمیزی و بزموز دیوب
 کفار له عظیم جنک ایدر **لکن** اهل اسلام اوج
 بولوک اوله بزموز کافر ایله بزم دعوا می و کافر
 بزم ایله دعوا می یوقدر دیوب طور میله لک
 توبی صلا مقبول اولیه و بزموزک دو کونه دیکر
 شهید اوله جمله شهیدانک افضلی انور و بزموز
 دجی کفاری بوزوب مال لری یغا ایدوب قره قره
 تا قسطنطنیه یعنی اسلاموله طغجه فتح ایله لر
 خیمه و فرزد اولندیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم بزم مشدردیم بنی حق بیجر حق بزم اول
 غازی لک و شهید لک ادرینی باا کر ده لری اوله
 جدی بی بوزم بودمش ایدی اول غازی و شهید
 انرا و اسه کرک دیزا راجه حدیث شریفه **نقل**
 القسطنطنیه فلنعم الامیرامیرها و نعم الجيش
 ذلک الجيش. یعنی قسطنطنیه شهری

اَللّٰهُ فَتَحِ اَوَّلَ نَسَبِكَ اَنْ فِتْحَ اَيْدِي عَسْكَرِكَ
 بَاشِي وَتَكِي نَكْوَزْلَدَرُ وَعَسْكَرِي نَكْوَزْلَدَرُ
 عَسْكَرِي دَر دِيوِيوِي بُوَنَكَلَه اَيْلِي فِتْحِ اَوَّلَسَه كَرَك
 كِيَمِ اَوَّلِ بِلْطَانِ مُحَمَّدِ خَانِ فِتْحِ اَمَشْدَرُ
اَوَّلَ دَخَالِ اَصْلِي وَغُرُوبِي بَانِ اِيَمِ
 خَبَرَه طَشْدَر كِيَمِ دَخَالِ لِيَمِ هَضَرَتِ رَسُولِ اللّٰهِ
 زَمَانْدَه دِيَا بَه طَشْدَر مَدِيَنَه مَنُورَه قَرْنِدَه
 شُعْبَه جَارِيَه سِي كُوِي دَر بَر بَر كُوِي وَارِدَه كِه مَجْمَعِ
 كُوِي دِي بَر بَر بَر كُوِي كُوِي دَر بَر بَر كُوِي وَارِدَه
 صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَبُو بَكْرٍ وَعَبْدُ اللّٰهِ بْنُ مَسُودٍ
 وَغَايِرُ وَمُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اِلَيْهِ بَرِي
 اَوَّلِ كُوِي اِيَجَنَه اَوْرَدِي دَر رَسُولِ اللّٰهِ اَيْلِ
 بَاشِي جَلُوبِ بَر اَوْرَدِي دَر دِيوِيوِي بَانِ اِيَمِ
 دَخَالِ اَوْرَدِي دَر جَقْسَه كَرَك دَر بُوَلِيْدَه اِيَمِ
 جِهَوْد وَارِدَه بَرِي سَايَكِ دَرِي اَوْرَدِي اَوْرَدِي

عودت

عَوْنِكَ اَوْدِي طَانْدَر دَخَالِ اَنْ سِيْدَر دِيوِيوِي
 جَوَقِ كِيَمِ بَر كُوِي دَر رِيْعِ اَوَّلِ اِيَمِ رِيْحَه اَرَشِيَه
 كُوِي طُوْعِي طُوْعِي سَاعِدَه بَابَا سِيْلَه مُضَافَه
 اَمَكَه بَشَكِ صَاغِ كُوِي نِيَكِ هِيَجِ نِيَاكِ بُوَعِيْدِي
 بَر كَرَك كِيَمِ اَوْرَدِي سَمُورَه هِيَجِ بَحَا قَلْبِيَه اَوْرَدِي
 اَوَّلِ سَاعَتِ سَمُورَه طُوْعِي اَدِيَمِ دَخَالِ قُوِي دَر
 كَافِرِ بَر بَر بَر كُوِي اَوْرَدِي دَر رَسُولِ اَوْرَدِي
 دَخَالِ اَيْلِ حَقْدَن كُوِي دَر دَر دَر بُوَسُوْر اَطْرَافِ
 اَكْنَاهِ بَانِ اِيَمِ بَر كُوِي عَدَالَتِ بِنِ مَكَلَه مَوْدِ اَيْلِ
 مُحَمَّدِ بِنِ مَكَلَه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا اِيَمِ اَوَّلِ مَجْمَعِ كُوِي
 كَلِ اَوْرَدِي مَشْهُرِي كُوِي دَر بَر بَر غِلْبَه لِي وَارِدِ
 سَوَالِ اِيَمِ بَر بَر بَر دَر اَنْلَر دَر كِيَمِ شَوَادَه
 بَر اَوْرَدِي طُوْعِي اَيْلِ بَر بَر بَر بَر بَر بَر بَر بَر
 وَارِدِي دَر دَر اِيَمِ دَخَالِ سِي اَجَرِ زَمَانِ بِيْعِي اَيْلِ
 بَارِ اِيَمِ كُوِي اَيْلِ اَيْلِ دَخَالِ دَر بَر اَنْلَر بِيْعِي

اَوْرَدِي دَر

فَتَسْمَعُ كَوْنَهُ كَوْنَهُ زَيَادَةً أَوْ يَنْزِيلَهُ كَوْنَهُ خَصَالَةً
 كَيْ طَوْبَهُ هَذَا أَوَّلُ سَاعَتِ حَضَرَتِ رَسُولٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 مَبَارَكُ الْبَرَكَاتِ قَالَ دُرُوبُ دُعَا إِلَيْكَ يَا رَبِّ
 أَوَّلُ وَعْدَهُ كَوْنَهُ دَلِيلُ بَوَاكِيرِكَ تَنْزِيلُ بَوْصِيفِ
 أَمَّتُمْ أَوْرَدْتُمْ قَالِدُ دَعَا فِي الْحَالِ حَقِّ تَعَالَى
 بِرَفْقَةٍ صَوْرَتُهُ بِرَفْقَتِهِ كَوْنَهُ دَعَا يَا رَسُولَ اللَّهِ
 نَبِيِّ رَبِّهِمْ رَسُولُ إِثَارَتِ أَيْدِيهِ كَوْنَهُ دَعَا
 دَعَا دَعَا جَعَلْتَهُ طَقُوبَ الْبَرَكَاتِ أَمْرًا بِطَبَرِنَا
 دَرَابِئِي أَوْ تَأْسِينَهُ بَرَادَهُ يَهْ فَوَدَى أَوَّلُ أَدَهِي
 اللَّهُ تَعَالَى أَلْحَقُونَ خَلْقَ أَيْدِيهِ بِدَعَا أَدَهْ بَرَدَن
 بَوَفْوُ وَزَجْجِرْلَهُ مَعْلَقَتُهُ دَرَكُهُ أَيْغِي بَرَدَهُ بَرَكُهُ
 جَارِي بَوَقْدَرُ عَجَابُ وَقْتِهِ نَمَانُ كَلَوْرَ أَيْغَامِ طَبَرِنَا
 دَرَكُهُ بَوَدَانَا ائْتِظَارُهُ دَرَحَقِي تَعَالَى أَكَا جَوْقُ عَمْرُ
 وَرُوبُ مَوْمِلَرُهُ أَيْغِي عَمْرُهُ خَلْقُ أَيْغَامِ دَرَكُهُ دَعَا
 قَوِي مَوْمِنُ أَيْغَامِ بَلَوْرُ أَيْغَامِ كَرَكُ شَوْلُ زَمَانِ خَرُوجِ

اشه

أَشْهَ كَرَكُ كَيْمِ أَعْمَاقِ طَرَفْتُمْ كَفَارِي بَوْرُوبِ
 أَسْلَمُ مَوْجِي قَمِيحِ أَيْدِيهِ لَوْ جَوْقُ مَالِ غَيْبَتِ نَقْشِمِ أَيْدِيهِ
 هَرَكْسِ بَرَلُو بَرِيدُهُ شَادِمَانِ قَرَحِ وَسَرُورُهُ أَيْدِيهِ
 شَيْطَانِ لَمِينِ دَائِمَا كَفَارِ إِيغَانَهُ قَبْدَنُهُ أَوَّلُ عَمْرُهُ
 بِرَنَاتَارِ شَكْلُهُ كَيْرُوبُ جَاعِزُهُ كَيْغَارِ بَرِ سِرْلُ بَرِ
 يَوْسُوبُ بِجَوْبِ صَفَايَهُ وَمَالِ دَرْدَنُهُ دُوشُوشِ رَسْمِ
 شَامِ طَرَفْتُمْ دَعَا خَرُوجِ أَيْدِيهِ مَمْلَكَتِ بَرِ وَاهِلِ وَ
 عِيَالِ كَرِي صَبْطُ وَاسِرْ أَيْدِيهِ أَسْتَرْدِي بَوْدِي أَيْدِيهِ
 أَشِيدِ بَحْجَهُ أَهْلِ أَيْدِيهِ بَوْدَفُهُ شَامِ طَرَفْتُمْ رَوَاتِ
 أَوَّلُهُ لَوْ جَعَلْتُمْ خَدَا أَهْلِ أَيْدِيهِ شَامَهُ وَارْدَقَرِي كَيْ
 وَجَالِ تَجْجِرُونِ قَبْوِيرُهُ دَرَابِئِي جَوْبِ خَرُوجِ أَيْدِيهِ
 مَشْرِقِ طَرَفْتُمْ بِرَعْلِيمِ طَاعِ أَوْسْتَتُهُ جَقُوبُ بَرِ
 جَاعِزُهُ مَرْبِدُنِ مَشْرِقُهُ دَلِيلُ نَقْدَرِ جَوْقُ وَكَافُورِ
 أَيْسَهُ دَعَا أَلِكِ أَوَزِينِ أَشْتَدُّ كَرَكُ قَوْنُ طَرَفْتُمْ أَفْرَجِي
 أَفَرِ لَيْدُ كَوْنِ أَوَجْجَهُ دَلِيلُ أَوَّلِ طَاعَتِهِ دَعَا أَلِكِ بَانَتِهِ

شَيْطَانُ

جمع اوله لر فرق کون جمع اوله اول فرق کونک اول
کون برنجه ايجي کون برنجه ايجي کون برهفته
جه وسار کونلر بنه کونلرک فرق کون نامند
صبره دجال کونک کورمه امراليه يم اوزون
اون ايجي اشوت ووغلي اوج ارشوت اوله اف
کورمه رحون کونکوب اول اشک يم مخصوص
کند وچون خلق اولشدر چو کلي اون وورت اشوت
در هر کون بزدور و ساجمور اول اده ايجده
عظيم صحر اوچار شاور و فرق عدد بوکار و
اختتام دین جمع اوت و صوفی کونک صباحه
برشی قانک دیو صباحه دین غصه بی چلردی
کولای ذوالجلد بنه صباحه بوکار و اولتری
بشدر و ب اوله ايجی بر اول حار اول زمانه
در ایدان بر و جتن اوله ان کور و اکا بند و
و عظیم حشمه یورویه و بر حمله کیم و نوراق

[illegible]

بُوكَا لُوبُ بَرِيورِي ظَلَمَهُ وَجُورِلَهُ طُوبُ كُفَارِكُ
 عَلَيْهِ بَرِيورِي تَرْقِيْدَهُ اُولُوجِي بَرِيورِي شَهْدَةُ تَارْصُورْتِيْدَهُ
 كُورِيوْبُكُ يَا اُمَّةَ مُحَمَّدٍ هَذَا مَهْدِي وَبِحَجَّةِ اَهْلِ اِسْلَامِ
 بِاَدِشَا هَلْفُهُ تَكْلِيْفُ اَيْلِدِكُ يَا اُمَّةَ مُحَمَّدِ بْنِ سَبْرِكُ
 دَدِيْلِكُ دِيْكُمْ دِيْهَ رَكُ بَرِيورِيْهَ بِاَدِشَا اُولَهُ وَ
 اُولَدُنْ بِاَدِشَا كِيْمُ اِيْهَ سَخَاغُ رُسُوْلِيْ كُورُوبُ
 تَسْلِيْمُ اَيْلِيْهَ بَرِيوْرِيْكُمْ صَبَاغُ غَارِيْ قَلْبُهُ شَامُ تَرْفِيْدُهُ
 جَابِيْعُ اَمِيْنَةُ دِهَ مَهْدُ اِمَامُ اُولُوبُ قِيْلَرِكُنْ حَضَرْتُ
 عِيْسَى صَلَوَاتُ اللهِ وَسَلَوُهُ عَلَيَّ اَعْتِيَا وَعَلَيْهِ حَضَرْتُ
 اَقِيْ مَنَارِدُنْ اَيْنُوبُ اَمِيْنُ مُحَمَّدِلَهُ اُولُ صَبَاغُ جَمَاعَتُهُ
 نَمَارُ اَوَا اَيْلِيْهَ وَحَضَرْتُ مَهْدِيْكُمْ هَا طَرِيْهَ طَرِيْكُمْ
 اِنْ شَاءَ اللهُ نَمُ شَوْجَاعَتُ كِيْمُ رَكُ اِيْجِيْدُهُ حَضَرْتُ
 عِيْسَى بُولُغِيْ كُرَكُ دِيْهَ غَارِدُنْ فَاوِيْغُ اُولُوجِيْ
 اُولُيْ صَفْدُهُ مَهْدُ مَلَوَقَاتُ اَيْلِيْهَ وَشَامُ تَرْفِيْدُكُمْ
 جَمْعُوبُ كُفَارِلَهُ مَلَوَقَاتُ اَيْلِدُكُنْ جَنَكُ اَمَكُنْ بَرِيورِيْ

كُفَار

كُفَارُ طُورِيْ اَرِيْهَ هَلَاكُ اُولَهُ اَدِشَا لَرِيْ طَاغِيْ
 طَاغِيْ طُوبُهُ اَنَدُنْ بَشَرِكُ دِيْهَ كِيْ فُوشَلَرُ ظَاهِرُ اُولُوبُ
 اُولُ جِيْفِيْ كُرْدِيَا اِيْهَ بَرَاغُ لَرُ طَاغِيْوْبُ دُوْكَدُهُ لَرُ
 اَنَدُنْ بَرِيوْرِيْ بَرِيوْرِيْ طُوبُ اِيْلَرُ وَمَلَكُورُ وَصِفَا قَلَرُ
 وَجَا بَرِيْرُ بَاكُنُوبُ يَكِيْدُنْ دُنْيَا نُوْرُلُهُ لَرِيْ اَنَدُنْ
 اُولُ كِيْمُ دُنْيَا حُطُ اُولُوبُ بَرِيوْرِيْ اُولُوبُكُ بَاغِيْ
 بِيْكَ اَلْوِيْهَ اِيْدُ شَمْدُ بَوَارِيْ بَرِيوْرِيْ غَارِيْ
 اُولَهُ اَنَدُنْ لَرِيْ اَلْوِيْ رَزَا لَهَا وَآخِرُ جِيْ اَلْوِيْ
 اَنَقَالَهَا وَقَالَ اَلْاِنْسَانُ مَا لَهَا بُوَايْتُ كِيْمُ رَكُ
 مَضْمُونُهُ اُولُ اَنَدُنْ لَرِيْ اُولُ رَمَانُ اُولُ دِيوْرُوْبُ اُولُ
 كِيْمُ اُولُ رَمَانُ بَرِيوْرِيْ حَرَكْتُ اَمَكُ لِكَلَهُ حَرَكْتُ
 اَيْلِيْهَ كِيْمُ نَقْدَرُ بَرِيوْرِيْهَ حَزِيْنُهُ لَرْدِيْهَ لَرُوْرِيْ
 قِيْمَتُ سَنَمُ لَرِيْكُمْ كَاوَرْدُنْ قَالَمَشْدُرُ بَرِيوْرِيْهَ جِيْفُهُ
 حَالُ بُوْرِيْ اُولُ رَقِيْ اِنْسَانُ عَجِيْبُ بُوْرِيْ اُولُوبُ
 نَدُنْ اُوْرِيْ صَارُ صِلُوْرُ دِيْهَ لَرُ اَنَدُنْ سَكْرُهُ بَرِيوْرِيْ

صباغ کلوب بوله لر دلوب بر ویه کچوب بولدقلرین
 یوب اولور اولماز ابر مقاری دودلوب حتی طبریه
 دز یاسی ایچوب قوروده لر کیرودن کلنلری بورده
 از لدن صومی واز این دیه لر طور طایع شمشید
 عظیم جنگ اوله حتی بر یوزن کیری اولدرک
 کلک کورده کلری خی اولدور لیم دیوب اوق انه لر
 حق تعالی کوللری سنکه خوش اولسون دیو باقی قانین
 اوقلرینه ملک لر بولا شدن دیه لر بزه کورده
 حسه قومدیق اهل اسلام کلوب حضرت عیسی
 علیه السلامه عرض ایلد کلرینه سلطان احمد خان
 نام بادشاهی اوزر لرینه کورده کلوب سور طاعنه
 کافر کخاصره ایه لر شویله محاوله لر کیم کورده
 لرندن طاع و طاش کورمن اوله ینه من عند الله
 قوشلر جیس لر یی دکره طاشیه لر بعده یغور کلوب
 بر یوزن نازه لنه وبرکت جوق اوله **داتنه الارض**

ودخی روایت اولور کیم حضرت عیسی دوزند نسلره
 داتنه الارض نامنده بر حیوان مکه مکرمه ده صفا
 ایله مروه اراسیندن ظهور ایله یوز آدم یوزی
 و یوزی دوه یوزی و کوسی و ایقلری ارسلان کی
 اوله انسان کی عقل ایتی اوله نیکیم ایتو کریمه ده
واذ وضع القول علیهم اخرجنا لهم داتنه من الارض
نکلمهم ان الله الناس کافوا یا ایتنا لا یوقون یعنی
 نحن قیامت واقع اولدیغی عصرده انسان ایچون برده
 بر حیوان چقار رز که انسانه سونیر که ینم علمینه
یا خود اللهک علومتنه اعتماد انزلدی یا خود
نکلمهم قرانی اوزر معنی اول حیوان انسانا
 اورب بار لر دیمکدر اول حیوانک صاغ النده
 سلیمان علیه السلامک مهری و صول الله موی
 علیه السلامک عصا اوله انسانک ایویست
 و کوسین فرق ایله نحن فور تلیه بنشوب طوبه

كَذُوْهَاتِهِ مَشْفُوْلٌ اُولُوْبُ بَرَقَاجٍ زَمَانٍ جَدِّكَ نَشْكُرُ
 صُوْرًا وُفُوْرًا لِكَلِّهِ اَمْرًا وُلْنَهُ صُوْرًا دِيْكَرِيْ بَرُوْكَ
 بُوْنُوْرِيْ سَنَنْهَ دُرْ هَرَّ اِنْسَانٍ اِيْجُوْنَهَ بَرَزْدَكَ
 وَاَرْجُوْنَكُمْ صُوْرًا وُفُوْرِيْهَ مُؤْمِنٍ اُولُنْ لَمْ يُوْلِدْهُ يَوْمُ
 نَسْلِمٍ اِيْدُوْبُ طَاعْنَهَ كِيْ طَاعْنَهَ اُوْدَهَ كِيْ اُوْدَهَ
 بَاغْنَهَ كِيْ بَاغْنَهَ حَتَّى جُوْحَقْ مَمَّهَ دَهَ وُبُوْعَزْنَهَ طَعَامُ
 اُولَانِ هَنُوْرُ بُوْعَدِيْنِ قَالَسَ كَرْدِيْ لَ اِيْكَ كَافِرٍ لِيْزِيْجَهَ
 جَانِ وِيْرَهَ مِيُوْبُ يَرْوَهَ كُوْلَهَ قَارِيْ سُوْبُ طَاغِرُ هُوَاكَهَ
 قُوْشِيْ اَيْلِدُوْعَنْ كُوْرُوْبُ اَدِيْتِ وُجْهَالِرُ حِكْلَهَ دَكْ
 اُولَسَ كَرْدِيْ جَلْدِيْهَ زَانَهَ وَاَقْعُ وُلُوْرُ اَتْلِيْجُوْنَهَ قِيَامَهَ
سَاعَةً شَمِيْهَ اُولُوْرُ اِنْ زَلْزَلَةُ السَّاعَةِ نَبِيْ عَظِيْمٍ
 يَوْمُ رُزُوْهَا تَذْهَلُ كُلُّ مَرَضِيْعَةٍ عَمَّا اَرْضَعَتْ اَبَهَ
 كِيْ يَمِيْنِيْكَ مَعْنَايَهَ اِيْ اِنْتَرَايَايْدِرُ وُدْخِيْ بَرْدَهَ
 وُلُوْكَدَهَ اَسْرَافِلْدَنْ غَيْرِيْ كُحْسَهَ قَالَسَ لَرَكْ بَقِيْعَهَ
 رُوَايْتَهَ عَزْرَايِلُ وُحْلَهَ عَرْشِيْ دَخِيْ قَالَسَ لَرَكْ لَسْ

بِرَبِّكَ يَا بَارِي

اَيَّةَ كَرِيْمَهَ دَهَ وُفُوْجِيْ نَفْحِيْ فِي الصُّوْرِ قَضَعَقْ مِنْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاءَ اللهُ بُوْرُ لَمْشَدَرُ
 اَنْدَنُكْرَهَ كُوْمَرُ اَرْسُوْبُ دُوْكَدَنْهَ يَرْهَ قَارِيْ سُوْبُ
 دُرْ اِيْ لَرِيْ حَلْقَنَهَ اَنْدَنْ سَاكَنْ اُولَهَ بَرْدُوْرُ صَحْرَا اُولَهَ
 كِيْمَ اُوْجِيْ بُوْجَاغِيْ اُولِيْهَ شُوْبِيْ كِيْ كِيْمَ دُنْيَايَا اُوْجِيْ
 بُوْجَاغِيْ وُفُوْقْدَارُ بِلُوْ اِيْدِيْ نِيْمَ كِيْمَ اَيَّةَ كَرِيْمَهَ دَهَ
 يَوْمُ بَقِيْعَهَ اِلَّا اَرْضُ غَيْرَ اَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ بُوْرُ لَمْشَدَرُ
 اَنْدَنْ صُكْرُ حَقِّ تَعَالَى عَزْرَايِلُ عَلَيْهِ السَّلَامَهَ بِلُوْرَايِلُ
 سُمُوْلُ اِيْ يَمِيْنِيْ بَرْدَهَ كُوْلَهَ اُولُنْدُوْنِ كِيْمَ قَالَدِيْ
 دِيْمَ كِيْمَ بَنْ قُوْلُكَ قَالَدِيْ يَارَبِّ دَخِيْ جَبْرَايِلُ بِيْكَايِلُ وَ
 اِسْرَافِلُ وُحْمِيْ كُوْرُنْ مَلَكْ لَرَقَالَدِيْ دِيْهَ اَنْدَنْ حَقِّ
 عَزْرَايِلَهَ اَمْرَايِلَهَ كِيْمَ اَنْلَرَكْ دُوْجِيْ دَخِيْ قَبْضِ اَيْلَهَ دِيْهَ
 بِيْسَ وَاَرْوُبُ عَرْشِيْ اَرْحَمِيْكَ اَلْتَنَهَ جَلْدِيْ سِيْنِيْكَ رُوْحِيْ
 قَبْضِ اَيْلَهَ يَنْهَ حَقِّ تَعَالَى بِلُوْرَايِلُ سُمُوْلُ اِيْ يَمِيْنِيْ
 يَاعَزْرَايِلُ دَخِيْ كِيْمَ قَالَدِيْ دِيْمَ كِيْمَ يَارَبِّ سَنْ بِلُوْرُنْكُمْ

(٢٧)

صور او فور لادن بولوك بولوك كلور سكره بويور
 علماء مقتدرين اون اكي بولوكه ديكين برادر
 ان شا الله تعالى ذكر اولور **اول معلوم اوله كه**
 صور او فور لادن مقدم جبريل عليه السلام حضرت
 واروب خيرات صلي الله تعالى عليه وسلم اقدير
 حضرت نيك بنه جكي برقي وكيه جكي مضع ناج
 وحله لري الوب نجه يك حوري و غلات
 و نجه يك ملوكه صف برضا اولوب روضه
 مطهره بك اولدي حله حاضر و نجا اولوب
 طوره **و هر انبانك و اوليا و صلحا و شهدا**
 و مؤمنين مرنه و خالجه حله در افلري و خدام
 و حور و اماده و قوج حقر ي بره كلوب و نجه
 عاصي و مجنونك عذاب ملك لري و نو عملري حاضر اولور
 كلوب بولرين بلكه لري **چنگم اشراف عليه السلام**
 قدس شريف ده صخره الله برابر طوره چاغره كه

هذه قصه اول دور
 ايجده با نور كن عذبه كزار
 در همه حاله ملكم اولور
 اولور حقدن عذبه كزار
 ملكه جان حقدن و بر
 اولوب خاف اذيله و بر
 اما سوال اولور كيم يا معصوم
 خيال لري كور و زير و زور
 نعلنه و بر اكر حكا
 بر ي بوليك ادم
 دن اولور مقام خست
 نكلى بولوب
 كوروب انكه جان اچي
 مقامك سر ديكه جان اچي
 سين طراز اما معصوم
 مقامك كور و اولور غيب
 مقامك كور و اولور غيب
 اكلابوب الدانه من الجواب
 معصوم بر مقدار جان نطق
 جگر كوري بولور كيم

بنا

(٢٨)

ايها الاجسام البالية و ايها العظام المتفرقة قوموا بادن
 دنكم يعنى اى جويش نلر و اى طاعش ككل قالك
 ديك اذيله خضر ينيه جمع اولك دنيجه اب
 حياه دنياسندن بر نور يوب بر يوري دريا اكي اوله
 فرق ارشون بره اذن حله جسد منتار بر يوري
 نوب مبداء جقه بركوك بر ينيه فار يوب بر يوري
 طره بديك اولور اولوب مغروده بلكر مشرقه جوب
 مشرقه كي مغروده در ياده كي مرده كي در ياده
 جوب خيزكي اولان بر دن هر كس وجوده حله كي حضرت
 ابراهيم عليه السلام دورت قوش قصه سيدن
 يقين حاصل اولوركه بوايه كرميه ده **واذ قال ابراهيم**
رب ارفني في قبري كيف تحبى الموق قال اولم توفى
قال بلى ولكن لطيف فلي يعنى حضرت ابراهيم
 دديكه بارت اولمش لري نجه در لور سين كامان
 كوشرد نجه حوقك كنهك قينده كي بيلورن ديك

معصومك حقيقه و كان اچي
 اولوب صونا اولور كيم
 بر يوري معصومك
 معصوم بقدر كان اچي كورنه
 صفا جوق اوله و درجه على
 اوله حتى دنياسندن
 اكلوب كيم طوري حقه و
 عرش عليه وكي حوض رسول الله
 كنارته كين ذيل الملك عصباني
 بوقدر كيم حساب و كتاب و نك
 ايجون قنده قاله اتحق انسان
 ايجون يه موقظه سوال اولور
 اولور قنده سوال اولور كه
 اكلوب و نكبر صي الله منها اكي ملك
 كلور المرحه طوق حاله كزار
 بولورن بره كور و زور و نك
 و القاك كورنه سو

أَمَّا حَالِي شَانِي نَدَر دِيَهْ أَنْزِدِيَه لَزِيْمِ يُوْرِكَ
 يَا رَسُوْلَ اللهِ بُوْكُوْنِي كُوْنْ سُلْطَانِي وَبَادِ شَاهِي سِيْكَدَر
 حَلَهْ شَرِيْفِ لَزِيْمِي كِيُوْكَ هَر كَسْ قَبْرِيْدَن قَالَقُوْبِ مُحْشَر
 بِرِيْهْ وَارَهْ جَقْلُوْر شَفَاعَتِ سِيْكَدَر وَكَرَامَتِ سِيْكَدَر
 دِيْجِيَهْ قَالَقُوْبِ بَرَقَهْ نُوْبِ جِبْرَائِيْلِ صَاغْ هَر خِيْدهْ مِيْكَائِيْل
 صُوْلُوْ طَرَفِيْدهْ سَتَجَاعِ شَرِيْفِ اوْكَندَهْ وَبِيْ حِسَابِ مَلَكِهْ
 اوْكَندَهْ وَارَقَهْ سِيْدهْ حَقِّ نَعْمِ حَقِيْقَتِيْكَ عَسَى اَنْ يَسْعَكَ
 رِيْكَ مَقَامًا مَحْمُوْدًا اَيَهْ كَرِيْمِهْ سِيْلَهْ مَحْضُوْضِ كُدُوْبِهْ
 وَيَرِدُوْ فِيْ جَنَّتِهْ مَقَامِ مَحْمُوْدِهْ شَرِيْفِ يُوْرِدَقْدَهْ
 سَجْدَهْ بِيَهْ وَارُوْبِ يَارْتِ بِيَهْ حَالِيْ اَبُوْ لِيْنِ ضَعِيْفِ وَ
 عَاجِزِ اَمْنِيْمِ حَالِيْ يِيْجِهْ اوْلُوْر دِيْجِيَهْ حِطَابِ عَرِيْشِ كَلِيْمِ
 بُوْكُوْنِ سِيْجْدَهْ كُوْفِ دِيْكَدَر وَارَ مُحْشَرِيْرِيْهْ لَوَا اَلْحَمْدُ
 لِنَسَبِ اَيْلَهْ اَنْجِيْ مُحْشَرِيْرِيْكَ اُمُوْر سَا مَفُوْضِدَر
 وَهَر اُمُوْر كَدَهْ مَرْحُوسِ سِيْنِ دِيْلَهْ دِيْكَ قَدَرِ صُوْجُوْلُوْر
 شَفَاعَتِ اَيْلَهْ دِيْجِيَهْ قَالَقُوْبِ مُحْشَرِيْرِيْهْ شَرِيْفِ

اَيَهْ اَنْدَن صُلُوْرَهْ وَيَوْمِ يَنْفَخْ فِي الصُّوْرِ قَاتُوْنِ اَقْوَامِ
 اَيَهْ كَرِيْمِهْ سِيْكَدَر مَضْمُوْنِ مِيْنِيْغِيْ عِلْمِ مَقْسُوْمِ اَوَّلِيْ
 بُوْلُوْلَهْ دِيْكَدَر عَدْلِ مَشْرُوْرَهْ اَوَّلِيْ بُوْلُوْلَهْ دِيْخُوْلِ اَوَّلِيْنِ
 اَيْلَهْ جَنَّتِهْ كِيَهْ جِيْكَدَر اَنْدَر اِيْجُوْنِ جَانِ اَجِيْ سِيْ قَبْرِيْدهْ
 صُوْرِ حِسَابِ اَوْلِيَا مِيْشِ اَلَا اِنْ اَوْلِيَاءَ اللهِ لَا خَوْفُ
 عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ يَعْنِيْ شُوْلِ اَللّٰهِكَ رِضَا سِيْدهْ يَقِيْنِ
 اَوَّلَانِ قُوْلُوْر لَزِيْمِ اَنْدَر اِيْجُوْنِ خَوْفِ حَرِيْ يُوْفِدَر دِيْوِيْغُوْر
 جَمِيْعِ اَنْبِيَاءِ اَوَّلِيَا وَعِلْمِ اَوْشِيْدَا وَصَلِيْحِيْنِ قُوْلُوْر عَضِيْبِ
 يَغْلِقْسِيْرِيْنِ قَبْرِيْدَن قَالَقُوْبِ طُوْعِيْ عَرِيْشِ اَعْلَاوِيَهْ
 كِيْمَتِهْ لَزِيْمِ اِيْجِيْ بُوْلُوْلَهْ دِيْخُوْلِ اَوَّلِيْنِ طَائِفَهْ
 قَدَرِ حَقِيْقِيْ اَوْلِيُوْبِ بَلَكِهْ جَانِ اَجِيْ سِيْ وَفِيْر عَدْلِيْ كُوْرشِ
 كُنَاهِيْ مَقْدَرِيْ نَعْلَتِ جَمِيْشِ اَمَارَتِ نَعْمِ نَكِ كَرِيْمِهْ
 مَقْظَرِ اَوْلُوْبِ عَقُوْلِ مِيْشِ عَرِيْشِ اَعْلَانِيْكَ اَدِيْ مَقَامِيْهْ
 كِيْدَر اَمَّا كُوْ قُوْلُوْر اَوَّلِيْ بُوْلُوْلَهْ اَعَا صِيْلُوْر وَكَافَرِيْ مَقْدَرِ
 زِيْ دَرِهْ اِيْمَانِيْهْ كِيْمَتِيْ هِيْجِ اِيْمَانِيْشِيْ كِيْدَر كَا فَرِيْهْ بَرِيْ

مَا عَدَّ يَوْمَ قِيَامَتِهِ كَوْزُوزَ حَشْرٍ أَوْلَهُ دِيهَ كَيْمٍ يَارَبِّ
 بَنَ دُنْيَا دِه كُورْدَايِدِمِ شَمَكِي بِخُونِ كَوْزُوزِ حَشْرٍ أَوْلَهُ
 حِطَابِ عَزَّتْ كُلُّ كَيْمٍ سَكَا دُنْيَا دِه كِتَابِ وَرَلْدِي يَغْنِ
 عِلْمِ وَرَلْدِي سَنَ كِتَابِلَهْ عَمَلِ اَيُّوبِ شَرَحِ اَلْهِي اَوْتَدَلِكِ
 سَنَدَه شَمَكِي اَوْتَدَلِكِ بُولَه رَسُوِي حَابِ غَايِرِ اَوْلَكِ
 دِيهَ وَشَوْلِ طَائِفَهْ كَيْمِ يَوْمِ قِيَامَتِهِ قَوْلَا قَلِي صَاغِرِ
 وَدَلَرِي يَوْزِ حَشْرٍ اَوْلَه بُولَرِ كَيْمِلَرْدَه دِيوَسُوْلَا اَوْلَدَقْدَه
 دُنْيَا دِه مَسَبِ بَكْنِيُوْب كَنْدَسِي بَكْنِيُوْب كَمِ اَزْ اَوَّلِ وَرَحْمَه
 وَظَلَمِ قِيَدَه اَوْلُوْب ضَلُوْتُ اَوْزَمَه اَوْلَدَرِ يَوْمِ قِيَامَتِهِ
 كِيَدَه جَلَكِ بُولِ بُولَه مِيُوْب بَقَرِ كُوزِ وَفُولَقَرِ صَاغِرِ وَدَلَسِرِ
 قُوْبَه كَرَكِ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ يَجِدَهُمْ اَوْلِيَا دِه مِنْ دُونِه
 وَحَشْرَهُمْ يَوْمِ الْقِيَمَةِ عَلَيَّ جِيُوْبُهُمْ عَمَّا وَكَمَا وَصَفَا مَا وَصَفَهُمْ
 وَشَوْلِ طَائِفَهْ كَيْمِ دَلَرِي دِي شَلَا رِيْلَه جَلَسِيُوْب سَوَدِ
 سَوِيْلَه يَلَرِ سُوْلَا اَوْلَدَقْدَه بُولَرِ كَيْمِلَرْدَه حَوَابِ اَوْلَنَه كَيْمِ
 دُنْيَا دِه اَلْمَايِلَانِ سَوِيُوْبِ وَيَلِ يَوْمِيْدِ اَلْمَكْدِيْبِ

اَيَهْ كَرِيْمَه سِيْنَكِ تَحْتِنَدَه دَاخِلِ اَوْلَانِ يَلَدِ جِيْمِلَرْدَه دِيهْ كَرِ
 وَشَوْلِ طَائِفَهْ كَيْمِ صَوْرَتَلَرِي قَتِي جِيْرِكِي وَفَقُولَرِي
 زِيَادَه كَرِيْمَه شَوِيْلَه كَيْمِ تَوْفَقُولَرِ اَدَمِي هَلَاكِ اَلْمِرَلَرِ بُولَرِ
 كَيْمِلَرْدَه دِيوَسُوْلَا اَوْلَدَقْدَه غَازِي وَقِيْدَنَ جَرُوْبِ
 دُنْيَا لَذِيْتَه وَكَيْفِي اِسْتَدِيكِي شِيْلَرَه حَبَّتْ اَيُّوْبِ
خَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ
فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا اَيَهْ كَرِيْمَه سِيْنَكِ مَضْمُونَه دَاخِلِ اَوْلَانِ
 جِهَنَّمَ سَاوَرِ غِيَا قُوْبِيْنَكِ شَرِيْدَنَ كُونَه يَمَشِيْ بِكَ
 كَرَمِ اَلْهِي صَعِيْدَانِ قُوْبَه مَسْحُوْ اَوْلَا دُنْيَا دِه دَرِ طَائِفَه
 بُولَرْدَه دِيهْ كَرِ وَشَوْلِ طَائِفَهْ كَيْمِ اَغْرَزِدَنَ بُولَرْدَه
تَوَوَّنَ وَاسْتَجَفَرَا اَلَّذِيْنَ يَكْلُوْنَ اَمْوَالَهُمْ اِلْتِمَامًا ظُلْمًا اَلْمَا
يَكْلُوْنَ فِيْ بُطُوْنِهِمْ نَارًا اَيَهْ كَرِيْمَه سِيْنَكِ مَضْمُونَه يَمِيْمِ
 مَا لِيْ يُوْبِ فَاَرَلَرِي اِيْجِيْنَدَه اَشَلِ اِيْلَه طُولُوْ اَوْلَانِ
 بُولَرْدَه دِيهْ كَرِ وَشَوْلِ طَائِفَهْ كَيْمِ اَلْهِي وَاَيَقَلَرِي
 كِيْلَشِ بُوْرِيْلَه مَحَالَلَرِي اَوْلِيُوْبِ يُوْزِي اَوْسَتِنَه

بُولُور کُور دُور دُور سُول اولند قده قوشی سینه اذیت ایدوب
 حَقْنَه رَغَابَت اَتُوب. مَن اذی الحَار فَقْد اَذی وَمَن اَذی
 فَقْد اذی الله. حَبِیث شَرِیفِیْک مَضْمُونَجَه قوشیه اذیت
 سَبِیْلَه مَعْنَاهُ اَلله وَسَوْلَه اذیت اَمَش کی اولوب
 جَهَنَّمه لایق و بوعذابَه مُسَخِّ اُولَان بُولور دُور دُور
 و سُول طَائِفَه کِه مَعَاذِ الله تَعَالٰی کَلْب کی جَنَّا قَلْبِش بَرِیْد
 اِیْرَمَه نِک اَمْکَاف اُولُوب اول حَالَه سُوْرُوب کُور دُور
 بُولور کُور دُور دُور سُول اولند قده زَنَّا و لَوَاطَه ایدن دُور
 دُور جَمِیع دُیْنَه زَنَّا و لَوَاطَه حَرَام اُولد و غَدَن اَهْل
 مَحْشَر جَمْلَه اَلَمَه لَعْنَت ایدوب رِسَالَت اُولس لَر کُور
 و سُول طَائِفَه کِه اَعْزَل رَدَن بُولور دُور قَان و اَرِیْک
 اَوَق و دَلِیْ قُود رَمَش کَلْب کی جَقُوب یَرده سُوْرُوب
 و بَرِیْر یَنَه اِنَن یَمَک اِیْچُون حَل ایدَه رَک کیدر لَر
 و اَوَز رَزَنَه بَاشلَر دَن قُورَنَه حَق هِیْج بَر عَمَلِی قَالَمَاش
 و هِیْج اَنِد کُور کُنا هَلر اَوَز رَزَنَه بُولُور دُور سُوْرُوب

کُور دُور

کُور دُور بُولور کُور دُور دُور سُول اولند قده جَوَاب اوله
 غِیْبَت ایدن لَر کیم اَوُورُوب مَحْشَر دُور مُمُور قَرِنْد اَشِیْک
 اِنَن یَمَک اَرِیْک ایدوب. اَحْب اَحْد حَم اَن یَا کُل حَم اَحْب
 مِیْثَافِک هَمُور. اَیْه کَرِیْه سِیْک مَضْمُونَجَه یَوْم قِیَامَتِده
 حَقِیْقَت لَاشَه یَمِش کی بُولُور عَذَاب اولنه جَفِیْن دَن قُور
 قَلَان مِسْمَه شَوْ قُصُور و اَز و قَلَان شَوْلَه اذی بُوله اَلله
 دُور فَضَال کُور دُور دُور لَر. و اَلْحَاصِل هَر طَائِفَه نِک
 یَا اِنَد مَنَّا و یَمِش اوله و نِیْد ایدَه لَر کِه بُولور بُو حَالَه دُور
 و کُنا هَلر یَمِش و و اَن جَقُور جَهَنَّم دُور لَر
 و بُولُور بُولُور مَاعْذَاجَه بُولُور و اَرِیْک کُت مَعْتَبَره
 و یَا اِنَد مِثْل شَرَب و سَایِر مِسْکَرَات و یَدَعَت اُولد
 نَسَنه لَر دَن اِیْچَن لَر دُور اَمَه رَک. و کُنا بُولُور دُور قَلَان
 لَیْس کُیْمِش. و وَعْدَنَه خِلَاف حَقِیْقَت بُولُور سِیْپَه
 و بُولُور اَمْتَالی هَر کُش عِلْمِی جَزَائِیْن چَکَه لَر حَشَر و لَمَه لَر
 جَمْلَه اَحْوَالِ اِنْسَان بَشَفَه بَشَفَه تَفْصِیْل یَمِش دُور دُور

ابن عباس رضی اللہ تعالیٰ عنہ دیشد کہیم بو خلقک
 محشر برینہ جمع اولہ سی صور او فورلوب مزار لریدن قالقوب
 عرصات میدانته و ارمہ سی بشیوریلده حاصل اولہ
 اما اول زمان کوشش اینی اولیہ عاصیلر قالقوب
 قالو لغه کاه اینش کاه بوقش کاه دوز و زور و کاه و جہ
 اوزن کیدہ لر لاکن صالحلر نور ایچده کیدہ لر یوم نری
المؤمنین و المؤمنات یسعی نورھن بین یدھن و یا یمانھن
 کریم سی مغ و مچہ یعنی مؤمن کامل اولان ارط و دینسی
 کسنہ کبر قیامت کونندہ نور سنک او کونندہ و ارقہ کونندہ
 و ایکی یانلرندہ نور لری و مشعلہ لری یوم نری و کیمی نری
نور یون عالمی قیلدیش متدا انبا علیھم السلام نور
کیمی و کیمی نری بشیور بلق نری و کیمی نری بلق
و کیمی نری کونک و کیمی نری قاریش نری قیلدیش
فرکک علی مقدار جہ نور ی اولہ بعضی اولہ کہ نور ی
طریق کوش نچہ بیک فرشتہ اولجہ اردجہ کیدر

کونلردیہ لرکیم بوقش یغیردر فرشتہ لر دیہ لرکیم بو
 کسنہ یغیرد کلدن فلان کسنہ در دیوب اکیہ سنکیم
 بکندیک و سلام و بر مکه ارتکاب ایدمیک بیک کسنہ
 اولہ و بعضی کسنہ اولہ کیم دینادہ حسن فن ایدردک
 کور سنکیم شیطانلہ بغلوشن حتمہ کور لر هان
 مولای تعالیٰ جملہ بی طریق سقیمدن ایر موب اول کونک
 قول و سید شدن امین امینہ امین فی احوال المحشر
 چی انبا و اولیا و صالحین قولر عرش کونک سنہ واروب
 کیر و فلان عالمہ و مجرم و کافر لر هر نه کہ بیک بر ایاق
 بر ایاق اوزر و صوروب صیقشہ لر لاکن نہ جوغی کافر
 اولہ اوزر بر بلوق عصاة مؤمنین اولہ اطرافنی صف
 صف ملائکہ فوشد لر کہ هیچ فجاجق بر اولیہ نہ کیم
ایہ کریمہ دہ بقول الانسان یومئذین المفر یبع محشر
خلق جفر نہ لر نہ یہ قجارد یا معشر الجن و الانس
ان استطعتم ان تنفوا من اقطار السموات و الارض فانفوا

لَا تَقْدُونَ إِلَّا سُلْطَانَ يَفْعَى أَيُّ كَرَمٍ أَنْشَأَ وَكَرُمَةٍ
 كَوْنُكُمْ يَحْسَبُ بَرِّكَ كَوْنُكُمْ بُولُورُكُمْ كَوْنُكُمْ فَرَادِيدُكُمْ
 أَوَّلُ زَمَانٍ قَاجِكِ قَاجِفَهُ يُولُ بُولُهُ يُولُورُكُمْ دُرُيُورُكُمْ
 أَوَّلُ مَوْقِفِهِ نَجْمُهُ يَكُ خَلْقُكُمْ أَنْشَأَ كَرَمُكُمْ حَقِّكُمْ كَرَمُكُمْ
 شَيْطَانُكُمْ كَرَمُكُمْ كَرَمُكُمْ وَهَوْنُكُمْ وَطُورُكُمْ وَالْثَقَلُ السَّاقِ
 بِالسَّاقِ إِلَى رَبِّكُمْ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقِ هُوَ سَجْدَةُكُمْ بِرَأْفِ
 بِرَأْفِكُمْ أَوْزَعُ صِفَتُكُمْ طُورُكُمْ رَوَايَتُكُمْ أُولُورُكُمْ
 مُحَمَّدٌ بِعَبْدِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْزَمُكُمْ جَمْلَةُكُمْ
 لَرْدُنْ أَفْضَلُكُمْ أَوْلَاكُمْ يَلِينُكُمْ إِجْمُونُكُمْ حَقُّكُمْ جَبْرَائِيلُ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ أَمْرُكُمْ كَيْمُكُمْ وَارْجَمُكُمْ جَاعِرُكُمْ كَلُونُكُمْ مَحْنَرُكُمْ
 يَفِينُكُمْ أُولُونُكُمْ دِيَهُكُمْ جَبْرَائِيلُ وَارُوبُكُمْ جَهَنَّمُكُمْ دِيَهُكُمْ
 يَاجَهُمْ حَقُّكُمْ سَكَا أَمْرُكُمْ مَحْنَرُكُمْ كَلُونُكُمْ دِيَهُكُمْ
 دِيَهُكُمْ جَهَنَّمُكُمْ بُولُورُكُمْ أَسْبَحْكُمْ قُورُوبُكُمْ دِيَهُكُمْ يَاجَهُمْ
 بَنِي مَحْنَرُكُمْ يَلِيَهُكُمْ جَكُ يَوْخَهُكُمْ بَكَ عَذَابِي أَيْدِيَكُمْ جَكُ
 دِيَهُكُمْ جَبْرَائِيلُ دِيَهُكُمْ يَوْقُكُمْ يَاجَهُمْ سَكَلُهُ عَاصِدُهُ وَ

كَافِرُكُمْ عَذَابُكُمْ أَيْدِيَكُمْ دِيَهُكُمْ جَوْنُكُمْ جَهَنَّمُكُمْ لَهَا سَجْدَةُ
 أَبْوَابُكُمْ يَابِ مَحْنَرُكُمْ حَزْرُكُمْ مَقْسُومُكُمْ أَيْدِيَكُمْ سَجْدَةُكُمْ جَهَنَّمُكُمْ
 يَدُكُمْ قَابُوسِي وَارْدُكُمْ رَهْرُكُمْ يَوْقُكُمْ يَمْنَنُكُمْ قَادِيكُمْ وَارْ
 وَهْرُكُمْ قَادِيكُمْ يَمْنَنُكُمْ يَمْنَنُكُمْ لَوْحَهُكُمْ وَهْرُكُمْ لَوْحَهُكُمْ
 يَمْنَنُكُمْ يَمْنَنُكُمْ خَلْقَهُكُمْ وَهْرُكُمْ خَلْقَهُكُمْ يَمْنَنُكُمْ يَمْنَنُكُمْ
 زَمَانِيكُمْ أَوْلُهُكُمْ وَهْرُكُمْ زَمَانِيكُمْ يَمْنَنُكُمْ يَمْنَنُكُمْ مَلُونُكُمْ يَابِشُورُكُمْ
 جَهَنَّمُكُمْ مَحْنَرُكُمْ طُورُكُمْ حَكَمُكُمْ كَرَمُكُمْ جَهَنَّمُكُمْ صُورُكُمْ
 يُولُورُكُمْ يُولُورُكُمْ تُولُورُكُمْ تُولُورُكُمْ خَلْقُكُمْ أُولُورُكُمْ
 وَارْجَمُكُمْ كَرَمُكُمْ كَرَمُكُمْ قُورُوبُكُمْ يَمْنَنُكُمْ خَلْقُكُمْ وَارْجَمُكُمْ
 يُولُورُكُمْ كَرَمُكُمْ جَمِيعُكُمْ أَيْدِيَكُمْ عَرِشُهُكُمْ يَابِشُورُكُمْ يَابِشُورُكُمْ
 كَفَيْكُمْ يَمْنَنُكُمْ يَمْنَنُكُمْ دِيَهُكُمْ خَلْقُكُمْ يَمْنَنُكُمْ قَارِشُهُكُمْ هَرَمُكُمْ
 يَابِشُورُكُمْ يَمْنَنُكُمْ دِيَهُكُمْ شَوْلُكُمْ كَيْمُكُمْ أَنَا أَوْلَاكُمْ جَكُكُمْ دِيَهُكُمْ
 هَازَنُكُمْ أَوْلُكُمْ سُلْطَانُكُمْ كُونُكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَارُوبُكُمْ
 جَهَنَّمُكُمْ خَلْقَهُكُمْ سَيِّدُكُمْ طُورُكُمْ جَهَنَّمُكُمْ دِيَهُكُمْ طُورُكُمْ دِيَهُكُمْ
 يَابِشُورُكُمْ أُولُورُكُمْ طُورُكُمْ أَلْهَكُكُمْ أَمْرُكُمْ مَحْنَرُكُمْ خَلْقَهُكُمْ يَابِشُورُكُمْ

حاضراً اولئکه ویری شول خانون که وشول ازک که زنا
 انکه فرصت بولوب اصلو مانع بوغین الله تعالی
 هرزده اولسه حاضروناظر اولدوغن بولوب ایق
 اخاف الله رب العالمین یعنی بن بوزناب انکه الله
 دن قورقم دیوب فارغ اوله لر بوی صفا ایله شهادت
 اولان ضایفه اصلو محشر و قیامت دن بولوب عرش
 اعلا ده محشر خلقته اولان الی بیک سیل بولور کات
 ایکی رکعت نماز قبله حق وقت قدر یاخود یارم کون
 یاخود برون قدر اوله اول کون برون قدر که تمام
 بختی اوی واردر یوم القیمه یوم الندامه یوم
 الحشر یعنی اول کون برون قدر که کافر لر یالینی
 ترابا یعنی تولیدی بن تراق اوله کیدیدیم بولور کوریم
 دیه لر وظالم لر بر مقدرین والدرین چار جابر ایدر
 و یوم بعض الظالم علی دیه یقول بالینی اتحدت مع
 الرسول سبیلو یا و یلتی لینی لم اتخذ فلونا خلیلو

من

یعنی نوکایدی فلون کیم ی کدمه یار و دوست اتمیدیم
 عالم لیک عاقل لرین سوزن صومیدیم بنی انجی بولدن
 ازدرن فلون کیم در دیو چاغره حتی شول اون
 عدد ذات شریف لریم بیغیر لردن ماعدا اون کیم ی
 بیغیر من جنت ایله مرده له دی المرحوم قورقو
 بوغین یارب نوکاید ایت محمدن بو عاصیرک بو
 عالم لرین کورمیدک دیه لر اولان کیم بولور
 ابوبکر عمر عثمان علی طلحه زبیر عبد الرحمن
 سعید بن ابی وقاص سعید ابوعبیده رضوان الله
 تعالی علیهم اجمعین جوینم اهل محشر کافر لردن غیری
 عصاه مؤمنین بریر جمع اوله لر فریاد ایدوب اغلشه
 لر یارب بر اذن و بر بریم باشمیزی فورن حق کسه
 بوقدر بریم حالمز فی مشکل اولدی دینجه اصرافین
 ملو که قوشادوب بولردن بر طایفه بیک پیل کیده
 ناعرش جانینه وار لر طوغری نامز ادم علیه سلام

حَضْرَتِهِ وَارَ لَدَيْهِ لَمَّا دَمَسَتْ بَيْنَهُمُ انْثَارُ مِزْسِينَ
 بِرَحْمَةِ سَبْكٍ اَوْلَا دِكْرٍ بَيْنَهُمُ اَحْوَالُ دِكْرٍ كَوْنٍ اَوْلَا
 بَرَهُ اَنَالِقِ اِيْدُوبِ مَرَحَتٍ وَشَفَقَتِ اَيْلَهُ بَرَهُ شَفَاعَتِ
 اَيْلَهُ بَرَهُ اِيْحُونِ اَللّٰهُ تَعَالَى دَنَ مَغْفِرَتِ طَلَبِ اَيْلَهُ تَرْجِهَ
 حَسَامِيزُ كَوْرِ يَسُونِ وَكَتَابِيزُ اَسَا اِلْعَلَهُ وَرِ اِيْسُونِ
 وَكَتَابِيزُ عَفْوِ اَوَّلِ سُونِ تَرَارِ وَرِ اِيْحُونِ وَنَا اِيْحُونِ
 نَوْرِ نَقْلَتَدَن سَلَامَتِ نَوْرِ اِيْحُونِ تَرْجِهَ بَرَهُ طَوْرِ
 طَوْرِ اَوْ صَانِدِ اَلَا مَلِكِ اِيْحُونِ مَدَدِ قَلِ اِيْحُونِ
 جَاغِرَتِهِ لَر حَضْرَتِ اَدَمَ جَوَابِ وِرِ اِيْحُونِ اِيْ دَرِ بِنِمْ
 وَاِيْ اَوْلَا دَلِمْ سِرْ لَر هَرِ جَعْرِ اَقْمَتَدَن وَاِيْحُونِ
 حَسَامِيزُ بَوْنِجَهَ مَحْرُومِ كَلِشِ سِرْ سِرْ كَلِشِ بَرَهُ
 شَفَاعَتِ اِيْحُونِ مَحْمُودِ بَعْدَايِ اَغَا جَعْدَن يَدِمْ
 اَوْلَا رَمَانَدَن بَرُو اَللّٰهُ تَعَالَى حَضْرَتَدَن حَيَا اِيْدِ بَوْرِمْ
 بَدَن سِرْ مَدَدِ بَوْقَدَرِ وَاِيْحُونِ اِيْحُونِ اَنَا كَرِ حَضْرَتِ
 نُوْحٍ كَحَى اَللّٰهُ عَلَيْهِ السَّلَامَهُ وَاِيْحُونِ اَوْلِ شَفَاعَتِ

اَلْمُسَوْنِ

اَلْمُسَوْنِ وَبِجَهَ اَوْلَا اَرَادَنَ خَابِ اَسِيرِ زَارِ نَا جَارِ
 30 يَلِكِ يَلِ دَخِي اَوْلَا نَقْلَتِ اَوْزَرِ كَيْدِهِ لَر نَا كَيْمِ نُوْحٍ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ حَضْرَتِهِ كَلُوبِ قَرِيَادِ فَيَانِ اَيْلَهُ اَحْوَالِ
 لَرِ اِيْحُونِ اِيْحُونِ شَفَاعَتِ اَسْتَيْلَهُ لَر حَضْرَتِ نُوْحٍ
 جَوَابِ وِرِ اِيْحُونِ اَعَا اَهْلِ مَحْمُودِ وَاِيْ عَصَاةَ مُؤْمِنِيْنَ سِرْ
 بَوْنِجَهَ خَلَقِ كَلِشِ سِرْ كَلِشِ حَسَامِيزُ اَللّٰهُ تَعَالَى عَرِيبِ
 حَسَامِيزُ بَوْرِمْ اَقْمَتَدَن اَقْمَتَدَن اَقْمَتَدَن اَقْمَتَدَن اَقْمَتَدَن
 اَقْمَتَدَن وَاِيْحُونِ وَاِيْحُونِ اَقْمَتَدَن اَقْمَتَدَن اَقْمَتَدَن اَقْمَتَدَن
 بَدَدِ عَا اِلْدِمْ بِنِمْ بَدَدِ عَامِ سَبِيلِهِ اَللّٰهُ تَعَالَى حَمْلَهُ سِرْ
 هَلُوْكَ اَيْلَهُ اَوْلَا رَمَانَدَن بَرُو اَللّٰهُ تَعَالَى حَضْرَتَدَن
 اَسْحَابِ اَيْدِهِ رَمِ سِرْ بَدَن مَدَدِ بَوْقَدَرِ وَاِيْحُونِ اَرْهَمِ
 خَلِيلِ اَللّٰهُ وَاِيْحُونِ اَوْلِ سِرْ شَفَاعَتِ اَلْمُسَوْنِ
 اَوْلَا اَرَادَنَ دَخِي مَالُوسِ كَيْدِهِ لَر تَمَامِ اِيْ يَلِكِ يَلِ دَخِي
 اَبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَضْرَتِهِ كَلُوبِ يَنَهُ دَرِ اَوْلِيْدِنِ
 وَجَهَ اَوْزَرِ نَضْرَعِ نِيَا اِيْرِهِ لَر حَضْرَتِ اَبْرَاهِيْمَ جَوَابِ

ابيه كبحا شفاعت اتمك ايجون اذن كمدى
 امدي وارث موسى بغير عليه السلام اول كلم
 اللهدر سرك ايجون شفاعت ابد رب العالمين
 معفرت يار اسون ديه بونلر كنه ما بوس اولوب
 بيك يلد حضرت موسى عليه السلام كله لراهم
 بغير عليه السلام ايله كرى كسى موسى بغير
 عليه السلام احوالدين عرض ايه لر حضرت موسى
 عليه السلام ايه كدى او مكر بك سرك ايجون شفاعت
 اذن اولدى وارث عيسى بغير عليه السلام اول
 روح اللهدر سرك اول شفاعت اسون ديه بونلر
 ما بوس اولوب بيك يلد حضرت عيسى عليه السلام
 بولوب حضرت موسى عليه السلام ديد كرى تيار ايه لر
 بزم عند ايمز هدى اولدى صيره طاقم المدي بزه بو
 كون مدد ايله در ديمه در مان قى ريكدن تيار ايله
 بزه شفاعت قىل اوله نم شفاعت سبيله بودردت

خلاف

خلاص اوله وزدي لر حضرت عيسى عليه السلام ايه
 اى مؤمنلر كافر لربك اسناد ائيدر نكم كرى
 تعالى قران عظيم الشانك بيورر اوت قلت
 للناس اتخذوني وافي الهين من دون الله الاله
 بن الله تعالى ليدن اوتانودم وارث اخر زمان
 بغير حضرت محمد عليه السلام زيرا انك ما
 تقدم وما تاخر كنا هي عصفوا ولسدر شفيع المذنبين
 ومحبوب رب العالمين اتحق اولدرديه اندت
 صكره بونلر اغلشرق وكوز لرندن قانلي باشلر اقدرد
 حضرت محمد عليه السلام كلوب بيك يلد
 بوللر كوره لركه لوا الحمد سبحا عنك التده مبارك
 باشنه سجديه قومش يارب عاصي امتي بك باعشله
 ديوب ايازده بوزر عصا مؤمنين قرياد
 ابدوب ايه لر يارسول الله بجهت بيدن برو
 كزه كزه در مان قى المدي دشمانلره كلنج اولدق

(۶۴)

اول اول انام ابو البشر آدم عليه السلام و اردق
نوح پيغمبره كوندردى نوح عليه السلام و اردق
ابراهيم پيغمبره كوندردى ابراهيم عليه السلام و اردق
موسى پيغمبره كوندردى موسى عليه السلام و اردق
عيسى پيغمبره كوندردى عيسى عليه السلام و اردق
يا محمد سن سلطان الانبياء سن و اشرف مخلوقا سن
سنت حقكده لولاك لولاك لما خلقت الافلاك و لولاك
اولين و آخرين افضل سنين حبيب خدا سنين شفيق
روز و اويل و اخير سنين دوست و دشمن سوزنى
را دايلى ميزيم احواليز سكا معلوم درد بزمه و واقيل
هر نه فرمان الهى ظهور ايد رسم دينك امر نه مطيع و
مقادير ديوجله برون فرجاد و فرج ابد و بجا شد ايد
اعلشده ان پيغمبر محمد المصطفى عليه السلامك مرحمت
و شفقتك حق اياق اوزره فالقوب عرض رحمان طرفة
معدن ايد و نيكه ايد رستم بنم ضعيف اعتبارم بونلر

استغفر

(۶۵)

جفا ده اين بكاز و صفاتك رواه كدر ديور
اغليه روح ياك محمد المصطفى راصلوة اللهم
صل على سيدنا محمد و آله و صحبه اجمعين و سلم
اند نصكره انا خردن بابا مزدن ارحم اولان و اشفق
اولان ياك فضل اولوم اولان خطاب عزت كله حسيم
احمد دوتم محمد سن ملول و له بوكونه كون هر كشمي
اند و كنم بولشم كر كدر بوكون هم كسيلم اولماز قوله
تعالى اليوم نخزي كل نفس لا بالكسب لا ظلم اليوم
ان الله سريع الحساب الا ان نصكره حق تقا ملكه
امر ايدم لوح محفوظي كتوره لربان لوح محفوظ
روايت اولور كه لوح محفوظ قول يا قوتندم بر اولور
تخته در انك بيوكلكي نيمش بودنيا جدر دنيا خلق اولور
بو قيامت دك هره اولوب و هره اولاجسه حمله سى بازند
يوز صحف و دور كتاب الله يازنشد و در حقيقت
عزتك صانع طرفة كله شوكوز كر كرمك و قولند انك

و سوف يعطيك ربك فترضى

انواع دوروزینتله وغایت کوزل کدو کی جمله اهل
ایمان فقومین دویوب جانر معطر اوله اما کافر لوق
منا فضل اصلا ففقد ویزلر اندن تکرر تقا امر این کرسی
کتون لر فتنه اهل محشر بونی کوردی کی با شلرین اسفه
ایدوب دیلر که شمدی حق دیوانی فوریلور صور و حساب
اولور عجا حایزیه منجر اولور نیجه جواب ویریلور دیوبو
تفکرده لکن ناکاه بر عظم نور ظاهر اوله کون لر که ملکر
صف صف کلوب غریبه طواف ایدر لر قوله تقا و جاذربک
و الملائک صفا صفا الایه و بوندن حق سبحانه و تقا
نور عظمتی بر مقدار اظهار ایلیم محشر خلق عموما تکرر
تقا به نطقیم اجموعه سجده ایدر اما دنیا ده سجده اتمینلر
جهاد ایدر و جالشه سجد این مه لر بلای کون کی اوله
اکیدمه لر قوله تقا یوم نکشف عن ساق ویدعون
إلی السجود فلا یستطعون خاشعۃ انصارهم ترفعهم
ذله و قد کانوا یدعون الی السجود و هم سألون

پس آمدی خلق سجده ده لکن ناکاه قبل رحمان بریندا
کله انا الملائک الذینان یعنی بوندائی شریفی بقدره و
اراقده اولان جمیع خلق اشیده لر و یوندن صکره بریندا
کله جمله انبیاء علیهم السلام منیر لر و زیند چقوب و توره
اما پیغمبریز علیه السلام ایدر بن او تور مزیم الله تعالید
خطاب عزت کله که یا حبیبم بخون او تور مزین یوحه
بندن حاجت کی واردیه بندخی اید مکله یارب سن عالم التبر
والخفیات سن کیزلور و اشکاره لری هب یلورین
بنم ضعیف اتمتک حسابنه اسافله کور و انزه لطفکله
و کر مکله احسانا نار ایلیم رحمتکله یا رفیع سن دیم تکرر تقا
دیه که یا محمد بندخی سنند دیلر که بون بندن حقوق سنه
استیسن اندن الله تبارک و تقا امر ایلیم مخلوقات سوک
برینه سوره لر یولر کیدر کن یکرر طقوز یرده سوال اولنم
کر کدر هر نفسی سواله جواب ویره مز سنه سن یک یل جیس اولنم
نعوذ بالله تقا ربم جمله مزه آسان ایلیم عفوید معامل ایلیم

بیان سؤال اول برپای حرامد و بری بدعتند و
 انا و باحقارند و آلی الشده اولاد منکارند و اهلند و
 اولادند دین اسلام و علم حلاله جان او کوندن و صلده رحمت
 و حسدند و بر مؤمن قریبند نا حق به بعض اند محمد و زکوند
 و اور جد و نازدن و امر معروف و نهی عن المنکر و ریا و کبر
 خرد و زنادن و لواطه و بری برینه شتم آمدن سوگندت
 و بهتان و باری و غیبت و قران اوقیت و اوقعه کینه
 و ترز وین آسکت آمدن و کبر و فو کشت و حقند و تکریم
 رحمتد مایوس و لب غضبند و قور قهرند نا حق به آدم
 اولد رمد و حرامد انوب کیدن خلاصه بیلر سؤال اولدند
 جواب ویردیم نه کوزل مجده آکا و آقا جواب قادر و ایزد
 هر قفسده جواب ویردیم اول مجده بیک بیل حبس ایزد
 الله تعالی مرک سوالین اسال الیوب دخول اولین ایله
 جنتنه ادخال ایله آمین فی بیان کتب روایت اولور که
 دیاده ملکر ایازدونی کتابدی برسیاه بلوت کلوب یاغدن

ملکر الوب

ملکر الوب مؤمنله صاعندن و عاصیره صولندن و
 کافر لارقه سیداردندن ویره لر مؤمنلر کتابلرین احب او قوبلر
 تمام هر نایسه یازلش اوله ناصو کنه یازلشکم تکی سینه یازلش
 مؤمن بونی کورخجه بر مرتبه مسرور اوله که دنیا لار لک اوله
 و حسابی اسال اوله نتم تکی تعالی کلام قدیمده یورسده
 فَأَمَّا مَنْ أَوْفَى كِتَابَهُ بِمِيزَانٍ فَسَوْفَ يُجَازِي حَسَابًا
 یسیر بعض مؤمنلر کتابلر کون کج و زکوة نواله
 یازلش یارب بن یونتری ایشلیم بو کتاب نیم دکدرده
 تکی تعالی ایه ای قولوم کرچمن دنیا ده انری ایشلیم
 لکن عهد ایله ایدیکه یارب اگر نیم عالم اولسه زکوة ویر
 ویرم و حجه کیدریم دیونیت ایملش ایدک و سوزک
 کرچن ایدک و قصدک و اراید اشته توان بولدر دینه
 الحمد لله شکم بیخبر عز علیه السلام یورریت المؤمن
 خیر من عملک عملک صدق رسول الله و صدق حبیب الله
 و بعض مؤمنلر کون لکه دفتر نه زنا و لواطه یازلش

اول وقت مؤمنلر سوزندن
 الله کتاب الوب هاتیم کتابی
 کون و اوقیت دیم کرکدر

(۶۷)

و شرب خمر و قتل نفس گناهی بازیش دیه که یارب
 بود فترتیم دکدر بکا پاکش کلمش بن بولری اشکیم
 دیه ندا کله که ای قولوم کرجه بوکنا هلری سن استلک
 لکن بوکنا هی اشکینلری غیبت ایلک آید توبه اندلش
 وانکله حاللشمدک امدانک کناهنه سکا یازدیم
 و سنک خیرکی اکا و یردیم دیرسم سکا عذاب اهرم
 دیه اولزما بیک کره توبه انسک فانه یوقدر هفت
 یم جانم تنه ایکن عقلت باشه ایکن و فرصت
 اله ایکن هر حاله بصیرت اوزره اولوب هان توبه
 واستغفار اوزره اولمالیدیم که سلامته ایرشیم الله
 تقالی جمله مزی غفلتدل او باندور کوکلومز کورن
 اجیور و توبه نضوح میسر ایلله و دخی بعضیلر
 دفتزلرین آجوب اوقویه لرون که هیچ ثواب قالمش
 جمله سی محاولش برینه کنا هلری بازیش بولری کورن
 یارب بن عالم دنیا ده حج اتم و زکوة لرو یردیم کونز

صالح

(۶۸)

صالحم اولدم و کیمجه لر قائم اولدم و فقرایه صدقه لر
 و یردیم سن عالم الغیوبین بکا طلم اولد دیه بکری
 تبارک و تعالی خطاب کله که ای عاصی قولوم دنیا ده
 خطی کندک کند که اندک دانا سنک ایشک ریا ایدی
 خلقی بکنز ایدک ایلرک عین کورب کندی عیبکی کومز
 ایدک بنی بکنسونر دیو و بنی دیلله مسونر دیو ایلر پاند
 ایدرک اندکله قوای ریا ایدرک بن حرام اندیم
 سن طومندلش امدن توای انلرک دفتربنه و انلرک کناهنه
 سنک دفتربکه یازدیم امدن جز اینه بولسک کرک دیه
 الله تعا جدمزی ریا و سقمه و حفظ ایلیم و صابنه و
 مطایبی اعمال صالحه توفیق ایلله آمین بالنبی الامین
 و اله و صحبه اجمعین احوال کفار روایت اولموز که
 کافر لر دفتزلرین آجوب اوقویه لرون که اصله هیچ
 ثواب اثری یوق شرکله و کفریله دفتزلری طولش
 بولر برون اغلشوب فریاد ایلر بر ملک ندایله که

ای کافر لرفی معبود اید بنوب طاب بد و عکر بو تکر کلون
 شمدی سیزی قورتار سو دی کافر دیه لرد نیاده سزه
 بیو کلر یزد لود و در لوشیلر تعلیم اید و بزی آزه و و دیر
 و تابع قلدر حق هوز بلدک و اکلدق مکر که دینز باطل
 امیش دیه لر ند کله که ای کافر لرد نیاده سزه کتاب کوندریم
 بخون طونما دیکر بنم امری خود کورد کوردیه بونلر ایدیه لر
 یارب نزه پیغمبر کلدی و کتاب کلدی دیوانکار این لر بون
 صکره نکر تعالی امر ایلیم یونری شیطا الله بر کافر معاف بولوب
 یوزلری اوزره باتون لر بونک تفصیلی اشاعیده کلور ان شا
 الله تعالی ربهم جمله من مدد و عنایت ایلیم و طریق مستقیمه
 هدایت ایلیم فی بیان لواء الحمد خبر ده کلشدیر که
 پیغمبر یمز علیه السلامک سخا غ شریف لواء الحمد
 در لر جمله پیغمبر لر که سخا غندک اولود و حکمتک
 سخا غنی لواء الحمد التند جمع اولسه کرک کویا مناره
 یانته فرخیم کور سور سه لواء الحمد یانته اندر دخی اولیم

کوردیور

سخا غنی

کوردیور علما ناک اتفاق بودر که لواء الحمدک طولک
 بیات بیلای بول اوله و عرضی بشیوز بیلای بول اوله و
 اند اوج طرفنده اوج بوداغی اوله هر بداغی اراسی بک بیلای
 بول اوله و هر بوداغنده بر سطر یازی یازیش اوله اولک
 سطر ده بسم الله الرحمن الرحیم ایکنجسده الحمد
 رب العالمین او حنجسده لا اله الا الله محمد رسول الله یازیش
 اوله اوجی قرل یاقوتدن قبضه سیاق کشد ویشل زمر د
 اوله و دخی لواء الحمد خولنده یتمش بک صف اوله و هر صف
 بش کره یوز بک ملک اوله جمله لواء الحمد خدمت این لر
 و دخی جمله انبیانک و اولیانک و علما ناک و شهدا ناک
 و عزما ناک سخا قلری اوله هر کس سخا غنی اتده بولسه کرک
 سخا قلربیان اولور خبر ده کلشدیر که قیامت کوننده
 جمله پیغمبر لر سخا قلر ویر یور اوله حضرت شعیب پیغمبره
 برآق سخا قل ویر لسه کرک عالم دنیا ده اعمی اقله اعمال صالح
 اوزره اولندر حکم شعیب پیغمبر علیه السلامک سخا غنی التند

(۷۹)

جمع اولدقه بونلری تعظیم و توقیر ایله عرشک صاغ طرفه
کتوره لر اهل محشر بو تعظیم کورب نه اولیک بزدخی دنیاده
کوز سوز اولوب بو تعظیمه مستحق اولدق دیه لر اذن
صکرة ایوب علیه السلام ایله نیشل سبحاق و براسه رک
دنیاده نقد ر اهل بلا و د ر نالک اولوب صبر و تحمل ایله
عباده مشغول اولنلر چکد ایوب علیه السلام سبحاقی الله
جمع اولوب کله لر بر بری محبوب و مرغوب اولد قلری حالده
لباس فاخره لر کیوب عطر عنبر فقولر ایله برافله بونب تعظیم
و تکریم ایله عرشک صغ طرفه وار لر قوله تعا اِنَّا نُوفِّی
الضَّالِّیْنَ رُحُونَهُمْ فَنُفِیْهِمْ حِسَابَ الْآلَاءِ خبر ده کلشنده که اهل
ایجو میزان اولنر بلکه بونلر اجر جمیل و ثواب جزیمه نامل اولنر
اولد قلری صحیح لایبان اولنلر بونلر کرامتدری تمی ایلر محبوب
نصب اولنق تجویز کورلشندر اما شول کسه که صاغ و سالم
اولوب جزئی خسته لک کلده که فازی نیاز ترک اید و بلکه
صبر اتمز و شوکوالیه اولنلر خطابه کلده ای قولوم بنم ایوب

قولدن

(۷۸)

قولومدن زیاده بلا چکد کی اول بنم امری هیچ ترک اتمدی سن
بنم امری ترک ایلدک امد ایوب قولومک بلا سیله بونک
بالوسنه طارتنک دیه طارته لر ایوب علیه السلام بر قور دی
قدیر بلا چکمه مش اوله تکریم تقاضا اید رای قولوم بن سکا
عذاب اتسم رک در دیه ر بنم جمله می آخرت عذابند این
ایلیه آمین اند نصکره حضرت یوسف علیه السلام ایله نیشل
نیشل سبحاق و بر بری دنیاده حرامد اجتناب ایدن مؤمنلر
کلشنده بونلر اولدقه هوای نفسنه تابع ایوب و انارضا
الله ده اولامو سنر کلوب یوسف علیه السلام سبحاقی الله
جمع اولد قلری کی بونلری دخی او بر بری کی تعظیمه و اگر امله
عرش رحمانک صاغ جانبنه کتوره لر اند نصکره ادریب
پیغمبرک الله بر قزل یا قوت سبحاق و بر یله الله رضا سبجو
بری بر یله دوستق اید و الله رضا سبجو ظالمه و لوقیله
اولسو بغض ایدنلر جمع اولوب اندخی او بر بری کی تعظیمه
و اگر امله عرشک صغ طرفه کتوره لر اذن صکرة حضرت

نوح علیه السلام البینه الوان دنگله ملون برعم ویره
 نداکله که این الباکون فی الله تعالی یعنی تنها برده کناهن کوب
 الله تعالی قوه قوسدن اغلندرزه ده درد بلجده اول صفت
 منصف اول قوللر جمع اولوب کذلک اندری دخی تعظیمه واکرمه
 عرشک صاغ جاننه کله اما بوندرک کوزلی باشه شهید
 قانندن وعلماک مرکبند اغرکله اندن بحی پیغمبر علیه السلام
 البینه بر قریل حجاج ویرلوب نره ده در عالم دنیاده فی سبیل
 شهید اولار بوکونه کون بحی پیغمبر سبحانی الله کلسودیع
 ندا اولدوقده اندن هر طرفه الله یولنه صبر و تحمل ایله شهید اولار
 مؤمنلر قانلرین اقدیرق کلوب جمع اولدوقه فقولری مسکت
 وعبود اطیب اولدو حبالا ایل و تعظیم و تکریم ایله بوندرک
 دخی الوب عرش اعلاک صغ طرفه کنور لاند بصره علیه
 عامل اولدو علما بوندره اولان عزت واکرامی کوز دیه لکه
 الهی سید و مولای بوشهید قوللرک بیز تطقیمز و وعظ نصیحتیز
 ایله شهادت شریفین نوش ایلیوب بواجره نائل اولوب بری

تقدم

تقدم اندیلر بونره سبب حکمتک اولدو بونلار لرنده خطاب
 عزت کله که مرجبا ای بنم عالم قوللرم ورنه الانبیا قوللرم
 پیغمبر لریک قوللری و بنم امری دوتان خالص و خاشع قوللرم
 سسری بوندن تاخیر اندر دیکم حبسکاتک معاسنه کلد بکله
 شفاعت ایچوند ر سیزک عالم دنیاده اشیکر و دوستک
 و اقربا کز خلاصه ایکنی کورب طوز بی و انکی بیدیفکر کسیر
 بیدن دلیسک کز شفاعت ایکنی دوتان خیر اتم دیه بوندن
 صکره تکریم قنایله بر ملک ندایله که ای امانت محمد فالان
 عالمه شفاعت ایچو اذن و برک فالورده ده هر کیمکه دنیاده انکله
 دوستلق ایله بیز بختشو الله تعالی ک احسان کلدی دیه پس
 امد علی ایچو براق سبحان ظهور ایدوب حضرت ابراهیم علیه
 السلامات مبارک البینه و برید انواع و دلو زینتله بر عرش اولدو
 عرش عظیمک صغ جاننه تعظیم و توقیر واکرام ایله کنور لکه
 اندن صکره بر ندکله که این الفقراء الضایرین یعنی دنیاده
 فقرا و ز صبر ایدن نره ده در کلسونرد ندکله پس فقرا و

فقرا و صابرین جمع اولوب کل کونیه بر صاری علم ظهور اید.
 عیسی بغیر علیه السلام ابنه ویره لرد و لوز بختلر
 توقیر و احترامله الوب عرشک صبح طرفه کنور لرا ندن
 صکره قبل چاند خطاب عزت کله که قینه دنیا ده چال دلیوب
 و حرام احتساب اید ندر الله رضا سبجو طعام اید و فقرای
 انعام واحسان اید ندر غیر کلسونو ندله که اغنیای شاکر برای
 جمع اولوب کلر و بوندک سخا غنی حضرت سلیمان بغیر علیه السلام
 ابنه ویر بور اوبلر اولو اگر املکی بوندی ده عرشک صبح
 طرفه کنور لر الله تبارک و تعالی ذات اعلا کرمته برای دخی
 بوکرو ده آرمیه آمی و دخی معلوم اوله که جمع انبیا علیهم السلام
 و سلام جنت طرفه کنیک مراد مقصود بود که هر بغیر و مرتبه
 کون منبر لرا وزیر جلوس اید و ذوق صفاده اولدر و بوند بصره
 کلن سخا قل اولدر که وارث الانبیا یعنی علما و صلحا و شهدا و فقرا
 صابرین بوند دخی کلوب علم اتم مرتبه لره کون بر کورسی
 اوزرینه اوتور لرد ذوق صفاده و عیش عشره اولدر نیم جملری

بونلر الله

بونلر الله بلجه حشر جمع ایلر آمین خبر ده کلشیدر که مؤذلر
 و حافظلر و عادل حکمر مسکن دیر لرا اوزرینه اوتور سلر
 کر که اویدم مؤذنر که الله تبارک و تعالی رضا سبجو اوله تقنی ایلر و
 اوبله حافظلر در قرآنک حکامند طشوره جفیه و اوبله
 حکمدر در هر بر حکو مقننه عدالت لارر اوله نه سعادت
 و نه کونجک آد ملرد ریم شفا عذریه مطهر ایلر آمین
 بیان معارف است عباس رضی الله عنهما ایدر قیامت
 کونن خلقک عذری طارقی ایچو تراز و قورلس کر که
 ایکنه کف سی وارد هر کره سنک ارا بیه بشیور سلیاق یول اوله
 حسنا کف سیاق اوله یعنی نورده اوله عرشک صاعقه اوله و
 دخی سیات کف سی سیاه اوله عرشک صلیانده اوله اوله میزان
 شویله بیوکت اوله که ید یقات کوکری و یقات بر لری بر که سنه
 قوسلر بر خوره اده سه قدر کلیه اید و دنیا میزانه کز مزاعره
 کلن طرفی یوفار و قالفار و یکی کلن طرفی اشعه کیده ذره قدر
 شنی اولسه بیایده و دخی میزانی و نا جبرائیل حضرت اوله تکرر تعالی

بقوله تعالی
 قل الله یوفی
 العاقبة
 لکل شیء
 و الله
 یوفی
 العاقبة
 لکل شیء
 و الله

اگر بلیه خلقك اعمالی طاریه كرت خیر و كرت شر
از و حق هر کس علی الله کورس كرت ذره قدر خیری
اولان خیری و ذره قدر شرخی اولان شرفی کورب
اگر کورب حواله كرت دینا ده ملوک كرت یازدوی
کتابی بیه خبر لور شرطا علی بیه حسناقی
میزانك صغ کف سینه وضع این لور بر مانی بدایلیه
هر کیم حسناقی اگر کور اول جنته کور و کیم
یک کور اول جنته کور و اگر کور اول جنته کور
فالور دین الله سبحانه و تعالی امتیاز و کیم
سیناقی حسناقی تبدیل ایوب مقفور دین الله آمی
محرمت بدالرسلین بیان اصحاب الاعراف خبرده
گشتند که اعراف دیکری موضع جنتی الله جنتی
مانند بر مکنند آمده دوش بلوک کس بر وایت
اللی بلوک کس قوسلر کدر اولان بری خیری ای شرف
برابر اولند و بری انایه و انایه عاصی اولوب صکره شهید

الکثر

اولش در انایه انایه اولی جنته کبر مکه مانع در و
دخی شهید اولی جنته کبر مکه مانع اولور اما حال بویه
اولی جنتی انک مکافا اعراف در دین بری زمان
قطره اولان بیه ای بیه راسنه اولان لرا صلا
و قطعاً دعوت خبر بر شیه بر دخی اطفال مشکی
بیه کافز لک کو حاکم و صبی یکن اولن او شقیر بر
یونلر عاقل و بالغ اولدقجه کفر ایله حکم اولماز انکون
بر لری اعراف در و بری دخی زانن حاصل اولان او شقیر
بر قولن یونلر کبر جنت در و بر قولن اعراف در دین
و دخی علی علیه السلام ایله یزیم بیه بر علیه السلام
زمانه کلیمه بدک التیوزیل کجشد بر و ار القده کلن
قوم اولد دخی اعراف در دین دین اما اصحاب اعراف
اولد قری مکاندن جنته اولان کور لور و جنته
اولن کور لور کاه جنته باقرب حور و غلمان لری بر
ایوب آه بر یونلردن محروم اولدق دیوب انکندر

اولی جنته کبر مکه مانع اولور اما حال بویه
اولی جنتی انک مکافا اعراف در دین بری زمان
قطره اولان بیه ای بیه راسنه اولان لرا صلا
و قطعاً دعوت خبر بر شیه بر دخی اطفال مشکی
بیه کافز لک کو حاکم و صبی یکن اولن او شقیر بر
یونلر عاقل و بالغ اولدقجه کفر ایله حکم اولماز انکون
بر لری اعراف در و بری دخی زانن حاصل اولان او شقیر
بر قولن یونلر کبر جنت در و بر قولن اعراف در دین
و دخی علی علیه السلام ایله یزیم بیه بر علیه السلام
زمانه کلیمه بدک التیوزیل کجشد بر و ار القده کلن
قوم اولد دخی اعراف در دین دین اما اصحاب اعراف
اولد قری مکاندن جنته اولان کور لور و جنته
اولن کور لور کاه جنته باقرب حور و غلمان لری بر
ایوب آه بر یونلردن محروم اولدق دیوب انکندر

وَأَنَّهُ يَجِيءُ زَمَانٌ مَكَتٌ أُولُنْدُ قَلْبِنْدُ نَصْرَهُ جَنَّتْ دُخُولُ
 اَنَسْلُ كُوكُ رَوَايَتِ اُولُنُورْ كِه بَرَكُونِ حَضْرَتِ عَالِي
 اَنَامُ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا اَيْتَدِي يَارَسُوْلُ اللّٰهِ قِيَامَتِ
 كُونْتَن هِيَجْ كَسَه اَهْدُو عِيَالَن اَكَارْمِي وَ بَرْدُوسْتِ
 بَرْدُوسْتَنِي يُوَقْلَرْمِي دِيُوَسْوَالِ اِيْلِكُنْ بِيغِيْرَمِي عَالِي
 السَّلَامِ بِيُوْرْدُ يَا عَالِي شَوْ اَوْجِ بَرْدُوسْتِ بَرَكْسَتِ
 خَا طَرَه كُتُوْرْمَكِه قَادِرْ اُولِيْدِ بَرِيْ مِيْزَانِ عَجَبِ
 مِيْزَانِكِ قَنِيْ طَرَفِ اَعْرَ كُورْدِ يُو خَوْفَنْدَن وَ بَرِيْ
 دَفْتَرِ دِرْ يُوْرِكُنْ عَجَابِ دَفْتَرْمِ صَاعِدِنِ مِيْ كُورِيُو
 صَوْلَمَدِنِ مِيْ كُورْدِ يُو خَوْفَنْدَن وَ بَرِيْ دَفْتَرِ صِرَاطِنِ
 اَوْزَرْهَن اِيَا قُلُوشْ شَوْ وَ سُوْرَجِدُوْ كِيْ وَ قَتْنِ حَقِيْقَه
 دُشْمَنِيْ كُورْبِ غَايَتِ خَوْفَنْدَن بُو اَوْجِ بَرْدُوسْتِ
 بَرِيْ بَرِيْ اُوْنُوْدَه حَتّٰى كُنْدِنِيْ اَرْمِيْدِرْ عُوْرْتَمِيْدِرْ بَلِيْ
 دِيُو بِيُوْرْدُ وَ دَفْتَرِ اُولِ كُورْدِ لَرْنُوْ كُوْ كَلْمِ مَرُوْ
 مَحْبُوْبِ خُدَا رَسُوْلِ كَبِيْرِ اَحْضَرْتِ مَحْمُوْدِ الْمَصْطَفٰى صَلَوَاتُ اللّٰهِ تَعَالٰى

عَلَيْهِ وَآلِهِ

عَلَيْهِ وَ سَلَامُ سَعَادَتِلَه بِيُوْرْدِ يَزِيْدُ كِه اَصْحَابِنِ اَمْتَمِ سِيْرَتِكِ
 مِيْزَانِكِ طَرِ بِيُوْرْدِ كُنْ بِنِ مِيْزَانِكِ صِيْغِ طَرَفِنْدَه طُوْرْمِ
 مِيْزَانِكِ صِيْغِ طَرَفِنْدَه كَا دَالِيْ وَضْعِ اِيْمِ وَ كَاهِ دَالِيْ قُوْمِ
 مَلِكَلَرِ بُو اَحْوَالِ كُورْبِ تَكْرِيْ تَعَالِيْ بِنْدَن شَكَايَتِ اِيْمِ
 اللّٰهُ تَعَالٰی اَيْتَدِيْ خُطَابِ عَزَّتِ كَلَه كِه اَيْ مَلِكَلَرْمِ بُو كُونِ
 بِنِمْ جَبِيْمِ مَحْمُوْدِ دُوسْتَمِ اَحْمَدِ وَ عَدِ كَرِيْمِ وَ اَرْدَرْهَرْ مَرَادِ
 اِيْدِرْسَاتْسُوْ اَكَا كَمْسُوْ سُوْلِيْسُوْ دِيْ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نُوْرُ
 بِاللّٰهِ مُحَمَّدُ مَصْطَفٰى رَا صَلُوْا اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ
 اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَ سَلِّمْ بِيغِيْرَمِيْ عَلِيْهِ كَلَامِ اِيْدِرْ هَرْ
 اَمْتَمَدِنِ بَرَكْسَتِ مِيْزَانِ قَسَنَه كُتُوْرْمِ لَر بِلَسْنَجِه طَقْسَاتِ
 طَقُوْر كَنَاهِ دَفْتَرِ اُولَه اُولَه هَرْ بَرْدَفْتَرِكِ اُولَه بُوْ كَلْمِ كُورِ
 اِيْمِيْ قَدْرِ اُولَه اُولَه كَنَاهِ دَفْتَرِ لَر مِيْزَانِكِ صَوْلِ
 كَفْتَرْنَه قُوِيْ لَر اَمَّا بَر كُوْخَكِ كَا غَدِ كُورْبِ مِيْزَانِكِ صِيْغِ
 كَفْتَرْنَه قُوِيْ لَر اُولِ كُوْخَكِ خِيْر كَا غَدِ طَقْسَاتِ طَقُوْر
 كَنَاهِ دَفْتَرِ لَر اَعْدُوْر كُوْخَكِ كَا غَدِ كَلَه دِيْدِكُوْرُوْ

استدیر یا رسول الله اول کوخك كاعند فترند بر دین
 بیوردید که حق سبحانه و تعالی نیک و هدایتنا قرار
 و بنم حق رسول و لدغه قلبیه تصدیق و لسانیه
 اقرار ایدوب اشهدان لا اله الا الله و اشهدان محمد
 عبده و رسوله یا زلت کله شهادت کاغذی و نوبت اول
 دید آمدی مؤمنه لایق آمد که هر آن و هر ساعت بکله
 طبیبه مشغول اول امام غزالی رحمه الله علیه
 التبار ایدر که بوقولی میزان قتنه کتور لر خیریت
 و شرین طارن لر خیری اغر کلیه تگری تقایه یلوار
 اید بارت بکا اذن و زوان بن خیر کتور بن دیر
 الله تقا اذن ویره کلوب محشر برنده ارای ارای
 او غلوف و قرنی بولوب اید ای او غلیم سزی کوخك
 اینک بسلیم یدردم و ایچردم کندیم آج کزردم
 و صوسز کزردم سزی آج و صوسز قومادم کرم
 ایدوب لطف ایلید سز بوکونکه کونن و بنم بو هالده

بمقدار

بمقدار خیر کزردن و یرک میز انم یکی کلدی بکا
 امداد ایدک دیه یلوان بوکون اولادی و ازواج
 ایدر که بوکونکه کون بزله ده خیر عمر لا زمد
 سنک حالک بللی اولمش بیزیم حاله اولاجین
 بلرز و اریک بویله کونن کسسه دن کسسه هیچ
 فائز بو قدر دیوب یاندن قجار یوزد و نوزده
 بوندن صکره بودرد مند بیچاره نجه مدت کزوب
 اغلیو اغلیو قفلویا شلردو که رک میزان طرفه
 کیدر کن مکر در نیاده بودرد مندک بر آخرت
 فرنا شلغی و ایش بری بر لیلله الله تقا رضا سیمون
 دوستلق ایدر لر ایشانی بولوب احوالی افاده اید
 مدد استند که اول آخرت فرنا شلغی اید ای فرناش
 چونکه احوال بویلد رکلامدی ای فرناش سن بنم نواهی
 ال و ارجسته کیت بن واریم سنک کنا هک ایچوچه
 جهنمه ینایم دیه و قانل اغلیه بودرد مند بیچاره مسکده

فعله تقا
 اخیه و امله و ایچ و کاجه
 لکل امشی منهم
 و بنیه
 بوشتن شان بقیه

سوی سویی وارب میزان ثوابی قود و قود خیری کا اگر کله
جنتک اولدق خطاب عزت کله که ای قولوم بو ثوابی قند
بولدک دینه و هو اعلم اول قول ایله یارب آخرت قند انلیم
فلان ویرک دینه اندن یند خطاب عزت کله که اول قولوم فی
کتورک دینه انی کتور لر ستمه طومش کی دیر قیر قیر یارب
هم اغلیه تکرر تعالی ای قولوم سن ^{جهنم} عذاب ^{جهنم} عذاب ^{جهنم} عذاب
که ثوابی ایله ویرسین دینه ایله که یارب قود قرم انما
اول بنم آخرت قند اشلغدر اکلله بیننده حقوق اولدغنی
یارب بیورسین تک اول قند اشلغدر جهنم کتسود دیوم حجت
ایدوب ثوابی ویریم باقی سن بیورسین دیکر ندر کله که
ای قولوم بویله کونک سن جو مردلک ایدرسین جو مردلک
انجی کمالا بقدر عزیم و حالیم حقیق ایکی کزیده عفو
اندم وارک رحمتله جنت کیرک دینه الحمد لله تعالی
ری دخی بودر که برکشین ثوابی ایله کناهی بر بکله اغلیوب
کوزکین بر کاغذ کتور لر میزانک صول مرفنه قویه لریازلشک

انایه باب

انایه بابیه اوف دیش اناک با بانک بوزینه قرتسو
اوف دیمک خورلق ایش بیلن امد بکله ایله اولک
جهنمه امر اولنه جهنم قبوسنه کلجک کون که اناسه و
بابا جهنم انجین یانوب عذاب اولوب بور اولوقت بوکشی
فریاد ایدوب و فغان ایله که بنی در کاغذ کتورک سوزم وار
و نیازم وار دینه فرمان الهی کله که ای قولوم مرادک ندر
ایله که یارب انایه بابیه جهنم معذب کوردم بنی انلر
ایجو جهنمه کوندر جو که بنی یقار سین عذابی قات قات
ایله اندره ایدر حجتک عذابی بکا ایله تک اندری خلاص
دیونلار ایدر تکرر تعالی بوسوز خوش کله انکی تاک
دنیا ده خورلدک ایدر شمدی ایلک و جو مردلک ایدرسین
وار امد اناک با بانک الله یا بش ال جنت کیت او جوت
صوجنه رحمتله عفو اندم دینه خدای مقال جل مزی جنتله
مسرور ایلله امین خبر ده کلمشد که برکشین کنا
جوت کله امر اولنه جهنم سور لر بولر کیدر کن کوزیمک

کر بکنک بر تو بجو کزی فریاد ایدوب اغلیه الله تعالی
 امر ایلیه اول قوی کیرود وندورن لخطاب کلون کیریک
 سوال ایلیه که کیریک نجو اغلرسین کیریک این نجه
 اغلیایم سنک حبیبک یور مشایدیک هر کیم الله تعالی
 فور قوسنک اغلیوب کوز جکزی یشتره کیریک اصلنک جهنم
 اکاحرام اولور دید بو آدم سنک فور قوکنک عالم دیناده
 بر کز اغلدی بن ضعیفی اصلنک اید بو ظالم بنی خالص الله
 نارجمیه بانیم دیه تکرر تعالی لطف و کرما سور که بنم کریمیه
 لایق و کدر که سنه اذن اربوب فی جهنمه یقام ای کیریک
 سنک حرمتکه کناهنه عفو اتم وارنک جهنمه داخل اولوک
 دیه یرلرک و کورک خالق معبود بالحق اولن الله تعالی
 بهاء تکرر سید قولرینه بویه لطفی جود برهم جمله مرزی
 لطفله و عفو له معامل ایلیه آمین اندن صکره هر کشی
 بر بردن حقیقه طلب ایلیه حقیقه الیه حال الشوب جهنم کیریک
 و کینی جهنمه سور لرد و دخی مظلوم خصمیه بواب حقن

استیه

استیه کچی دو کولش کیمی شتم اولمش و کینی غیبت اولمش
 و کینیک مالیه المش نو مظلوملر هر بری خصمیه بواب حقن
 خصمنک خبر فی الیه لربهم ثوابی قالیه بو ظالم ثوابسز
 قاله دخی مظلوملره ویر حکی اوله مظلوملر اید یارب
 بو ظالم دن حقمری الیور دیه لرد کله که ای قولرم کورم
 اصلا ثوابی قائمک اندر اید لریا دت درگاه عزتک
 کسیتیم اولماز اگر حقمری الیورم سنک بزه ظلم اولور
 دیه لرتکری تعالی مظلومک کناهنه الو با و لظالمه یو کلدوب
 جهنمه کونورن و دخی بعض قولری حق قبارک و تعالی
 راضی اید خطاب ایلیه که ای قولوم باشکی قاله دیه قول
 دخی کاشیه قاله رب کورن که التوندن و کشند کوشلرو
 سرایلر و انواع درلو میوه لکوز لردک و قولقر
 اشتدک نغمه حاضر لشم مظلوم قولایم که یارب بوقفی
 پیغیر کدر خطاب کله که بولنک بهاسنه کیم ویرر انکر قول
 اید یارب بو کاکیم بهاسنه و نیلور خطاب کله که انک

بهای اولی که فریادش کن اولان حق که با غسل اسب سنک
 اولسون دیه قول ایله باغشلام یارب دیر الله تعالی یون
 ای قولوم وار اول فریادش کی لایکی کر معاجنه کیرک دیه -
 علما بونی ایکی ادمه مخصوصه دیشلر بر مرد لوده جبل
 عرفاته کون طو غیبه دیک و فیه دوران حاجیه وری دریا
 سفرین کافرا یله جنک اولور کن شهید اولانلر در دیشلر
 کن قول حاله شمعین قور توله من اما حیوان حق و عاقل بالغ
 اولدق اوشق حق بر وجهه باغشلام صلی عذاب رنیم
 حفظ ایله آمین یوم قیامت هج حیوان حقینک و اوشق
 حقینک کوچ و انلر مشکل و اولو کناه یوقدر زبرکات
 در دینه در مان انحق ایکی سیدر بری رحمت و بری شفاعت
 قول حق اولان ایکیه دخی فائز و مرز بعض کنا بلده ه
 یاز مشر که یوم قیامت حق قیامت محمد خطاب یوتا
 ایه که ای امت محمد بکا متعلق کنا هلیکیز ایچور سولم
 احمد و حبیب محمد شفاعت ایدری قول اندم علما و صلوا

و شهدا و اولیا قولدم هر قدر کسه لری شفاعت ایدری
 قبول اندم کن بری بر کرده اولان صغری باغشلام
 جنت سیرک ایچوندر ده اما حیوانلر و اشقلر باغشلام
 زبر اوندره عذاب یوقدر حیوانلر تراب اولور و اشقلر
 گناهی یوقدر که جهنمه کیرن انجون باغشلام لری مکر الله تعالی
 عون و عنایت ایشوب برشی ایلله انلر خاطرین خوش ایدرسه
 باغشلام لری الحمد لله علی دین الاسلام بعض و این حیوان
 حقینه باغشلام نجه باعنا باغشلام دینور اسم قیامت
 صحر اسنه بشل اولور بتور الله ذوالحال حیوانلر دیه که
 اگر قولوم حقینه باغشلام سنک و اشق اولور قدی و این
 کن که حیوانلر اولور انوغی کورد و کی کی بر لری طریقه
 بو نجه ماندنر و یمن ایچمن صبر قراری قالمیوب باغشلام
 یارب دیه وارب اولور کن تراب اولور دیشلر امام غزالی
 ایدر قیامت کونن خلق بری بدن حقینه طلب یقسنه ه
 یاشد قدری و قدر ان اول حقینه طلب ایدر یقایه یا پوش

خاتونی اولسه کون ایده که بقا ظالم دنیا ده سن بکا حرامد
 بدر دك و حرامد کیدردك علم حالمی و دینی تعلیم ایلدك
 سنك انك الشن اسیرك کي ایدیم بوکونک کون حق تقایی
 حضورن جوان و وردیه و بر طرفن اولادی اوغلی و قیزی
 و خدمتچیدری یقاسن یا سوب ایدر لکه بو ظالم نزه دنیاده
 دین اسلام او کرمدی ویزی او قوندی نزه حرام بیدر ک و حرام
 لباس کیدر ک یارب بیزیم حقیر یوهر بر لری دعوا ایلد
 ربیم شر لردن خلاص ایلد و شر لری دفع و دفع ایدوب
 ارضا ایلدیم بوکون خطا بجزت کله که بزم حضور من
 کسمیه ظلم اولماز حقیرنی و وردیه اول مسکین بیجان اید
 یارب ثوابم قالمدی ثوابم یوقردیه ثوابک یوغیس ایلدك
 کناهلرین بوکلن ای قولوم بن بیغیر کونردیم و آیت
 کونردیم و خبر ویدیم و علمار سا خبر ویرد صقیق
 بونرد و شنند و فتنه درد ندی کون دکلمز دك و متنبه
 اولدك قوله یا ایها الذین آمنوا ان من ازواجکم

و اولادکم عدواکم فاحذروهم الا ان تکره تقا امر
 ایلدیه اول مسکین بیجان اولادنک و ازواجک نقد حقیر
 و ارا یسه اولقدر کناهلرین الوب انک ارقاسن یوکلتم کونرد
 الله تقا امر این ذبا یلرد و توب یوزی و نرین سور و یرک
 جهنمه کون لرحال مشکلد ر بزم حله مزه مدد و عنایت ایلد
 آمین اشد بزم جانم بلش اول سنکه اگر قول اگر جاری و اگر
 خدمتکار حله سی افندی سنه و قادننه یا سوب حقیر استر ل
 اول کون کسمیه ظلم اولماز بوندن قور تو لماق و خلاص ایلد
 استندر تحت ید من اولان او دیمد راز و جمیدر خدمتکار د
 حله کون خورشید تربیت اید و ناز لری و قیله قدرب علم حالرین
 او کرمده کندوی بلز سه حوج دوت ناکه قیامت کونن
 رزق اولد و خجیل اولد بلکه شفا عذرین مظهر اولد بزم حله
 اصلاح ایلد یوم قیامتده خجالدن و رزقندن آمین ایلدیم
 قیامت کونن بر قولی کون لرحال میزان طر لری
 اگر کله ناکه کای قولوم بخو عبادت و طاعت او خیر عملری

خاتونی اولسه کون ایده که بقا ظالم دنیا ده سن بکا حرامد
 بدر دك و حرامد کیدردك علم حالمی و دینی تعلیم ائلدك
 سنك انك الشن اسیرك کي ائدیم بوکونک کون حق تقایی
 حضورن جوان و وردیه و بر طرفن اولادی اوغلی و قیزی
 و خدمتچیدری یقاسند یا بسوب ایدر لکه بو ظالم نزه دنیاده
 دین اسلام او کرمدی ویزی او قوندی نزه حرام بیدر ک و حرام
 لباس کیدر ک یارب بیزیم حقیر یوهر بر لک دعوا ائلدک
 ربیم شر لردن خلاص ایلیه و شر لردن دفع و دفع ایدوب
 ارضا ایلیه امین بوکون خطا بجزت کله که بزم حضور من
 کسمیه ظلم اولماز حقیرنی و وردیه اول مسکین بیجان ایله
 یارب ثوابم قالمدی ثوابم یوقردیه ثوابک یوغیسه ائلدک
 کناهلرین بوکلن ای قولوم بن بیغیر کونردیم و آیت
 کونردیم و خبر ویدیم و علما رسکا خبر ویدیم و صقیقت
 بونرد و شنند و فتنه درد ندکی سن دکلمز دك و متنبه
 اولدک قوله تق یا ایها الذین آمنوا ان من ازواجکم

و اولادکم عدواکم فاحذروهم الا ی تکری تقا امه
 ایلیه اول مسکین بیجان اولادنک و ازواجک نقد حقیرنی
 و ارایسه اولقدر کناهلرین الوب انک ارقاسند یوکلتم کرمک
 الله تقا امر این ذبا نیلرد و توب یوزی و نیرین سور و یرک
 جهنمه کتون لر حال مشکلدیر ربیم حله مزه مدد و عنایت ایله
 آمین ائدیم جانم بلش اول سنکه اگر قول اگر جابره و اگر
 خدمتکار حله سی افندی سنه و قادننه یا بسوب حقیر استر لر
 اول کون کسمیه ظلم اولماز بوندن قور تو لماق و خلاص اولق
 استندر تحت ید من اولان اودیمد ساز و جیمیدر خدمتکار د
 حجه سی خوش بخت تربیت ایدوب ناز لری و قیله قدرب علم حالین
 اوکرده کندی بلز سه حوج دوته ناکه قیامت کوننده
 رزق اولیه و خجیل اولیه بلکه شفا عذرینه مظهر اول ربیم حله مزه
 اصلاح ایلیه یوم قیامتده خجالتدن و رزالتدن آمین ایلیه امین
 قیامت کوننده بر قولی کونور لر علنی میزان طر لری
 اگر کله نذاکله که ای قولوم بخو عبادت و طاعت او خیر عملری

أَعَدَّكَ جَنَاقٍ بِكَ مَا تَكْرِي تَعَالَيْكَ خُطَابُ كُلِّكَ كَرِيمِي
 سِرُّ دُنْيَا دِهْ اِيَكُنْ بِنِ سِرِّهِ قَرَانِ اِنْدِرْ مَدْمِي وَكَلْبَانُو
 عَلِيَا اَتَدِي فَا فِي دُنْيَا يَدَا اَمْكْ دِي دِي شَيْطَانِ
 اَوِيكَ وَبِنِ اَمْرِي تَدِ اَمْكْ نَفِي اَتَدِي سِيْلَرْدِ قَا جِ
 دِي دِي بُو جَلِهْ اَحْوَالِ بِيغِي رِبْ خِيَرِ وَرْمَدِي
 دِي بُو خُطَابِ عَزْتِ كُلِّكَ فَوَلُّ رَجْوَاهْ قَادِرْ لَوْ لِي بُو
 بِيهوشِ اَوَلْ لَرِ اَمْكْ مَوْ مَنَهْ لَا يَتَوَلَّوْ اَنِ دَا اَمَّا اَمْكْ
 اَمْرِيَهْ اَمْتَالِ وَنَهِيْدِنِ اجْتِنَابِ شَيْطَانِ اَوِيَهْ
 رِيَا شَيْطَانِ اَدْمَا غَوَا اِيْدِرْ كَفَرِ سَوِيْلَرْدِ صِكْرَهْ دَرْ كَرِي بِنِ
 سِنْدِنِ اِيْرَاقِ اَوَلْمِ وَبِنِ اَللهِ تَعَالٰى قُوْرْمِ دَرِ
 قَوْلِهْ تَعَالٰى كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ اِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ الْكَفَرِ
 فَلَا كَفَرَ قَالَ اِنِّي رَأَيْتُ مِنْكَ اِنِّي اَخَافُ اَللهِ رَبِّ
 الْعَالَمِيْنَ مَا اَنْدَرْ صُكْرَهْ حَقِّ تَعَالٰى اَمْرِيْلِيَهْ دُنْيَا
 نَقْدِرْ اَهْلِ مَنْصَبِ وَاَرَا يَسِيَهْ يَغِيْرْ يَادِ شَاهِدِ وَاَشَا
 وَبِكُلِّ وَقَاضِيْلَرْ جَلْسِنِي جَمْعِ اِيْدِرْ حِسَابِ بَرِيهْ كَوْنِ لَرِ

اَمَّا بُو نَلَرْ اَللهِ بُو نَلَرِيَهْ بَغْلُو اَوَلْ خَلَا صِدْ اَوْنِ
 اَدْمَهْ حَكْمِ اِيْدُو بَاوَزِرْ لَرِيَهْ صَابِطِ وَلَنْ لَرِ اَللهِ
 بَغْلُو كُلْ لَرِ اَكْرَعْدَلِ اَللهِ حَكْمِ اِيْدُو ظَلَمِ اَتَدِي اَللهِ
 جَوْنِ لَرِ وَاَلَا خِلَافِ شَرْعِ اَوَزِرْ وَلِيْدِرْ عَذَابِ
 مَكْمَلِي بُو نَلَرِيَهْ رَرِ رَرِ مَوْ اَخِيْدِرْ اِيْدُو جَهَنَّمَ سَوِي لَرِ
 نَعُوْذُ بِاللّٰهِ تَعَالٰى مِنْ ذَلِكَ بَعْضِ رَا يَسِيَهْ كَلَشْدِرْ كِهْ كُلْ
 وَقَاضِيْلَرْ صَابِطِ اَوَلْنِ مَحْشَرِيَهْ اِيَا قِ اَوَزِرْ طَوْنِ
 جَمْلَهْ مَخْلُوْقَاتِ حِسَابِ وَكَتَا بِي كُوْر لَجِيْدِ اَوْتُوْنِ
 حِكَايَتِ غَرِيْبَهْ دَرْ كِهْ مَحْشَرِ خَلْقِي مِيْزَانِهْ طَارِ تِلُوْرْ كِنِ
 بَرْمَا دِنْدِ اِيْلِيَهْ كِهْ يَا اَهْلِ مَحْشَرِ كُوْزِ وَكُزِي بُو مَوْنِ
 شَفِيْعِي كِهْ حَضْرَتِ فَاطْمَهْ كَلِيُوْرْدِيَهْ بَرْمَا دِنْدِ نَصْرَهْ كِهْ
 كُوْنِ لَرِ كِهْ مِيْزَانِ قَنْدَرِ سَوِي حَوْدِيْلَرِ وَمَلَا نَكِهْ كَلَشْدِرْ
 حَضْرَتِ فَاطْمَهْ رَضِي اَللهُ عَنْهَا شَفَاعَتِ اِيْحُوْ كَلِي دِي عَظِيْمِ
 مَسْرُوْرْ اَوَلْ لَرِ بُو نَدْرْ نَصْرَهْ حَضْرَتِ فَاطْمَهْ الزَّهْرَا رَضِي اَللهُ
 عَنْهَا اِيْنِ بَارْدِ بُو كُوْنِ سِنْدِ نِيَا زِمِ وَحَاجَتِمِ بُوْدِرْ كِهْ مَوْ مَنَلَرْ كِهْ

أَعَدَّكَ جَنَاقٍ بِكَ مَا تَكْرِي تَعَالَيْكَ خُطَابُ كُلِّكَ كَرِيمِي
 سِرُّ دُنْيَا دِهْ اِيَكُنْ بِنِ سِرِّهِ قَرَانِ اِنْدِرْ مَدْمِي وَكَلَانِي
 عَلِيَّيَا اَتَدْبِي فَا فِي دُنْيَا يَهْ الدَانِكْ دِي دَمِي وَشَيْطَانِ
 اَوِيَكْ وَبَنِي اَمْرِي تَدْرُكْ اَمَكْ نَفِي اَتَدْبِي سَلِيرْ دَفَاكْ
 دِي دَمِي بُو جَلِهْ اَحْوَالِ بِيغِيرْ لِي بِخَبَرِ وَرْمَدِي
 دِي بُو خُطَابِ عَزَّتْ كُلِّكَ فَوَلَّرْ جَوَابِ قَادِرْ لَوُيُوبِ
 بِيهوشِ اَوَلْ لَرِ اَمَكْ مُؤْمِنِهْ لَا يَتَوَلَّوْا لَانِ دَا اَمَّا اَمَّا
 اَمْرِيَهْ اَمْتَالِ وَنَهِيْدَنْ اِحْتِنَابِ بِيْطَانِ اَوِيَهْ
 رِي اَشَيْطَانِ اَدْمَا غَوَا اِيْدِرْ كَفَرْ سَوِيْدِرْ صُكْرْ دَرْ كَرِ بِنِ
 سَنْدَنْ اِيْرَاقِ اَوَلْمِ وَبِنِ اَللهِ تَعَالَى قُوْرْمِ دَرِ
 قَوْلِهْ تَعَالَى كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ اِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ الْكَافِرِ
 فَلِمَ اَكْفَرْتَ قَالَ اِنِّي رَأَيْتُ مِنْكَ اِنِّي اَخَافُ اَللهَ رَبَّ
 الْعَالَمِينَ مَا اَنْدَرُكَ حَقَّ تَعَالَى اَمْرِيَهْ دُنْيَا
 نَقْدِرْ اَهْلِ مَنْصَبِ وَاَرَايِسِهْ يَغْنِي بَادِ شَاهِرْ وَاَشَا
 وَبِكُلِّ وَقَاضِيَلِرْ جَلَسِي جَمْعِ اِيْدِرْ حِسَابِ بَرِيهْ كَوْنِ لَرِ

اَمَّا بُونَلَرُكَ اَللّٰهُ بُونَلَرِيَهْ بَغْلُوْا وَلِهْ خَلَاوَصِهْ اَوْنِ
 اَدْمَهْ حَكْمِ اِيْدِرْ اَوْرُزْ لَرِيَهْ صَابِطِ وَلَنْ لَرِ اَللّٰهُ
 بَغْلُوْكَ لَرِ اَكْرَعْدَلِ اَللهِ حَكْمِ اِيْدِرْ ظَلَمِ اَتَدْبِي اَللّٰهُ
 جَوْنِهْ لَرِ وَاَلَا خِلَافِ شَرْعِ اَوْرُزْ وَلِيْدِرْ عَذَابِ
 مَكْمَلِي بُونَلَرِيَهْ رَزْرَرْ مَوَاخِذِ اِيْدِرْ جَهَنَّمِ سَوْنِ لَرِ
 نَعُوْذُ بِاللّٰهِ تَعَالَى مِنْ ذَلِكَ بَعْضِ رَايَسِهْ كَلَشْدِرْ كِهْ كُلِّ
 وَقَاضِيَلِرْ وَصَابِطِ اَوَلَرِ مَحْشَرِيَهْ اِيَاقِ اَوْرُزْ طَوْنِ
 جَمْلِهْ مَخْلُوْقَاتِكْ حِسَابِ وَكِتَابِي كُوْرُجِيْدِ اَوْتُوْنِ
 حِكَايَتِ غَرِيْبِهْ دَرْ كِهْ مَحْشَرِ خَلْقِي مِيْزَانِهْ طَارِ تِلُوْرْ كِنِ
 بِرْمَا دَنْ اَلَيْسِهْ كِهْ يَا اَهْلِ مَحْشَرِ كُوْزْ وَكُزِي بُوْمُوْنِ
 شَفِيْعِي حَضْرَتِ فَاطِمَهْ كَلِيُوْرْدِيَهْ بِرْمَا دَنْ نَصْرَهْ كِهْ
 كُوْنِ لَرِ كِهْ مِيْزَانِهْ بَرَسُوْرْ حُوْرِيْلِرْ وَمَلَا نَكْ كَلَشْدِرْ
 حَضْرَتِ فَاطِمَهْ رَضِيَ اَللهُ عَنْهَا شَفَاعَتِ اِيْحُوْ كَلِيْ دِيُوْ عَظِيْمِ
 مَسْرُوْرْ اَوَلْ لَرِ بُوْنِ نَصْرَهْ حَضْرَتِ فَاطِمَهْ الزَّهْرَا رَضِيَ اَللهُ
 عَنْهَا اِيْنِ بَارِدِ بُو كُوْنِ سَنْدِ نِيَا زَمِ وَحَاجَتِمِ بُوْدِرْ كِهْ مُوْمَنْدِرْ كِهْ

(۹۵)

عاصی و کناهاکار خاتون بن بکا با غسله و شفاعتی
قبول ایله بن اندرک ایچون جانمی قربان قلمشیم اگر
اندره عذاب ایدرسک بکالت اندره اتمه یارب دیم و
دخی بکا ویردیکل شفاعت براتی اشته الیم درد تو
بکا شدید ایله اغیه خطاب عزت کله که یا فاطمه
شفاعتی قبول اندم نقد در رسک بدن دیم اذن
صکره خاتونلرک کناهلر طریقه خیری بینی کلد که
مبارک باشند جنبرین جقروب میزان قوی اگر میرانی
اغدر مرزساوغو حسینک رضی الله عنه حضرت نریلت
قالو کو ملکین میزان قوی و دخی بعض خاتونلرک
کناهی جوق کله تعامرا ایله جهنمه کتون لر حضرت فاطمه
رضی الله تعاهنها که یارب بونری بکا با غسله دیم
و دخی بو اوراق غایت ایله نصیحت ایه جک یرد حضرت
الله تعالیون که یا فاطمه نازی و اوری السک کلدی
نماز قلمیند عذاب ایدرم دیم اذن قاطمه رضی الله عنها

ایله

(۹۶)

ایله که یارب نافلة نماز لرین و نافلة اور جبرین فرض
یرینه قبول ایله دیم تکرر تقابیر و بو خاتون قولومک
دقتینده نافلة قبول اولمش نافلة سی و اراسیم قبول اولد دیم
بو غیسیم عذاب مکملی الوب جهنمه کتون لر هیچ قلیانک
حالی ناولر قصدر اکالون قیاس ایله و دخی بعض روایت
کلمشدر که بر بلوک کسه میزان قننه کتون لر کناه دفتر
میزان ده ولدون هیچ خیری اولیه ایله که یارب بن عالم
دنیا ده بو نجه نیکلر و ردیم و صدقه لر و ردیم و بو نجه
نماز لر قلدیم و اور جبر طوندیم و نافلة لر ایدیم نیم اولد دفتر
نوه ده و اولر اند کلام یحی اولد دیکر خطاب عزت کلد که
ای قولوم کرچکسین عالم دنیا ده بو قدر فرضی یرینه
کتوردلر و نافلة صدقه و خیر اکر ایله اید اما بلور مسین
فلان کسه ای غیبت و فلا کشتی بهتان ایدر فضل اندرک
بن حرام انمش ایدیم طوندک قلد و غل نماز لر قبول اولدرک
واندیکل خیرلرک م نوالرینی اکا ویردیم و انک کناهنه سکا

قوله ما يلفظ من قول الكلاب
يُقب عند

(98)

سکا و ردیم و از آمدن جهنم بان در عذاب مملوئی الو
جهنم کتون قوله تعا اُحِبُّ اَحَدَكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ لَحْمَ اَخِيهِ
بِسَبَا فِكْرُهُمْ وَوَقَعَهُ اللهُ اِنْ الله تَوَّابٌ رَحِيمٌ
حَدِيثُ زَيْنَبِ مَذْكُورٌ بِرُكُوسَةٍ بِرُكُوسَةٍ غَيْبِ اللهِ تَشَقُّقِ
حَاجَتُهُ قِيلَنُوْبُ قَوْلِ اَوَّلِهِ فَرَضَ غَايِرُكَ ثَوْبِ الْوَسْبِ
غَيْبِ اَتَدُوْكَ كَسِي وَبِلُوْدِ دِيُوْرِكَ زِيْرُ الْغَيْبِ اَشَدُّ
مِنْ الزَّيْنَا يَعْنِي غَيْبِ اَمَلِكِ زِنَادِ اَوَّلُوْكَ كَنَاهِدِ
حَلَاةُ كَلَامِ بُوْكَفِيَّتِ اَوْ رَحْمَةِ اَرْكَكِ وَدَلِيْنَتِكَ
دِيَاةُ اَنْدَكْرِ عَمَلِكِ وَبُوْكَفِيَّتِ سُوْرُودِ قَرْنِ رِيْكَ
خَيْرُ وَرَكْنِ شَرْحِهِ سِيْ مِيْزَانِ اَوَّلُوْكَ كَلُوْبِ طَرْتَلُوْبِ هَرَكْسِ
حَسَابِ اَوَّلِيَّتِ كَرَكْرِ اَهْلِ جَنَّتِ عَرْشِ عَظِيْمِ اَمْعُ طَرْتَلُوْبِ
وَاَهْلِ جَهَنَّمَ صُوْرَتُهُ جَمْعُ اَوَّلِهِ قَوْلُهُ تَعَالَى فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ
فِي السَّعِيرِ اَلَايَةِ قَوْلُهُ تَعَالَى وَامْتَاَزُوا الْيَوْمَ اِيَّاهُ الْعَجْرَمُونَ
اَلَايَةِ وَدَخَلِيْ خُطَابِ عَزَّتِ كَلَمَكَ اِيْ مَلَكُومِ مُؤْمِنِ اَرْشِ
اَوْشَقْلِيْ سُبُوْكَ وَجَنَّتِ كُوْرَكَ دَلِكُ نُوْرِكَ مَلَكُومِ

طریقہ

(92)

طهرن ارايوب بريره جمع ايدوب جنة طوغي سوره
وقناك جنة قبوه كلكري كي براغور ورايد فرغ
ايدوب زاركران اغلشرق كيرود وئوب براناسر بااسر
جنته كنيز ديدكلرنه مكلر اول عالم الشرف الخفيا اولوب
مكادن منز اولان كركي تعالينك حضور معوي كركوب
دركه الهی مولاي مؤمن قوللك معصوملي زاناسر باا
جنته كنيز ديدو ورايد ايدوب ايدوب ايدوب
دول اول غفار اولوب و ستار العيوب انامرد و بايامردن
ارحم واشفق اولان اولو مولان خطاب عرت كلك انجمن
صالحو يرك و اسو لمخشر برين انالرين باالرين بولوب
شفاعت اولو الله بياشوب جنته كنور سونرديه المردحي
سو سوب كرور ايله وار اراي دق انالرين باالرين بولوب
الله بياشوب شفاعتله جنته كنوره المردحيه ثم الجنة
رتم حمله مره مسرايله آيه و دخی كركي تقا امر ايله
حمله حيوانار مختشر برينه جمع اولوب كلوب ري برنردن

حقین الد فلهذا نضکره بامر الله تعالی سی بر دین طبراق
اولسیر کرک کافر لر یوفی کوروب آه ناولیدی بزده
بونر کی طبراق اولدیق بو کونلری وعذاب وعقاب
کور میندک دیر لر قول تعالی و یقول الکافر یا لیتنی کنت
شراکاً الایه ما بغیر عن علی السلام بوسر قیامت
کوند سوال ایدر کر آدم او غلونه دوتیر سوال اولد قیامت
حرکت کتقدار اولد اول سوال بودر کتد اکلله که ای قولم
بن بو نجو عمر و ردیم کانه بخرج اندک دیر وری دخی علم
وردیم عل اندکی دیر وری دخی ای قولم سره بش وقت
ماز فرض ایدیم شروطی وارکان قیود اوزن ادا اندکری
اگر جواب قادر اولورس نه کوزل و نه سعادت در عین کون
اوتون لر اگر جواب قادر اولورس و آی حاله ما امام
غزالی رحمه الله علیه ایدر الله تعالی بوم قیامت اوج بلوک
طائفه فی امتحان ایدر اولکسی عالمدر راکنجسی غنیلدر ره
اوجنجسی غازیدر اوله عالمدره دیر که ای قولم بن سکا علم

وردیم

وردیم مقتضای سنجه عل اندکی دیر قول دیکه بادت سنک
قولر که علم دینی تعلیم اتم بکا کتا بلر و کتد که کجه کوندز
او قوردم دیر جناب حق اول عالمه جواب کله که کذب ایدر
انکجون او قوب یازدک که سکا عالم و فاضل دیر لر دینا
استدیکک و مرادک ویرلدی سنک او قومک بنم رضام کج
دکل ای خلوصک بو عیدی جفته سورک دیو امر ایدیه
تعوذ بالله تعالی من علم لا ینفع ما اندنصره بر غنی
کتون لر خطاب غنوت کله که ای قولم دنیا دیر سکا غنا و پریم
و ملک و ردیم شکر فی یل و حقنه ادا ایدکی دید که قول
دیر که یارب سن بکا مال و برک صلیه رحم ایلیم زکوة و پریم
فقرا صدقه لر و ردیم اکا دخی کذب ایدر سن دیو دنیا کله
استدیکک سکا دنیا دیر ویرلدی سکا سنک مرادک بکا کج
دسونر و صاحب خیر دیسونر ایچو اید دیدی خلوصک یو
جفته سورک دیو امر اوله ما بونر دیکه بر غازی
کتون لر سنک عملک نه ایدی دندک قول ایه یارب سنک

یو لکنه ما لا ویدنا غزا ایدیم و شهید اولدم دشمنان نجیب
 جنک ایدیم دیا کادخی کذب ایدرسین دیو حواب کل زیر اسان
 مقاتله اتمدن مراد کجا جری و جسور و شجیع دیسونلر اچون
 ایه دنیاده دیدیر خلوصک یوغیدی دیون ایدخی جهنمه امر
 ایلده نعوذ بالله تعا امدی هر عملده که دیا و عجب اوله اول عملی
 ابطال ایدر و صاحبی عذاب لایق ایدر هر عملده رضای
 حق اچونک خالصیت واجبیم حق سبحانه و تعا جل جلاله
 دیا و بمعده حفظ ایلوب طوغری بولاره توفیق و هدایت اید
 آمین بیان احوال الکفار سر وایت و تورو که یوم قیامت
 حضرت نوح پیغمبر علیه السلامه خطاب اولوب یا نوح ائمنم خیرین
 سکا بیزیم و حییمیزی نیشدر دیمی و نیشدره هم در کر حکیم
 نوح علیه السلام ایه کر حکم ریا دت امرکی طوندیم قومه ایدیم
 لیل و نهار و غط و نصیحت ایدیم اصلا قول ایدیریه کقول تعا
 اِنِّی دَعَوْتُ قَوْمِی لَیْلًا وَ نَهَارًا فَلَمْ یَزِدْهُمْ دُعَائِیَ اِلَّا فِرَارًا
 اندنصره نکر تعا امر ایلده نوحک قومه برار ایه کتور لره

مذاکله

مذاکله که یا نوح قومی پیغمبرم نوح بنم امرکی سزه افاده
 ایدیمی و سر قبول اتمش سکن اصیل وارمیدر دیا ایدو انا و تعا
 کافران بطریق الواسطه اوله بالذات اولیه قول تعا کلا ائمنم
 عَنْ رَبِّهِمْ یُؤْمِنُ بِالْجُبُوتِ الْاَیَّه نوح قومی دیر کرک بادت
 نوح بلون سولرسنک امرکی اول بزه بلرمد دیو انکار ایدیر
 پس امد حضرت نوح علیه السلامه خطاب کله که یا نوح قومک
 انکار ایدیر سنک بود عوای شاهد لره وارمیدر دندر که
 نعم یارب محمد علیه السلام ائمنم بنم شاهد لرد دیر دیکره ه
 نوح قومی ایه کر که اندر بیزیم اوزر عریه نجهنم بادت ایه بیور
 برار جمیع امتک اولی بر اندر جمیع امتک آخریدر یونوزی
 قیامت کور دیکر که یزی اثبات ایه لر پس بن خطاب کله که ه
 یا نوح وار شاهد لری کتور نوح علیه السلام هما وار
 اخر دما پیغمبری حضرت محمد علیه کصلوة و التلامیه احوالی عرض
 ایلده اندک پیغمبر عز علیه السلام امتک بر فاج کسنه لری
 ارسال ایلوب نوح علیه السلام ایه کلوب و کل کری کی نوا ایه

(۱۲)

کریم تلاوت ایدر قوله تعا انا ارسلنا نوحا الى قومه
 آخره دکن اوقوب لر بوندن صکره خطاب غضب کله ای
 کافر لر سز لر کذا بسز بو کونکه کون نیم عذابمه لایق اولدیکر
 دیو جهنمه امر ایدر مخلد فی النار اولر ماه و دخی هود
 علیه السلام خطاب کله که باهود امر می قومک بلیع ایدگی
 دی هود علیه السلام ایدر یارب نعم بدر دم دیکن قومنا
 جمله سی بر د انکار ایدر لاندن هود بیغیر علیه السلام قالقوب
 حضرت محمد علیه الصلوٰه والامه کلوب احوالی عرض ایدر امنانه
 اختیار لر بر قاج آدم لر کوندی بونر لشکر لر شهادت
 ایدر بوازه اوقوب لر قوله تعا کذبت نمود المرسلین الایم
 بواجی حجت ایدر یوب شهادت لر قولر اولدقن قوم نمرد جهنمه
 امر اولنه ماه اندن صکره صلی بیغیر علیه السلام خطاب کله قوی
 تکذیب ایدر اول در مطیعی بکریک حبیبی محمد المصطفی
 صلی الله تعا علیه و سلم حضرت لر عرض کال ایدر امنانه بر قاج کمنه لر
 کلوب شهادت ایدر ماه اندن صکره حضرت موسی و حضرت

عیسی علیهما السلام

(۱۴)

عیسی علیهما السلام کلمه کلیمه خلاصه بیغیر لر بنک وزیر
 اینا نبی بیغیر لر بن کذب اندک لر بن اندر دخی هر هر کلوب
 اول در تدره دوامعین ضعفا محبوب خدا اعنی محمد المصطفی
 صلی الله علیه و سلمه مراجعت اندک لر کی امت محمد اندک
 حقن وارب شهادت ایدر جز قولر اوله کن بوشهات
 بوامندن شول کسه لر مخصوصه که در سجه بش وقت
 نماز و قیله و تعذیل اکانله قیوب کوزنی و قولر اغنی
 وتون اعضا حواحنی جمله حرام لر حفظ ایدر بحار مد
 اجتناب و اوامره امثال اوزر اولنر شهاده وارسلر رک
 الله تعا جمله عمری اخلاق حمیده ابله موضوع ایدر اخلاق
 دمیتمون اجتناب ایدر قولر لر زم زندن آرمیه آمین
 آمدنم حانم امت محمد شهادت مقبول اولسنک اصلی
 اولد که بیغیر بیغیر علیه السلامی بوندن تعظیم و مدح و اکرام
 جفا و افتخار امت لدن خیر لوا اولدغنی بشارت لر
 او کولر در تدره عالی همد المجد لله علی ذین الاسلام

خبر ده کلمه که حق جل و علا حضرت موسی علیه السلام
خطاب اید یا موسی جبرائیل بنم توراتی سکا بنسدر دم
در کر جکید رد دکن حضرت موسی مبارک کنی متغیر
اولوب تیر تیر تره یه اید که بلی یادت کر جکید کلری و کتور
بندهی قومه بلدر دم و کن عمل اندیرده اند حضرت موسی
علیه السلام قومه زبایدر جمع اید و برای کنون لر حضرت
موسی علیه السلام نانیلر انکار اید لر امت محمد حضرت موسی
علیه السلام تورات نازل اولدغنی شهادت اید لر بوند صکر خطا
عزت کله که یا موسی منبر جق توراتی اوقی دیه موسی علیه السلام
نور منبر اوزرینه جق تورات شریفی بر وجهه قرات ایلر که
اهل محشر قولا ق اوروب دکلی لر اما تورات علماسی اید لر
نیز بول اوقی شزونه خوشجه کلام شری شدی بولک و شدی
اکلادق دیه لر لکن ایمان کنور مندره بانکار اید لر اندنکر
نداکله که ایمان کنور منبر کافر لر عون لر ایلس ایلر معا
سؤالسز و حسابسز جهنم امر و نه زبایدری انری جهنم سور

اندنکر

اندنکره داود علیه السلام خطاب عزت کله که یا داود جبرائیل
سکا زبوری کنور دم دیه کر جکیدر و قوم که تبلیغ اندکی دکره
داود علیه السلام بلی یارب زبور سکا کلری و احکامی قومه تبلیغ
اندیم دیدک قومی نانیلر انکار اید لر سید الانیا و رسول
کتور یا محمد المصطفی علیه السلام امتند بر قاج کسند شهادت
اید لر اندنکره اینانیلر بی جهنم سور لر تکر تقاتلر اید
یا داود منبر جق زبوری اوقی دکن جق زبور شود
بر احسن صوتله و خوب نفسله اوقی که اهل محشر جبریه یوش
اولد لر اندنکره حضرت عیسی علیه السلام نداکله که جبرائیل
سکا انجیلی کتوردی و سن قوم که تبلیغ اندکی دیدک بلی یارب
بکا جبرائیل انجیلی کتورد و احکامی قومه تبلیغ اندیم نانیلر
یه خطاب عزت کله که یا عیسی منی دیدک بول کافر لر که سنی
وانا کی الله اتخاذا اید لر و تکر یوقردیه لر دکن عیسی
علیه السلام بوندلی اشد که قواق پیرا غنر روز کارد و قدی کبه
دتره قولنا و انت قلت للناس اتخذونی و اخی الذین من دون الله الایه

(۱۱۷)

پس حضرت عیسی علیه السلام دید که یارب بن سینه تنزیه
 اید و در بر کسی بکانه بیورد که ای حق اوزر ای کج تبلیغ
 اندکی سن بیلور کیه کافر لرم سوزیمه انا میوب بکا و انا مه
 اسناد و افترا ایلدیر سن علام الغیوب و غفار الذنوب
 و عزیز و انتقام سن دیه امر اولد منبره جیقوب حضرت عیسی
 انجیل شریفی بر مرتبه خوب اواز ابله اوقیه که دهیار میو محیر اولد
 زده نیاده انجیل شریفی اوقوسش بشر و معناسنه اکام منزه لر
 اندز عیسی علیه السلام با یو اولما و ایا کتور میا کافر و جهنمه
 سور لر ماء اندنصره خطاب عزت کله که با محمد جبرائیل
 قرانی سکا اندر دیم در کج کیدر دیه اندن محمد علیه الصلو و السلام اید
 بارت کج کیدر جبرائیل علیه السلام کلام قرین اولد قران عظیم
 بکا کتوردی و بن قولک دخی احکام قرانی امنه تبلیغ ایلدیم دیه
 دخی خطاب کله که حبیب احمد رسول محمد سدی منبره صعود ایلدیم
 کلام قدیمی قرات ایلدند که بر اعالا و یوج احسن منبر شریفه
 جقوب قران عظیم الشانی بر مرتبه خوب و احسن اوقیه که کونرا ایدن

عالم

(۱۱۸)

عالم مغشئ علیه اولوب بر زمانه منصره قران و بخیر دیه بر که
 یزکندی ز عمر اوزر قران عظیمی اوقور زطن ایدر ک حال بو که
 قران عظیمک ستره هنوز واقف و اصل اولوق دیه لر اندنصره
 حذیق محمد علیه الصلو و السلام ایمان کتور مؤمندر جمع اولوب حجت
 طریقه کین لر **ع** امام غزالی رحمة الله علیه لبار ایدر هر بر
 بیخبره بجه سوال اوقور سه قوم دخی جواب و یرد کیری کبی کذلک
 بر عالم اوقد دخی کتابک و احکامیله عمل نمکدن و خلقه
 بلدرمه سندن و خلقک قبولندن و انکارندن بر بر سوال
 اولنسه کولت قولک نعم و اذ اخذ الله ميثاق الذين اولو
 الكتاب لتبيننه للناس الآيات پس بو کتا بلدر منبر
 اوستنده اوقند قدنصره بر ندا کله که **و** امتاز و اليوم
ایها المجرمون دند که مختصر خلقی بونداه اشند کیری کبی
 ماکل جنیلره قارش جنیلر انسانه و انسان بر برین قریش مارش
 اولدند که قصور کلوب توی طبرانی قالدن نار مار ایلدیک کبی
 اندنصره حق نق کافر لری بر طریقه اربوب و جمع ایدر قولک نق

هر هی قواق بر اعی کی جزیه بونر حیرتیه قالوب
 سکران اولر قوله نقاوتری الناس سکاری و ما هم
 بسکاری و لکن عذاب الله شدید الایه پیغمبر علیه السلام
 بویه کریمه تائید کره اصحاب اعلاشدیلر ایتدیلر بارسل
 الله اول بکره بری جنت الهی اولان بزم قتی نزدیکدیلر
 پیغمبر علیه السلام ایتدی اصحابم اتمم سز سز کج اولسون
 اول طقس طغوز بوز طقس طغوزی کافر لایله یا حوج
 و ما حوج اوله بری سز اوله سز دکی وینه پیغمبر علیه
 السلام سوز دکن اومار کیک سز جنت اهلینک ربی
 اوله سز بلکه جنت اهلینک ثلثی اوله سز بلکه اومارم که
 جنت اهلینک نصفی اوله سز جمله خلقه نسبت لایله شول
 سیاه اوکوزده بیاض بک کی سز دکی بوحیدتی شریفی
 اصحاب استماع اشد کندن غایت ایله سرور لردن تکبیر
 کتوردیلر بوندنکره یا حوج و ما حوج جهنمه امر اولند
 دخی بوندنکره نکری تمحش خلقی فردا و فردا محاسبه یه

حکوب

حکوب مستحق اولد قاری جزای ترتیب اولنده زیر عالم دنیا
 قتی اتمه شریعت کلدیسه قیامتده حساب و میزان و صراط
 الله ایچوندنر غیریه دکلردنر بعضیلر ایدر قیامت
 کوننده غایت ایله اهل محشر ک زیاده خوف لری دوشمکده
 بری نامر حضرت ادم علیه السلام جهنمک نصیبین جفاور
 جفاور دخی زمان و بری ناقور جانندق و بری جهنم زبایرک
 اندن بوشا نوب انا شدرین صغار خلقک اوسته کلدوکی
 زمان دور دخی خوف قبح عاصیلری جهنم زبایرکی
 یاشوب سوز دکلری زمان ده در رب العالمین اتم محمی
 بودرت حوقدس امین ایلیه عرض بقیلدن جنات عالیه
 اذ حال ایلیه امین فی بیان شفاعت رمضان شریف روایت
 اولسونر که نکری تمامه محمی بر هر حساب حکوب سوال ایدرکن
 کوره لر که بر محبوب و مرغوب صورتده رمضان شریف کلوب رب العالمین مکازن منزله اولر بختی حال
 حضور عزت کیده محشر خلقی ایدر لعجا بوکن پیغمبر میدر حوسه
 اولیاء الله میدر شفاعت کیده بوردیلر هاما ماه رمضان شریف وارپ

سبحه ایلله دیکه یارب اکر بای واکر کدا نقدر سلطان
ولدا ایسه بکا اکر ام و نقظیم اید نری بوکونکه کونر سندن
دیلیم بکا با غشلیه سین اذن خطاب کله که یا ماه رمضان
دنیاده سکا عزت واکرام ایدو قدرکی بلنه طوت اذن
یا و محی سیه اول دیان دن محشر برینه کلوب بر بر بولوب بر ایلیم
حجیم ایلله ندا کله که یا ماه رمضان عزیم حلالیم حقیقون بوکون
تهدک ناسکر سیک ویا ایم دی ماه رمضان شریف اید یارب
دیلیم کیم کس لر یان باشنده قارتا می کیدورن یی خطاب کله
رضوان یا رضوان جنتد قوللیمه و قارتا می کتور رضوان
علیه السلام بونلک شهر برینه بر تاج مرصع حواهر لریله زینش
کتور ب کیدورن اذن خطاب کله که دخی وارمیدر دیکلک
رمضان دیکه یارب بونلره حوریلر و نکریتا امر اید هر برینه
بیک حور و بیک دانه خدمتکاری اول بونلک یوز لریان
نوری بک یسلیق یولا ایشیه نکریتا ایل خطاب کله
دخی بند دیکلک واری رمضان اید یارب بونلری سر و کله کتو

ایکین

ایلیه سین نکریتا ایلره فردوس او حبا غنده بر لری و ایل
رمضان شریف اید یارب بولطفار و بونکر مرهب سندن رقی
بندن ایلره احسان دکن نکریتا بیورن یا رمضان سیکا
کمال مرتبه تعظیم و توقیر ایدن مؤمن قوللیمه و مؤمنان
خاتونلره سنک حرمت که یوز بک شهر ویریم سندن ایلره
کرامت اولسودیا اندنضکره بونلری براقده بندورن لر
نورلی بیلک یسلیق یولا ایشیه و دخی بوسعاده منظره
اول قوللر شهر بریسی تمش کبا تراهلده شفا عتایله الحمد
ثم الحمد لله آمینم قرناشم ماه رمضان شریف قدر و
بله لیم لسانم نری فحشیات لغویاتد و کوز لر می حرامد
حفظ ایدو اورو می جمیع اعضای حواجز ایلطوت لیم
اولکم دیم شفاعت منظر ایلله و قصور می عفو اید ایمی
فی بیان شفاعت قران لمن یقره خبرده کلشد کیم قیامت
کونده خلق محاسبه اولنورکن قران عظیم الشان کلوب حضرت
الله عظیم الشانک حضور معنوی سندن تضرع و نیاز ایلله که

ای عالمی کتم عدم وجوده کتورن خلق عالم و رزاق
بنی آدم بگویند که کونیم شفاعتی قبول ایله عالم دنیا و
تعظیم و تکریم ایله اوقیوب و یاریزی یارب بکا با غشله دیر
خطاب عزت کله که هر کیم و یلرسن سکا با غشله یما ییش اندن
کتور حجت دیر الحمد لله بنیم جانیم مؤمنه لایق اولاد بود که کججه و
کوند رجه و مواظبت و سی و مداومت ایستاد قرآن عظیم تعظیم
و تکریم ایله اوقیوب کمدن طشیره اولمه تکریم تعارضه
شفاعتی بجه قبول ایستاد قرآن عظیم شفاعتی نشقات زیاده
قبول ایستاد اعزاز و اکرامی زیاده اول کرک علامه مضامین و کرک
قرآن عظیم حق تعالی یارب تعظیم ایستاد شفاعت ایستاد و کور
حق تعالی رعایت اغیوب تعظیم ایستاد شکایت ایستاد لر دین تعالی
شفاعتی قبول ایستاد که شکایتی دینی قبول ایستاد دینم انکر
حق تعالی رعایت ایستاد شفاعتیه مظهر اولاد قولاردن ایله آیه
روایت اولور که کاور حجت امر اولوب سوؤلد که کورک
یا اهل موقوف سزک تکریم دیر مؤمنلر ایستاد رتبه ایستاد

دیر خطاب کله که تکریم کورنجه سیلور میزدیر که کتم سیلور
دید کورنجه عرشک صبح جانند بر اولو ملک غنی ایله کرجیع
دیر یاری باش بار ماغه قوسلر اصاره اولو اولمه ایستاد اول عظیم ملک
تکریم تعالی اذینله دیر که بن سیزک تکریم دیر مؤمنلر ایستاد
تغویذ بالله تعالی یزیم رتبه مکان منزه و رتبه مکان منزه
اولدنی حاله بالاکیف و لا و حجه بزرگتری کورسک کرک دیر
ها اول ساعت غائب اوله و بوند نصکده عرشک صوطر فذ
ین اولو که بر ملک کلوب اولدنی ایستاد کیم غنی ایله بن سزک تکریم
دیر مؤمنلر حوائج دینم و کلسین اعلا بزرگتری کورسک کرک
دید کورنجه اولدنی غائب اوله مؤمن مخلصه خطاب عزت کله
فرحیا ایستاد خالص مخلص قولیم رحمتله وارک حجتله
داخل اولورک سزک حسیرة القدسمه کیم دیناری غنی ایستاد
کرک دیر قوله تعالی و حجه یومئذ ناضرة الی ربها ناطرة
تکریم تعالی جمله مزایا حساب و لا عذاب جنات عالیا ته
ادخال و جمال با کمالک بالاکیف مشاهد میسره ایستاد

فی بیان سخاوت روایت اول نور که بگوید بگوید را اقل بن جمع
 ابد و سخاوتی الله السلام کرک بزم بگوید علیه السلام مک
 امنه سائر املود اول جنه دخول السلام کرک حضرت محمد
 علیه الصلوة والسلام مک سانه تعظیما و اکراما در زمین
 شریف سینه احیاء و توفیق و شفاعت خاصه منظر الیک امین
 حضرت ابو بکر رضی الله عنهما مبارک الله بصدقه سخاوتی و بید
 نقد صا دقرو اراسته ابو بکر سخاوتی الله جمع اول را اندنصکره
 حضرت عمر رضی الله عنه الله عدل سخاوتی و بید نقد عا و المرواد
 کلید انک سخاوتی الله جمع اول را اندنصکره حضرت عثمان رضی الله
 عنه الله سخاوتی و بید دنیاده نقد سنی و حور مدو
 و اراسته انک سخاوتی الله جمع اول را اندنصکره حضرت علی رضی
 الله عنه الله عازم سخاوتی و بید دنیاده نقد بهادر یکندرو
 عا و المرواد اراسته انک سخاوتی الله جمع اول را اندنصکره حضرت
 حمزه رضی الله عنه الله شهید لرسخاوتی و بید دنیاده نقد
 شهید و اراسته انک سخاوتی الله جمع اول را بر و این شهید

سخاوتی

سخاوتی حضرت علی رضی الله عنه حضرت علی الله و بید و
 یکند سخاوتی حمزه رضی الله عنه حضرت علی الله و بید اند
 صکره معاذ بن جبل رضی الله عنه حضرت ترینک الله
 فقیه لرسخاوتی و بید دنیاده نقد رفقا و اراسته
 انک سخاوتی الله جمع اول را اندنصکره ابو زر عفا رضی
 الله تعالی عنه حضرت ترینک الله زاهد لرسخاوتی و بید دنیاده
 نقد رفقا زاهد و اراسته انک سخاوتی الله جمع اول را
 اندنصکره ابن کعب رضی الله عنه الله اهل قران سخاوتی و بید
 دنیاده نقد کامل و قران عظیم الیه عامل و اراسته انک
 سخاوتی الله جمع اول را اندنصکره حضرت بل حبشی رضی الله عنه
 الله مودت لرسخاوتی و بید دنیاده دست اوزر نقد
 ایدر و اراسته انک سخاوتی الله جمع اول را اندنصکره عاقل
 و صا دقرو عاقل لرسخاوتی بگوید علیه الصلوة والسلام مبارک
 بید لرسخاوتی و بید ذکر اولنا طائفه که دنیاده نقد عاقل
 و صا دقرو عاقل و اراسته انک سخاوتی الله جمع اول را

بگوید حضرت محمد علیه الصلوة والسلام
 سینه عامل و اراسته

(۱۱۹)
اندن صکوه امام حسین رضی الله تعالی عنه حضرت نریک
الیه ظلماً شهید اولنلرک سنجاعی ویریلده دنیاده هر تقد
صو جزیره مقتول و کناهسز قتل اولنان و اراسانک
سنجاعی الله جمع اولر قوله تعالی یوم نذغور کل
اناس بامامهم آلا یواسلوب اورن جمله سنجاق
آلای آتی چکلده کر و قتلن کلرینق بری برینه باقشوب
سام یلی اور مشکی دوشلر فریاده فرغ ایدوب و او یلا
دیرک و قاتلو باشلر دو که دکن صراط اوزره حس اولر
آمد بنم جانم کوفش غروب اولدن وظلمات قراندی یوللری
بور و مدد و او یلا دیوب فریاد اید چکن کون کلدن باشکه
جان و درد بکه درمان اید کور دنیاده و حر بر لباسلر
النول و کشد خنجرلر و سجاقلر طاقوب و برآلای حیون در
کور کلر کوب ظاهر کی بزه من هنر دکدر و باطن کی
حرام طعام اید و شه لولر اید طولدر مق ر و ادکلر زیر
نکری تبارک و تعالی بیور مشدر که قوللرم هم دنیا و هم آخرتی

الحمد لله

(۱۲۰)
ای ذوقی بریده جمع آنم دیوبورک یونلری فکر
ایدوب دنیادن فارغ اولیان الله ای شهید خالی دکدر
بری قلب قان سید یعنی ایجروسی قرار مشدر دنیا
واحدت یاسره برشی دکلی کیدر او بد اولنلر شیطانک
قرنداشیدر یونن سلب ایمان خوفی واردر ربهم حفظه
ایلیه آمین و بری دخی بودر که اگر آخرتیه اولاجق عذاب
انکار ایدوب الله مکرندن آمین اولمقا اید کفر در
نفوذ بالله تعالی اندن صکره پیغمبر علیه السلام
کون که نجه سیک عاصیلر کر و قالمشدر فریاد و فغان ایدر
همان علیه السلام حضرتلری رجوع ایدوب مبارک دیرلر
یره و وضع ایدوب سجده ایلده دیکه یارب یو عاصی ضعیف
بیچاره قوللری بکا با غشله لطف ایلده کرم ایلده دیوب اغلفه
باشلر قن جواب عزت کله که حبیبم احمد و لم یا محمد بو کونکه
سجده کونی دکدر اگر یو عاصیلر دنیاده ناند و کنه بلیدک
و صولرینه واقف و کنا اهلرینی بلیدک شفاعت اتمزدک دیکه

ای ملک کرم بوعاصیری صراط طوغری سوزد یو
 خطاب عزت کند که ملک دخی بوعاصیری صراط طوغری سوزد
 اندک ره رسول الله علیه السلام بقوب کوره که صراط طوغری
 کیه یور لجهان ایلر وار بیده ای انتم کلان حوصد کوه
 ایچک دی اندن فانه ایچوب صفالایه لایتم جمله غره
 نصیب و سیرایه آیی در بیان حوض و دخی هر یغیرک
 بر حوضی وارد اتمیله اندن ایچسیر ککر اما بیزیم
 پیغیر علیه السلام ک حوض شریفی جمله سند واسع دیو
 رجا بند برجا بنه وارجه برایت یولدر و اطرافه بر دق
 یلر زدن حوقدر برکه اندن ایچن ارتق صومر صوبی باک
 لذیذ و سوداق و قار دن صوقدر و قوقیه مسک و عسکر
 اطیبدر خنتدن کما ای ارماق اقر اولوغنات برالتون و
 کشنددر اما شفاعت عصا مؤمنین ایچوب مخصوص
 اولدی کی حوض دخی مطیعه مخصوصدر بونه اختلاف
 حوقدر بعضی لایه حوض چتده در بعضی لایه مختصر

نیر پیغیر علیه السلام حضرت لری جنته کیرمزدن اولک
 حوصدن اتمی صوار سم کرک دیو یورده و دخی حوض
 ابابکر و عمر و عثمان و علی رضی الله عنهم و جمله اصحاب رسول الله
 رضوان الله علیهم اجمعین حوصد اطرافه طوغری وارن اتمی
 صوار سیر کرک اما بعضی ک حوض کند که قوم صومر و یور
 سن دیناده رسول الله حضرت تک شتیه مخالفانیشلر ایشلر
 دیو کیر و قوسلر ککر پیغیر علیه السلام الصلوة و السلام مخصوصا
 علی ایله عامل و اعلایه و شهدایه و صلحایه کند و مبارک الیه
 صوار سم کرک هر حجاب اتمی دیو کر کر اصحاب نوال ایلر
 یاد سوزک اتم اولان اتمی اول کونه بیور بن دید ککر نه
 حجاب بیور دیکر اتمک اعضا مفروضه لری یعنی اتمک عضو
 آیت اول دور کیم بیاض اولسه کرک راند بیورم دیو یور دیو
 دخی اصحاب نوال ایلر که حوصدن طرح اولنا فصل کسر در آن
 نکه معلوم اولور دیکر نه سعادتله بیور دیکر بن صومر و یور
 مراد اندیکر بکا اذن اولما ایلر بند صکره ستمه مخالف عسکره و کنا هارده و نیشلر و یورم و یورم و یورم

در بزم جلوه‌ی حضرت محمد علیه السلام سنن سببه عامل الیه
 و یوز میزی و اعضا مفوضه می‌ایستاد. حوض نبوت
 قائم آید ایچک نصیب و میراید آیین در بیان صراط
 خرد و کشید که جهنم در صراط کو بر و سی فروسه کرد
 فلان انچه و قلیج کسین در وجه خلق اند اوز برین او غریبه
 کرد هر یک که دنیاده تری تعالیک امری برینه کنور
 نفیست اجتناب الیه و بیغیر علیک السلام سببه عامل
 اولوب بدعتلردن فاجدیم صراط مستقیم یلیم کیم دور
 ایلم کرک اما هواسنه تابع اولوب و سیطان اویانلر و فسق
 و فجور الیه فحشیات و لغویات الیه خلقات عینی اظهار
 ایلر ایدنلر و غمازلق ایدلر خلق ارسنه فتنه بر اغلر ارسنه
 کناهلرین یوکلنوب صراط او غره یا مکیو مکیو کیدر کن
 کیم اولیک کیم و کیم غضب روز کاری اسوب نفور و قارینار
 کیم کیم دو کولسه کردر یا خود صراط اوزنلر اولن قنطری
 محبوس اوسه کردر پس آمد مؤمنه لازم اولان بو کونری

فکر

فکر ایدوب یول تدارکین کورمک کرک صکره بنشینا اولوق
 فائز اتمز جهنمک قره یا لکری صراط کبر و سندن یتیم ارسن
 یوقار و حقیقه کرک و صراط کبر و دریاکی ایاق التند
 جالفتنه کرک در بزم اسان وجه اوزر کجک میسر الیه آمین
 بود عامعلو مکر که احتشام و صباحی بد شرکه مداوت
 اید بعنایت الله تعالی جهنمک حفظ اولسه کرک دیو یورلشد
 اللهم اجرنا من النار و نجهلر ارقاسنه کناهنه یوکلنوب
 یو کولیه جهنمک دبیسی اوزرینه جهنمک ایچنه دوشه کرک
 دور یا کیم باقر سنکه الی قانجه لی زبایلرهای بره های
 اساعه کیم که سعی ایدرلر و نجهلر جنکالر بل اساعه کیم
 کرک و بعضی عاصیری ملکر قنارید صاقلوب حضرت محمد
 السلام کور مسوده لر اما صراطک طولی علما بیننده
 اختلاف اوزر در بعضی ایدر اوج بیله یللق یولدر
 بیات یلی ایش و بک یلی یوقوش و بک یلی و زور وید
 برده سوال اوله حقدیر و بر روایتده اوتوز بک یللق یول اولو

اَوْن بِيك بِلِق بُولِي اِنِش اَوْن بِيك بِلِق بُولِي بُوَش وَاوْن
 بِيك بِلِق بُولِي وَاوْن وَاوْن وَاوْن بِيك بِلِق بُولِي وَاوْن
 اَمْد بِيك بِلِق بُولِي وَاوْن وَاوْن بِيك بِلِق بُولِي وَاوْن
 سَوَال بُوْدَر اَوْن اَيَا دَن سَوَال اَوْن اَكْر اَيَا بِيك بِلِق بُولِي
 نَفَا قَدَن حَفْظ اِيه بِلِق بُولِي اَمْت كَجِه اَكْر سَوَال حَوَاب وِيْر
 حَبْس اِيه لَر دَعِي اَبَسْتَد وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 شَرِيف صَوْمَد وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 حَقْد رِيَادَن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 حَوَاب وِيْر بِلِق بُولِي نَكُوْل حَوَاب وِيْر وَاوْن وَاوْن
 وَاوْن وَاوْن اَبَسْتَد اَوْن اَوْن سَوَال بُوْدَر حَوَاب وَاوْن
 شَرِيف خَمْد زَنَادَن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 بِيك بِلِق بُولِي اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 زَنَانْدِي دِيوَا فَر اَتَكْد غِيْبَتَد غَا زَلَقْد بِيك بِلِق بُولِي
 بُوْدَر اَتَكْد سَوَال اِيه لَر حَوَاب وِيْر بِلِق بُولِي نَكُوْل
 كِيْدَر وَاوْن حَوَاب قَاوْم اَوْن مَز سَا اِيه حَبْس اِيه لَر وَاوْن

صراطك

صراطك وَاوْن وَاوْن اَوْن سَوَال بُوْدَر حَسَد وَاوْن اَبَسْتَد
 ظَلَمَد قَل نَفْسَد اَمَانْتَد خِيَانْتَد فُقَارِي بُوَشْتَد وَاوْن اَبَسْتَد
 دِيْلَتِي قُو كَل اَللّٰه رَحْمَتِي دِيْدَه اِنِي رِيَادَت قُو وَاوْن
 فُقَرِي اَوْن اَوْن خُوْد مَقْد وَاوْن وَاوْن وَاوْن اَوْن اَبَسْتَد
 بِيك مَالِي بِيك مَالِي حَقْد وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَوْن وَاوْن حَوَاب وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَمْد بِيك بِلِق بُولِي اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَمْد بِيك بِلِق بُولِي اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 دَعِي بِيك بُولِي حَقْد بِيك وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَمْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَمْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن
 اَبَسْتَد اَوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن وَاوْن

ودخی صراطی بخیر اویله کجه کرکدر که کی بیدرم کی وکی شمشک
 یلا برکی وکی دور کار کی وکی سکر دات کی وکی پور رات کی و
 کمی مکلپو مکلپو افسانه کناهنه یو کلمش وکی و تو جهنم کشته کرکدر
 خلاصه کلام کی بن بید وکی اوج بن بید کجه اسکدر کنی وکی
 بش بن بید کجه کرکدر و دخی جلا متولد اول صراط مستقیم کج
 جنه داخل اول محمد علیه السلام امنه اولم کرکدر و الله جهنم کین
 دخی محمد علیه الصلوة والسلام امنه بنک عاصیری اولم کرکدر
 و دخی جمیع انبیاء علیهم الصلوة والسلام هر بر صراط اوزرند امنه
 اوزرند طور هر بر اولم سلم بن دیو عایه مشغول اولم و پیغمبر اولم
 اصلا بر کشته قادر اولم و دخی حضرت رسول اکرم و نبی مجتهد صلی الله
 علیه وسلم صراط اوزرند طور اید که باقر زائمه جبرائیل و میکائیل و اسرافیل
 و عزرائیل علیکم السلام ز بر کون بوزنه قرنا سلم ز چهار یارم ز قرنا شاق
 و دخی خلق انحقاشته بو کون احوال اولم که یارم و فقر اید و مولای متعالی
 حضرت زین العابدین و غیره طبایع و امتک ضعفاسنه امداد و عیاضیه و
 و هر یک زدن مامولم در کونیم کوی اشوب کبر بد ضعیف امنه بنی کج بر

اعانت

اعانت یکدی را اولم که بنم ضعیف امنه بنم اسان غله و سهولتله
 کجه لرد یوب بونری و در طرفه امیر الحاج کی محافظه اید و کر
 کبر بنک صغ و صول و رفند و لا شوب اللهم سلم امنه یوب بروا
 درونه عایه و نیازه مشغول اولم جهنم و سعی غیر یوری بو که امنه
 کج بر یسی صایع اولم بو اسلوب اوزن صراط اولم کج بر ایل
 علیه السلام خطاب عزت کله که با جبرائیل و میکائیل اهل کبائری
 صراط اوزرند صقله حبیب محمد کو سترمه دیا اذن صکر حضرت
 جبرائیل علیه السلام اول قنطره لده اولم مکره اعرابه عصا
 مؤمنین حبیب علیه السلام انا پیغمبر علیه السلام امنه اوزرند اید که
 الحمد لله اعانت اید و جنه تتر کشته در دیا اشته بولم بومول اولم
 اوزرند کج کج کین کجه میندر کی اول قنطره لده بر زمان محسوس اولم و کی
 جهنم و ش کناهی مقداری یا نه صکره جیهه اگر ایمانله کند یسه
 ایمان سر کیده جهنم جقی بو قدر نفوذ بالله تعالی ارم ایمانری
 شیطان سر بدن امین و سلم اید و ایمانز کامل اینه و آخر نفسن اینه
 کامل اینه ختم ملبس اینه آمینه خلاصه ذره قدر ایمان امله کیند

البته چهندن جقسمه گریدر دیدار همان حضرت الله جل
 ذان اعلا به حرمتی جل می ایمان آرمیه و صراط مستقیم
 بر خاضع کیم کن اهل سعادت ایله امین روایت در که بر کوزه
 آدم صراط با سینه کلر و اغشور دی که بر بوطا مواور بر
 کجکه قورقار دیوب اغشور حضرت جبرائیل علیه السلام کلوب ایو ای
 کشیلر بخیر اغشور زدی یونلر ایو لر جهنم قورقار کجکه
 دیو لر جبرائیل علیه السلام ایو دنیا ده دریا باغچه سکن بخیر کجکه
 اندر خدی که فایده و کیده بنوب کجکه دخی و آله بنوب خدی
 کیدر دله لر خطاب عزت که کجکه بنوب کلر عالم دنیا ده بنوب ایو عباد
 و طاعت ایو و بنوب امین امثال اغار از بنوب جامع لر و مسجد لر و ار رک
 آید بو کو که کونه یا جبرائیل و ارجامع و مسجد لر بنوب ایو کجکه
 ایو کجکه بنوب کلر کی بنوب کجکه لر دیو اذن صره هر جامع و مسجد
 امام لر و مؤذن لر جامع کلر جامع لر و مسجد لر کیمو ایو امین
 سفینه لر که صراط کیمو و بنوب کلر حفظ و قورقار امین او افلا
 حاله کجکه رک و محتاج مسلمین و ارایه جمع اولوب دخی بیت الله کیمو

جنت کین

جنت کین لر و دخی بعضی ک عالم دنیا ده اندک لر قریب لر
 بنوب صراط کجکه بنوب و میلر دیو ایو امین جامع بنوب کلر
 و بنوب لطف عبادت شومون قریب لدره در که هر حاله او امره
 امثال و نواهد احتساب ایو ب اوقات خمس اکثر با جماعت
 او ایله اصلا قضای قومیه و لسان لر کیدر و عیدند و پنهان
 حفظ ایو لر در رب العالمین جمله می رضا سینه موقی اعمال
 توفیق ایله امین روایت اولور امت محمد صراط او زینت
 کجکه کیدر کجکه جهنم لسان کلر ایو که ای مؤمن لر بنوب کجکه
 رب اسرک نور کیم بنوب یاری سوندر هر دیو ایو ایله الحمد لغا
 مؤمن لر کوزی یا خیر جهنمی سیوند هر دیو و دخی صراطی الله
 صکره کجکه کوزی بنوب یک سیده کجکه یو روایت وارد ابن عباس
 رضی الله تعالی عنه ایو صراط کجکه کجکه صکره صکره وارد رانده باغی
 و بنوب وارد و هر اعاک دینده ایکتر چشمه وارد و خند
 کلور کصاعنه و بر صوله در اول چشمه کیم و ایو و برک
 غسل ایو لر و دخی کلر بنوب نقد رغش و ارایه کین جنت کین

و غصه و غیری عداوت و اصل بر شی قلمبه و بود که اهان
 بار لیه و تکرار بر یکی یوم مشاق اوله بونل جنت قیوم و ارفق
 حور قرای قرش و کلوب مرجا لر ایلله الوب هر کس فامند و ان
 اندان قله لر الله عظیم الشان جله فرجه مسرایله امین در بیان
 ابواب الجنه ابن عباس رضی الله عنه ایدر جننک سکر
 قوی دارد در النوند و انجو و مرجا لیه بر کش و اوزینه که
 یازمشد که لا اله الا الله محمد رسول الله اولکی قیومند
 مرسلر و شهید لر کبر و شجیر کبره لر که ایکنی قیومند کبر
 وقت نمازی وقت و قیل و حجا عتد قله اهل سنت و الجماعه کبر
 اوحنی قیومند مالینک زکون و برنل کبره لر دوره غنی قیومند
 حج ایدنل کبره لر که بشنخی قیومند نفسیه حرمان صافیلر
 کبره لر که التخی قیومند اعمال و صالحه و اهل قرآن کبره لر
 بدیخی قیومند انایه انایه احسا ایدنل کبره لر سکر غنی قیومند
 کریم و جومد لر کبره لر و دخی جننک سکر اسمی وارد
 اولکسے دار الجنان ایکنی دار السلام قرین النوند و انجنس

جنن

جنت الماوی در لریشل زرجد در دوره جنس جنت الخلد
 در لصر کر جانند در شجنس جنت النعم و لراق کشند در
 التجنس جنت العذ قرین یا قوتند در اول یوم بغیر بر علیه السلام
 مخصوصه بدیخی سنه جنت القراد لر لراق انجو دند سکر غنی سنه
 فرد و سن اعلا در لر قیوموزی لعلند در و هر قیونک ایکنی قناد
 وارد بر قنادند بر قنادینه و ارجه بشو یوز سلاق یولدر و جننک
 یا یوسی بر کر یوسی التون و بر کر یوسی کشند در و صواب مسکر
 طبرانی عنبر در و زعفران و کوشکری انجو دند و چارد اقری
 یا قوتند در و هر کوشک قیونک در جوهر ایل بر غنند و دخی جننک
 ایجنه از مقلر قر اول او مقلر لیه بریه و حقیق ارماغی در لر قیون
 اقدار بلدن طتلور در و قیوملر و قایر که انجو دند در و برکاد
 کوثر از ماغیدر و بریه دخی نسیم ارماغی در لر و بریه دخی
 ارماغی دور و دور و برنل غیر کونا کون او مقلر وارد
 صاغشے انخی نکر تعالی یولور لساند تقریر و قلمه نخری او لور و کله
 واک کوخلن ارماغنک ایجنه دنیا ده نقد مخلوق و اراسم قیومند

برالما قدر کجایه و در زمان دخی وارد رحله سنک اعلا سیدر
 قوله تعا مثل الجنة التي وعد المتقون فيها انهار من ماء غير
 آسن وانهار من لبن لم يتغير طعمه وانهار من خمر لذه لاما
 للشاربين وانهار من عسل مصفى الاية ابن مسعود
 رضی الله تعالی عنه ایدر رسول الله علیه السلام استندید که
 یا ابن مسعود الله تعالی جل جلاله حضرت زکی خنجه برادی حضرت
 جبرائیل امراند و ار آمدیم خنجه نظر ایله کور قولیم ایچون ندر
 براندیم دید جبرائیل علیه السلام فجا که خنجه وارک انده اولان
 زینتری و بوجه نعمت کورده باقوب تفریح ایدر کن فارسود بر حور
 جیه کلدی و بر کوه کلدیشلریک نور خنجه طولدرده حضرت جبرائیل
 نکر تافان عظمت نور صوب سجده ورده حور چاغری ایند
 با جبرائیل باشکی قالدرده جبرائیل بانیه قالدر کورده که حورینک
 نور ایمن ایند سبحان الله عجب بوقی غیر ایچون یار دیش اولدرده
 حور ایند سبور می سین بن کیم ایچون براد لدم جبرائیل علیه السلام سوتو ایند
 حور ایند بی نکر تافان شو کسیر ایچون براندید که نفسیه هوسه تابع المیه

والله

والله تعالی قور قوسند تها بر لوده اعلیوب هر حاله رضا الله ابرایله
 کعب الاحبار ایدر نکر رسولند سوال اندم یار سوالله خنجه بن
 اعجلدر صفه موصوفدر دم حضرت یحیی علیه السلام ایند خنجه بن
 اعجلدر کور کلدی یوقار وده و طاکر اشاعیدر صومورده بیان شجره
 طوبی خنجه و کشتدر که طوبی اغاجک کوی مرآه ندر شیمی
 شکر دلدید در هر جان ادم این اوزاد و بنشدنق مراد اند که طوبی
 اکلیوب و شوکله و طوبی اغاجی یغیر بر عیله اسلامک سر کرا ایچون تمغه
 خنجه عددر لرا وده دخی اول شجره طوبی بان کجوب با ناعرش اعلیوبه
 ایبر شمشدر و دخی کورده قلری اشاعه صر قشدر و طاکر کنون خنجه
 قایلر مشدر و بر اجنت عد خنجه کنجند کوجه و اعلا اولوب
 و علو با اغاجک کوی انده اولوب الارض ناعرش دکیه ایرو به اشاعه
 صار قوب کوندر دخی اشاعه کجدر کن کوی یوقاریه دیور و اب اولدر
 و دنیا ده اولر اعجلدر صا شیم بود قری وارد شولدر که هر بر بر غی بو
 دنیا فی احاطه ایله اگر جنت زده ده جو سوال ایدر کن بدخ فاق کور کن
 یوقار وده اولوب عرش رحمانک صاغ طرفه در این عباس رضی الله تعالی عنهما

قبل بنز فاشلری و کبر بکری اولور و هر کون حسن و جمالکرا باده
 اولمغه اوله و جسته قریق و قوج مق یوقدر بول و لطف اولماز و خل
 اتمک یوقدر و دخی جامع اندک هر آده بوزار قوت و قوت و پر بوز
 و هر قی جمع ابدی زما سکسکسین فر صفا یا اولون اکلون بایله
 اما اصلا انجینه و خاتون دخی انجینه و هر وقت جمع اتمک مراد ایلیم
 کبر اوله یعنی دانا قز اولاق بولور اگر آرمه دنیاده بیک بل عرسور
 کچه و کوندر جمع ایدم جسته اولاق جامع بر ذره سنگ لفتی بولیم
 آیه و قش و عی و دخی بن عباس رضی الله عنه ایه هر قی جنت اهلنک
 کوکلی طعام و آب است که نری تقابون پیش جو قز او کرا هر یو
 کشد و التور طباقون انجود نجه تسیر اوله اصلا آدم الله کشف
 و هر تسیده بتمه و لوراد کو پیش طعام اوله الله تعالی نیک فرستد و جسته
 و مختصر اولور مؤمنان حق نوعند اشتهای ایلر است تناول و لایم
 و دخی کو کتوره تخت او کتونه جقوب او کتور او کتور و اطرافدن
 ارمق سیر ایلیم و دخی هوادن قوشلر انون صفر بعلیوب مؤمن
 فر شو طون لره هر یو خوب صوند و فصیح لسانه نظم کلوب

کندری

او که لرایه کر که جنت ایجنه اولاهر شیدر یوب تناول
 ایلدک و هر صول و شرا بل و ارمق اولد ایجنه ایتیز زیاده لید
 و صالودر دید کلرین مؤمنک قلبه اندک اتمک قفسدن
 تناول اتمک کلور استسکسریه ها اول ساعت الله تعالی
 امر یله کباب اولوب او کتونه حاضر کله اتی یوب کونک شوب
 خود دخی کبی بن الله عظیم الشانک امر یله جانلوب نه اوجوب
 انجورک طالع لینه او تمک باشلیه الله تعالی قادر دانا و صدقا
 هار تم جل مزه جسته لطف و عنایت و کرم و رحمتیه جسته کبر
 جنت نفیرین عک و احکام نصیب و سیر ایلیم بیغیر نزع علیه
 سوره اهل جنتک یوب و اید کوری مسکله عید اوله تنون حسته
 با اید یوب سوره بول و عاظمه اوله یعنی انا قنده دخی او شمع نشیم
 اتمش و دخی جسته بعض کتونه لوراد که دنیاده کوک بوزنه
 بل زلجه کور یورایم اوله یوکسک کور و مقامی اوله یوکسک
 اوله نظر اینر تجید قدر ای اویک بده دنیاده بوزنکی عیاده
 بوز عالی مقام قز نیک دخی لکی جسته هر کس و برادر کی مقام

یوسک کورینه و هر کس کندی مقامیله تقاضا ایسه کرکدر
 و جنبه قطعاً حسد و غم و غصه و الم و کدر و خسته ک
 وز و کورنک اولماز و باشاغریسی و دیشاغریسی اولماز
 او نور من صفا کر مک صفا یا تمق صفا جکسی صفا در
 هان رب کمالین جمله مزی چنانده در جات عالمات ^{اجا}
 ایله آمین بحر مظهر و پس در بیان جهنم خبرده کاشدر که
 آنه تقاضا جهنمی بر تدقیه مکرر جهنم دره کر و انشد
 و آنشد ناولر و عذاب آترب کور و کوری کی فریاد و فغان
 کجه و کور و غرور کجه هر کس کماله ناسو وقت اولد کجه حق تعالی
 انا مصلوا الله علی نبینا و علی عترتی بر آید و اعقاب هابی یارین
 قل انک انصکر و مکرر یکر که الله تعالی جهنمی آدم و آنکدر ایچو خلق
 ایچیندر اولدیر و آنکدر و آنکدر مولای مفعول حضرت زین العابدین
 اللهم اننا نعوذ بک من النار ویدیلر پس ایچ جهنم الله تعالی
 حبس خایسید عذاب و عقاب ایله خلایق انتقام الاجر یکر
 رنم امت محمدی یا جهنم یا قدره آمین انک وصفی دهر شرح ایکن

قابل

قابل امکان دکر و روایت اولور که اولکی قاف کوکد برالما
 دو شمشک لازم کلسه بر کون و بر کجه ده بر یوزینه اینره
 اما جهنم قیوسدن بیک فنظار بر طاش بر افسر فرق یکرده
 هنوز دینه انیه آید نقد درین در و ارقیاس ایلر
 و دخی جهنم ایچی طولوا نشدر و جهنم ایچنده طاعن
 و دره لر و اولر و کوشکر وارد رحله انشدن عبارتدر
 و آنشدن یلانر و عقربلر وارد هر قن بری بر که صوقسه
 فرق یکرده ایچو جفیلانری منار کجه اولر که کوخوی دوق
 نوبتی کجه اولر و عقربلر سیاه سمرق قاطر لکلی اولور
 بریسی بر کز صوقسه بر قریه بر دو که و صوقه و بی آدمک
 اولر ساعت باشد ایبا غدار غرق و در یسی و کیده ها سیاه
 ککلی قله بن اولر ساعت نازه آت و در کجه و آنشدن یا نوب
 کور اولور و کواتی و در یسی و کولدر که بن اولر ساعت ناز
 آن و در کجه قله کما یصحت خلود هم بدنام خلود
 غیر هالید و قول العذاب الای و دخی جهنم ایچنده طاعن

وارد غلول و انکال و سلاسل یعنی رنجبر و وار و نفا غول
 وارد و حکمی انشد در و هرباوت و صدقرا بجهت و تندر و روعرب
 وارد اللهم ارحنا من النار در جمله می جهنم حفظ
 پیغمبر علیه الصلوة والسلام ایدر حضرت جبرائیل فرشته جهنم سوال
 ایلم جبرائیل علیه السلام آند یا محمد تکریمت جلالی بر تو
 امرت بک یل یا ندر قرا و لد و بک یل و آند فقره اوله حاله
 سیاهه بک یل قرا لغت تشریفات دی زاده و ندر و جهنم
 قوس و وارد و هر قوس براهی وارد و دی بک یل و آند
 انکه میبرد و قور که اهل کیم در دیکه جبرائیل علیه السلام آند یا محمد
 آله اشاعده اوله نبود منافق و کافر که بر اول قوس و دی
 ابکینی قوس که دجهنم اند مشرک و کفر و جی قوس که اهل کیم
 انده ابلیس و فرعون و نمرود و بونه نایع اوله و لور و در جی قوس که اهل کیم
 نشینی قوس که دی حطه رانه بود و لور النبی قوس که اهل کیم
 انده نصرا و لور و جی قوس که بکجه سولیب سکون آند و بکجه
 علیه السلام اغلیب و دی بک یا فرشته جبرائیل جی قوس که اهل کیم

کلمه زکات و التائین فی الدین

اندر

این اولان هم امتک عاصیکه کلیدر که بود نصوه حضرت
 جبرائیل علیه السلام دخی اغلیب بلی یا سواله او بود و دی
 روایت اولمقد که تکریمت جلالی بر تو امرایک که صراط
 اوزرین اوله موقبله محسوس و لا عصاة مؤمنین جهنم
 دیه مکر کوبایه که ای عاصیر سر بونه بخور طور سر سر
 جرم که در دیه لور ایدل در بونه ایور دیکی نسبه
 بر لور و بکجه کیم کی طوقد نکاستن ایدل کیم بونی
 حبس آند و بکجه بکجه زحایر نیمه و لور دیه لرهان و ندر
 ارکن لیکه صفاته و عودت بک صاجنه یا بکجه سور و
 تحکه مالک کنون لجهنم مالکی بونی کور بخایه بکجه و کیم
 امتسکزدید که نونر قور قور شاشوب پیغمبر لیک اسم
 شرفی آند و بایه که بر اول امتد که قران او قور و
 اوج طوقد دیه ل مکر ایدل که ای عاصیر سولیب کناه اشکن
 پیغمبر بک حضرت محمد علیه السلام اسم شرفی او نونر سر و دی
 بوندر و محمد علیه الصلوة والسلام اسم شرفی اشهد که جی

مُحَمَّدًا وَآلَهُ دُيُوبِ اغْلَشْلَمِ فَرِيَادِ وَفَرَجِ اِيهِ لَرِكِهْ نَعْمَ بَزَلَرِ
 مُحَمَّدِ عَلِيهِ السَّلَامُ مَلِكِ امْتِيُوزِ بَا مَالِكِ لُطْفِ اَيْلِهْ بَرَهْ بِرْمَقْدَارِ
 مَهَلْتِ وَيَرِ اغْلَشْلَمِ دِي لَرِ مَالِكِ اِيهِ اِي غَا صِيلَرِ دِيَادِهْ بِخُونِ
 اغْلَشْلَمِ كِرِ كِهْ بُو مَحَلْدِهْ اغْلَرِ سَكِرِ تَكِرِ قَلْبِهْ يَرِيْدِهْ اَمَّا قَلْبِدِهْ
 دُزْدِهْ قَدَرِ مَحْمَدِ وَشَفَقَتِ بَرِ قَدَرِ اَكِرِ بِلَكِ يَلِ كِيچِمِ وَكُونِ بَزَلَرِ
 اَعْلَمِ سَرِ اغْلَشْلَمِ سَكِرِ بِنْدِ سَرِهْ فَاثِمِ بُو قَدَرِ هَاهُ جَهَنَّمِ كِرِ كِهْ بُو
 اَمَرِ وَجَهَنَّمِ سَوَرِ كِهْ بُو نَرِي حُوزِ بَا نِيلَرِ سَوَرِ دِيغْدِهْ وَبُونَرِ بُو حُوزِ
 اَشْتَدِ كَرِي وَقَدَرِ بَرِ مَرْتَبَتِ قَفَانِ وَبَرِ مَرْتَبَتِ فَرِيَادِهْ وَزَارِ بِلَقْلَرِ اِيهِ
 قَاتِلَرِ اَعْلِيهِ لَرِكِهْ وَصَفِ كَلَرِ اخْتِيَارِ لَرِ اِيهِ لَرِ وَاَهْ بِيَزِمِ اخْتِيَارِ لَرِ
 وَاقِ صَفَانِ يَكْتَرِ اِيهِ لَرِ وَاَهْ بِيَزِمِ كِيچِكَمِ وَبِكُنْ كَرِهْ شُدِي
 جَهَنَّمِ نِيچِهْ طِيَانِ لِيْمِ وَنِيچِهْ صَبْرِ اِيهِ لِيْمِ دِي بُو قَاتِلَرِ اَعْلِيهِ لَرِ وَبَعْضِ اَعْلِيهِ
 عَزِيزِ اَوَّلِ حُجُوْبِ اِيْمِ سِرِ اَوَّلِ عَاصِيهِ اَوَّلِ خَانِ نَزْدِ اِيهِ لَرِ اِيهِ لَرِ وَاَهْ بِيَزِمِ
 سَرِيزِ قَاتِلَرِ اَوَّلِ سِرِ مَرْتَبَتِ مِيْدَتِ دِيَادِهْ اَوَّلِ اِيچِيْنِ دَرِ نَزْدِ اَوَّلِ
 حُكُوبِ دِي كُونِ وَاَهْ بِيَزِمِ اَوَّلِ بَرْدِ هَاهُ اَخِيْرِ ذَوْقِ وَصَالِ اِيهِ لَرِ اِيهِ
 دُزْدِهْ بُو اِيكِ اِيچِيْنِ اَوْتُوْرِ رُوقِ شُدِي عَذَابِ كُفَرِ اَوَّلِ اِيچِيْنِ بِيَزِمِ

نَجْمُ الْوُجُوْدِ

نَجْمُ الْوُجُوْدِ بُو فَرِيَادِ وَجَهَنَّمِ اَشْتَدِ نِيچِهْ صَبْرِ وَتَحْلِ اِيهِ رَزْدِ بُو زَارِ
 اِيْدُوبِ اغْلَشْلَمِ مَالِكِ اِيهِ اِي حَاقُوْنِ لَرِ اَعْلِيهِ دِيَادِهْ اَبِيْدِ كِرِ
 شُدِي فَاثِمِ اَوَّلِ بُو بُو سَوَرِ دِهْ اِيكِ خُطَابِ عَزَّةْ كَلِهْ كِهْ بَا مَالِكِ بُو لَرِ
 جَهَنَّمِ بُو قَاتِلَرِ وَفَاثِمِ طَبَقِ سَقِي كِرِ اَنْدَرِ بَا يَلَرِ بُو نَرِي حُوزِ
 سَوَرِ وَاَهْ اَمَرِ اِيْلِهْ اَتَشْ بُو نَرِي طَوْنِ بَا قَعِ بَا شِلْمِ كِرِ دِيَزْدِهْ
 وَكِرِ بِلَهْ دَكِ وَكِرِ بُو غَا زِيْدِ دَكِ اَتَشْ بُو نَرِ طَوْنِ قِيَمِ اَتَشْ بُو لَرِ
 بُو زِيْمِ قَصْدِ اِيْدِ خُطَابِ عَزَّةْ كَلِهْ بَا مَالِكِ بُو نَرِ اَتَشْ مَنَحِ اِيهِ
 زِيَارِ اَنْدَرِ اَوَّلِ دِيَادِهْ سَرِ اِيْدِهْ بُو زَارِ بِيچِيْنِ اِيْدِهْ دِيْلَرِ بِيچِيْنِ بُو لَرِ
 ذِكْرِ اِيْدِرِ كِرِ دِيَادِهْ حَبِرِهْ كَلَشْدِرِ كِهْ جَهَنَّمِ عَذَابِ مَكْرِي وَنِ
 طَقُوْرِ دَحْلِ سَنَكِ بَا شِيْ مَالِكِرِ وَبُو نَرِ كِهْ هَرِ يَكِنِ اِلَى اَتَشْ
 اَوَّلِ عَذَابِ مَكْرِي بَرِ مَرْتَبَتِ جَوْفِرِ كِهْ صَاعِقَةِ اِيهِ بُو بِيُوْرِ وَجَهَنَّمِ
 مَالِكِ سُوْلَقْدَرِ قُوْرُفَرِ كِهْ خِيَكِهْ مَالِكِ خُطَابِ اِيْدِهْ سُوْلَقْدَرِ
 اَعَزْدِنِ غَضَبِ اَتَشْ صَا جِيْلُوْرِ وَجَهَنَّمِ اِلَى كُوْرِ دِيْدِهْ دَرْدِهْ
 اَللّٰهُمَّ اَجْرًا مِّنَ النَّارِ هَا رَنِيْمِ جَدْمِي جَهَنَّمِ اَشْتَدِ اَمِيْنِ
 وَحَفِظْ اَيْلِيْهِ اَمِيْنِ وَدُخِي جَهَنَّمِ اِيچِيْنِ صَنْدَقِ لَرِ اَوَّلِ

و صدق اینجند انشد سا جل و در دنیا ده نماز قلیل بنماز
 اول ساج اوزرینه بر رکعت برینه پیش کره اندروب قالدور
 قحاکم فالقوب ایاق اوزر طوع عذاب مکلری بر کره اور دوشوب
 ساج اوزرینه یا بنشد قالد بر زماند نصکوه بنه قالدور لر یوزین
 ات ازی قالد بن ایاق اوزر قالد سر حله ایاق اوزر بنه ایاق
 مکلری برینه اور دوشوب ایاق اوزر برینه یکم یکم
 عذاب ایزر ماه و احرنک رکوف دنیا تک برینه قالدور اولد و حق حید
 شریفه مذکور ماه و حق دقایق اخباره ایاق اوزر قالدور
 بر اولوطاغ یا بنشد اولوطاغ ایاق صمود در طامو اهل عیبا اولوطاغ
 اولد و لغت در سینه یا خود اوزر یوزین بر مقدار استراحت ایزر یوزین
 اولد و یوزین اوزر یوزین سوره هزاره وقت بیک سوره ایاق اولوطاغ
 یا بنشد هوزر یوزین طاع بر کره سلکته قوی برن بد جهنم ایاق
 دو کوله اند نصکوه الله تعالی حیل حصرتی بولره صوزن و بره
 حرات بار بار اولوب بیک سید مقدار غشوب و یوزین الله تعالی بفر
 استینه لر بیک سید نصکوه بر قره بولوب ظهور ایزر یوزین یا بنشد

بغیر

یقه عذاب ایزر یوزین یا بنشد اولد نصکوه ایاق اوزر قالدور
 ردنا هم عذابا فوق العذاب آلام و نکوی تعالی شانه حقیق
 زهر برادر لور جهنم یا بنشد اولد نصکوه ایاق اوزر قالدور
 دنیا یا بنشد حیل عالم و خلق صوفی هلاک و خراب اولد و کله ایاق
 و کله زهر بر جهنم یا بنشد عاصیل عذاب الله کرکره و الله تعالی شیطانی
 شیطانی تابع و اندری صوفی طاموده عذاب الله کرکره ماه و دنیا
 کرکره مؤمن و کرکره کافر هر قدر بری آدم و ایزر هر بر سبب الله تبارک
 و تعالی حضرت حق بنده بر مقام و جهنم دهی بر مقام برادر
 حاضر نشد بر هر کیمه رب تعالی حضرت تک امرینه امتثال و نهیند
 اجتناب ایاق عمل صالحی استلیم و آخر نفسدن ایمان ایاق کیدر بر
 تعالی حضرت حق بنده رحمته ایاق جنسه و جنسه اولد مقامه قوی و جنسه
 صغاده و نفعت ایاق استغفر الله جهنم اولد برینه کور کدور و فی
 زیاده صفار حاصل اولد و جهنم اولد و خطاب ایزر و کرکره
 امرندن اجتناب و نهینه سلوک سبیل و کرکره و عدنی بولر کرکره
 دیر الله تعالی رزقنا بلطفک یا رحمن جهنم کرکره

و بنی آدم دن کرک آرکن و کرک دیشی رب تعالیٰ کرک امرینی
 طوبی و نصیب قاجیب نازی قلیوب غبت و هنان یا منده
 مباح منزله سنده اولنکرک عصیان و طغیان سبیل نعوذ بالله
 آخر نفسنده ایمان دخی مدبر اولدق رب تعالیٰ جل شانہ حضرت
 عدلیه معامله ایوب جهنمه ادخال لکرک جهنم دخی خنده
 اولم مقامی کوروب نوکید دنیا د عمل صالحه اشدوب و غار مقیم
 اولوب عبادت طاعت مشغول اولدیمده خنده اولم مقام واصل
 اولدیم دیوان زار و کر بان اولوب عذاب دخی زیاده اولم جهنم
 خنده اولنکرک خطا باید و بلوان لکرک امان بزه جنت صول لرندن
 بر اجم صوب و بکر یا خود رب تعالیٰ سزای خنده ز قلدن دخی نعمت
 بر مقدار نعت و بکر بلوان لکرک اهل جنت لکرک خطاب ایوب و تعالیٰ
 جنتک صوبی و جنتک نعمتی کافره حرام ایوب دیور قوت
 و نادر اصحاب النار اصحاب الجنة ان فیضوا علیکم من الماء او عمارا
 انی الامه هان دیم عمل صالحه توفیق ایوب آخر نفسنده ایمان
 کامل ایوب ختم مسیری و جهنم ازاده و حفظ امانده ایوب

اولم

روایت اولنکرک اهل جهنم بیل مالکک جاغره لر بلواره لر
 مدد و بر دیم او درما استیله لر بیلک بیلک صکره مالکک این
 بن سزه درما انکرک قادر دکرک الله تعالیٰ یلوارک دیوبه
 بس مد بونلر بیلک بیل یا حنان و بیلک بیل یا منان دیوبه
 جاغره لر اصلاح جواب کلیه اند نصکره الله تعالیٰ مالکک امیر
 بونلره استر لر مالکک بونلره سوال اندکرک بر اجم صواسترز
 دیور مالکک بونلره جهنمک جمیعک بر قدح صوبیره
 اللریه الدقیری کی بر مقاری دو کوله و دخی اغزلرینه یقین لکرک
 بونلر بیلک در لیمی صوبیوب دو کوله عذاب مکملی بونلر
 دو کوله بلور ایله اغزلرینه قوی لر قریلرینه کور و کی بفر
 و حکم ایوبان بان اولوب دبر لرندن جقه و دخی اهل جهنم
 صوبیرینه زنا یدنکرک او دبر لرندن اقان قانده ابرک و بره لر
 و طور ایله اولم قانده ابرینی ایچون لرینه بفر سفری طوغره ده
 دبر لرندن اقه بوبله بوبله عذاب ایچین ایکی اهل ناره راحتی
 حواله اولم طعام ستم کلرنه زبایر طعام برینه زقوم اغلیک

میسندن ویره لر اول ز قوم اغاجی جهنمک اوره برنه تمشد
 و جهل جهنی قابلسند و میشی جنیلر باغی کی اغواجی خام
 و ایچی زهر ایل طولودر هر قحان اول ز قوم دیر سدر اغزن
 اولان دیشلری برنه دو که قحان بوغازینه وار سه طور صوته
 قانلر برین ویره لر اشاغی کجوب قرن قینار کی بور کجوبی کینلده
 حله وجود کراتش اوله اغزلرنون و هر لرینون انشدر حقه
 و قطر اندن لبا سدر کیدون لر حله در بعضی صوبولوب یازد
 قاولر کی قاولیه و دخی طاموا هلتک کوز لر کور میوب
 فولغری اشته و لسانکری سولیه بک کره اولوم استیلر اما
 اما اولیه لر و اولومک سبیلر کونده بیک کره کلور اما اولوم
 و اولمک بو قدر زیر اعصاة المؤمنین جهنمک حقه ^{نصیره}
 اولومی کتوب جنت ایل جهنم اراسنه بوغز لیه لر برنادر
 ندایدیه که یا اهل جنت جنته آید قالکر کره شمدنکر و اولوم
 بو قدر دیم اهل جنت بو ندایی اشته کلرنه زیاده سبیل سونوب
 شاد اولر دخی ند اولنه که یا اهل جهنم جهنمه آید قالکر

کره شمدنکر

اولوم بو قدر ای محمد سزدند که اهل جهنم بوخی اشد و
 زیاده سبیل ملول و محزون اولوب کونون کون المری و کره
 زیاده اولم ذره قدر ایمانده کید البته جهنمک حقه کرکر
 الله تعا حله می ایمان کامل ایل حسن خاتمه نصیب و سیر ^{اسمه}
 و دخی جهنمک اول حقان بیک سیده حقه صکره حقان
 بیک بیک سیده حقه کرک اما کافر لر مؤمنکر حقه و غی
 کوردر کلر کیم اه نادر کید زده ایمان ایل منصف اولیدق
 دیر لر و حیوانات طبراق اولدق لر کوردر کیم اولیدق
 طبراق اولیدق دیلو بو کونری کور مییدک دیر لر قولدعالی
 و یقول الکافر یا لیسیتی کنت تر ابا و دخی عالم دنیا ده
 حالصا و مخلصا بر کره اشهدان لا اله الا الله و اشهدان
 محمد عبده و رسوله دیمش اولیدق بو نداید معاجنه یج
 داخل اولور دق دیو عظیم حشر تک حکم را اما فانه و یریم
 الحمد لله علی بن الاسلام و علی توفیق ایمان هدایه الرحمن
 والصلوة والسلام علی سیدنا محمد و علی صحبه الانبیاء و المرسلین

وَعَلَىٰ آلِهِمْ وَأَصْحَابِهِمْ أَجْمَعِينَ وَارْحَمْنَا مَعَهُمْ بِرَحْمَتِكَ
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ تَمَّتِ الْكُتَابُ بِعَوْنِ اللَّهِ الْمَلِكِ الْهَاشِمِيِّ

هم فرماشم شر کردن و کفر کردن پاک صافن حرام یکدن و حرام
یکیدن و بلادن سو یکیدن و عورتن یکزنه حرام یکدن
و حرام یکدن و اجنبی ادمه کو بستر یکدن و با شریه
اگر ترپوش یکدن پاک صافن بستر را بوی کین حاکم
قیامت کوننه انشدن ترپوش یکدن سر کردن بوم
قیامتده عورتن و اولادین سلک یا بشوب دعواچی
اولسه لر کردن یارین قیامت کوننه کوننه یارین
دشمنانک انرا اولسه لر کردن بکا دنیا ده بین اسلام علی
او کرندک و بز حرام یکدن و حرام یکدن بر کردن
دعواچی اولسه لر کردن رنم حرامی اصلاح ایله ایله
و شیخ شریفدن آرمیه بوساله شریفی اوقیوب و
دکلیله خدای متعال حل نشانه حضرتنری عشق و شوق

و در

و دروب موجبیه عملر میسر ایله امین طالب اخرا اولاد
اخوان دینه رنم دنیا ده و اخرتن قوت و ضرر سار و در
قبر عذابدن و قیامت شدتدن و صراط طلمتدن و بار
حجیمدن ازاد و خلاص ایله بالاحساب و لاعذاب جنات
عالیاته دخول اولین ایله بلج کریمک نصیب و میسر ایله
آمین محرمه سید المرسلین الله عظیم الشان اوقیوب و
دکلیوب موجب و مقتضا سنجه عملر نصیب و میسر ایله
قولریدن ایله اوقیوب و دکلیوب ضایع ایدنلرک ایله امه
الله عظیم الشان حمد مرک قلوبنی انوار قرآنیله مسوره و
احادیث نبویله نک اثارید متا ثره ایله الله عظیم الشان
اولادی و لیان امت محمد حیرتی اولاد نصیب و میسر ایله
اولادی اولنلرک اولاد نبی عالم ایله عامل ایله دین احمدیه
خادم ایله و حمد مره توفیقی رفیق و اعمالی احسن اعماله توفیق
ایله دعا امانت ایون دین قرنا شریک و حمد مرک دینوی
و اخری خیر و مرادات و مقصود اتمره نائل و اصل و یکی جهان ضرر ایله

خسته اولنره شغالدر تکی اولنره دوالر و بور حلی اولنره
 حسن ادا لر میسر ایله الله عظیم الشان پادشاهزه خبری
 عمر ارحسان ایله فقر اوزره مرضی و شفقت و اوصافیه زیاده
 ایله اعدایه اوزره غالب ایله وزیر و وزاد و کل و کلاسیه
 انصاف ارحسان ایله عا کر اسلامه ایمان تو جه و منقول
 و مطفر ایله و کرده اعداء دینی منضم و مدفر ایله
 حاجت برین ایله مملکتی بر باد ایلیت مسافره
 مسلیه ایله برو حمرده اولان مسافریه و مقیمیه و محله
 و حاجت مسلیه سالامت ارحسان ایله امیه الله عظیم
 ایمانزی عدد و اکبریز اولان شیطانک حبه مکرب
 امیه ایله صوک و نفسه ایمان کاملدن ابر محبوب
 بو مجلسه جمع ایدکی کیه جنات عالیا نه جمع ایله و آخر و حبیب
 محمد المصطفی حواری حشر و جمع ایله و آخر کلامی اول کلمه
 منجیه مبارک که اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده
 و رسوله اید جمله من ختمه میر ایله مطلب اعلا و

مقصود

و مقصد اقضا اولان جمال با کمالیة الاحباب مشهده

میسر ایله امیه ثم امیه بحاه حضرت حبیب رب العالمین
 مسوده الحضره مصطفی بر اسمعیل المجلد عنی عنها
 ۱۲۰۶ ۲ ربيع الثانی ۱۲۰۶
 ۳۱